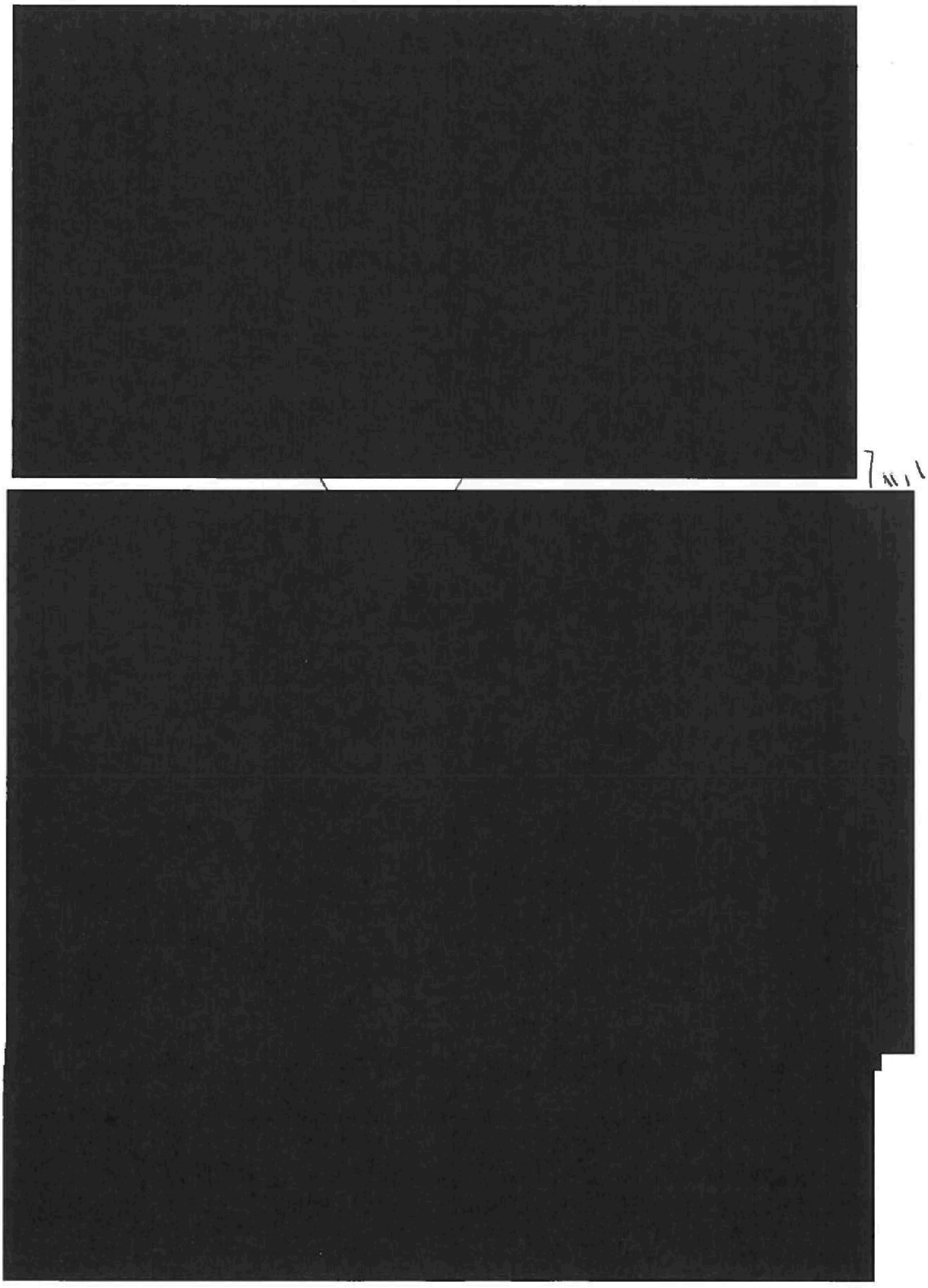
Rood = document kan in zijn geheel niet openbaar worden gemaakt.
Zwart = document wordt geheel of gedeeltelijk openbaar gemaakt

	Type document	Quickscans en risico-analyses:	evt. wob bepalingen
1	Quickscan	VWS: quick scan risico-analyse op het terrein van fraude met de zorgtoeslag (30 juli 2013)	11,1/ 10,2,b
2	"	VWS: risico-analyse PGB-fraude (7 augustus 2013)	11,1/ 10,2,b
3	"	BZK: quick scan fraudemaatregelen BZK, beleidsterrein Wonen en Bouwen (29 juli 2013)	11,1
4	"	OCW: quick scan fraudemtaatregelen studiefinanciering (16 juli 2013)	11,1/ 10,2,b
5	"	FIN: Overzicht actuele maatregelen tegengaan fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik (30 juli 2013)	11,1/ 10,2,b
6	"	BZK, FIN, OM: Quick scan gefingeerde dienstbetrekking, identiteitsdiefstal en faillissementsfraude (22 augustus 2013)	11,1
7	"	OM: Notitie - risico's op fraude waardoor de overheid wordt benadeeld definitief (augustus 2013)	10,2,e/10,2,g
8	"	SZW: Risico-analyse	11,1
		Fiches:	
9	Fiche	Fraudebestendigheidstoets nieuwe wetgeving	11,1
10	"	Fouten- en misbruiksignalering	11,1
11	"	Hogere kwaliteit Gemeentelijke Basisadministratie	11,1
12	"	Centraal Aandeelhoudersregister	11,1
13	"	Verwijzingsportaal bankrekeningen	11,1
14	"	Gegevensuitwisseling	11,1
15	"	Verschoningsrecht	11,1
16	"	Gefingeerde dienstbetrekkingen	11,1
17	"	Identiteitsfraude	11,1
18	"	Faillissementsfraude	11,1
19	"	Subjectgerichte aanpak	11,1
20	"	Integrale afpakteams	11,1
21	"	Afpakken in het buitenland	11,1
		Start bijeenkomst Amsterdam 10/9	
22	Uitnodiging	Uitnodiging	10,2,e
23	Factsheet	Factsheet faillissementsfraude	11,1
24	Nota	Discussiebijeenkomst	11,1
25	Nota	Nota Burgerinitiatief Amsterdam	11,1
26	Factsheet	Subjectgerichte aanpak	11,1
		Overige stukken zoals besproken in verschillende overleggen	
27	Conceptbrief	Conceptbrief Tweede Kamer resultaten afpakken en afsluiten -> Kamerstuk 29911, nr. 82	7,2,b
28	Format	Format managementsamenvatting MC-fiche	n.v.t
29	Overzicht	Overzicht projecten Kabinetsprogramma Aanpak Fraude	11,1
30	Notitie	MC aanpak fraude	11,1
31	Conceptbrief	TK-brief ambtelijk concept Versterking handhaving en naleving --> Kamerstuk 17050, nr. 439	7,2,b
32	Notitie	Ordeningsstuk aangeleverde stukken MC	11,1
33	Aanpassing conceptfiches	Suggesties VenJ bij aangeleverde opleggers en fiches	11,1
34	Format	Oplegger bij risicoanalyse departement	11,1
35	Notitie	Inhoudsopgave actieplan rijksbrede aanpak fraude	11,1
36	Conceptbrief	Concept TK-brief Rijksbrede aanpak fraude --> Kamerstuk 17050, nr. 450	7,2,b
37	Aanpassing conceptbrief	Opmerkingen uit de TK-brief RAF door MC verwerkt	11,1
38	Notitie	Bespreeknotitie DG-overleg 25 juni	11,1
39	Notitie	Rijksbrede aanpak fraude notitie	11,1
40	Bijlage Kamerstuk	Business case intensivering toezicht UWV en SVB --> Kamerstuk 17050 nr. 440	7,2,b
41	Nota	Beslisnota conceptactieplan Rijksbrede Aanpak Fraude	11,1
42	Notitie	Hoofdlijnen actieplan MC Aanpak Fraude	11,1
43	Bijlage Kamerstuk	Bijlage Tweede Kamerbrief intensivering toezicht sociale zekerheidsdomein -> Kamerstuk 17050, nr. 440	7,2,b
44	Conceptbrief	Conceptbrief Tweede Kamer Rijksbrede Aanpak Fraude --> Kamerstuk 17050, nr. 450	7,2,b
45	Kamerbrief	Kabinetsvisie aanpak identiteitsfraude --> Kamerstuk 26643, nr. 301	7,2,b
46	Memo	IRF-handreiking toetsingskader business case Rijksbrede Aanpak Fraude	n.v.t
47	Conceptbrief	Conceptbrief Tweede Kamer Rijksbrede Aanpak Fraude --> Kamerstuk 17050, nr. 450	7,2,b
48	Samenvatting per fiche	Opleggers fiches	

		Specifieke opgevraagde documenten in WOB-verzoek	
49	Overige	Risicoprofielen die zijn gebruikt bij zesduizend huisbezoeken voor adrescontrole	7,2,b
50	Overige	Ervaringen met pilots met betrekking tot gegevens in basisregistraties	7,2,b
51	Overige	Gegevens over de (toenemende) betrouwbaarheid van de BRP	7,2,b
52	Overige	Gegevens uit de BRP gecombineerd met actief DigiD-gebruik en signalen van mogelijke fraude in de keten	10,1,d/10,2,e/10,2,c
53	Document	Verantwoordingsdocument afpakresultaten - Integraal Afpakteam Brabant	11,1 + zie document 54
54	Overige	Resultatenlijst Integraal Afpakteam Brabant	10,1,d/10,2,e/10,2,c/ 67 AWR
55	Document	Landelijke uitrol integraal afpakteam - beschrijving werkwijze	11,1
56	Factsheet	Factsheet interventieteams	n.v.t.
57	Memo	Strategische thema's Landelijke Stuurgroep Interventieteams (LSI) 2014	10,2,e
58	Procesbeschrijving	Sari procesbeschrijving + 2 bijlagen (informatiebeveilgingsbeleid en addendum informatiebeveiligingsbeleid)	10,2,e
59	Rapport	Assurancerapport businesscase intensivering en versterking toezicht	10,2,e
60	Businesscase	Brief businesscase intensivering toezicht SVB	10,2,e
61	Concept Amvb	'Fraude sociale zekerheid door gegevensuitwisselingen en het effectief gebruik van binnen de overheid bekende zijnde gegevens'	11,1
62	Overige	Lijst met de namen van alle goedgekeurde interventieteamprojecten	n.v.t.

Quick scan risico-analyse

[redacted]

Wat wordt al gedaan om de reeds bekende risico's te beheersen?
Onderstaande voorstellen (a t/m f belastingplan 2014) zijn een uitwerking van de maatregelen die reeds zijn aangekondigd door staatssecretaris Weekers in zijn brieven van respectievelijk 4 en 10 mei. Deze voorstellen worden door het Ministerie van Financiën met de toeslagdepartementen nader besproken. De maatregelen die VWS thans uitvoert hebben betrekking op de letters g t/m i:

a) Verlengen beslistermijnen aanvragen Awir van 8 naar 13 weken (met verlenging van 13 weken) in verband met afhandeling verhoogde frauderisico's.

b) Nihilbeschikking (geen voorschot) aan een voor de Belastingdienst onbekende aanvrager op basis van vier criteria (Awir).

c) Nihilbeschikking (geen voorschot) bij aanvrager met onbekende woon- of verblijfplaats (Awir).

d) Stopzetten lopende toeslagen bij onbekende woon- of verblijfplaats + mogelijkheid herleven aanspraak bij bekendmaken woon- of verblijfplaats (Awir).

e) Nihilbeschikking (geen voorschot) bij aanvrager aan wie in de periode van vijf jaar voorafgaand vergrijpboete is opgelegd of strafrechtelijke sanctie (n.a.v. fiscale vergrijpen) onherroepelijk is geworden (inwerkingtreding later) (Awir).

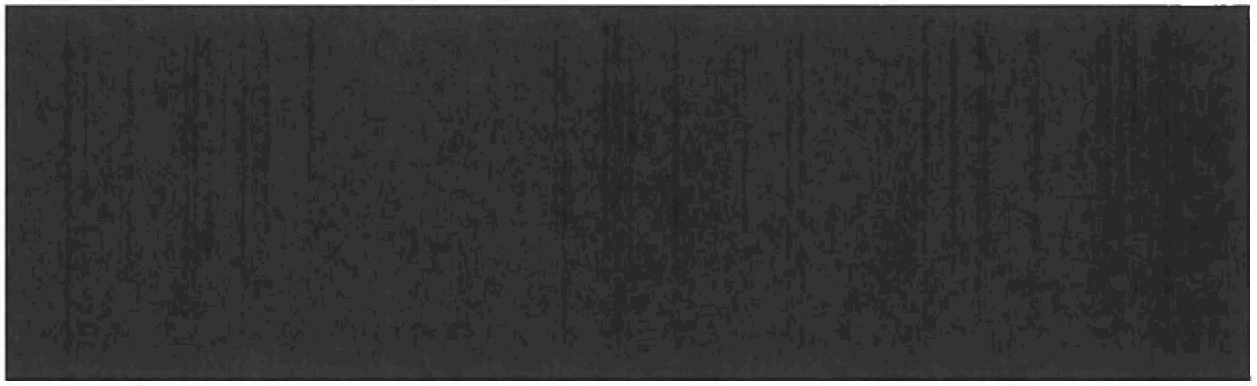
f) Nihilbeschikking bij aanvragen met terugwerkende kracht die na 1 april t+1 worden ingediend (Awir).

g) Wetsvoorstel 'Verbetering wanbetalersmaatregelen' (GBA-check door zorgverzekeraars; verbetering van het adresgegeven om meer zekerheid te krijgen over verzekeringsplicht op grond van ingezetenschap).

h) In het werkprogramma van de NZa is het toezicht op naleven van de verzekeringsplicht als een belangrijke prioriteit opgenomen.

i) *Toetsen verzekeringsstatus zorgtoeslag n.a.v. recenter RBVZ.*

[redacted]

Risicoanalyse PGB fraude
Opgesteld in samenwerking door CVZ, CIZ, ISZW en VWS

Welke risico's zijn al in beeld?

[redacted]

Wat wordt al gedaan om de reeds bekende risico's te beheersen?
Het leeuwendeel van deze risico's wordt reeds aangepakt. Eind 2012 heeft de staatssecretaris van VWS een plan van aanpak intensivering PGB fraude aan de kamer

gestuurd. Op basis van in het verleden reeds genomen maatregelen, worden de voornaamste risico's aangepakt.

- Betere informatievoorziening:
  - mensen die voor het eerst een indicatie aanvragen met een voorkeur voor pgb, worden gezien door het CIZ.
  - Mensen die voor het eerst een pgb aanvragen, wordt door de zorgkantoren allereerst een bewust keuze gesprek mee gevoerd.

  Nalopen bestaande budgethouders:
  - In de periode juli 2013 tot eind 2014 zullen de zorgkantoren ca. 30.000 van de in totaal ca.130.000 mensen met een pgb thuis bezoeken. Deze huisbezoeken zijn om na te gaan of cliënten het slachtoffer zijn van fraudeurs of dat de budgethouders zelf fraude plegen. Deze 30.000 zijn geselecteerd op basis van een risicoprofiel. Het risicoprofiel betreft o.a. bemiddelingsbureaus.
  - Hiervoor is de capaciteit van de zorgkantoren uitgebreid, en is via Zorgverzekeraars Nederland een gestandaardiseerde manier van werken ontwikkeld en wordt maandelijks kennis gedeeld.

- Opsporing en sancties:
  - Ten behoeve van opsporing is bij de ISZW een aparte eenheid ingericht. Hiervoor is aanvullende capaciteit vrijgemaakt.

- Invoering trekkingsrechten:
  - Trekkingsrechten betekenen dat de budgethouder wel zeggingsschap houdt over zijn pgb, maar het geld niet langer contact op de rekening krijgt. In de plaats hiervan komt een systeem dat lijkt op internetbankieren. De achterliggende gegevens kunnen worden benut om fraudeurs op te sporen.

Wat zou idealiter gedaan moeten worden om de risico's beter te beheersen?

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Reeds getroffen en in voorbereiding zijnde anti fraudemaatregelen binnen de Wet op de huurtoeslag

Per 1 januari 2010 is het begrip rekenhuur in de huurtoeslag vereenvoudigd. De voorheen geldende aftrekposten voor een in de huurprijs begrepen garage, bedrijfsruimte en voor onderhuur zijn afgeschaft.

Reeds getroffen en in voorbereiding zijnde anti fraudemaatregelen binnen de Awir

Per 2012 zijn de volgende maatregelen in de Awir in werking getreden:

- verhoging maximale boetebedragen voor (onder meer) het niet of te laat verstrekken van gegevens of inlichtingen voor de belanghebbende, zijn partner, een medebewoner dan wel derden naar € 4920.
- Invoering van, per overtreding een boete op te leggen tot maximaal 100 procent van het terug te vorderen bedrag indien het aan opzet of grove schuld van de belanghebbende, zijn partner of een medebewoner te wijten is dat er geen, onvolledige of onjuiste gegevens zijn verstrekt (zonder absoluut maximum. Voor derden wordt per overtreding de maximumboete ten hoogste € 19.000 (cijfers 2011).
- Net als de fiscale boetes, worden de boetes in de Awir voortaan automatisch geïndexeerd.

(Mede) naar aanleiding van een in 2012 afgerond interdepartementaal onderzoek naar het tegengaan van misbruik en oneigenlijk gebruik van toeslagen zijn in 2012/2013 de volgende maatregelen getroffen:

- er zijn stappen gezet ter verbetering van de samenwerking tussen de beheerders van basisregistraties;
- de Belastingdienst/Toeslagen werkt aan methodes om de aanvragers beter te helpen bij het schatten van het inkomen;
- over terug te vorderen voorschotten wordt heffingsrente in rekening gebracht.
- Invoering van een vergrijpboete (als sprake is van opzet of grove schuld) direct bij de definitieve toekenning
- Oplopende boetes (als sprake is van opzet of grove schuld) tot max. 150% van het teruggevorderde bedrag bij recidive.

Momenteel zijn, als uitvloeisel van de in mei 2013 in de publiciteit gekomen fraude door Bulgaren, de volgende maatregelen in voorbereiding:

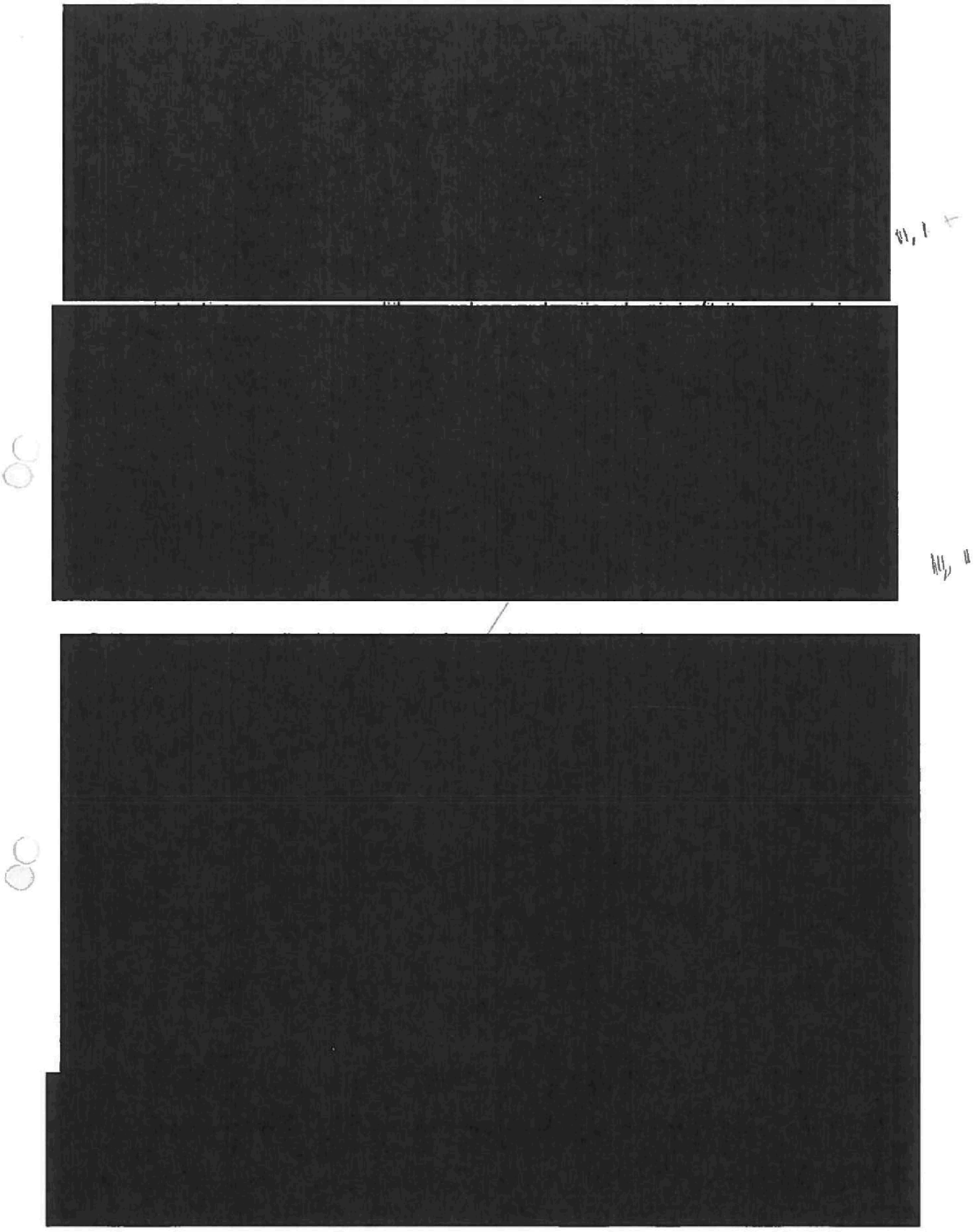
- Verlengen beslistermijnen aanvragen Awir van 8 naar 13 in verband met afhandeling verhoogde frauderisico's
- Nihilbeschikking (geen voorschot) aan een voor de Belastingdienst onbekende aanvrager op basis van een aantal criteria
  Nihilbeschikking (geen voorschot) bij aanvrager met onbekende woon- of verblijfplaats
- Stopzetten lopende toeslagen bij onbekende woon- of verblijfplaats + mogelijkheid herleven aanspraak bij bekendmaken woon- of verblijfplaats
- Nihilbeschikking (geen voorschot) bij aanvrager aan wie in de periode van vijf jaar voorafgaand vergrijpboete is opgelegd of strafrechtelijke sanctie onherroepelijk is geworden
- Nihilbeschikking bij aanvragen met terugwerkende kracht die na 1 december van het berekeningsjaar worden ingediend
- Mogelijkheid om bestuurlijke boetes op te leggen aan medeplichtige, doen pleger en uitlokker van frauduleuze handelingen
- Mogelijkheid van vergrijpboete voor onjuiste aanvraag om voorlopige toekenning of opzettelijk onjuist verzoek om herziening (maartegel in de AWR).
- Strafbaar stellen opzettelijk niet betalen aangifte OB/LB (AWR).
- Uitbreiden reikwijdte aansprakelijkheid van partners/medebewoners blj terugvordering
- Uitbreiden van de bevoegdheid om bij ANPR-verkeerscontroles toeslagschulden te innen.

II Woningcorporaties

1 Huidige praktijk en regelgeving (Woningwet/Bbsh):

Bestuursrechtelijke acties

[redacted]

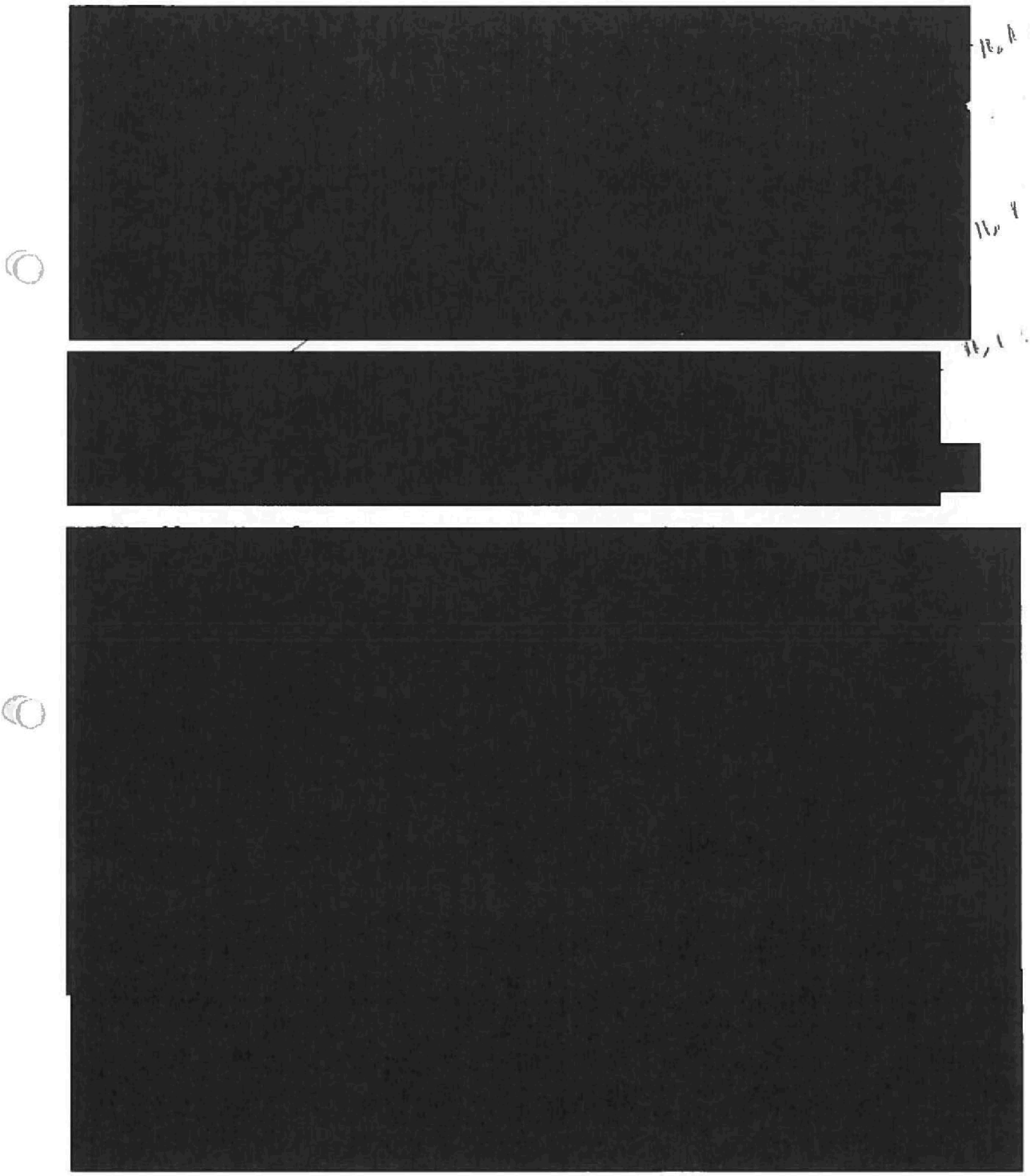

4

Memorandum

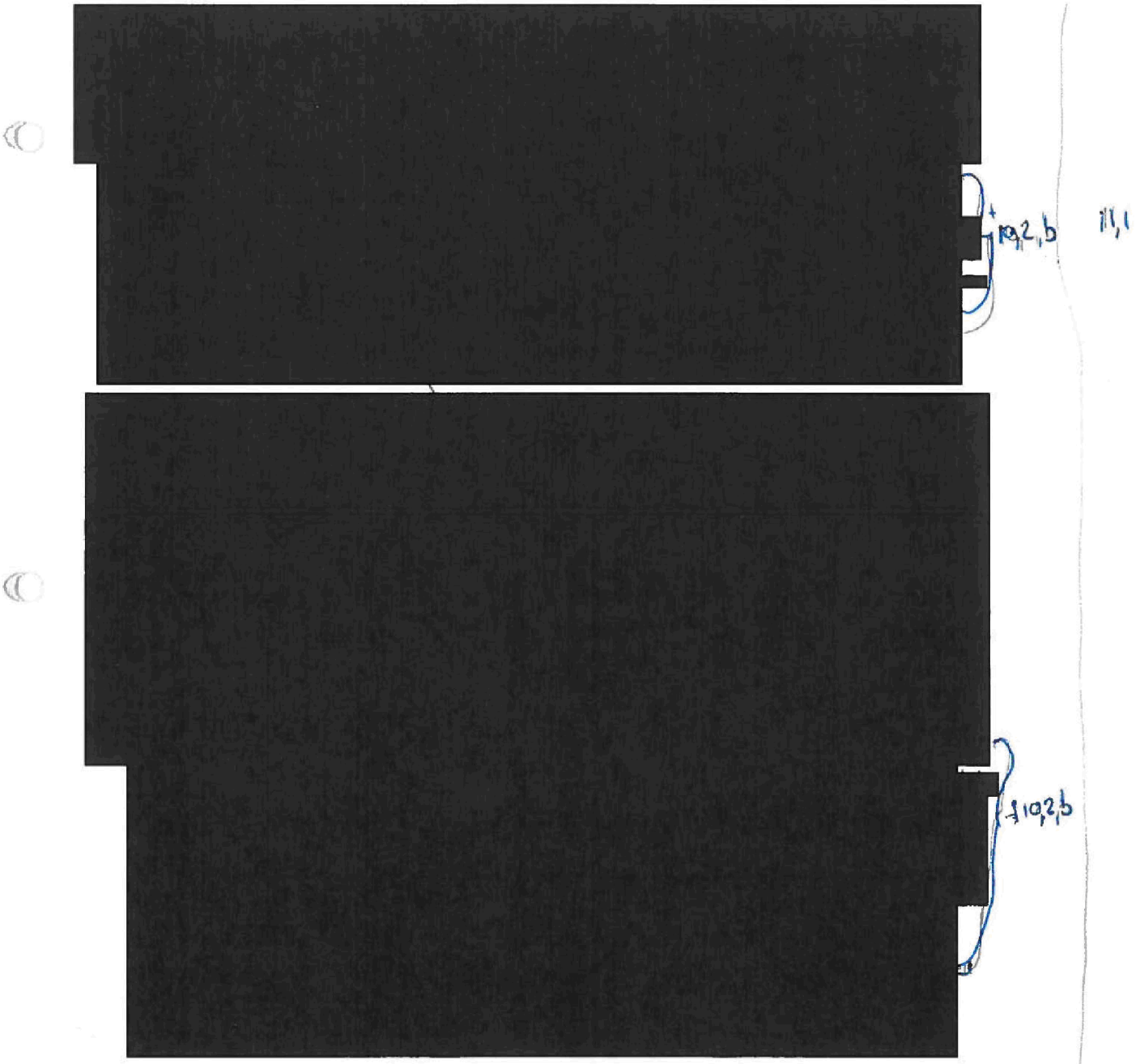
Van: OCW / DGHBWE
Aan: DG-overleg Fraude
Datum: 16 juli 2013
Betreft: Quickscan fraudemaatregelen studiefinanciering OCW

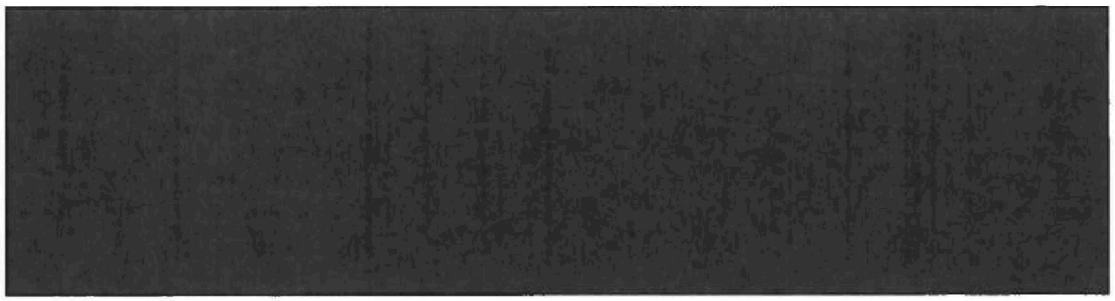

[redacted]

6. Uitwonendheid: In de WSF 2000 wordt, net als in alle andere woonplaatsafhankelijke regelingen in Nederland, gewerkt met de GBA-adressen. Omdat de GBA niet altijd betrouwbaar

is, voert DUO sinds 2010 op basis van zogeheten risicoprofielen huisbezoeken uit, waarbij de feitelijke woonplaats van uitwonende studenten wordt gecontroleerd. Bij de constatering dat een student niet woont op het door hem opgegeven GBA-adres, wordt een boete opgelegd. Dit is gebaseerd op het Actieplan misbruik uitwonendenbeurs dat is gewisseld met de Tweede Kamer.
In het Jaarverslag van OCW is opgenomen dat het restrisico dat wordt veroorzaakt door onjuiste inschrijving in de GBA niet aan OCW wordt toegerekend. De precieze omvang van het restrisico over 2012 is niet bekend maar in het jaarverslag wordt wel een orde van grootte aangegeven. Het restrisico bedroeg in 2011 onder de toen geldende wet € 30 tot € 45 miljoen. Als gevolg van de acties om misbruik met de uitwonendenbeurs aan te pakken, is het restrisico in 2012 substantieel afgenomen.
> Geen indicatie dat extra maatregelen van OCW nodig zijn. Grotere betrouwbaarheid van GBA maakt het risico op fraude kleiner. Dus afhankelijkheid van gemeenten en BZK.

Overzicht actuele maatregelen tegengaan fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik

Aanleiding

Uw commissie heeft verzocht om een overzicht van de genomen en te nemen anti-fraudemaatregelen bij de Belastingdienst. In de brieven van 4 mei 2013 (TK 2012-2013, TK 17 050, nr. 432) en 10 mei 2013 (TK 2012-2013, TK 17 050, nr. 435) heeft het kabinet een overzicht gegeven van de reeds genomen maatregelen om systeemfraude tegen te gaan en 9 maatregelen aangekondigd om het toeslagensysteem fraudebestendiger te maken.

In de toelichting treft u schematisch een overzicht aan van de door de Belastingdienst genomen en te nemen maatregelen, deels in het reguliere toezicht, deels als toekomstig toezichtarrangement.

Toelichting

Datum	Maatregel/acties	Toelichting
Sinds 2011	Oprichting anti-fraudebox	De Belastingdienst heeft de anti-fraude box opgericht, die Belastingdienstbreed analyses maakt en daarop gerichte acties initieert en bewaakt. Hiermee wordt systeemfraude aan de voorkant getracht te signaleren en te voorkomen en bestrijden.
Sinds 2011	Voorbevestigingen	Verzoeken tot wijziging van bankrekeningnummers waarop de Belastingdienst uitbetaalt, worden pas verwerkt nadat de burger dit schriftelijk heeft bevestigd.
Sinds 2011	Koppeling DigiD met BSN	Bij digitale aangiften en verzoeken via DigiD wordt een controle uitgevoerd of de DigiD hoort bij het burgerservicenummer (BSN) waarvoor de aangifte/het verzoek wordt gedaan.
Sinds 2011	Beperking terugwerkende kracht Kinderopvangtoeslag	De beperking van de mogelijkheid om met terugwerkende kracht kinderopvangtoeslag aan te vragen werd in maart 2011 door het toenmalige kabinet aangekondigd om misbruik en oneigenlijk gebruik van kinderopvangtoeslag tegen te gaan. Deze maatregel is recent tijdelijk teruggedraaid, aangezien ook een aantal goedwillende burgers daardoor werd geraakt.
Sinds 2012	Signalering risicovolle bankrekeningnummers	Bankrekeningnummers waarop voor meer dan gebruikelijke aantallen burgerservicenummers betalingen van belastingen en toeslagen worden overgemaakt, worden gesignaleerd en gecontroleerd. Na invoering van één bankrekening (BP 2014), zal deze maatregel niet meer hoeven te worden uitgevoerd.
Sinds 2012	Bianco formulieren	de Belastingdienst is gestopt met het verstrekken van bianco formulieren. Deze bieken een verhoogd risico voor systeemfraude met zich mee te brengen.

Datum	Maatregel/acties	Toelichting
Sinds 2012	Check zorgverzekering -Vooraf toetsen verzekeringsstatus zorgtoeslag. (*Brief 10 mei 2013*)	De aanvragen zorgtoeslag worden vier keer per jaar vergeleken met het bestand met zorgverzekerden. Belastingdienst/Toeslagen zal Vektis verzoeken om maandelijkse aanlevering van de gegevens uit het Referentiebestand Verzekerden Zorgverzekeringswet (RBVZ). Dit bestand bevat gegevens over alle mensen met een basisverzekering, dat wil zeggen het burgerservicenummer, de zorgverzekeraar en de ingangs- en einddatum van de verzekering. Zodra dit gerealiseerd is controleert B/T nieuwe aanvragen zorgtoeslag door middel van een maandelijkse query.
Sinds 2012	Slechte schatters	Van aanvragers die jaar-op-jaar (minimaal 2 jaar) hun inkomen te laag hebben ingeschat en daardoor hun hele toeslag hebben moeten terugbetalen, wordt de toeslag gestopt. Daarmee wordt een doorlopende lening bij de BD tegengegaan.
Sinds 2012	Intensivering boeten	Voor opzettelijk onjuiste toeslaggerelateerde feiten worden verzuimboetes opgelegd, mits er geen strafrechtelijke vervolging plaatsvindt. Zowel de vergrijp-, als de verzuimboetes zijn per 1 juli 2012 verhoogd.
Sinds 2012	VOW	Na adresonderzoek op geselecteerde risicoposten zijn belastingbetalingen aan personen zonder bekende woon- of verblijfplaats gestopt.
Sinds 2012	SIS	De FIOD werkt ook met de zogenaamde Snelle Interventie Service (SIS), waarmee kleinere zaken worden opgelost met korte onderzoeken en snelle vervolging.
Handhavingsplan 2013	Intensivering van toezicht	Naast regulier toezicht (uitworpregels), is voor 2013 het toezicht geïntensiveerd , bijvoorbeeld met een check op de verhouding inkomen en hoogte aanvraag KOT, de verblijfstitel vreemdelingen, gastouder met meer dan 15 oppaskinderen, hoeveelheid uren KOT aanvraag, check met het LRK, zwarte lijst adressen (adressen waar geen huurtoeslag voor mag worden aangevraagd), etc. *Voorbeeld regulier toezicht*: in 2012 is bij 13 gastouderbureau's uitgebreid boekenonderzoek gedaan door Belastingen. De gegevens die daaruit voortkwamen hebben geleid tot het corrigeren danwel stoppen van 2600 aanvragen voor KOT.
April 2013	Risicoselectiemodel in de voorschotfase	Nieuw ontwikkeld model om risicovolle aanvragen en mutaties in te schatten en uit te werpen voor behandeling in de voorschotfase. De behandeling van de posten die uit de risicoselectie komen, bestaat uit het uitnodigen aan de balie om bewijsstukken te overleggen, uit het door middel van een vraagbrief opvragen van aanvullende bewijsstukken of uit andere, administratieve toetsen op basis van contra-informatie. *Geen reactie= geen recht op toeslag.*

Datum	Maatregel/acties	Toelichting
14 april 2011 aangekondigd, nu in BP 2014.	-één bankrekeningnummer	Het verplicht gebruik van één rekeningnummer. Uitbetalingen *door* de Belastingdienst, zowel in de toeslagen- als in de belastingsfeer, worden uitsluitend gedaan op één en hetzelfde bankrekeningnummer dat op naam staat van de burger (en/of zijn partner).
10 mei 2013 aangekondigde maatregelen, nu in BP 2014	-Geen voorschot aan onbekende aanvrager Noodzakelijke wettelijke maatregel: verlenging termijn betaling eerste voorschot van 8 weken naar 13 weken (met de mogelijkheid tot een extra verlenging van 13 weken).	De Belastingdienst/Toeslagen kent een aanvraag van een onbekende (niet voor een bepaalde periode in de reguliere systemen van de BD) aanvrager niet toe. Het bericht waarin dit wordt medegedeeld is een beschikking die vatbaar is voor bezwaar. Bij dit bericht voegt Belastingdienst/Toeslagen een aanwijzing aan de aanvrager over de wijze waarop hij zich door het verstrekken van gegevens en inlichtingen bekend kan maken. Groot belang: kwaliteit GBA.
10 mei 2013 aangekondigde maatregelen, nu in BP 2014	-Geen voorschot bij verhoogd risico (ca. 10.000 tot 60.000 aanvragen per jaar) Noodzakelijke wettelijke maatregel: verlenging termijn betaling eerste voorschot van 8 weken naar 13 weken (met de mogelijkheid tot een extra verlenging van 13 weken).	Indien een verhoogd risico wordt geconstateerd bij een aanvraag wordt deze uitgeworpen voor behandeling. De voorschotbeschikking voor deze aanvraag wordt opgeschort. Eerst vindt er een check plaats van essentiële contra-informatie, of uit de levering van informatie en documenten door de aanvrager. B/T wijst de aanvraag af indien de aanvrager ook na aanmaning niet voldoet aan zijn verplichting gevraagde gegevens of inlichtingen te verstrekken. Afhankelijk van het risico dat geconstateerd wordt kan, gedurende de tijd dat een aanvraag huurtoeslag of kinderopvangtoeslag in onderzoek is vanwege een verhoogd risico op fraude, ook een eventuele voorschotbetaling voor de zorgtoeslag of het KGB gestopt worden.
10 mei 2013 aangekondigde maatregelen, nu in BP 2014	-Vervallen recht voorschot bij ontbreken actueel adres (ca 28.000 per jaar) -Geen voorschot bij signaal gemeente (ca 25.000 per jaar)	Door invoering van deze maatregelen worden lopende voorschotbetalingen gestopt indien B/T niet beschikt over een actueel adresgegeven van de aanvrager, of indien de gemeente een signaal heeft afgegeven dat het adres van de aanvrager in onderzoek is. B/T geeft een nihilbeschikking af ingaande op het moment waarop de situatie volgens de GBA is ontstaan. Groot belang: kwaliteit GBA.
Extra in BP 2014	Het uitzonderen van meerdere categorieën van aanvragers van de mogelijkheid een voorschot te krijgen. a) aanvragers aan wie in een periode van 5 jaar voorafgaand aan de aanvraag door de Belastingdienst een vergrijpboete is opgelegd of een strafrechtelijke sanctie onherroepelijk is geworden; b) aanvragers die pas na afloop van het toeslagjaar een aanvraag indienen. (*gerelateerd aan de brief van 10 mei 2013*).	Deze maatregel wordt opgenomen in de wet, maar wordt pas bij KB ingevoerd [redacted] 10,2, d + 10,2,b De beperking van de mogelijkheid om met terugwerkende kracht een aanvraag te doen gaat gelden voor aanvragen gedaan na 1 april t+1. Zij ontvangen geen voorschot meer (wordt nu vaak in één keer uitbetaald).

7

Risico's op fraude waardoor de overheid wordt benadeeld

Vanuit het perspectief van het Openbaar Ministerie

Openbaar Ministerie
Functioneel Parket
Beleid & Strategie

[redacted] 10, 2, e

Augustus 2013
Vertrouwelijk

Inhoudsopgave:

0. Samenvattende inleiding

1. Introductie

2. Fraude waarbij de overheid financieel wordt benadeeld

3. Gelegenheidsstructuren in een open markteconomie

4. Fraudeurs en dadergroepen bij fraude waarbij de overheid financieel wordt benadeeld

5. Fraudebestrijding in een open markteconomie

6. Hoofdlijnen, conclusies en aanbevelingen

0. Samenvattende inleiding

De meest tot de verbeelding sprekende taak van de brandweer is het blussen van branden. De ene brand is de andere niet. Op de meest uiteenlopende plaatsen kan vuur ontstaan en de moderne brandweer beschikt over verschillende soorten blusmiddelen en strategieën om dergelijke branden te bestrijden.

Brandweer en brandbestrijding zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. In hun onderlinge verhouding kan echter niet worden gesteld dat 'brandveiligheid' of 'brandbestrijding' gelijk staan aan 'brandweer'. De brandweer heeft historische wortels die tot in de Romeinse tijd reiken. Bij het beschouwen van de geschiedenis van onze brandveiligheid, valt evenwel op dat de rol van de brandweer daarin betrekkelijk is. Andere factoren, zoals technologische ontwikkelingen (huizen van steen in plaats van hout), planologische ontwikkelingen (brandgevaarlijke activiteiten op afstand plaatsen), steeds hogere eisen aan brandveiligheid van apparatuur, zijn bepalender geweest bij het komen tot het huidige veiligheidsniveau.

Ondanks het huidige hoge veiligheidsniveau, blijft brand een reëel risico en als eenmaal brand uitbreekt, dan is nog steeds de brandweer onmisbaar om deze te blussen. Het blussen van branden levert kennis en ervaring op die uiteraard wordt gebruikt om acute brandbestrijding te perfectioneren. Maar die kennis stelt ook anderen, zoals de wetgever en openbaar bestuur, maar ook ontwikkelaars van technologie, in staat te komen tot effectieve maatregelen om brandveiligheid te bevorderen.

Het Openbaar Ministerie bevindt zich in een soortgelijke positie waar het om criminaliteitsbestrijding gaat. Onmisbaar als het gaat om optreden tegen criminaliteit, maar met een betrekkelijke rol waar het gaat om het (duurzaam) terugdringen of beheersen van criminaliteit. Het opwerpen van barrières tegen criminaliteit, of het voorkomen dat de gelegenheid voor criminaliteit bestaat, vraagt (ook) om andere maatregelen. Soms wetgevingstechnisch, soms technologisch, soms bestuurlijk, soms in de handhaving en niet te vergeten, soms in de uitvoering zelf.

Dit geldt ook voor wat betreft fraudebestrijding. Ook dan is de rol van het Openbaar Ministerie, in bijzonder van het Functioneel Parket en de daaronder ressorterende opsporing, betrekkelijk doch niettemin betekenisvol.

De afgelopen tien jaar heeft het Functioneel Parket een grote verscheidenheid aan fraudezaken behandeld. Het FP heeft steeds de ambitie om met die zaken een breder effect te bereiken. Dat wil zeggen, niet alleen het beëindigen van crimineel gedrag van die ene specifieke verdachte, maar ook het voorkomen van toekomstig crimineel gedrag.

De dynamiek van fraude vraagt om een aanpak waarbij voortdurend wordt geleerd en bijgestuurd op basis van kennis van dadergroepen, netwerken en werkwijzen. Hoe verspreiden fraudepatronen zich, hoe leren daders van elkaar? Vanwege de heimelijke aard van fraude komt de beste informatie hiervoor uit strafrechtelijke onderzoeken. Net zoals de brandweer door het blussen van branden unieke expertise en een specifiek beeld van brandveiligheid heeft, heeft het Functioneel Parket door het doen van strafzaken een buitengewoon beeld van criminaliteit. De kennis die het Functioneel Parket de afgelopen jaren heeft vergaard geeft inzicht in soorten daders, in kenmerken van 'criminele kansen' en in als het ware criminaliteitsbevorderende factoren. Deze inzichten gebruikt het Functioneel Parket uiteraard om de strafrechtelijke handhaving effectief te kunnen richten. Tegelijkertijd is die kennis nuttig voor andere partijen die, in de meest brede betekenis, een rol hebben in het bestrijden van fraudecriminaliteit. Fraudebestrijding is immers niet alleen een handhavingsvraagstuk, maar evenzeer een inrichtings- en uitvoeringsvraagstuk.

Alle partijen die een rol (kunnen) spelen in het aanpakken van fraude dienen steeds reële maatschappelijke belangen. Die verschillende, soms tegengestelde, belangen schuren soms. Het Functioneel Parket matigt zich geenszins een oordeel over de rangorde van die belangen aan. Het Functioneel Parket pleit er uitdrukkelijk niet voor om het belang van fraudebestrijding boven andere belangen te plaatsen.

De strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde is het specifieke aan het Openbaar Ministerie opgedragen belang. Meer in het bijzonder staat het Functioneel Parket onder meer voor de aanpak van criminaliteit die de integriteit van stelsels aantast.

Zoals de brandweerman overal waar hij komt haast automatisch ziet wat potentiële brandhaarden zijn, op welke plekken een brand ongezien voort kan woekeren, wat de aanvoerroutes van brandstof zijn of welke personen zich gevaarlijk gedragen, kijkt het strafrecht op soortgelijke wijze naar de plaatsen waar criminaliteit kan woekeren en de personen die daartoe in staat en in de gelegenheid zijn.

Als het Functioneel Parket, vanuit de belangen waar het voor staat, één wens zou mogen doen, dan zou het zijn dat deze strafrechtelijke 'bril' kon worden uitgeleend aan een ieder die betrokken is bij de inrichting van en uitvoering en handhaving in structuren waarin (in dit geval) overheidsgeld omgaat of mee wordt gedistribueerd. Zonder enige afbreuk aan alle andere belangen te doen, zou zo'n 'bril' bij kunnen dragen aan een fraudebestendiger samenleving. Met deze rapportage, gebaseerd op (onderzoek naar) de zaken van het Functioneel Parket, is bedoeld om de blik van strafrecht voor anderen beschikbaar te maken.

Het Functioneel Parket heeft niet hét beeld van fraude, maar wel één beeld dat, gevoegd met de inzichten van anderen, een bijdrage kan leveren aan een totaalbeeld. Het is zodanig opgesteld dat het iedere lezer in staat stelt zijn eigen lessen eruit te trekken.

1910895 01903

In deze rapportage zijn vooral inzichten, zonder waardeoordeel, op basis van (wetenschappelijk onderzoek naar) de zaken geschetst. Op basis daarvan zijn vanuit drie perspectieven frauderisico's bij en binnen de overheid geschetst. Het gaat dan om frauderisico's die voortkomen uit (1) *gelegenheden* voor fraude, (2) *typen* fraudeurs en (3) inadequaat toezicht.

Uiteraard trekt het Functioneel Parket lering uit zijn eigen zaken. Deze analyse wordt afgesloten met enkele hoofdlijnen, conclusies en aanbevelingen. Enkele van de lessen worden hieronder geschetst.

Fenomeen versus subject

In het discours over het aanpakken van criminaliteit lijkt soms een tegenstelling te bestaan tussen een fenomeengerichte aanpak en een subjectgerichte aanpak. De ervaring leert dat dit een valse tegenstelling is.

Het strafrecht en het strafvorderlijk instrumentarium richten zich van oudsher op respectievelijk de dader of verdachte; op een subject. Het komen tot effectieve interventies die bijdragen aan een veiliger samenleving, vraagt om het plaatsen van individuele strafbare feiten in context. Met andere woorden, een effectieve aanpak vraagt allereerst om inzicht in het criminele fenomeen dat moet worden bestreden. Begrip van het fenomeen is vereist om een gerichte aanpak te kunnen bepalen. Vanuit een hoger niveau is het overzicht immers beter. Wat is de omvang van de problematiek, welke structuren en patronen worden ge- of misbruikt, welke modi operandi worden toegepast en wie zijn de sleutelspelers zijn dan vragen die aan bod komen. Dat inzicht is noodzakelijk om daarna daders of dadergroepen te kunnen identificeren waarop kan worden geïntervenieerd om het fenomeen als geheel aan te pakken. In wezen kan een subjectgerichte aanpak niet zonder fenomeengerichte kennis.

Tegelijkertijd is het aanpakken van subjecten een middel, soms het enige middel, om die fenomeengerichte kennis te vergaren. Een subjectgerichte aanpak levert immers waardevolle informatie op over criminele handelwijze en zwakke punten in maatschappelijke structuren. Meer dan andere vormen van handhaving, biedt het strafvorderlijk instrumentarium de mogelijkheid om een diepgaand beeld van bepaalde problematiek te krijgen, waarbij achter schijnconstructies en versluierend handelen kan worden gekeken,

Tevens biedt het volgen van 'criminele innovators' een mogelijkheid om nieuwe fenomenen vroegtijdig te identificeren. Fenomeen- en subjectgerichte aanpakken gaan in de praktijk hand in hand.

Tegenkracht

Het is de vraag of er binnen de verstrekking van overheidsgelden wel voldoende tegenkracht tegen fraude aanwezig is die dan ook nog is opgewassen tegen krachten uit het beleid en het systeem zelf. Kerntaken van een organisatie brengen een bepaalde cultuur met zich mee waardoor fraude kan gedijen. Oorganisaties die vooral gericht zijn op het distribueren van geld, inclusief daarbij behorende doelstellingen, krijgen een blinde vlek voor misbruik. Elke instantie

die (overheids)gelden verstrekt loopt aan tegen onvolkomenheden, fouten en fraude. Het spreekt voor zich dat de grenzen tussen die drie vormen niet altijd scherp te trekken zijn. In alle gevallen is er sprake van (financieel) nadeel voor de betrokken overheid. Vanuit het perspectief van opsporing en vervolging wordt al snel het label 'fraude' opgeplakt, hetgeen zich niet altijd goed verhoudt tot het op vertrouwen gebaseerde mens- en wereldbeeld van de betreffende instantie. Een effectieve aanpak vraagt om balans; om checks & balances, niet alleen in structuur, maar ook in cultuur.

De ervaringen met een groot aantal fraudekwesties, de reacties van verschillende representanten van 'de overheid' daarop en met de aanpak van ondermijning in zijn algemeenheid laat een drietal culturen zien. De cultuur van de ontkenning, 'dit gebeurt bij ons niet', die van de 'ongemakkelijke waarheid' en de cultuur van 'we pakken het samen aan'.

Vanuit de rol van het strafrecht bezien is het te simpel om te zeggen dat een aanpak gericht moet zijn op preventie en het versterken van fraudebestendigheid. Wel kan de 'strafrechtelijke bril' bijdragen aan meer oog voor kwetsbaarheden en gezamenlijke oplossingen. De kracht van het strafrecht is zelfstandig vooral gelegen in het (her)bevestigen van normen in relatie tot belangrijke maatschappelijke problemen. In het hele stelsel van inrichting, uitvoering en handhaving heeft het strafrecht tevens een rol als 'check'; in het versterken van de positie van anderen.

In alle situaties ziet het Functioneel Parket het komen tot een vruchtbare samenwerking als zijn medeverantwoordelijkheid die het verdient om in te investeren.

Samenwerking en strafrecht als optimum remedium

In het maatschappelijke debat blijken keer op keer twee denkrichtingen, hoewel achterhaald, hardnekkig dominant. De eerste is de reflex om bij ernstige problematiek, of ernstige gevolgen, de oplossing daarvoor in het strafrecht te zoeken. De tweede is het uitgaan van de klassieke visie dat het strafrecht ultimum remedium is. Als al het andere niets uithaalt, dan is het strafrecht aan zet.

Beide concepten zijn achterhaald. De praktijk leert dat maatschappelijke problemen nooit door het strafrecht alleen kunnen worden opgelost. Het strafrecht als ultimum remedium zou bovendien betekenen dat het strafrecht pas aan zet is als criminele fenomenen tot niet te beheersen maatschappelijke problemen zijn uitgegroeid.

Het komen tot effectieve interventies vraagt om een moderne visie op het strafrecht. In die visie staat het strafrecht niet geïsoleerd, maar in verbinding met andere vormen van handhaving, toezicht en nalevingsbevordering. In de hedendaagse visie wordt het strafrecht ingezet als *optimum remedium* en is de inzet van het Openbaar Ministerie afgestemd op wat anderen doen. Op die manier ondersteunt het strafrecht de andere schakels in de (overheids)handhaving, en vice versa, waardoor de handhaving als geheel effectiever wordt. Dit doet het Openbaar Ministerie bijvoorbeeld door het oppakken van zaken waar een signaalfunctie van uitgaat. Of het

samenwerken in een programmatische aanpak waarbij de strafzaken zijn ingebed in samenwerking met bestuurlijke toezichthouders. En door het beschikbaar stellen van de kennis en informatie uit die onderzoeken aan anderen.

Echte samenwerking vraagt om wederkerigheid en om oog te hebben voor elkaars belangen. De praktijk leert dat dat niet gemakkelijk is en gaat met vallen en opstaan. De afgelopen jaren hebben het Openbaar Ministerie geleerd dat dit echter de enige weg naar duurzame oplossingen voor maatschappelijke problemen is. De komende jaren zal het Openbaar Ministerie de weg waarop het is ingeslagen verder bewandelen.

1910895 01903

1. Introductie

1.1 Aanleiding

Financieel-economische criminaliteit, het containerbegrip waar fraude, witwassen en corruptie onder zijn te scharen, is een omvangrijk, pluriform en ernstig maatschappelijk probleem waar naast burgers en ondernemingen ook de overheid financieel door wordt benadeeld. Naar aanleiding van het *DG overleg Rijksbreed Afsluiten en Afpakken* van 25 juni 2013 heeft het Functioneel Parket namens het Openbaar Ministerie voorliggende notitie opgesteld, waarin het aangeeft welke risico's op fraude waardoor de overheid wordt benadeeld vanuit de praktijk van strafrechtelijke opsporing en vervolging worden waargenomen.

1.2 Doel en opzet

Het Functioneel Parket heeft, als verantwoordelijke voor een belangrijk deel van de strafrechtelijke bestrijding van financieel-economische criminaliteit in Nederland, een bijzondere positie om vanuit de handhavingspraktijk maatschappijbrede frauderisico's waar te nemen. In deze notitie worden die frauderisico's beschreven die zich *domeinoverstijgend* bij geldstromen 'van en naar' de overheid voordoen. Beoogd wordt een context in brede zin te schetsen van frauderisco's waardoor de overheid wordt benadeeld. Gegeven de grote reikwijdte van het onderwerp (en de beperkte doorlooptijd van het onderzoek), worden de risico's op hoofdlijnen beschreven.

De notitie benadert frauderisico's vanuit drie perspectieven:

1. Risico's voortkomend uit gelegenheden voor fraude;
2. Risico's voortkomend uit typen fraudeurs;
3. Risico's voortkomend uit inadequate handhaving.

Eerst worden het brede palet aan fraudevormen en de grote en diverse maatschappelijke gevolgen van fraude op hoofdlijnen beschreven (§ 2). Hierna wordt stilgestaan bij risico's die ontstaan door gelegenheidsstructuren en de wijze waarop fraudeurs hiervan gebruik maken (§ 3). Daarna wordt beschreven welke typen fraudeurs een risico vormen. Hierbij wordt stilgestaan bij een drietal voor het strafrecht belangrijke dadergroepen (§ 4). Vervolgens wordt beschreven op welke manier de inrichting van de handhaving tot frauderisico's voor (semi)publieke gelden kan leiden. (§ 5). Afsluitend worden de hooflijnen besproken, conclusies getrokken en aanbevelingen gedaan (§ 6).

Ter illustratie en onderbouwing worden meerdere *lopende* (of zeer recente) strafrechtelijke onderzoeken van het Functioneel Parket en haar opsporingspartners beschreven en worden in tekstblokken deelonderwerpen uitgediept en aanknopingspunten voor een aanpak beschreven.

1910895 01903

1.3 Methode en afbakening

De basis voor de voorliggende notitie wordt gevormd door een analyse en synthese van recente strafzaken, gesprekken met deskundigen binnen het Functioneel Parket, wetenschappelijke onderzoeken naar strafzaken en fraudeurs van het Functioneel Parket - waaronder een recente dreigingsanalyse waar onder andere ruim 700 fraudezaken zijn bestudeerd en onderzoek naar criminele carrières en daderprofielen van 644 fraudeurs —, analyse van strategische fraudestudies en risicoanalyses van handhavingspartners, onderzoek naar toezicht en regelnaleving en beleidsstukken van het Openbaar Ministerie. Voor de leesbaarheid is gekozen voor een niet geannoteerde versie.

Ter inleiding is het van belang erop te wijzen dat het vertrekpunt van de notitie (zware) financieel-economische *criminaliteit* is, die in aanmerking komt voor strafrechtelijke opsporing en vervolging en niet *regelovertreding* voortkomend uit bijvoorbeeld onwetendheid, onkunde of slordigheid, en waar preventieve of bestuursrechtelijke maatregelen zijn aangewezen. Tegelijkertijd vormen fraude en andere vormen van regelovertreding geen gescheiden werelden. Regelovertreding kan de opmaat naar fraude, criminaliteit, zijn. Een goed werkend toezicht- en handhavings*stelsel* werpt barrières op, zodat afglijden naar criminaleit van in beginsel bona fide burgers of bedrijven wordt voorkomen. Om de achtergrond van deze zware vormen van fraude te begrijpen, is een beschrijving van de context en risico's in de handhaving en gelegenheden daarom noodzakelijk. De fraudeurs kunnen bijvoorbeeld gebruik maken van gelegenheidsstructuren die voorkomen uit bepaalde beleidskeuzes (§ 3) of fraude blijft lang voortbestaan door gebreken in zelfregulering (§ 5).

1910895 01903

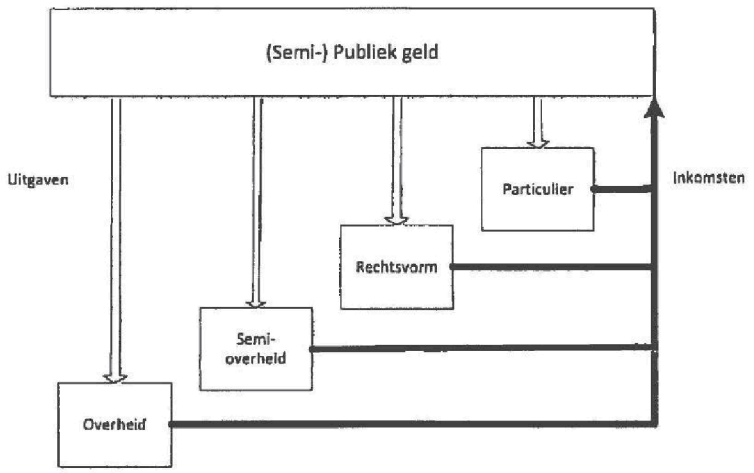
2. Fraude waarbij de overheid financieel wordt benadeeld

2.1 Ter inleiding

Fraude kent vele in aard, omvang en ernst variërende verschijningsvormen. Bij gebrek aan een wettelijke omschrijving wordt fraude wel gedefinieerd als 'opzettelijke misleiding om onrechtmatig of onwettig voordeel te verkrijgen'. De term fraude wordt gebruikt voor allerlei vormen van op financieel gewin gerichte malversaties zoals oplichting, zwendel en bedrog waarbij particulieren, ondernemingen en de overheid financieel worden benadeeld. Deze notitie concentreert zich op fraude waardoor de overheid wordt benadeeld. Er kunnen daarbij grofweg twee varianten worden onderscheiden: verticale fraude, waarbij de overheid de primaire financieel benadeelde partij is (§ 2.2), en diagonale fraude, waarbij de overheid benadeelde partij is naast andere partijen (§ 2.3).

In Figuur 1 is weergegeven hoe overheidsgeld en semi(publiek) geld, zoals gelden in het zorgstelsel, stroomt van de (semi-)overheid naar de verschillende partijen (uitgaven) en terug naar de overheid (inkomsten). Aan de uitgavekant is sprake van frauderisico's met toeslagen, uitkeringen, subsidies en andere gelden die de overheid (teveel) uitkeert. Aan de inkomstenkant is voornamelijk sprake van frauderisico met belastingen.

Figuur 1: Stroomschema geldstromen

2.2 Verticale fraude

In Figuur 2 wordt een overzicht gegeven van verticale fraudevormen en illustratieve strafzaken.

Fiscale fraude is fraude die wordt gepleegd door het opzettelijk opgeven van onjuiste gegevens aan de Belastingdienst of het opzettelijk doen van een onjuiste belastingaangifte. Aangezien alle ondernemingen, burgers en instellingen belasting moeten betalen is het risico op het voorkomen van deze fraudevorm aanzienlijk. De belangrijkste vormen van fiscale fraude zijn fraude met omzet-, loon- en vennootschapsbelasting. Vooral rechtspersonen hebben veel mogelijkheden voor fraude omdat ze verschillende vormen van belastingen moeten afdragen. Vaak is sprake van typische wittenboordencriminelen (zie § 4.3 waar nader op verschillende typen fraudeurs wordt ingegaan). Smokkel en accijnsfraude zijn ook vormen van fiscale fraude.

Uit de recente dreigingsanalyse van het Functioneel Parket komt naar voren dat vooral *carrouselfraude* (of intracommunautaire btw-fraude) een van de belangrijkste dreigingen op fiscaal gebied is. De fiscale schade van carrouselfraude binnen de EU is zeer omvangrijk. Bij carrouselfraude zijn voornamelijk beroepsfraudeurs en criminele samenwerkingsverbanden actief (zie ook § 4.3). De fraudeurs maken gebruik van gelegenheden die een overheid gericht op dienstverlening biedt (zie § 3) en de wijze waarop handhaving is ingericht (§ 5).

Fiscale fraude wordt over het algemeen bestuursrechtelijk aangepakt door de belastingdienst. Het gaat daarbij ook vaak om het vaststellen van de grens tussen belastingontwijking en belastingfraude. Grove normoverschrijdingen met criminele opzet kunnen in het strafrecht worden aangepakt door de FIOD en het Functioneel Parket. De illustratieve strafzaken laten zien dat de schadebedragen van doorgaans omvangrijk zijn.

Arbeidsmarktfraude is fraude met de omstandigheden waaronder mensen te werk worden gesteld en/of het niet voldoen van werkgevers aan hun wettelijke (financiële) verplichtingen. Specifieke fraudevormen zijn uitbuiting, onderbetaling in kader van Wet minimum loon, illegale tewerkstelling en fraude met arbeidsomstandigheden. Deze fraudevorm heeft naast financiële schade voor de overheid ook andere ernstige maatschappelijke gevolgen zoals verdringing op de arbeidsmarkt (bij arbeid door illegalen) en aantasting van de menselijke integriteit (bij uitbuiting).

Uiteraard kunnen ook *particulieren* fiscale fraude plegen, bijvoorbeeld door het verzwijgen van vermogen of inkomsten (inkomstenbelastingfraude). Echter, bij particulieren lijkt fraude met overheidsvoorzieningen zoals toeslagen, uitkeringen en studiefinanciering een omvangrijker fraudeprobleem. Het overgrote deel van huishoudens in Nederland maakt gebruik van deze voorzieningen. Deze fraudes zijn doorgaans minder groot qua financiële schade maar kunnen in georganiseerd verband omvangrijke vormen aannemen.

Bij *subsidiefraude* treedt fraude op bij subsidieverstrekking door verschillende instanties: de Europese Unie (EU-fraude), de Belastingdienst (toeslagenfraude), ministeries, uitvoeringsinstanties, provincies en gemeenten. Subsidiestromen als EU ontwikkelings- en

1910895 01903

investeringssubsidies en inkomensafhankelijke toeslagen (zoals in het kader van kinderopvang) zijn risicovolle subsidiestromen. Ook het persoonsgebonden budget (PGB, een subsidieregeling met semi-publiek geld uit de AWBZ) is risicovol gebleken.

In de recente dreigingsanalyse van het Functioneel Parket is subsidiefraude als een van de grootste dreigingen beschreven. Subsidiefraude, zoals bij PGB fraude waar naast grote financiële schade kwetsbare groepen geld, hulp en ondersteuning wordt onthouden, komt steeds beter in beeld bij opsporingsdiensten en zorgt voor maatschappelijke en politieke onrust. Maar ook bij andere subsidies doen zich dusdanige criminogene omstandigheden voor dat gesproken kan worden van een belangrijke dreiging voor de overheid. Zo zijn subsidieverstrekkers vaak onvoldoende bedacht op fraude (zie verder § 3).

Als *corruptie* (misbruik van ambtelijke functie voor privé gewin) en *integriteitsschending* (niet handelen naar maatschappelijke normen en waarden aangaande een functie) bij de overheid plaatsvinden, wordt gesproken van ambtelijke corruptie. Het gaat om zaken als omkoping, verduistering in dienstbetrekking, fraude met aanbestedingen of vergunningen en frauduleuze besteding van publieke gelden.

Figuur 2: Verticale fraudevormen

1. Fiscale fraude

In een lopend strafrechtelijk onderzoek is voor miljoenen euro beslag gelegd bij een vastgoedman. Hij wordt verdacht van oplichting van de belastingdienst, het niet verstrekken van informatie aan de belastingdienst, valsheid in geschrift en het witwassen van vele miljoenen euro's. Het totale nadeel voor de schatkist wordt geschat op ruim 25 miljoen euro. Het vermoeden is dat verdachte in 2006 de winst van vele tientallen miljoenen uit een vastgoeddeal buiten het zicht van de belastingdienst heeft proberen te houden met behulp van een Stichting Particulier Fonds (SPF) op Curaçao. Door op papier het beheer van de stichting door een trustkantoor op Curaçao te laten verrichten, spiegelde verdachte de fiscus ten onrechte voor dat hij niet gerechtigd was tot het vermogen van de SPF. In de periode van 2006 tot 2009 had hij over het vermogen binnen de SPF belasting moeten betalen. Eind 2009 heeft verdachte door middel van een schenking getracht een groot deel van het bedrag weg te sluizen.

2. Douanefraude

Een 56-jarige man heeft recentelijk zestien maanden celstraf gekregen voor accijnsfraude met illegale dranktransporten. De man maakte zich schuldig aan belastingontduiking en valsheid in geschrift met grote partijen drank, zoals blikjes en flesjes bier. De fraude zou de fiscus zo'n 4,5 miljoen euro hebben gekost, zo schat de FIOD. Deze zaak kwam vorig jaar aan het rollen toen de FIOD ruim 45 duizend liter drank aantrof in een opslagplaats in Den Haag. Daarvoor was geen vergunning aanwezig. Later volgden nog zo'n vierhonderd zendingen van vergelijkbare omvang. De man maakte steeds gebruik van tijdelijke ondernemingen die op papier goederen ontvingen en daarna weer werden opgedoekt.

3. Voorschotfraude

Recent is 30 maanden celstraf geëist tegen vier verdachten die zich op grote schaal bezighielden met valsheid in geschrift en oplichting van de belastingdienst door middel van een BTW-caroussel. De schatkist is naar schatting zo'n 3 miljoen euro misgelopen door de fraude van deze criminele organisatie. Het Openbaar Ministerie vindt dat deze vorm van fraude de soliditeit van de overheidsfinanciën fors aantast, evenals de concurrentiepositie van het bonafide bedrijfsleven. Uit onderzoek door de FIOD is gebleken dat de organisatie nieuwe auto's van merken als Mercedes, BMW en Audi uit Duitsland naar Nederland haalde. In Duitsland geldt dan het 'nultarief' voor de omzetbelasting. Uit onderzoek door de FIOD bleek dat de criminele organisatie ook in Nederland geen BTW afdroeg.Ze lieten het bedrijf dat de auto's naar Nederland haalde 'ploffen', dat wil zeggen failliet gaan. Ze huurden diverse katvangers in die de ondernemingen op hun naam zetten. Vlak voor het faillissement werden de auto's doorverkocht aan een ander bedrijf, dat claimde niet te weten dat de BTW nog niet betaald was.

4. Arbeidsmarktfraude

In een recent strafrechtelijk onderzoek heeft de directie opsporing van de Inspectie SZW vier productielocaties van een champignonkwekerij in de regio Venlo doorzocht in een onderzoek naar arbeidsuitbuiting en valsheid in geschrift. Drie verdachten zijn aangehouden. Het vermoeden bestaat dat de champignonkwekerij werkneemsters uit Polen uitbuit. Bij het bedrijf werken enkele honderden pluksters, hoofdzakelijk Poolse vrouwen. De verdenking is dat deze Poolse werkneemsters structureel worden onderbetaald, zeer lange werkdagen maken en vrijwel geen vrije dagen krijgen. Daarnaast moeten zij een deel van hun loon verplicht afstaan voor huisvesting, maaltijden en verzekeringen. Er wordt misbruik gemaakt van mensen die in een afhankelijke, kwetsbare positie verkeren.

5. Toeslagfraude

In een lopend toeslagenfraude-onderzoek heeft de hoofdverdachte vermoedelijk voor tienduizenden euro's gefraudeerd. De man wordt ervan verdacht dat hij ten onrechte ruim 160.000 euro aan huur- en zorgtoeslagen heeft aangevraagd. Hij is voorgeleid aan de rechter-commissaris bij de rechtbank Rotterdam en voor 14 dagen in bewaring gesteld. Uit het onderzoekkomt naar voren dat de verdachte sinds 2011 huur- en zorgtoeslagen zou hebben aangevraagd voor mensen die via hem een woonruimte of postbusadres huurden. Vermoedelijk liet hij de toeslagen op eigen rekeningen storten. De huurders wisten waarschijnlijk niet dat op hun naam toeslagen werden aangevraagd bij de Belastingdienst.

6. Subsidiefraude

In een lopend PGB fraude onderzoek vroeg de verdachte op grote schaal PGB's aan voor mensen die zelf van niets wisten of die via een herindicatie jarenlang een veel hoger PGB ontvingen dan dat ze zelf wisten. Het totale fraudebedrag loopt in de tonnen. De 54-jarige verdachte is recentelijk door de directie opsporing van de Inspectie SZW aangehouden. Ook een 53-jarige man uit Den haag is aangehouden. Hij is de eigenaar van twee onlangs opgerichte zorgondernemingen, die lichamelijke en geestelijke zorg en verpleging aanbieden. De 54-jarige verdachte is de feitelijk leidinggevende van de twee zorgondernemingen. Beide mannen worden verdacht van het op grote schaal vervalsen van documenten voor het aanvragen en verantwoorden van PGB's, zoals zorgovereenkomsten, wijzigingsformulieren, bankafschriften, urenbriefjes en facturen. Tonnen aan PGB gelden werden vermoedelijk onrechtmatig achterover gedrukt. Dit gebeurde eenvoudig door bijvoorbeeld op bankafschriften het bankrekeningnummer van PGB houders te veranderen in het bankrekeningnummer van de verdachte. Hierdoor werd PGB geld op de bankrekening van verdachte gestort in plaats van op de rekening van de PGB houder. Er werd daarnaast zonder medeweten van PGB-houders persoonlijke verzorging, verpleging en begeleiding verantwoord terwijl vermoedelijk slechts huishoudelijke hulp werd verstrekt.

7. Corruptie

Voormalig RDM-topman [redacted] is recentelijk door de Rechtbank Rotterdam veroordeeld tot een onvoorwaardelijke celstraf van 30 maanden. De bedrijvendokter werd schuldig bevonden aan omkoping, faillissementsfraude, meineed en bezit van een vals diplomatiek paspoort van de Comoren. [redacted] heeft tussen 2002 en 2004 in het geheim garanties gekregen van de [redacted] van het Havenbedrijf Rotterdam, waarmee hij voor tientallen miljoenen euro's leningen kon afsluiten voor zijn defensieconcern RDM. [redacted] van het Havenbedrijf Rotterdam zou de garanties hebben verstrekt als compensatie omdat [redacted] een lucratieve order voor de levering van duikboten aan Taiwan zou zijn misgelopen. Volgens de rechtbank verstrekte [redacted] de garanties in werkelijkheid echter omdat hij was omgekocht door Van den Nieuwenhuijzen. Dat deed de zakenman door ruim 1,2 miljoen euro over te maken op een Zwitserse bankrekening van [redacted] en door de havendirecteur gratis, of hooguit tegen een zeer geringe vergoeding, gebruik te laten maken van een appartement in Antwerpen.

2.3 Diagonale fraude

Bij diagonale fraude lijden naast de overheid burgers en ondernemingen financiële schade - zie Figuur 3 voor een overzicht van fraudevormen. De financiële schade voor de overheid bestaat uit *directe* schade - omdat ze belastinginkomsten misloopt - en *indirecte* schade omdat zij een hogere prijs betaalt voor aanbestedingen, de financiële problemen voor private partijen moet oplossen (door bijvoorbeeld garant te staan), uitkeringen moet uitkeren na faillissement of milieuschade moet herstellen. Diagonale fraude leidt tot financiële schade bij ondernemingen, burgers en overheid en bij aanhoudende problemen kan op langere termijn de integriteit van het financieel-economische systeem worden aangetast (zie § 2.4).

Een belangrijke vorm van diagonale fraude is *faillissementsfraude*: fraude die gepleegd wordt voorafgaand, tijdens of door middel van het failliet (laten) gaan van een onderneming. Hierbij zijn doorgaans private partijen het grootste slachtoffer maar het betreft ook overheidsgeld, zoals niet afgedragen premies en belastingen maar ook kosten bij het UWV (uitkeringen van medewerkers die hun banen verliezen). Faillissementsfraude leidt tot grote financiële schade voor de maatschappij.

Niet-ambtelijke corruptie en integriteitsschending. Het betreft in essentie fraude tegen ondernemingen en instellingen door eigen werknemers of bestuurders. Het gaat om zaken als omkoping, verduistering in dienstbetrekking, fraude met aanbestedingen of vergunningen, frauduleuze besteding van publieke gelden en van betrokkenheid bij bepaalde vormen van subsidiefraude. Niet-ambtelijke corruptie speelt een belangrijke rol bij grote recente fraudezaken zoals de vastgoedfraude en de fraude bij SNS Reaal.

Uit de recente dreigingsanalyse van het Functioneel Parket blijkt dat de fraudevorm aangemerkt kan worden als een dreiging waar zij voorkomt in sectoren waar recent marktwerking is geïntroduceerd zoals woningbouwverenigingen, onderwijsinstellingen, zorginstellingen en pensioenfondsen. Er doen zich in deze sectoren duidelijke criminogene omstandigheden voor die de kans doen toenemen op verschillende vormen van integriteitsschendingen zoals niet-ambtelijke corruptie en zelfverrijking (zie ook § 3). Integriteitsschending op prestigieuze posities zoals die in de bestuurskamer van de semi-overheid doet afbreuk aan het vertrouwen van burgers in de semi-overheid en leidt tot aanzienlijke financiële schade.

Bij *zorgfraude* wordt gefraudeerd door frauduleus te declareren of zorggelden te misbruiken binnen het zorgstelsel. Fraude kan voorkomen door foutief declareren door de zorgontvanger of door de zorgverlener. PGB fraude is ook een vorm van zorgfraude. In de zorg gaan zeer grote bedragen aan publiek en semipubliek geld om. Over deze fraudevorm is relatief weinig bekend maar er zijn aanwijzingen dat er op omvangrijke schaal fraude plaatsvindt. De minister van VWS heeft opdracht gegeven een onderzoek naar de omvang van zorgfraude uit te voeren.

1910895 01903

Figuur 3: Diagonale fraudevormen

1. Faillissementfraude

Het Functioneel Parket heeft recent voor de rechtbank Almelo drie jaar gevangenisstraf geëist tegen een 55-jarige man uit de omgeving van Rijssen, die ervan verdacht wordt leiding te hebben gegeven aan een criminele organisatie die zich op grote schaal bezig hield met faillissementsfraude, valsheid in geschrift, witwassen en belastingfraude. Uit het strafrechtelijk onderzoek door de FIOD is naar voren gekomen dat de organisatie in georganiseerd verband van 2008 tot op heden bedrijven opkocht die nagenoeg failliet waren. De verdachten kochten op papier de bedrijven op voor 1 euro, terwijl uit onderzoek is gebleken dat de eigenaren van de bedrijven tussen de 5.000 en 25.000 euro betaalden aan de verdachten om van hun 'probleem BV's' af te komen. De rechtbank heeft de verdachte veroordeeld tot 24 maanden gevangenisstraf waarvan 6 maanden voorwaardelijk.

2. Niet-ambtelijke corruptie en integriteitschendingen

De rechter-commissaris van de rechtbank Breda heeft drie verdachten in bewaring gesteld in een onderzoek naar fraude en oplichting bij woningcorporatie Laurentius. Eén van de verdachten is [redacted] bij de woningcorporatie, de twee andere verdachten zijn directieleden van vastgoedondernemingen. Zij worden verdacht van oplichting en van het witwassen van crimineel verkregen geld. De verdachten hebben vermoedelijk geld verdiend met diverse onroerend goed transacties voor de woningcorporatie en dit geld in eigen zak gestoken. Laurentius is hierdoor waarschijnlijk voor miljoenen euro's benadeeld. De Inlichtingen- en Opsporingsdienst van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT/IOD) hield de drie mannen aan. Verder zijn er nog twee verdachten aangehouden. Deze man en vrouw worden verdacht van witwassen. In totaal zitten er nu vijf verdachten vast.

De rechter-commissaris van de rechtbank Utrecht heeft twee verdachten in bewaring gesteld in een onderzoek naar vermoedelijke fraude bij SNS. De man en vrouw zijn dinsdag 12 februari door de FIOD aangehouden op verdenking van niet-ambtelijke omkoping in georganiseerd verband, oplichting en witwassen bij SNS Property Finance, het vastgoedonderdeel van SNS. De man is voor 14 dagen in bewaring gesteld. In dit strafrechtelijk onderzoek heeft SNS op vrijdag 8 februari aangifte gedaan bij het Openbaar Ministerie tegen de man die bij SNS Property Finance heeft gewerkt. De vrouw was ook werkzaam bij SNS Property Finance.

3. Zorgfraude

Op 5 juni heeft het gerechtshof Arnhem uitspraak gedaan in de zaak tegen twee mannen die worden verdacht van fraude met vastgoed- en aandelentransacties die te maken hebben met de stichting thuiszorg Icare. Beide verdachten zijn in het onderzoek door de FIOD naar voren gekomen als personen die zich persoonlijk hebben verrijkt ten koste van de publieke zorg. In de periode dat de strafbare feiten zijn gepleegd waren de verdachten bestuurders van de Icare-organisatie. De twee mannen zijn vervolgd wegens oplichting, witwassen en belastingfraude. Het hof heeft hoofdverdachte V., de voormalig topman van de thuiszorginstelling, veroordeeld tot 21 maanden gevangenisstraf. De rechtbank kwam eerder tot een gevangenisstraf van 12 maanden. Het hof acht bewezen dat de hoofdverdachte Icare heeft opgelicht voor een bedrag van 589.914 euro. Daarom is V eveneens veroordeeld tot het betalen van een schadevergoeding van € 589.914 aan Icare. Deze vordering werd eerder ook toegewezen door de rechtbank. V. is eveneens veroordeeld voor het medeplegen van witwassen, in samenwerking met medeverdachte B, die in hoger beroep een gevangenisstraf voor de duur van 10 maanden kreeg. Het hof acht bewezen dat B. zich schuldig heeft gemaakt aan het medeplegen van witwassen van een aanzienlijk bedrag, namelijk 1,5 miljoen gulden.

4. Identiteitsfraude

De FIOD heeft in Tilburg vier verdachten aangehouden in een groot fraudeonderzoek. De vier familieleden worden verdacht van oplichting van banken en fraude met kinderopvangtoeslagen. Ze zouden de afgelopen jaren een criminele organisatie hebben gevormd die de opbrengst van de fraudes heeft witgewassen. Het berokkende nadeel wordt geschat op ten minste 1,6 miljoen euro. Het vermoeden is dat diverse Oost-Europese vrouwen in opdracht van verdachten valse aangiften hebben gedaan van de geboorte van tweelingen. Deze valse geboorteaangiften zijn gedaan bij onder meer de gemeenten Tilburg, Den Bosch, Breda en Hengelo. Vervolgens werden bij de Belastingdienst toeslagen kinderopvang aangevraagd voor deze vermoedelijk niet-bestaande tweelingen. Met deze fraude is naar schatting een bedrag van minimaal 200.000 euro gemoeid

5. Milieucriminaliteit

Het Milieuteam van de Politie Eenheid Rotterdam doorzoekt een papier- en plasticrecyclingbedrijf in de omgeving van Rotterdam in een strafrechtelijk onderzoek naar fraude en illegale grensoverschrijdende afvaltransporten binnen Europa en naar Azië. Het bedrijf verdiende vermoedelijk in 2011 en 2012 enkele miljoenen euro's met de fraude. Er is behalve op administratie ook beslag gelegd op bedrijfspanden, vorkheftrucs, een papierpers en luxe personenauto's. Behalve het recyclingbedrijf, is er ook een groothandel in afval- en recycle goederen in Rotterdam doorzocht. De politie wordt bij de doorzoekingen ondersteund door de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT), Douane en de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Met het niet naleven van de Europese regels voor afvaltransporten zijn grote winsten te behalen. Dit leidt ertoe dat fraudeurs een concurrentievoordeel kunnen halen ten opzichte van ondernemingen die zich wel aan de regels houden.

Voor *identiteitsfraude* geldt dat dit delict doorgaans niet op zichzelf staat (hoewel bepaalde vormen van identiteitsfraude zelfstandig strafbaar zijn gesteld). Het is vaak een middel om een ander crimineel of frauduleus doel te bereiken. Van identiteitsfraude is sprake als identificerende gegevens of vertrouwelijke informatie van mensen worden misbruikt om hen of anderen vervolgens op te lichten, uitkeringen of geldleningen op hun naam aan te vragen of op andere wijze illegaal voordeel te behalen. In de volgende paragraaf wordt nader ingegaan op de wijze waarop identificerende documenten een rol spelen bij fraude waardoor de overheid benadeeld wordt.

Ook bij *milieucriminaliteit* loopt de overheid financiële schade. De overheid mist inkomsten uit niet afgedragen belastingen en premies als de boekhouding wordt aangepast om milieucriminaliteit te verbloemen (zoals bij accijnsfraude bij het illegaal mengen van olieproducten) of bij fraude met emissierechten. Een andere belangrijke schadepost lijkt fraude met milieusubsidies. Er is nog weinig zicht op maar de subsidiefraude op andere terreinen maakt het aannemelijk dat dit ook op het milieuterrein voorkomt. Het frauduleus verkrijgen van beschikkingen, vergunningen en aanbestedingen levert ook financiële schade op voor de overheid, mede omdat beter gekwalificeerde en goedkopere kandidaten achter het net vissen. Ook het opruimen van schade aan het milieu en leefomgeving, zoals bij de zaak in Moerdijk, heeft zeer omvangrijke financiële schade voor de overheid tot gevolg.

Bij *jaarrekening-* of boekhoudfraude geeft een bedrijf bewust een onjuist beeld van zijn financiële situatie en misleidt hiermee de overheid (fiscale fraude), banken, aandeelhouders, beleggers of contractpartijen. Bij deze fraudevorm zijn accountants de eerste toezichthouder. Zoals in paragraaf 5 wordt besproken functioneert deze vorm van toezicht niet altijd adequaat met grote financiële schade tot gevolg.

Mededingingsfraude raakt de overheid in haar economische belangen. Als de regels van de vrije markteconomie worden overschreden en er illegale markt- en prijsafspraken worden gemaakt, komt de concurrentiepositie van andere aanbieders in gevaar en wordt de consument benadeeld. De overheid betaalt te hoge bedragen voor aanbestedingen en is slachtoffer van te weinig afgedragen belasting. Deze vorm van diagonale fraude wordt in Nederland niet strafrechtelijk gehandhaafd.

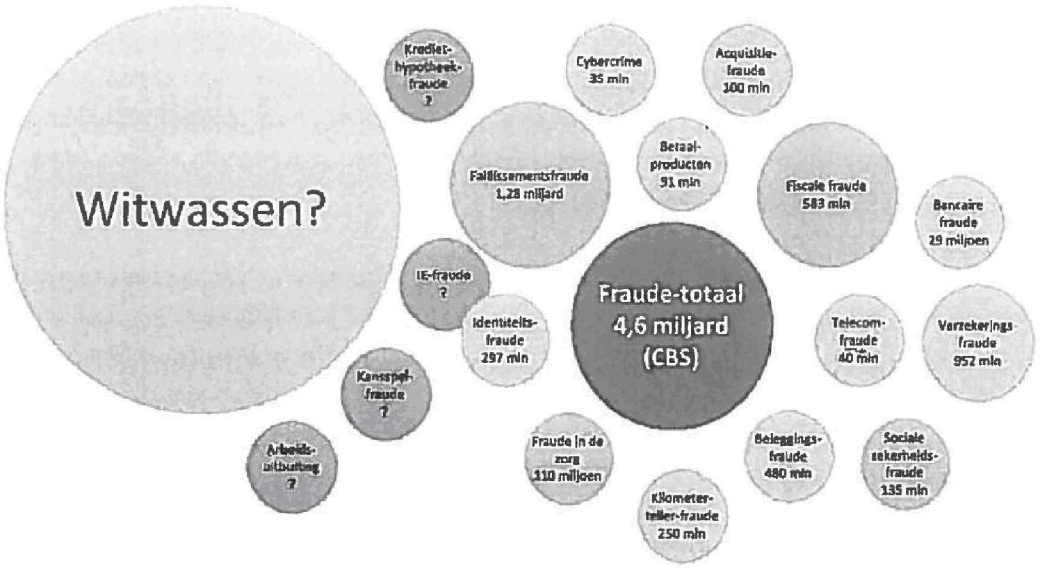
2.3 Maatschappelijke gevolgen van fraude

Fraude met overheidsgelden is een omvangrijk probleem in Nederland alleen al vanwege de omvang van de geldstromen. De economische crisis kan dit probleem verder vergroten omdat fraudeurs hun pijlen richten op de overheid omdat geld in de private sector opdroogt en strenger naar kredietverstrekking, geldstromen en uitgaven wordt gekeken door marktpartijen. De overheid en daarmee de maatschappij lijden op verschillende manieren financiële schade door fraude. Hoewel betrouwbare cijfers grotendeels ontbreken, kan op basis van gegevens van CBS,

1910895 01903

de Algemene Rekenkamer en andere instanties worden afgeleid dat het om zeer omvangrijke bedragen gaat. Volgens een voorzichtige schatting bedraagt de maatschappelijke schade € 4,6 miljard. De fraudegevallen en de daarmee gepaard gaande bedragen die bekend worden, betreffen vaak slechts het topje van de spreekwoordelijke ijsberg (er is sprake van een groot *dark number*). De werkelijke omvang van fraude is waarschijnlijk veel omvangrijker, gezien de relatief lage pakkans van fraudedelicten in Nederland.

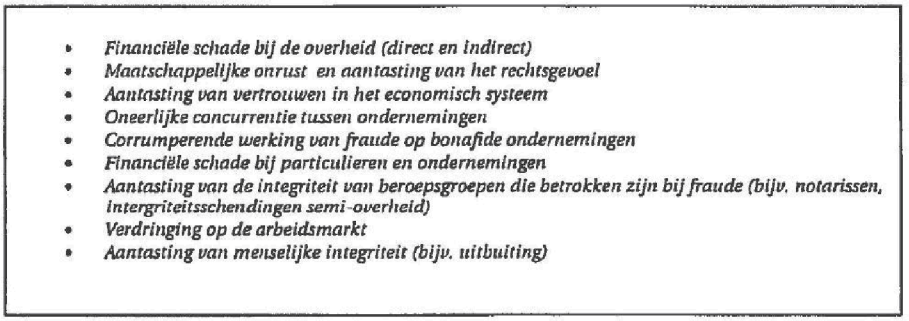
Figuur 4: Maatschappelijke schade (bron: CBS)

Ondanks de aanwezigheid van een groot *dark number* kunnen wel patronen uit de bekende cijfers worden gedestilleerd. Zo is fiscale fraude door ondernemingen de belangrijkste vorm van verticale fraude. De strafzaken illustreren hoeveel geld hiermee gemoeid is. De belastingbedragen zijn groter en ondernemingen hebben meer mogelijkheden om met belastingen te frauderen dan bij particulieren het geval is. Duidelijk is ook dat fraude met BTW carrousels zeer omvangrijke financiële schade veroorzaakt. Van faillissementfraude wordt doorgaans aangenomen dat het één van de meest omvangrijke fraudevormen is. Op basis van de omvang van geldstromen en criminogene omstandigheden (zie volgende paragraaf) lijkt het bij subsidiefraude en fraude in de zorg te gaan om een in potentie zeer omvangrijk frauderisico. De recente persberichten over PGB fraude lijken dit vermoeden te bevestigen.

1910895 01903

Figuur 5: Maatschappelijke gevolgen van fraude (tegen de overheid)

Belangrijk is de vaststelling dat naast *directe* schade diagonale fraude op verschillende manieren ook *indirecte* financiële schade voor de overheid inhoudt omdat kosten die voortkomen uit faillissementen (uitkeringen voor werknemers die hun baan verliezen), bij mededingingfraude (te dure aanbestedingen) of bij milieucriminaliteit (kosten voor het opruimen van milieuschade) uiteindelijk ook voor rekening van het staat komen.

Echter, alleen financiële schade in ogenschouw nemen geeft een te beperkte blik op het fraudeprobleem. Naast grote financiële schade treden ook andere maatschappelijke gevolgen op: fraude ondermijnt de integriteit van en het vertrouwen in het economisch stelsel. In Figuur 5 wordt een overzicht geboden. Zo leidt fraude tot maatschappelijk onrust en *aantasting van het rechtsgevoel* (met het kwade bijeffect dat anderen zich gelegitimeerd voelen te frauderen) zoals bij de toeslagfraude. Bij arbeidsmarktfraude treedt verdringing op de arbeidsmarkt op en bij uitbuiting ook aantasting van de menselijke integriteit. Verticale en diagonale fraude dragen ook bij aan het *verlies* van *integriteit van de markt*. Dit verlies kan slaan op bepaalde beroepsgroepen of sectoren waar fraude plaatsvindt maar kan ook overslaan op een verlies van vertrouwen in het *functioneren van de markt*. Fraude leidt tot oneerlijke concurrentie en tast het vertrouwen aan. Fraude tast zo de kern van een open markteconomie aan: het *level playing field*. Het raakt hiermee de kern van een samenleving waar vertrouwen, eigen verantwoordelijkheid, marktwerking en zelfregulering de pijlers vormen van het overheidsbeleid.

Afsluitend kan worden vastgesteld dat het onderscheid tussen verticale, diagonale en horizontale fraude tot op zekere hoogte kunstmatig is. Zoals de voorgaande en onderstaande strafzaken laten zien, treedt vaak samenloop van de verschillende fraudevormen op. Ook de oorzaken, betrokken dadergroepen en maatschappelijke gevolgen vertonen grote overeenkomsten. Zo treedt bij horizontale fraude vaak ook financiële schade voor de overheid op. De aanpak van fraude tegen de overheid reikt daarom verder dan door de overheid te nemen maatregelen. Fraude is een breed maatschappelijk probleem dat om een brede maatschappelijke aanpak vraagt.

1910895 01903

Figuur 6: Samenloop en vermenging van verticale, diagonale en horizontale fraude

De twee hoofdverdachten ,broers van 44 en 51 jaar, hebben jarenlang vele vennootschappen bestuurd en als franchisegever voor verschillende horecaformules gefungeerd. De broers hebben meerdere incassocontracten afgesloten bij de ABN AMRO waarmee geïncasseerd werd van eigen bankrekeningen. De verdenking is dat er in de periode 2007 - 2010 op basis van deze incassocontracten ruim 76.000 incasso-opdrachten zijn ingediend waarmee de fraude heeft plaatsgevonden. Het geld kwam terecht bij bankrekeningen die geopend waren door de verdachten zelf. Het vermoeden is dat hiermee op ingenieuze wijze de ABN AMRO voor ruim 11 miljoen euro is benadeeld. De bank heeft hiervan aangifte gedaan bij het Openbaar Ministerie. Naast deze oplichting richt het onderzoek zich op faillissementsfraude en belastingfraude. Voor deze twee feiten is er nog een derde verdachte in beeld, een 45-jarige man. Ze worden verdacht van het niet voeren van deugdelijke administraties en het niet dan wel onjuist verstrekken van inlichtingen bij hun faillissementen. Daarnaast is uit controles van de Belastingdienst gebleken dat buitenlands (trust)vermogen en behaalde winst verzwegen is in de aangifte inkomstenbelasting

3. Gelegenheidsstructuren in een open markteconomie

3.1 Ter inleiding

In deze paragraaf wordt beschreven hoe zich door politiek-bestuurlijke keuzes over de inrichting van markt en overheid gelegenheden voor fraude voordoen (§ 3.2). Fraudeurs maken hiervan op verschillende manieren misbruik; soms reagerend op gelegenheden met een enkele simpele handeling, in andere gevallen worden meerdere constructies of frauduleuze handelingen gebruikt (§ 3.3).

3.2 Gelegenheidsstructuren

Nederland is een open markteconomie waarin de rol van de overheid de laatste decennia kleiner is geworden. De overheid heeft verschillende overheidstaken afgestoten en regelgeving vereenvoudigd, vanuit het idee dat burgers en ondernemingen eigen verantwoordelijkheden hebben en dat de markt sommige overheidstaken beter kan uitvoeren. De aanname daarbij is dat de *onzichtbare hand* en tucht van de markt de misstanden — te hoge prijzen, fraude, etc. — adequater corrigeert en reguleert dan de overheid dat kan (marktwerking en marktregulering). De overheid stelt zich binnen de open markteconomie dienstbaar op naar burgers en ondernemingen. Lastenverlichting, deregulering en zelfregulering, de dienstbare kleine overheid, eigen verantwoordelijkheid van burgers en ondernemingen zijn kernbegrippen in deze maatschappijopvatting. Gezien door een fraudebril bieden deze omstandigheden verschillende gelegenheden voor fraudeurs om hun slag te slaan. Enerzijds omdat genoemde maatschappijopvatting een sterke invloed heeft op de wijze waarop handhaving is vormgegeven (zie ook § 5), anderzijds omdat de overheid zo aantrekkelijke gelegenheden creëert voor fraudeurs.

Gelegenheden door tucht van markt noch overheid

Uitgangspunt van marktwerking is dat enerzijds de markt beter dan de overheid in staat is maatschappelijke taken uit te voeren en anderzijds dat zij beter in staat is zichzelf te reguleren. Nederland is de laatste jaren echter herhaaldelijk geconfronteerd met integriteitschendingen in sectoren waar *marktwerking* is geïntroduceerd. Fraudezaken hebben zich voorgedaan bij onderwijsinstellingen (subsidiefraude), zorginstellingen (zorgfraude), woningbouwverenigingen (integriteitsschendingen, zelfverrijking) en pensioenfondsen (intergriteitsschendingen, niet-ambtelijke corruptie). Een patroon tekent zich af bij deze fraudes: er is veel vrijheid voor bestuurders, zij beheren grote hoeveelheden geld uit subsidies, investeringen of vastgoedportefeuilles, ze zien zich geconfronteerd met commerciële en soms harde marktpartijen en er is weinig toezicht.

Figuur 7: Fraude bij onderwijsinstelling

De FIOD heeft recentelijk in een strafrechtelijk onderzoek naar subsidiefraude drie bestuurders en leidinggevenden van een Amsterdamse Scholengemeenschap aangehouden. Het gaat om de [redacted] van het college van bestuur, de [redacted] en de [redacted] van de scholengemeenschap. Alle drie worden zij verdacht van het plegen van valsheid in geschrift. Zij hebben vermoedelijk leerlingen op een niet bestaande basisschoolschool ingeschreven. Zij vroegen vervolgens voor deze niet bestaande school een bekostigingssubsidie aan bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Deze subsidie -ruim 250.000,- euro - is uitbetaald door het ministerie van OCW. Fraude met subsidies voor onderwijs ondermijnen het onderwijssysteem. Het onderzoek startte na een aangifte door het ministerie van OCW. Zij kwamen de fraude op het spoor na een controle. Het ministerie heeft de verleende subsidie inmiddels teruggevorderd bij het schoolbestuur.

Fraudedeskundigen merken op dat bestuurders niet altijd geschikt zijn voor hun functies. De semi-overheid is daarnaast in meerdere opzichten geen echte markt. Klanten zoals patiënten, huurder of studenten hebben (in de praktijk) vaak geen echt vrije keuze. Het ontbreekt ze daarnaast aan inzicht in de prijs en kwaliteitsverhouding. Ook speelt mee dat de instellingen de tucht van de markt niet altijd voelen omdat de overheid garant staat voor leningen of op een andere wijze bijspringt om (financiële) problemen op te lossen. Het interne toezicht is in de semi-overheidsbranches ook vaak ontoereikend en de overheid als toezichthouder staat over het algemeen op afstand. Er is kortom tucht van markt noch overheid, met financiële misstanden tot gevolg.

Gelegenheden door sterke nadruk op dienstverlening

Ander gelegenheden voor fraude ontstaan door de sterke nadruk binnen de overheid op dienstverlening. Deze dynamiek speelt onder andere een rol bij subsidiefraude, toeslagfraude en voorschotfraude zoals btw-fraude. Bij subsidiefraude is er sterke druk om subsidiepotten op te maken, waarbij weinig verantwoording wordt gevraagd. Subsidieverstrekkers zijn vaak onvoldoende bedacht op fraude of leggen de nadruk op het zo snel mogelijk verstrekken ervan. Interne controlemechanismen bij subsidieverstrekkers en subsidieontvangers zijn niet alert en daadkrachtig genoeg. De controles vooraf op verstrekking van overheidsgelden (de poortwachtersfunctie) is vaak minimaal en vindt vaak achteraf plaats vanuit het idee van dienstverlening, eigen verantwoordelijkheid van burgers en ondernemingen en een handhavingsmodel dat is gebaseerd op vertrouwen (zie § 5).

Figuur 8: Fraude bij kinderopvangtoeslag

De politie op Curaçao heeft zondag 20 januari op verzoek van het Functioneel Parket een 36-jarige verdachte van miljoenenfraude aangehouden. De man heeft vermoedelijk voor vele tientallen huishoudens in Nederland ten onrechte kinderopvangtoeslag aangevraagd. De verdachte is overgeleverd aan Nederland en is voorgeleid voor de rechtbank Amsterdam. Die heeft zijn voorlopige hechtenis met 90 dagen verlengd. Het vermoeden is dat de verdachte moeders uit voornamelijk Amsterdam-Zuidoost benaderde met de mededeling dat zij recht hadden op een toeslag voor kinderopvang. De huishoudens maakten waarschijnlijk geen gebruik van kinderopvang. Dat blijkt uit onderzoek van de FIOD. De moeders moesten persoonlijke gegevens zoals hun bankrekeningnummer en DigiD-code afgeven, waarmee verdachte (of een van zijn medeverdachten) vermoedelijk een aanvraag voor de toeslag indiende bij de Belastingdienst. Huishoudens ontvingen door deze fraude tot tienduizenden euro's aan toeslagen, terwijl zij daar geen recht op hadden. Het vermoeden is dat de verdachte doorgaans een vergoeding van duizenden euro's vroeg voor het regelen van de toeslag. De man is vermoedelijk betrokken geweest bij 285 onterechte aanvragen voor kinderopvangtoeslag. Daarmee is naar schatting een bedrag van 6 miljoen euro gemoeid.

1910895 01903

Door de nadruk op dienstverlening en controle achteraf bestaan frauduleuze handelingen vaak slechts uit het simpelweg valselijk invullen van een aanvraag- of aangifteformulier. Door politieke keuzes is de wet- en regelgeving vaak gericht op snel en zonder barrières uitkeren van toeslagen en subsidies en worden er weinig formele eisen aan de ontvanger gesteld. In Figuur 9 wordt ingegaan op de wijze waarop frauduleuze handelwijzen en fraudevormen samenhangen. Uitvoeringsinstanties en toezichthouders staan hierdoor onder druk om snel uit te keren en niet te kritisch te zijn. Deze omstandigheden leiden ertoe dat fraude niet of niet vroegtijdig wordt onderkend, een grote omvang kan aannemen, niet alleen de aandacht van gelegenheidsfraudeurs trekt maar ook die van de georganiseerde misdaad (zie ook § 4), het draagvlak voor sociale voorzieningen aantast en uiteindelijk de schaarse capaciteit van het strafrecht onnodig belasten (zie § 5).

Gelegenheden door deregulering en lastenverlichting

De overheid wil economische ontwikkeling stimuleren door regelgeving te vereenvoudigen en lastenverlichting en deregulering door te voeren. Zo is het steeds eenvoudiger geworden om een rechtspersoon op te richten (zie Figuur 10). Ook wetgeving is soms zo fraudegevoelig dat men niet eens van fraude of misbruik van overheidsgeld kan spreken, hoogstens van oneigenlijk gebruik. Een berucht voorbeeld was de kinderopvangregeling.

1910895 01903

Figuur 9: Aanknopingspunten voor aanpak voor 'een frauduleus stappenplan'

Om daadwerkelijk te frauderen moet de fraudeur feitelijke handelingen uitvoeren. Hij of zij vult een formulier niet waarheidsgetrouw in, doet illegale transacties, gebruikt valse facturen of een fictief arbeidscontract. Soms liggen de mogelijkheden voor het oprapen, in andere gevallen worden ingewikkeldere handelswijzen gebruikt waarbij hij of zij de moeite neemt om obstakels te omzeilen, de fraude goed voor te bereiden en/of zich goed af te schermen.

Veel frauduleuze handelwijzen zijn wet-, beleid- of sector specifiek. In andere gevallen kan men beter spreken van generieke frauduleuze handelswijzen. Deze generieke handelswijzen zijn handelswijzen die bij verschillende fraudes een rol spelen of constructies die bij een veelvoud aan fraudevormen ingezet kunnen worden. Hierbij is het van belang om vast te stellen hoe de verschillende handelswijzen samenhangen en hoe daarmee de fraudevormen samenhangen.

Om fraude met betrekking tot overheidsgelden effectief te kunnen bestrijden, zou het bevorderlijk zijn met een brede blik te kijken welke stappen moeten worden doorlopen om deze vorm van fraude mogelijk te maken en waar men als overheid barrières op kan werpen om de fraudeur in zijn handelen te belemmeren (barrièremodel). Zo kan het (frauduleus) verkrijgen van identiteiten en naturalisatie als voorbereiding fungeren voor het frauduleus aanspraak maken op andere regelingen, waaronder huurtoeslag, kinderbijslag, studiefinanciering en zorgtoeslag. Bij de aanpak van verticale fraude zou moeten worden geïnvesteerd in de poortwachtersfunctie van de overheidsinstantie die is belast met het toekennen van een bepaalde regeling. Als bij de aanvraag van een regeling nauwgezet wordt gecontroleerd op de juistheid van de gegevens, en alle beschikbare bestanden worden geraadpleegd, kunnen veel vormen van fraude worden voorkomen.

Voorbeeld: voor sommige regelingen is een verblijfsvergunning vereist. Een van de manieren om een (tijdelijke) verblijfsvergunning te verkrijgen is via de inschrijving voor een opleiding als 'spookstudent'. 'Spookstudenten' betreffen personen die zich wel inschrijven voor een opleiding, maar nooit op komen dagen. Controle op deelnamelaanwezigheid bij of door de onderwijsinstelling kan in voorkomende gevallen een barrière opwerpen tegen een dergelijke fraudemogelijkheid.

Knelpunten bij een mogelijke bestrijding van dit fenomeen zijn enerzijds de groei aan particuliere onderwijsinstellingen die gepaard gaat met verminderde controle, en anderzijds het gegeven dat deze instellingen financieel baat kunnen hebben bij studenten die wel betalen, maar niet van de faciliteiten gebruik maken. Er zijn aanwijzingen dat sommige onderwijsinstellingen weinig tot geen controle uitvoeren op ingangseisen voor inkomende studenten. Zo is voor het volgen van een Nederlandstalige opleiding door niet-Nederlandse personen niet altijd een Nederlandse taaltoets vereist, en wordt niet altijd bewijs gevraagd van vooropleidingen. Is men echter eenmaal ingeschreven als student, dan kan men onder bepaalde voorwaarden ook aanspraak maken op studiefinanciering. Om als buitenlandse student voor studiefinanciering in aanmerking te komen, moet de persoon minstens 34 uur per maand werken. Via onder andere zzp-constructies — bijvoorbeeld wanneer twee personen elkaar met valse opzet inhuren als zzp-er- is het echter mogelijk een arbeidsovereenkomst te bemachtigen zonder dat de arbeid daadwerkelijk wordt verricht. Met deze arbeidsovereenkomst gaan tal van andere deuren open, en kan men naast de studiefinanciering een serie andere regelingen aanvragen, waaronder toeslagen en uitkeringen. Het is van belang bij een aanpak van misbruik van overheidsgelden aandacht te hebben voor de hierboven beschreven 'frauduleuze stappenplannen' en hier als overheid barrières voor op te werpen.

Er was in de wet- en regelgeving geen koppeling gemaakt tussen het aantal uren dat een kind opgevangen werd en het aantal uren dat de ouder werkte. Men kon bijvoorbeeld slechts 1 uur per week werken en 100 uur kinderopvang declareren zonder dat er formeel sprake was van misbruik van de regelgeving. Wetgeving moet een deugdelijke fraudetoets ondergaan. Indien wetgeving fraudegevoelig is liggen de kansen voor fraudeurs voor het oprapen. Voorkomen van fraude is tenslotte de beste remedie. Niet alleen om fraude überhaupt tegen te gaan maar ook om de dure en schaarse capaciteit van het strafrecht gericht in te zetten op zware vormen en niet op fraude die in een eerder stadium tegengehouden had kunnen worden.

Figuur 10: Aanknopingspunten voor barrières voor faillissementsfraude

Een mogelijkheid ter preventie van faillissementsfraude zou kunnen liggen in het stellen van bepaalde voorwaarden aan het oprichten van een besloten vennootschap. Recente ontwikkelingen wijzen echter juist op een ontwikkeling waarin de wetgever flexibilisering van de voorwaarden voor ondernemerschap binnen een BV voorstaat. Sinds 1 oktober 2012 is een wijziging in het Nederlandse vennootschapsrecht van kracht geworden. De meest opvallende maatregel in de nieuwe BV-wetgeving is het vervallen van de eis van een startkapitaal van 18.000 euro bij het oprichten van een BV. De verklaring van geen bezwaar van de minister van V en J was al eerder komen te vervallen.. Het zal moeten blijken of het vervallen van deze eisen het plegen van fraude vergemakkelijkt. Het vervallen van het startkapitaal wordt echter, althans in theorie, gedeeltelijk gecompenseerd door striktere regels omtrent aansprakelijkheidsstelling voor bestuurders en aandeelhouders. het vervallen van de eis van een verklaring van geen bezwaar door het permanente toezicht op rechtspersonen door het ministerie van V en J.. Het Nederlandse vennootschapsrecht zou echter volgens sommige experts ook al voor deze wijziging erg flexibel zijn.

De filosofie van de Nederlandse wetgeving is, aldus een expert, het minimaliseren van belemmeringen voor het bedrijfsleven. Op tal van gebieden is deze wetgeving de afgelopen jaren, ook onder invloed van Europese richtlijnen, nog extra versoepeld. Al deze ontwikkelingen dragen in de ogen van enkele experts uit de toezichts- en handhavingssector (waarbij niet uit het oog verloren moet worden dat zij de thematiek met name bekijken vanuit het oogpunt van handhaving en fraudegevoeligheid) bij aan facilitering van het 'criminele ondernemingsklimaat' in Nederland. Wanneer aanhoudend bij de toetreding van actoren op de markt soepeler wordt opgetreden en vervolgens bij de bestrijding van faillissementsfraude naar het sluitstuk — de strafrechtelijke handhaving- wordt gewezen, zou er volgens deze experts sprake kunnen zijn van contraproductief overheidsoptreden. Een effectieve aanpak van faillissementsfraude zou daarom gebaat kunnen zijn bij het stellen van wettelijke eisen aan ondernemerschap die mogelijke faillissementsfraudeurs in het handelen belemmeren. Daarbij wordt opgemerkt dat op dit moment nog niet duidelijk is wat de bijdrage aan fraudebestrijding zal zijn van toekomstige wetgeving als de herijking van het faillissementsrecht, waarbij zal worden voorzien in de instelling van het civielrechtelijk bestuursverbod en de curator wellicht een wettelijke rol krijgt bij faillissementsfraudebestrijding

3.3 Risico's op fraude door gelegenheidsstructuren

Er doen zich in een open markteconomie waar de overheid dereguleert en zich dienstbaar opstelt en waar lastenverlichting wordt doorgevoerd, dus meerdere gelegenheden voor fraude voor. Fraudeurs maken hier gebruik van door bijvoorbeeld fraudegevoelige wetgeving te misbruiken zoals bij kinderopvangfraude of door misbruik te maken van het feit dat overheidsinstellingen de nadruk leggen op snelle dienstverlening, zoals bij toeslagfraude. In andere gevallen maken fraudeurs misbruik van de ruimte die hen is geboden in hun functie en het tekort aan toezicht in hun branche, zoals bij integriteitsschendingen in de semi-publieke branches. In alle gevallen moet een fraudeur frauduleuze handelingen plegen.

Het is zaak barrières op te werpen om regelovertreding te bemoeilijken. Barrières opwerpen kan via frauderesistente wetgeving, het schonen en koppelen van bestanden, overheidsinstanties beter te laten samenwerken en gegevens te delen en bij het verzelfstandigen van sectoren kritische te kijken naar de condities van de markt, zoals cultuur in de branche en tijdig bijsturen waar het niet functioneert. Specifiek is het van belang frauduleuze handelwijzen te identificeren die verschillende vormen van fraude mogelijk maken.. Echter, ook de achterliggende factoren, zoals de beperkingen van marktregulering in de semi-overheid, grote nadruk op dienstverlening en risico's bij lastenverlichtingen, moeten in ogenschouw genomen worden in de aanpak van fraude. Zo niet dan zullen bij de problemen zich naar verwachting bij nieuwe wetgeving, verzelfstandiging en lastenverlichting vergelijkbare problemen voordoen.

1910895 01903

Criminaliteit en fraude zijn maatschappelijke fenomenen die niet uit te bannen zijn en die zich naar hun aard steeds aanpassen aan gewijzigde omstandigheden. Het beheersen van fraude, inclusief de daaraan voorafgaande stappen van terugdringen van fouten en onrechtmatig gebruik, vraagt onder meer om een lerende en actieve overheid die zich ook steeds aanpast en bewust op zoek gaat naar nieuwe (fraude)risico's. Dit impliceert dat de aanpak van fraude meer behelst dan het nemen van eenmalige maatregelen. Aansluitend op dergelijke maatregelen hoort ook monitoring en bijsturing plaats te vinden. Tegen deze achtergrond is voorstelbaar dat bij elke substantiële geldstroom van overheid naar burger en bedrijfsleven periodiek een 'fouten- en misbruik' rapportage wordt opgesteld die via de verantwoordelijk bewindspersoon aan de Tweede Kamer wordt aangeboden. Bij het opstellen van dergelijke rapportages zou gebruik moeten worden gemaakt van verschillende bronnen. Dat betekent dat de rapportage niet alleen wordt gebaseerd op uitvoeringsgegevens, maar dat daarbij ook wordt geput uit informatie afkomstig van de onderscheiden handhavingsschillen. Dat draagt bij aan het creëren van een meer actieve en wereldwijze overheid in de aanpak van misbruik en fraude en het vergroot het lerend vermogen van de overheid.

4. Fraudeurs en dadergroepen van fraude waarbij de overheid financieel wordt benadeeld

4.1 Ter inleiding

In de fraudebestrijding worden de metaforen *de gelegenheid maakt de dief* (gelegenheidsstructuren) en *dief in de nacht* (gebrekkig toezicht) vaak gebruikt om frauderisico's te beschrijven en om maatregelen te treffen. De spreekwoordelijke *dief* krijgt doorgaans minder aandacht. Kennis van de achtergrond, handelswijzen en motieven van fraudeurs is echter van groot belang. Zonder kennis hiervan kan de overheid fraude niet adequaat detecteren en fraudeurs niet effectief opsporen, vervolgen of gericht andere handhavingsinstrumenten toepassen. In deze paragraaf worden eerst vier typen fraudeurs beschreven (typologieën) (§ 4.2). Daarna wordt nader ingegaan op drie dadergroepen die voor het strafrecht van bijzonder belang zijn: beroepsfraudeurs, de georganiseerde criminaliteit van fraude en malafide dienstverleners of faciliteerders (§ 4.3).

4.2 Typen fraudeurs

In Figuur 11 zijn de verschillende type daders weergegeven. Ze zijn afgezet naar (geschatte) omvang van dadergroep en naar de mate van criminele intentie in hun handelen.Omdat dit rapport zich richt op zwaardere vormen van fraude, blijft de meest omvangrijke groep 'fraudeurs' op deze plaats buiten beschouwing. Het gaat dan om fraudeurs die slechts incidenteel de regels overtreden. De term 'regelovertreders' is in wezen een passender benaming. De individuele schadebedragen zijn niet zeer groot. Echter, omdat de groep als zodanig de meest omvangrijke is, is het cumulatieve fraudeschadebedrag zeer omvangrijk. Onderzoek laat zien dat regelovertreders om verschillende redenen regels niet naleven. Soms handelen ze uit onkunde, soms uit onbegrip of onwetendheid. In andere gevallen maken ze een inschatting of ze gepakt worden.[1] Voor regelovertreders zijn naast duidelijke handhavingscommunicatie een gerede (gepercipieerde) pakkans en normstelling van belang. Deze groep illustreert het belang van het bestaan van een adequaat handhavingsstelsel, waarin zowel horizontaal als verticaal toezicht, aangevuld met strafrechtelijke handhaving de normen bevestigen. Dit is onder meer van belang om te voorkomen dat *regelovertreders* zich ontwikkelen tot *fraudeurs*.

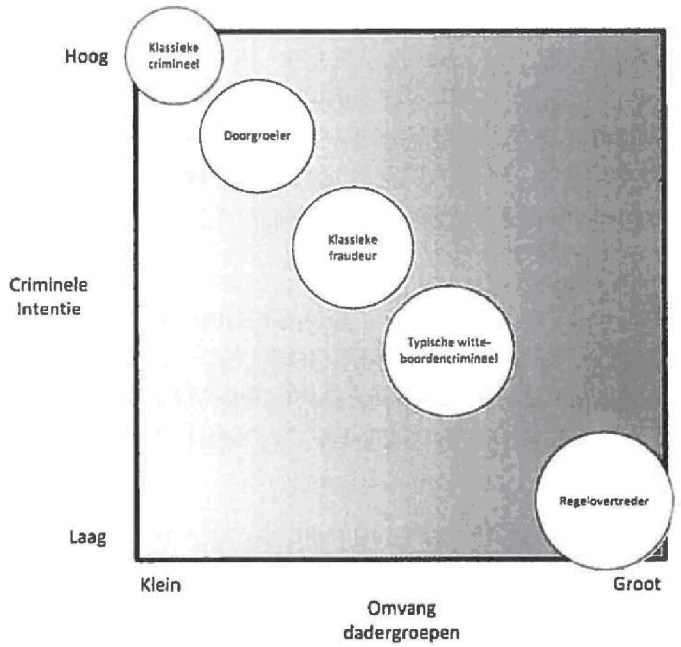
Daar waar het gaat om fraude, bestaat de omvangrijkste groep uit fraudeurs, vooral mannen, die weinig tot geen criminele antecedenten hebben en zich lijken te specialiseren in fraude. Dit type dader kan omschreven worden als de *typische wittenboordencrimineel*. In de strafzaken die hiervoor zijn beschreven, komt dit type fraudeur prominent naar voren. Uit onderzoek blijkt dat

[1] Gangbare handhavingsinstrumenten zoals *Tafel van 11* kunnen inzicht verschaffen in motieven en omstandigheden van deze groep overtreders en welke bestuurlijke (controles, bestandskoppeling) en preventieve maatregelen (voorlichting, wetgeving fraudebestendig maken) ingezet kunnen worden.

1910895 01903

veel fraudeurs in eerste plaats ondernemers zijn die proberen legaal winst te behalen en sociale verantwoordelijkheid betrachten (zoals werknemersbelangen). Als zij frauderen doen zij dit veelal binnen de kaders van een wettige organisatie. Juist de omstandigheden waarin zij werken bieden de mogelijkheid om fraude te plegen: ze hebben tekenbevoegdheid bij een onderneming, zijn eigen baas of genieten veel vertrouwen in hun functie en positie. Het gaat om daders die vanuit normatief oogpunt fraude plegen, maar dat rechtvaardigen vanuit economisch- of bedrijfsvoeringsperspectief. Bijvoorbeeld doordat zonder frauduleuze handelingen het voortbestaan van een onderneming en aanverwante belangen (die van werknemers, leveranciers en afnemers) worden bedreigd. Het beperken van gelegenheden en het monitoren van ondernemingen en sectoren waar de economische crisis hard toeslaat zijn voor fraudebeheersing van belang. Bij onvoldoende tegenkracht vanuit intern toezicht (zie § 5.2) en veel individuele speelruimte en gelegenheden (zie § 3.2) kunnen fraudeurs grote schade berokkenen door zelfverrijking met bijvoorbeeld valse declaraties. Het tweede type, *Klassieke fraudeur*, heeft vaker contact met justitie, ook voor andere delicten dan fraude. Dit type fraudeur lijkt soms eerder op zoek te zijn naar mogelijkheden dan erop te reageren. Voor een deel lijkt het beroepsfraudeurs te betreffen (zie ook Figuur 12). Zij hebben de vaardigheden en posities om fraude te plegen. De lage pakkans draagt eraan bij dat zij kunnen blijven frauderen. Naast deze traditionele fraudeurs - weinig contact met justitie, gespecialiseerd in fraude- zijn er twee typen fraudeurs die een heel ander fraudeprofiel hebben.

Figuur 11: Typen fraudeurs afgezet tegen omvang en criminele intentie

1910895 01903

Het eerste type fraudeurs zou men *Doorgroeiers* kunnen noemen. Zij zijn van jongs af aan actief in de criminaliteit. Hun strafbladen zijn aanzienlijk tot omvangrijk en divers. Daar waar de meerderheid van criminelen in jong volwassenheid ophoudt met crimineel gedrag (door vriendin, werk of woning) blijven deze criminelen doorgaan en voegen fraudedelicten toe aan hun criminele repertoire. Deze fraudeurs maken gebruik van de veranderingen in de moderne maatschappij zoals een dienstbare overheid die zij kunnen misbruiken. Ook zij kunnen ondernemingen oprichten of op hun naam zetten. Zo creëren ze een platform of dekmantel voor oplichting, belastingfraude of andere vormen van fraude. De kleinste van de vier typen fraudeurs is een groep die omschrijven kan worden als *Klassieke criminelen.* Dit type dader kenmerkt zich door een zeer instabiel levenspatroon, lage zelf-controle en een zeer uitgebreide criminele carrière.

4.3 Specifieke dadergroepen voor strafrechtelijke aanpak

Hieronder worden drie dadergroepen kort nader beschreven die van groot belang zijn voor de strafrechtelijke fraudebestrijding: beroepsfraudeurs, georganiseerde financieel-economische criminaliteit en malafide dienstverleners. De eerste twee dadergroepen kenmerken zich door hun georganiseerde en criminele karakter, de derde dadergroep door de grote maatschappelijke schade die ontstaat als bovenwereldinstituten zich ten dienst stellen van de onderwereld. Al deze dadergroepen vallen op door de grote financiële schade die ze veroorzaken.

Een *beroepsfraudeur* zet een organisatorische of administratieve structuur (rechtspersoon) op met als doel frauduleuze voornemens ten uitvoer te brengen en de ware aard daarvan te verhullen. Het bedrijf heeft geen (duidelijke) maatschappelijke functie (bijv. als werkgever). De rechtsvorm fungeert als legitimatie of ter afscherming. De beroepsfraudeur is gezien de aard van zijn activiteiten - hij/zij onderhoudt geen legitiem bedrijf - flexibel en kan eenvoudig van economische sector veranderen. Fraudekenners benoemen deze beroepsfraudeurs - die niet aan branche of economische activiteit, of soms zelfs aan een land, verbonden zijn - als dreiging voor de komende jaren, juist vanwege hun malafide instelling en hun ongrijpbaarheid. Het betreft vaak veelplegers die wisselen van economische activiteit naar gelang zij criminele winstmogelijkheden zien.

Naast nationaal opererende beroepsfraudeurs, zijn internationalisering en globalisering van invloed op fraude. Internationaal opererende fraudeurs vragen niet alleen een internationale, dan wel internationaal afgestemde, aanpak, maar ook om een dito informatiepositie. Vanuit de nationale informatiepositie is immers niet te voorspellen op welke terreinen zij zich zullen begeven.

Criminele samenwerkingsverbanden komen relatief veel voor bij veel verschillende vormen van fraude zoals faillissementsfraude en carrouselfraude. Zij gebruiken, zoals de beroepsfraudeur, de rechtspersoon slechts als instrumenten voor het opzetten, plegen of juist afschermen van fraudes. Vaak houden ze zich ook bezig met andere vormen van georganiseerde misdaad. Gezien

1910895 01903

de aard van hun samenwerking, structureel en langdurig, vraagt deze groep om een speciale aandacht die niet alleen met preventieve en bestuurlijke maatregelen aangepakt kan worden.

De faciliteerder of *malafide dienstverlener* levert deskundigheid of andere gewilde kwaliteiten (bijvoorbeeld contacten) aan derden en kan daarmee zelf een (cruciale) rol in criminele processen vervullen. De dienstverlener is zo faciliteerder van de fraude. Zie Figuur 12 voor illustratieve strafzaken. De betrokkenheid van dienstverleners kan variëren van onzorgvuldig handelen tot opzettelijke betrokkenheid. Dienstverleners bekleden voor de maatschappij belangrijke vertrouwensfuncties, zoals notarissen, advocaten, accountants of financieel adviseurs. Vanwege hun positie, deskundigheid en exclusieve bevoegdheden spelen dienstverleners een belangrijke rol in de financieel-economische criminaliteit. Malafide dienstverleners duiken vooral op bij vastgoed gerelateerde fraudes (adviseurs in de handel in rechtspersonen, notarissen, taxateurs), faillissementsfraude (bedrijvendoktoren, notarissen) en arbeidsmarktfraude (uitzendbureaus). Fraudekenners leggen daarnaast ook de nadruk op malafide bemiddelaars bij subsidiefraude.

4.4 Frauderisico's wat betreft daders

Het zijn niet de gelegenheidsstructuren *an sich* die omvangrijke financiële schade veroorzaken voor de overheid. Het zijn de fraudeurs die er misbruik van maken. Als de handhaving geen goed zicht heeft op het soort fraudeurs kan ze haar handhaving niet adequaat inzetten en blijft fraude voortbestaan met ernstige financiële en maatschappelijke gevolgen.

1910895 01903

Figuur 12: Faciliteerders van fraude

Faciliteerder faillissementfraude
De rechtbank Amsterdam heeft een 53-jarige bedrijfsadviseur uit Laren vandaag veroordeeld tot een gevangenisstraf van 28 maanden -waarvan 6 voorwaardelijk - voor faillissementsfraude. Het Openbaar Ministerie had een gevangenisstraf van 24 maanden geëist. Deze zaak is voor het OM een principiële zaak. De verdachte adviseerde bedrijven in zwaar weer. Hij is een deskundige in het faillissementsrecht. De wijze waarop hij te werk ging was steeds in juridisch ogenschijnlijk legale constructies, die de curatoren steeds op het verkeerde been zetten, dus misleidde. Hij bevoordeelde op deze wijze bepaalde schuldeisers.

Faciliteerder niet-ambtelijke corruptie en vastgoedfraude
Het Functioneel Parket heeft vandaag voor de rechtbank Haarlem een gevangenisstraf van twee jaar geëist tegen een notaris uit Heemstede vanwege omkoping, witwassen, het opstellen van een valse koopovereenkomst en het niet doen van een Melding Ongebruikelijke Transactie (MOT-melding). Volgens het OM maakte de verdachte notaris deel uit van een criminele organisatie die zich verrijkte met vastgoedfraude. De notaris verleende tien jaar lang zijn diensten aan de hoofdverdachten van de vastgoedfraude. In ruil voor hoge declaraties hielp hij in de ogen van het Openbaar Ministerie mee de waarheid te verhullen. 18.000.000 euro stond jarenlang op de derdengeldrekening van de notaris. Derdengeldrekeningen worden gebruikt om namens cliënten bedragen te incasseren, of om tijdelijk de bedragen veilig te stellen. Derdengeldrekeningen genieten wettelijke bescherming, wat er op neerkomt dat op derdengeldrekeningen geen beslag gelegd kan worden, ook niet in geval van faillissement. Het geld moest uiteindelijk naar de hoofdverdachten uit de vastgoedfraude. Het geld was afkomstig van de werkgever van diezelfde verdachten. Het OM vindt dat de notaris had moeten zien dat het geld verkregen was door middel van fraude. Het OM weegt bij de straf zwaar mee dat de verdachte een notaris is. Een notaris is een onbezoldigd ambtenaar. Hij heeft een monopolie op de levering van vastgoed: " Een notaris dateert en registreert, en wel op zo'n wijze dat er later geen discussie kan ontstaan. De samenleving moet kunnen vertrouwen op de absolute onpartijdigheid en integriteit van de notaris" zei de officier van justitie op zitting. Deze notaris misbruikte volgens het OM zijn positie, zijn verschoningsrecht en derdengeldrekening om zaken te verhullen die het daglicht niet konden verdragen. "

Faciliteerder subsidiefraude
De rechter-commissaris van de rechtbank Utrecht heeft een 45-jarige vrouw en een 34-jarige jarige man uit Almere voor 14 dagen in bewaring gesteld. Zij zijn door de directie opsporing van de Inspectie SZW aangehouden op verdenking van stelselmatige fraude met Persoons Gebonden Budgetten (PGB), belastingfraude en het witwassen van daarmee verdiende gelden. De fraude bedraagt vermoedelijk circa 800.000 euro. Uit het onderzoek door het PGB team van de Inspectie SZW en de FIOD blijkt dat de beide verdachten met hun stichting mensen adviseerden over hoe zij een PGB kunnen aanvragen. Dat PGB werd vervolgens uitgekeerd op een speciale PGB-rekening van de budgethouder, maar (een deel van) het geld werd vermoedelijk anders besteed dan aan zorg. Een deel van het geld werd overgemaakt op een privé rekening van de verdachten. Het vermoeden is dat zij het geld vervolgens met een deel van de budgethouders deelden. Daarom zijn inmiddels ook een aantal PGB houders gehoord als verdachte omdat het vermoeden is dat ook zij het budget niet geheel aan zorg hebben besteed.

Faciliteerders witwassen
In 2012 zijn er twee acties geweest in het kaders van niet melden, onjuist melden of te laat melden van ongebruikelijk financiële transacties. Meer dan 15 personen zijn gehoord omdat zij worden verdacht van het niet melden, onjuist melden of te laat melden van ongebruikelijke financiële transacties. Onder de personen die gehoord worden zijn notarissen, autohandelaren, eigenaar van een botenbedrijf, een goudhandelaar en een fiscaal adviseur. De onderzoeken zijn onderdeel van het project Niet-Melders, een gezamenlijk project van FIOD, de Nationale Recherche, de FIU-NL, het Bureau financieel toezicht (BFT), de Belastingdienst en het Openbaar Ministerie (OM). Dat project wil het naleefgedrag van de regels van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) verbeteren. Ongebruikelijke transacties - zoals bijvoorbeeld contante betaling van meer dan 25.000 euro - moeten gemeld worden aan de FIU-NL, zodat naar deze transacties desgewenst een strafrechtelijk (financieel) onderzoek kan worden ingesteld Het niet naleven van de regels werkt ondermijnend en concurrentievervalsend.

Inzicht in het soort daders leidt tot effectiever en gerichter toezicht omdat risicoprofielen en risicoanalyse kunnen worden aangescherpt (zonder de goedwillenden te belasten). Verdere aanscherping van zowel overheidstoezicht op basis van risicoprofielen als (intern) toezicht op het functioneren van bestuurders en integriteitstoetsen voor bestuurders is in dit kader van belang. Hoewel dit de fraudeurs deels kan tegenhouden zijn deze middelen soms ontoereikend om zware fraudeurs te stoppen. Het strafrecht heeft hier een belangrijke rol. Ook voor de opsporing

en vervolging van zware fraudeurs biedt inzicht in het soort daders en hun handelwijzen mogelijkheden om de aanpak verder aan te scherpen (bijv. in de strafeisen).

Figuur 13: Aanknopingspunten voor aanpak van specifieke dadergroepen

Een fraudeleuze handeling staat meestal niet op zichzelf. Vaak is de dader betrokken bij meerdere vormen van fraude of gebruikt hij fraudeconstructies als middel om inkomsten uit andere illegale activiteiten te verhullen (witwassen) of het plegen van andere vormen van fraude mogelijk te maken. Een effectieve aanpak van fraude heeft oog voor groepen in de samenleving en geografische clusteringen waar sprake is van oververtegenwoordiging van plegers van diverse typen fraude.

Door goede analyse en combinatie van verschillende data en intelligence - zowel binnen een individuele organisatie als tussen overheidspartijen- kunnen kwetsbaarheden omtrent fraude tijdig zichtbaar worden gemaakt én kan bloot worden gelegd dat een bepaalde frauduleuze handeling vaak onderdeel is van een breder handelingspatroon. Tevens maakt samenvoeging van data en intelligence het mogelijk zichtbaar te maken hoe een dader(groep) de hele 'criminele fraudeketen' doorloopt; oftewel, hoe verschillende handelingen met elkaar samenhangen en in welke volgorde zij worden uitgevoerd. De informatieproducten van ICOV, het samenwerkingsverband van OM, Belastingdienst en Politie, laten zien welke mogelijkheden er op dit terrein liggen.

Door de aanpak te focussen op dadergroepen- of locaties kan de overheid in controle, toezicht en preventie gericht optreden. Uit een dergelijke dadergerichte aanpak kunnen lessen worden getrokken ten aanzien van fraudegevoeligheid van wetgeving, tekortkomingen van informatiesystemen en/of gebreken in toezicht, die vervolgens de fraudebestrijding in algehele zin — dus niet langer gericht op specifieke dadergroepen- kunnen versterken. Zo kan/kunnen:

- *wetgeving aangepast worden op fraudegevoeligheid;*
- *analyse en controle van de binnen organisaties beschikbare data worden verbeterd; tevens kan het eenvoudiger worden gemaakt om informatie in informatiesystemen aan te passen na signalering van een onjuistheid en kunnen de informatiesystemen van verschillende instanties beter op elkaar aangepast worden.*
- *Kwetsbaarheden in controle en toezicht — bijvoorbeeld wanneer er sprake is van onvoldoende capaciteit, waardoor geen fysieke maar enkel administratieve controles konden plaatsvinden — worden verminderd.*

Waar het fraudeurs met een criminele intentie die gelegenheden opzoeken, is een andere subjectgerichte aanpak gewenst. Deze beroepsfraudeurs zijn actief bij verschillende fraudevormen en zijn *domeinoverstijgend* actief. Ook de faciliteerders vragen om extra aandacht omdat zij gewilde capaciteiten inzetten en daarmee de financiële en maatschappelijke schade van fraude vergroten. Ook de georganiseerde misdaad mengt zich in fraude nu de maatschappij veel mogelijkheden biedt om veel geld te verdienen met een kleine pakkans en zonder concurrenten. Voor deze drie groepen lijkt een specifieke dadergerichte aanpak aangewezen. Een dergelijke subjectgerichte aanpak voor fraudeurs staat nog in de kinderschoenen. Er zijn verschillende mogelijkheden voor een dadergerichte aanpak. Ten eerste, het intensiveren van toezicht en doorpakken op specifieke groepen. Dit kan bijvoorbeeld door het monitoren van beroepsfraudeurs. Ten tweede, kunnen fraudeurs 'gebruikt' worden om fraude op te sporen, doordat aanpak van deze subjecten meer inzicht in fraudefenomenen geeft. Zij fungeren als *red flags* en als *lakmoesproef* voor frauduleuze beleidsterreinen en economische sectoren. Ze kunnen ook de handhaving op het spoor brengen van frauduleuze handelswijzen (zie Figuur 13).

1910895 01903

5. Fraudebestrijding in een open markteconomie

5.1 Ter inleiding

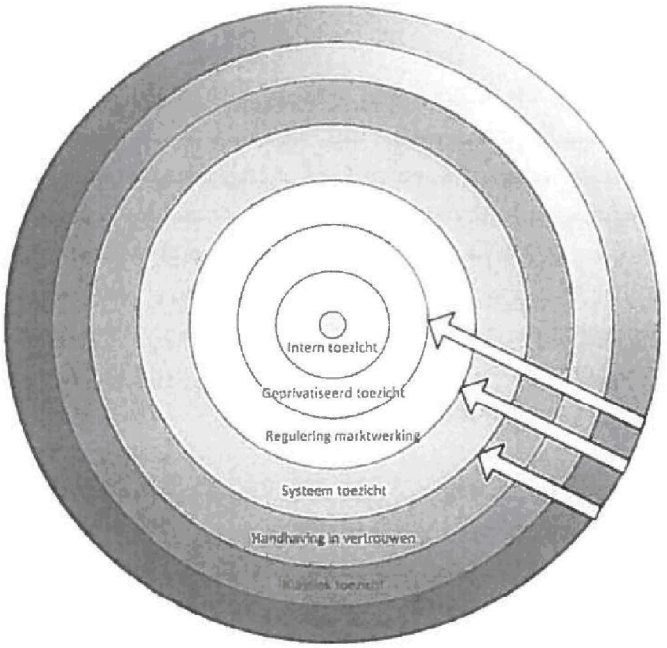
De handhaving van de ordeningswetgeving heeft de laatste jaren een aantal belangrijke veranderingen doorgemaakt. In lijn met bestuurlijke en maatschappelijke ontwikkelingen is bij de handhaving de nadruk komen te liggen op zelfregulering. Overheidshandhaving speelt pas in tweede instantie een rol. In Figuur 14 zijn de verschillende schillen van handhaving weergegeven. In de binnenste schillen vindt handhaving via verschillende vormen van zelfregulering plaats (§ 5.2). De buitenste schillen worden gevormd door handhaving door de overheid via systeemtoezicht, handhaving in vertrouwen en klassiek toezicht en bestuursrechtelijke sancties, opsporing en vervolging (§ 5.3). Indien deze handhavingsschillen niet goed functioneren, op elkaar aansluiten of communiceren ontstaan frauderisico's: fraude wordt niet voorkomen, tegengehouden, gedetecteerd, aangepakt of gestraft. Om de achtergrond van zware fraudes te begrijpen is een beschrijving van de context en risico's in de handhaving en gelegenheden noodzakelijk.

5.2 De binnenste schillen: zelfregulering

Veel toezichtstaken zijn overgeheveld van de overheid naar de markt. De markt dient zichzelf te reguleren en houdt toezicht op de eigen sector: via intern toezicht, toezicht door commerciële toezichthouders en informeel toezicht door marktpartijen (marktregulering).

1910895 01903

Figuur 14: Overheidshandhaving op afstand en signalerende functie strafrecht

Ondernemingen worden geacht zich aan de regels te houden en er zelf op toe te zien dat dit gebeurt. De markt (beroepsgroepen, branches etc.) stelt zelf zo deels haar eigen regels vast. Interne regels, richtlijnen, kwaliteitsmanagementsregels, gedragscodes en voorschriften spelen naast wettelijke verplichtingen een belangrijke rol. Op de wettelijke en niet-wettelijke regels wordt intern toegezien via een raad van commissarissen, raad van toezicht of een ander gremium. Uit het recente verleden zijn meerdere voorbeelden bekend dat intern toezicht niet adequaat heeft gefunctioneerd in de semi-publieke sectoren zoals de zorg, wonen en onderwijs. Als intern toezicht niet adequaat functioneert, kan fraude jarenlang blijven bestaan met ernstige maatschappelijke gevolgen.

Zelfregulering vindt daarnaast ook plaats door commerciële partijen die controleren of een bedrijf zich aan zijn interne (controle)regels, zelfreguleringsysteem en accountantsregels houdt. Gecontroleerde ondernemingen ontvangen certificaten of andere waarborgen indien aan de voorwaarden van het zelfreguleringssysteem wordt voldaan. Als "beloning" worden ondernemingen met een certificaat minder gecontroleerd door toezichtsorganen van de overheid. De kwetsbaarheid van dit systeem van geprivatiseerd toezicht door commerciële partijen is bekend in de milieuhandhaving (het certificeringssysteem) en in fraudebestrijding (accountantssysteem).

De derde schil van zelfregulering is marktregulering. Uitgangspunt is dat de markt de marktpartijen reguleert zodat ze zo efficiënt mogelijk opereren maar ook dat zij misstanden zoals regelovertreding en fraude detecteren en 'aanpakken'. Echter in de semi-publieke sectoren is geen sprake van harde marktwerking. Klanten zoals patiënten, huurders of studenten hebben

geen vrije keuze. Het ontbreekt hen daarnaast aan inzicht in de prijs/kwaliteitsverhouding. In de semi-overheid lijkt de tucht van de markt niet optimaal te functioneren waardoor misstanden kunnen blijven voortbestaan.

De overheid houdt toezicht op dit systeem van zelfregulering via *systeemtoezicht*. Ze houdt toezicht op het toezicht, onder het credo 'high trust, high penalty'. Zij staat hiermee echter op grote afstand van de normadressanten. De uitwisseling van gegevens tussen het formele toezicht en instanties die zelfregulering uitvoeren is niet altijd optimaal. Zelfregulering ziet er bijvoorbeeld op dat de processen 'op papier' in orde zijn maar houdt geen toezicht op feitelijke overtredingen. Zo kan het gebeuren dat ondernemingen, wiens boekhouding en interne procedures zijn goedgekeurd en zelfs een certificaat hebben, voor fraude en zware milieucriminaliteit worden vervolgd. Dit onderstreept het belang van het naast elkaar — en in onderlinge balans — staan van horizontaal én verticaal toezicht.

Wanneer dit systeem van zelfregulering onvoldoende functioneert en onvoldoende wordt gecorrigeerd door andere vormen van toezicht en handhaving, blijft financieel-economische criminaliteit voortbestaan, kunnen ondernemingen certificaten en ten onrechte goedgekeurde jaarrekeningen als *window dressing* gebruiken, treedt oneerlijke concurrentie op en wordt het vertrouwen in het zelfreguleringssysteem zelf ondermijnd, zoals de grote problemen laten zien die zijn opgetreden bij de zelfregulering van de uitzendbureaubranche.

1910895 01903

Figuur 15: Risico's bij geprivatiseerd toezicht

Problemen bij accountants:

Een belangrijke risicofactor die de kritische en onafhankelijke positie van accountants aantast is o.a. de vereenzelviging vanuit accountants met de belangen van hun opdrachtgever. Hiernaast spelen de economische bedrijfsbelangen bij de accountants zelf een rol, zoals sterke druk om klanten binnen boord te behouden, omzetgroei en winstmaximalisatie (op organisatieniveau), bonusstructuren en doorgroeimogelijkheden (bijv. naar partnerschap) gekoppeld aan bedrijfswinst en aantal opdrachtgevers (op persoonlijk niveau). Deze kwetsbare onafhankelijkheid is in meerdere onderzoeken naar voren gebracht. Accountants kunnen hiernaast niet alle fraude detecteren. De accountant zet in zijn accountantsverklaring dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de werkelijkheid. Hij verklaart niet dat ieder getal in de jaarrekening klopt. De praktijk vandaag de dag is dat de accountant met name de administratieve organisatie en de interne controlesystemen (AO/IC) beoordeelt. Meer een systeemcheck dus en niet het ouderwetse bonnen vinken. Daarbij wordt een zogenoemde 'materialiteitsgrens' gehanteerd, die per onderneming verschillend kan zijn. Alle financiële posten die onder die grens blijven worden niet bekeken, omdat ze niet materieel zijn voor het totaalbeeld in de jaarrekening. Dit alles heeft tot gevolg dat de accountant eventuele spookfacturen niet snel meer zal bekijken (vgl. Klinop). De kans dat de accountant fraude zal ontdekken is gering: hij is er niet gericht naar op zoek.

Een nieuwe aanpak voor accountants:

Er is in 2010 gestart met een pilot om te kijken of tuchtrecht iets toevoegt aan het palet van afdoeningsmodaliteiten als het gaat om disfunctionerende accountants. De Accountantskamer heeft in 2012 een accountant voor 2 maanden geschorst wegens zijn laakbare optreden rond de grote fraudezaak van transportbedrijf [redacted] in Zevenbergen. Een collega-accountant, die een minder grote rol heeft gespeeld, kwam er af met een waarschuwing. De Accountantskamer is de tuchtrechter voor deze beroepsgroep. De zaak is aangebracht door onder meer het Openbaar Ministerie (OM), dat een aantal oud-medewerkers en -bestuurders van [redacted] strafrechtelijk vervolgt. Met een aantal verdachten is de zaak inmiddels geschikt. Ook de Rabobank en ABN AMRO behoren tot de klagers in de tuchtzaak tegen de beide accountants. Zij zouden door de fraude bij het bedrijf voor ettelijke tientallen miljoenen schade hebben geleden. [redacted] ging in 2007 failliet. De beide accountants werkten destijds voor een kantoor in Roosendaal en waren voor [redacted] de controlerend accountants. De geschorste accountant is met het schrijven van een ondeugdelijk rapport „ver over de schreef gegaan", concludeert de tuchtrechter. In juni diende voor de rechtbank in Amsterdam een inleidende zitting tegen de vier hoofdverdachten in de strafzaak: de directeur, financieel directeur, het hoofd van de administratie en een intern accountant. Justitie vermoedt dat het bedrijf volop heeft gelogen over de omzet. Het bedrijf kreeg een lening voor een overname die op basis van reële cijfers vermoedelijk niet was gegeven. Het OM schat de totale schade op zeker 125 miljoen euro.

10, 2, 9

5.3 De buitenste schillen: overheidshandhaving

De meeste toezichthouders hebben de laatste jaren een andere handhavingsstijl geïntroduceerd. Een handhavingsstijl die niet uitgaat van afschrikken maar van het bevorderen van regelnaleving. De basisgedachte hierbij is dat mensen zich niet zozeer aan de wet houden omdat zij bang zijn voor sancties, maar omdat zij regelovertreding moreel afkeuren. Het verschil tussen de uitgangspunten van dit idee en het idee van klassiek toezicht is groot. Bij handhaven in vertrouwen zijn er veel alternatieve instrumenten: de overheid versoepelt regels of schaft ze af (deregulering) of marktpartijen stellen zelf regels op (zelfregulering). De overheid controleert een deel van de betrokkenen (met behulp van risicoprofilering, controle van niet-gecertificeerden), en laat zij de (verdere) controle over aan marktpartijen (horizontaal toezicht, privatisering van de handhaving) of aan andere betrokkenen (kliklijn, klokkenluidersregeling). Deze handhavingsfilosofie is gebaseerd op vertrouwen en op het idee dat de overheid de kwade appels gericht kan aanpakken. Voor de meerderheid van normadressaten lijkt dit een adequate aanpak. Echter, het deel van de populatie dat zich niet aan de wet wil houden of dat een calculerende

inschatting maakt van hun kans, ervaart weinig afschrikking. Een model gebaseerd op vertrouwen moet aangevuld worden met klassiek toezicht. De overheid komt anders op grote afstand te staan van de normadressanten. De kwaadwillenden kunnen zo eenvoudig hun slag slaan.

Naast deze veranderende handhavingsstijl hebben bezuinigingen en reorganisaties —in lijn met een kleinere overheid — de capaciteit van het klassieke toezicht gereduceerd. Het aantal fysieke controles is door deze ontwikkelingen sterk afgenomen. Op sommige terreinen is klassiek toezicht bijna geheel afwezig. Zo is er geen of onvoldoende rekening mee gehouden bij de introductie van marktwerking. Een voorbeeld is de zorg waar slechts een klelne toezichthouder actief is en zeer beperkte opsporingscapaciteit (gezien de zeer omvangrijke geldstromen). Bij formeel toezicht ligt de afschrikkende werking in de (ervaren) kans "gepakt" te worden en de (ervaren) ernst van de sanctie. De pakkans wordt vervolgens opgedeeld naar de kans dat melding wordt gemaakt (meldingskans), de kans dat ondernemingen worden geselecteerd voor fysieke of administratieve controle de kans op detectie van overtredingen bij controle (detectiekans) en de kans op een sanctie bij detectie. Deze pakkans is op veel terreinen zeer klein geworden. Verder handhaaft de overheid nog sterk reactief. Het gebruik van risicoprofielen, bestandskoppelingen en risicoanalyses biedt nog veel meer mogelijkheden om meer proactief te handhaven.

Als laatste wordt stilgestaan bij de strafrechtelijke aanpak van fraudeurs. Voorgaande handhavingsschillen hebben als voornaamste doel fouten, misbruik en fraude te voorkomen (preventie), tegen te houden, te detecteren en te herstellen. Als de handhavingsschillen niet adequaat functioneren, blijft fraude met grote maatschappelijke gevolgen voortbestaan. Het strafrecht speelt gezien haar unieke karakter een betekenisvolle maar in omvang genuanceerde rol bij de totale aanpak van fraude. Daar waar aanpak van fraude via of samen met andere instrumenten effectiever is, heeft dat de voorkeur. Dit betekent dat het strafrecht bij de bestrijding van financieel-economische criminaliteit daar wordt ingezet waar dat het meest effectief is. In de praktijk gaat het dan deels om gevallen waarin de fraude ernstig is, waar de maatschappelijke impact groot is of waar de inzet van andere handhavings- of toezichtsinstrumenten niet toereikend zijn (gebleken). Naast inzet van het strafrecht om normatieve redenen — zijnde normbevestiging en generale en speciale precventie — dient het strafrecht ook instrumentele doelen.

In de normatieve benadering ligt de nadruk op de ernst van financieel-economische criminaliteit zoals die tot uitdrukking komen in de kenmerken van daders, de mate van georganiseerdheid en stelselmatigheid van handelen en de gevolgen van fraude voor de maatschappij.

Volgens de klassiek-instrumentele benadering wordt het strafrecht ingezet waar de inzet van andere handhavings- en toezichtsinstrumenten niet effectief blijken. Vanuit een meer hedendaagse benadering, waarin de verschillende handhavingsschillen in samenhang worden

1910895 01903

bezien, wordt het strafrecht zodanig ingezet dat het de voorgaande handhavingsschillen versterkt. Het accent ligt dan op afgestemde en integrale handhaving waarin het strafrecht vroegtijdig maar gericht wordt ingezet. Overigens heeft het strafrecht ook een signalerende en agenderende functie door de aandacht te vestigen op frauderisico's. Het strafrecht zal zich gezien zijn unieke mogelijkheden vooral richten op die vormen van fraude waar andere vormen van handhaving geen vinger achter, zicht op of grip op (kunnen) krijgen. Het strafrechtelijk instrumentarium is, bijvoorbeeld waar het gaat om het signaleren en analyseren van nieuwe fraudevormen, onmisbaar. Zeker waar het beroepsfraudeurs, grote wittenboordencriminelen, malafide faciliteerders en de georganiseerde misdaad betreft, speelt het strafrecht met haar specifieke instrumentarium een belangrijke rol.

Ook hier is een balans in de handhavingsketen wel noodzakelijk. Indien de binnenste schillen fraude niet kunnen voorkomen of tegenhouden wordt het strafrecht overspoeld met zaken die in een vroeger stadium tegengehouden hadden kunnen worden en kan ze zich niet richten op de belangrijkste fraudes of nieuwe ontwikkelingen..

5.4 Risico's die voortkomen uit inadequate handhaving

Figuur 14 laat twee kanten van handhaving van ordeningswetgeving zien. De markt, burgers en ondernemingen zijn eerst aan zet bij de fraudebestrijding; het klassieke toezicht en opsporing staan als het ware op afstand. In de binnenste schillen doen zich echter meerdere problemen voor, zoals de problemen bij de accountants door belangenverstrengeling en gebrekkige intern toezicht in de semi-publieke sectoren. Dit leidt ertoe dat fraude niet in een vroeg stadium wordt gestopt. De overheid heeft ook beperkt zicht op wat er in privaat toezicht gebeurt. En aangezien de commerciële toezichthouders vooral controles op papier uitvoeren en niet actief op zoek zijn naar fraude, bieden deze omstandigheden gelegenheden voor malafide ondernemingen om te blijven frauderen.

De handhaving vanuit de overheid is gebaseerd op vertrouwen. Waar dit goed functioneert voor de goedwillenden, biedt het voor de kwaadwillenden ook mogelijkheden. Het is dan ook essentieel deze groep te identificeren en te detecteren via risicoanalyses en risicoprofielen. Het klassieke toezicht is als stok achter de deur klein geworden; de pakkans is op meerdere terreinen zeer klein. Dit is problematisch, niet alleen omdat fraudeurs niet worden gepakt maar ook omdat in de samenleving het idee kan ontstaan dat de aanpak van fraudeurs voor de overheid blijkbaar geen prioriteit is. Dit leidt niet alleen tot maatschappelijke onrust maar biedt ook legitimatiegronden om zelf de wet te overtreden. Zo kan het vertrouwen van de maatschappij, in het systeem van handhaven in vertrouwen, worden aangetast. Het strafrecht dreigt te verworden tot een stofzuiger die fraudeproblemen die in een eerder stadium tegengehouden hadden kunnen worden door betere zelfregulering of door scherper toezicht. Met het risico dat, gezien de beperkte capaciteit, andere zware vormen van fraude niet aangepakt worden.

1910895 01903

6. Hoofdlijnen, conclusies en aanbevelingen

De voorliggende notitie beoogt de context van de fraudeproblematiek waar de overheid het slachtoffers van is in brede zin te schetsen. In deze laatste paragraaf worden conclusies getrokken en worden aanbevelingen gedaan voor een aanpak van fraude waardoor de overheid benadeeld wordt.

6.1 Fraude waardoor de overheid benadeeld wordt is een breed maatschappelijk probleem

1. *Fraude waardoor de overheid benadeeld wordt leidt tot grote financiële schade.* De verschillende vormen van fiscale fraude door *ondernemingen* zijn de belangrijkste vormen van verticale fraude, vooral btw fraudes zijn in financiële zin zeer omvangrijk. Op subsidiefraude en zorgfraude (behalve op PGB fraude) is nog relatief weinig zicht. Op basis van criminogene omstandigheden en de omvangrijke geldstromen kunnen deze vormen als *witte vlek* worden bestempeld. Naast *directe* fiscale schade leiden fraudes tot *indirecte* financiële verliezen door de overheid omdat kosten, voortkomend uit faillissementen (zoals uitkeringen voor werknemers die hun baan verliezen), bij mededingingfraude (te dure aanbestedingen) of bij milieucriminaliteit (kosten voor het opruimen van milieuschade) uiteindelijk ook voor rekening van de staat komen. Diagonale vormen van fraude zoals faillissementfraude leiden dan ook tot grote financiële schade. In het algemeen ontbreekt echter een duidelijk beeld van de financiële schade van fraude (mede door het grote *dark number*). Het is daarom aanbevelenswaardig nader onderzoek te doen naar zowel directe als indirecte financiële schade voor de overheid door fraude.

2. *Fraude tegen de overheid raakt de hele maatschappij.* De effecten van fraude reiken verder dan financiële schade: het ondermijnt de integriteit van en het vertrouwen in het economisch stelsel. Bovendien is niet alleen de overheid slachtoffer, ook burgers en ondernemingen worden benadeeld. Frauderende ondernemingen behalen illegaal voordeel omdat ze minder belastingen betalen, er treedt verdringing op de arbeidsmarkt op, ondernemingen ervaren oneerlijke concurrentie en het vertrouwen in het economisch systeem neemt af. Kortom, het *level playing field*, de basis van een open markteconomie, wordt aangetast. Fraude heeft daarnaast ook heel persoonlijke effecten zoals bij uitbuiting van personen in kwetsbare posities. In andere gevallen wordt mensen zorg, die ze hard nodig hebben, onthouden (PGB fraude). Bij de weging van de ernst van verschillende vormen van fraude tegen de overheid moeten dus verschillende maatschappelijke gevolgen in ogenschouw worden genomen.

1910895 01903

3. *Brede maatschappelijk aanpak van fraude noodzakelijk.* Fraude waardoor de overheid wordt benadeeld is een breed maatschappelijk probleem, de gevolgen raken de gehele maatschappij. De handhaving en fraudebestrijding vinden voor een belangrijk deel plaats door en binnen ondernemingen. Bovendien zijn veel vormen van fraude mengvormen, waar de overheid, ondernemingen en particulieren gelijktijdig slachtoffer van zijn. De aanpak van fraude vraagt daarom om een brede aanpak, waar de overheid het initiatief neemt maar waarbij ook andere partijen hun verantwoordelijkheid nemen, bijvoorbeeld via betere zelfregulering, intern toezicht of uitwisselen van gegevens.

6.2 Effectieve barrières kunnen gelegenheden voor fraude beperken

1. *Barrières opwerpen in een open markteconomie.* Er doen zich in een open markteconomie waar de overheid dereguleert, zich dienstbaar opstelt en waar lastenverlichting wordt doorgevoerd, meerdere gelegenheden voor fraude voor. Dit is onvermijdelijk. De vraag is welke balans gevonden kan worden tussen een openmarkteconomie en het opwerpen van barrières om fraudeurs te ontmoedigen of tegen te gaan. Voorkomen is tenslotte de beste remedie tegen fraude, met als bijkomend voordeel dat het strafrecht, met haar schaarse en dure capaciteit, wordt gespaard en zich kan concentreren op de zwaarste vormen van fraude.

2. *Maatregelen uit quickscans zijn een eerste stap in verbeteren fraudebestrijding.* Barrières opwerpen kan ten eerst door het minder fraudegevoelig maken van wet- en regelgeving. Een gedegen fraudetoets is hierbij van belang. Ook het schonen en koppelen van bestanden waardoor fraudebestrijding wordt vergemakkelijkt is van belang. Binnen de overheid is nauwere samenwerken en gegevensdeling van belang (zie ook hieronder). De voorliggende quickscans van de departementen zullen inzicht verschaffen in deze mogelijkheden. Inzichten uit de praktijk van opsporing en vervolging kunnen hiernaast specifiek frauduleuze handelswijzen en dadergroepen identificeren. Meer in het algemeen heeft het strafrecht zo naast een normatieve en instrumentele ook een signalerende rol in de fraudebestrijding (zie ook § 5.2).

3. *Periodieke 'fouten- en misbruikrapportage'.* Het beheersen van fraude, inclusief de daaraan voorafgaande stappen van terugdringen van fouten en onrechtmatig gebruik, vraagt onder meer om een lerende en actieve overheid die zich ook steeds aanpast en bewust op zoek gaat naar nieuwe (fraude)risico's. Dit impliceert dat de aanpak van fraude meer behelst dan het nemen van eenmalige maatregelen. Aansluitend op dergelijke maatregelen hoort ook monitoring en bijsturing plaats te vinden. Tegen deze achtergrond is voorstelbaar dat bij elke substantiële geldstroom van overheid naar burger en bedrijfsleven periodiek een 'fouten- en misbruik' rapportage wordt opgesteld die via de verantwoordelijk bewindspersoon aan de Tweede Kamer wordt aangeboden. Bij het opstellen van dergelijke rapportages zou gebruik moeten worden gemaakt van

1910895 01903

verschillende bronnen. Dat betekent dat de rapportage niet alleen wordt gebaseerd op uitvoeringsgegevens, maar dat daarbij ook wordt geput uit informatie afkomstig van de onderscheiden handhavingsschillen. Dat draagt bij aan het creëren van een meer actieve en wereldwijze overheid in de aanpak van misbruik en fraude en het vergroot het lerend vermogen van de overheid.

4. *Kritische 'fraudeblik' op achterliggende factoren noodzakelijk voor fraudeaanpak.* Zonder een kritische 'fraudeblik' op achterliggende omstandigheden kan een toekomstige aanpak van fraude niet effectief blijken te zijn. Bij nieuwe wetgeving, verzelfstandigingen, lastenverlichtingen en inrichting van toezicht kunnen vergelijkbare fraudeproblemen zich in de toekomst weer voordoen. Een fraude-analyse zou deel moeten uitmaken van het adviestraject. Zo moet bij verzelfstandiging van overheidstaken kritisch gekeken worden naar de omstandigheden van de markt, de gelegenheden voor fraude, de wijze van zelfregulering en de wijze waarop overheidstoezicht wordt ingericht.

6.3 Gedifferentieerde aanpak van daders: intensiveringen en subjectgericht

1. *Gerichte inzet van het strafrecht.* Fraudebestrijding begint bij de inrichting van fraudebestendige regelingen, preventie en adequaat toezicht. Dit is allereerst van groot belang om de omvang van fraude te beperken. Het is ook een voorwaarde om een effectieve inzet van de schaarse capaciteit van de opsporing en vervolging te garanderen zodat deze met name ingezet kan worden voor de al dan niet gezamenlijke aanpak van fraude. Daarbij ligt een focus van het strafrecht op aanpak van die fraudeurs waarop andere vormen van handhaving geen zicht en vat krijgen, zoals zware fraudeurs, grote wittenboordencriminelen of de georganiseerde misdaad. Toch richt het strafrecht zich daar niet uitsluitend op. Vanuit het oogpunt van het versterken van de andere handhavingsschillen, kan het soms effectief zijn om het strafrecht tegen andere daders in te zetten. Voorwaarde voor een effectieve aanpak van fraude is het hebben van inzicht in de doelgroep, de aard van overtredingen en de motieven om zo te handelen. Dergelijk inzicht kan soms alleen worden verkregen door inzet van het strafvorderlijk instrumentarium. Het doen van de zaak levert dan kennis over het criminele fenomeen op.

2. *Intensiveer de aanpak van traditionele fraudeurs.* Traditionele fraudeurs opereren binnen, via en door rechtspersonen. Dit leidt tot de meest financieel omvangrijke vormen van fraude waarbij ook de pijlers van een open markteconomie worden aangetast. Het beperken van gelegenheden, en het door toezicht monitoren van economische sectoren en individuele ondernemingen in economisch zwaar weer is van belang. Bij grote ondernemingen en instellingen lijkt hier ook een belangrijke taak weggelegd voor intern toezicht bij het aannemen en toezichthouden op de werkzaamheden van bestuurders en beslissers.

3. *Daderaanpak van beroepsfraudeurs en andere criminele groepen.* Waar het fraudeurs betreft die actief fraudegelegenheden opzoeken, is een andere aanpak gewenst. Deze beroepsfraudeurs zijn actief bij verschillende fraudevormen en zijn *domeinoverstijgend* bezig. Ook de faciliteerders vragen om extra aandacht omdat zij gewilde capaciteiten inzetten en daarmee de omvang van fraude vergroten. Ook de georganiseerde misdaad houdt zich bezig met fraude nu de maatschappij veel mogelijkheden biedt. Voor deze drie groepen is een specifieke dadergerichte aanpak gewenst.

4. *De subjectgerichte aanpak staat nog in de kinderschoenen.* Er zijn verschillende mogelijkheden om te komen tot fraudebestrijding via een dadergerichte aanpak. Ten eerste: intensiveren van toezicht en doorpakken op specifieke groepen. Dit kan bijvoorbeeld door het monitoren van beroepsfraudeurs. Fraudeurs kunnen hiernaast 'gebruikt' worden om fraude te detecteren. Zij kunnen zo fungeren als *red flags* en als *lakmoesproef* voor beleidsterreinen en economische sectoren waar frauderisico's hoog zijn. Door het volgen van 'criminele innovators' kan de handhaving op het spoor worden gebracht van nog onbekende fraudevormen en frauduleuze handelswijzen (zie ook figuur 13).

6.4 Fraudebestrijding: barrières via zelfregulering en gerichte handhaving

1. *Gelegenheden en handhaving: twee kanten van eenzelfde medaille.* In lijn met bestuurlijke en maatschappelijke ontwikkelingen is in de handhaving de nadruk komen te liggen op zelfregulering door het afstoten van toezichtstaken naar de markt, vereenvoudiging van regelgeving en procedures, het verhoging van de dienstverlening en het verlagen van de toezichtdruk. Naast de positieve effecten van deze ontwikkelingen voor burgers, bedrijfsleven en de overheid, kunnen deze ontwikkelingen ook leiden tot frauderisico's.

2. *Een kritische blik op zelfregulering is gewenst.* In zelfregulering doen zich meerdere problemen voor. Commerciële toezichthouders liggen al langere tijd onder vuur voor hun gebrekkige onafhankelijkheid. Bovendien controleren deze toezichthouders slechts op papier, aangekondigd, en alleen op procedurele waarborgen. Het controleren (steekproefsgewijs) van privaat toezicht door overheidstoezicht is als aanvulling wenselijk. Ook laks intern toezicht kan door fraudeurs misbruikt worden. Indien zelfregulering niet adequaat functioneert, blijft fraude onbestraft, kan het uitgroeien tot grote omvang en wordt uiteindelijk het vertrouwen in het systeem van zelfregulering zelf ondermijnd.

3. *Voor handhaving in vertrouwen zijn goede risicoanalyse en duidelijke sanctionering voorwaarden.* De meeste ondernemingen en burgers houden zich (grotendeels) aan de wet, voor deze groep is vertrouwen op zijn plaats. Echter, voor fraudeurs biedt het principe vele mogelijkheden omdat toezicht is afgezwakt. Bij een systeem gebaseerd op

vertrouwen, is het essentieel deze groep te identificeren, via risicoanalyses en risicoprofielen te detecteren en gericht aan te pakken. Er dienen door de overheid nog aanzienlijke stappen te worden gemaakt in deze domeinen. Goede risicoanalyses (bestandkoppeling en datamining) dienen zo aanvullend te werken op handhaving in vertrouwen. Duidelijke sancties (en publicatie daarvan) bij geconstateerd misbruik van dit vertrouwen van de overheid zijn aangewezen om dit stelsel in stand te houden.

4. *Overheidstoezicht is klein en staat op afstand.* Na zelfregulering, regulering door markt, systeemtoezicht en handhaving in vertrouwen, staat het klassieke toezicht op aanzienlijke afstand van normadressant en wordt nog weinig fysiek gecontroleerd. De pakkans is op meerdere terreinen zeer klein geworden. Dit is problematisch niet alleen omdat fraudeurs niet worden gepakt maar ook omdat in de samenleving het idee kan ontstaan dat de aanpak van fraudeurs voor de overheid blijkbaar geen prioriteit is. Dit leidt niet alleen tot maatschappelijke onrust maar biedt ook legitimatiegronden om zelf de wet te overtreden. Zo kan het vertrouwen van de maatschappij in het systeem van handhaven in vertrouwen worden aangetast.

5. *Programmatische aanpak in de keten is noodzakelijk.* Indien de handhavingsschillen niet goed functioneren, niet goed aansluiten en niet goed communiceren, is handhaving niet effectief. Nauwere samenwerking tussen toezicht en opsporing maar ook nauwe samenwerking met private partijen en commerciële toezichthouders is belangrijk. Fraude is een breed maatschappelijk probleem, waarin niet alleen de overheid maar ook het bedrijfsleven een belangrijke rol heeft. Binnen een probleemgerichte aanpak dienen bestuurlijke partners, toezichthouders, private partijen en strafrecht elkaar in de bescherming van *gemeenschappelijke belangen.*

6. *Strafrecht heeft verschillende rollen in fraudebestrijding.* Fraudebestrijding begint bij preventie en adequaat toezicht. Het strafrecht heeft een signalerende functie als dit niet functioneert. Daarnaast vervult het strafrecht een signalerende rol daar waar het gaat om het identificeren van nieuwe fraudefenomenen en —risico's. Het strafvorderlijk instrumentarium biedt immers mogelijkheden om achter structuren en versluierende maatregelen te kijken die anderen niet hebben. Daarmee vervult het strafrecht een belangrijk onderdeel van de 'lerende overheid'. Het stelt de overheid in staat om te bezien welke accenten moeten worden gelegd en geeft inzicht in de wijze waarop effectief kan worden opgetreden. Daarnaast heeft het strafrecht normbevestigende of -herstellende functie die bijdraagt aan tegengaan van ondermijning, bijdraagt aan het instandhouden van een integer economisch bestel en het bevorderen van compliance (strafrecht als optimum remedium). In samenhang met de andere handhavingsschillen, kan het strafrecht het functioneren van de handhavingsketen versterken. Ook kan het strafrecht bijdragen aan herstel van balans door het zodanig aanpakken van criminaliteit dat het overige handhavingingsinstrumentarium weer aan effectiviteit wint ten aanzien

van andere plegers of fenomenen. Echter, als de voorgaande handhavingsschillen niet adequaat functioneren, loopt het strafrecht het risico te verworden tot een stofzuiger die geacht wordt alle problemen op te lossen. Dat is gezien de schaarse en dure capaciteit ongewenst. Nu opsporing en vervolging steeds beter zicht krijgen op ernstige fraude en fraudeurs, is het van extra groot belang het strafrecht gericht in te zetten.

1910895 01903

22.

Bezoekadres
Stadhuis, Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
Telefoon
Fax 020
www.amsterdam.nl

Gemeente Amsterdam

Retouradres: B&W, Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

PERSOONLIJK
Ministerie van Veiligheid en Justitie
T.a.v. Minister I. Opstelten
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Datum	5 september 2013
Ons kenmerk	2013/5561
Behandeld door	[redacted]@amsterdam.nl 10, 2, e
Bijlagen	Programma, deelnemerslijst, doelstelling initiatief I1O, transcript film
Onderwerp	Discusslebijeenkomst 'Initiatief 1 Overheid; met het bestaande slim samenwerken'.
Datum, tijd en locatie	**Dinsdag 10 september 2013 19.00 tot 22.00 uur, Ambtswoning, Herengracht 502, Amsterdam, met diner**

Geachte heer Opstelten, beste Ivo,

Op dinsdag 10 september aanstaande zullen sleutelfiguren zoals u in de ambtswoning van de gemeente Amsterdam van gedachten wisselen om te komen tot een aanpak die fraude voorkomt.
Dit initiatief is ingezet door enkele betrokken Nederlanders die vanuit hun vakgebied en ervaring mogelijkheden zien om de omvang van fraude te reduceren door 'lekken' te dichten.

Nadat de leden van dit burgerinitiatief zich hadden gemeld hebben bewindspersonen, bestuurders, gemeentelijke- en rijksambtenaren hierover contact gehad. Het verheugt me dat het voorstel om over fraudeproblematiek van gedachten te wisselen van de verschillende kanten enthousiast is omarmd en dat we de ontmoeting met het burgerinitiatief kunnen faciliteren.

Het burgerinitiatief heeft de voorbereiding ter hand genomen en een interessant programma gepresenteerd. Om u allen vast aan het denken te zetten is een filmpje gemaakt, dat u kunt bekijken via http://www.youtube.com/watch?v=Oj9om9gqJlY.
De uitgeschreven tekst is bijgevoegd. Tevens is hun doelstelling bijgevoegd.

Bijgaand treft u behalve het programma ook de deelnemerslijst aan. Met vragen kunt u bij [redacted] terecht. 10, 2, e

Hoogachtend,

Het stadhuis is bereikbaar per metro en tram (lijnen 9 en 14), halte Waterlooplein

Gastenlijst ambtswoning aanpak fraude 10 september 2013 *versie d.d. 5 september 2013*

Genodigden eerste ring

1. Ivo Opstelten, Minister van Veiligheid en Justitie
2. Lodewijk Asscher, Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
3. Ronald Plasterk, Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
4. Frans Weekers, Staatssecretaris van Financiën
5. Mark Van Nimwegen, college van procureurs-generaal, fraude
6. [redacted] der gemeente Amsterdam
7. [redacted] Burgemeester van Amsterdam, voorzitter/ gastheer
8. [redacted] heid en Justitie
9. [redacted] Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
10. [redacted] Belastingdienst, Ministerie van Financiën
11. [redacted] Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
12. [redacted] Rechtspleging en Rechtshandhaving Veiligheid en Justitie
13. [redacted], Ministerie van Economische Zaken
14. [redacted] Functioneel Parket
15. [redacted] Amsterdam
16. [redacted] Amsterdam
17. [redacted] voormalig [redacted] Amsterdam

Afwezig met bericht:

[redacted] Voorzitter college van procureurs-generaal

Genodigden voorbereidingsgroep/ inlelders/ ondersteuning bewindspersonen tweede ring:

18. [redacted] voormalig [redacted] Amsterdam Amstelland
19. [redacted] Gemeente Amsterdam
20. [redacted] hoogleraar forensische accountancy Nyenrode
21. [redacted] hoogleraar forensische accountancy Nyenrode
22. [redacted] Kafkabrigade
23. [redacted] Politie Amsterdam-Amstelland
24. [redacted] Dienst Werk en Inkomen, voorzitter cie handhaving sociale diensten in Nederland
25. [redacted] operationele zaken districtsrecherche, Politie Amsterdam-Amstelland
26. [redacted] faillissementsfraude
27. [redacted] partner PricewaterhouseCoopers
28. [redacted] consultant PricewaterhouseCoopers
29. [redacted], hoogleraar Vakgroep onderzoeksmethodologie, meetmethoden en data-analyse Universiteit Twente
30. [redacted] bestuurssecretaris Holland Casino, voormalig teamchef Rijksrecherche
31. [redacted] programmaleider aanpak fraude Ministerie van Veiligheid en Justitie
32. [redacted], Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties/ Burgerschap & Informatiebeleid
33. [redacted] Kabinet Burgemeester van der Laan

alle gezwle s/u ujej 10, 2, 2

Programma ambtswoning Fraude / één overheid versie d.d. 5 september 2013
Ontvangst in de ontvangstruimte eerste verdieping vanaf om 19.00 uur, deelnemers krijgen een drankje en een eerste hapje.

Ontvangstruimte eerste etage
19.30 uur

1. Introductie door de gastheer Burgemeester Van der Laan

2. Toelichting door Minister Opstelten op de rijksbrede fraude-aanpak en bijbehorende initiatieven.

3. Aard en omvang van het fraudeprobleem en de één overheid gedachte. [redacted] *en* [redacted] *van de Initiatief één Overheid (IéénO)*

4. Wat is de gebruikelijke reflex als het gaat om samenwerken? *prof* [redacted]

19.45 uur
Buffet

20.15 uur
Zaal, eerste etage

5. Korte kennismaking aan de hand van de vraag wanneer de genodigden aan het eind van de avond met een tevreden gevoel huiswaarts keren.

6. Resultaten van drie verkenningen: [redacted] (advocaat/ curator te Amsterdam) zal beeldend vertellen over het plegen van falllissementsfraude is en welke bedragen (en andere narigheid) er mee gemoeid kunnen zijn. Vervolgens geeft [redacted] (informatiekundige) een beeld van de resultaten van drie sessies met professionals werkzaam bij meerdere partijen. Vrijmoedig en zonder eigen belang gesproken hebben deze de mogelijkheden verkend om faillisementsfraude, toeslagenfraude en GBA/adresfraude te voorkomen. Dit als voorbeelden om mogelijke pilots op te starten.

7. De baten van betere preventie en handhaving van fraude. [redacted] (PWC)

8. Privacy, zorg voor goede randvoorwaarden: logische, gerede partners, maak kenbaar dat je verbindingen maakt. [redacted] (vml CBP)

Aansluitend mogelijkheid te reageren

Ontvangstruimte, eerste etage
21.00 uur,
Pauze, drankje

Zaal, eerste etage
21.10 uur

9. Discussie

21.50 uur

10. Conclusies, afspraken, hoe gaan we reageren op vragen van de pers en afsluiting door Burgemeester van der Laan

1 september 2013
De doelstelling van (burger)Initiatief 1Overheid (IéénO)

Het (burger)Initiatief 1Overheid (IéénO) is van mening dat de fraude in Nederland qua diversiteit, aard en omvang een onverantwoorde omvang heeft gekregen en dat dit een halt moet worden toegeroepen.

In Nederland bestaan talloze projecten ter vaststelling, opsporing en handhaving van fraude. Het IéénO is daar en tegen niet gericht op de repressieve aanpak van fraude maar heeft haar focus gelegd op het *voorkomen* van fraude. De wijze waarin dit *voorkomen* gestalte krijgt is het bijeenbrengen van informatie/bestanden van hen die raakvlakken hebben met fraudeaanpak om op basis daarvan fraude te identificeren en terug te dringen.

Het IéénO heeft in zijn algemeenheid tot doel:

1. partijen uit verschillende domeinen en verantwoordelijkheden (met in achtneming van de privacy) laten samenwerken, wat niet alleen neerkomt op het delen van elkaars informatie, maar ook het gezamenlijk vaststellen van 'zwakke plekken' (kansen tot fraude) in de (al dan niet gekoppelde) automatiseringssystemen én werkwijzen.
2. het anticiperen op de risicofactoren die daaraan ten grondslag liggen en het uitputtend, volhardend en volledig teniet doen van de zwakke plekken in systemen en (samenwerking) werkwijzen; de 'lekken' dichten.
3. het stimuleren van samenwerking op het gebied van fraude tussen overheden (al dan niet onderling) burgers en het bedrijfsleven.
4. het terugdringen van het enorme bedrag dat de overheid teloor ziet gaan.

Het IéénO heeft voor 10 september als doel het in gang brengen van verschillende (fraude)pilots, naar keuze van de bewindspersonen en de burgemeester, waarbij het algemene doel van IéénO (zie hierboven) wordt uitgeprobeerd. Daartoe dient er een ruimte te worden ingericht waar partijen/bestanden (zie plaatje) bijeen worden gebracht en kan worden geëxperimenteerd met de beoogde werkwijze. De experimenten hebben een praktische insteek. Het IéénO mag als klankbordgroep 'meekijken' met de experimenten en gevraagd en ongevraagd meedenken over te volgen koers.

Deze experimenten richten zich niet op meer wet- en regelgeving, meer beleidsprogramma's en tijdelijke handhavingsacties. Beleidswoorden en repressie alleen nemen niet de gelegenheidsstructuren van fraude weg. Naast en langs elkaar werkende uitvoeringsorganisaties, met een vergaande fragmentatie van informatiebestanden binnen de overheid en het bedrijfsleven als gevolg, moeten als één geheel gaan functioneren.
IéénO wil samen met de ministeries en gemeente met de experimenten aantonen dat door een slimmere samenwerking tussen een groot aantal organisaties fraude structureel kan worden terug gedrongen.

IéénO hoopt hiervoor op steun (*geleend gezag*) van de burgemeester van Amsterdam en van bewindspersonen van vakdepartementen. 'Geleend gezag' betekent dat gezagsdragers en ondernemers steun geven aan elkaars experimenten en zelf ook experimenten inbrengen.

IéénO treedt niet in bestaande fraude-aanpakken binnen de rijksoverheid (nota Minister Opstelten aan de Kamer). De verschillend lopende initiatieven en de voorgestelde experimenten kunnen gelijk oplopen en elkaar versterken.

1910895 01903

Initiatief Fraude aanpak, you tube http://www.youtube.com/watch?v=Oj9om9gqJIY.

Fraude: een groot probleem

Faillissementsfraude
- Jaarlijkse kosten: 2 miljard
- Pakkans: 2 procent

Zorgfraude
- Jaarlijkse kosten: 2/3 miljard
- Pakkans: 2 procent

Verzekeringsfraude
- Jaarlijkse kosten: 1 miljard
- Pakkans: 1 procent

Beleggingsfraude
- Jaarlijkse kosten: tenminste 750 miljoen
- Pakkans: gering

Belastingfraude
- Schatting schade per jaar: tussen de 4,3 en 23 miljard

Toeslagenfraude
- NRC handelsblad spreekt van massafraude, het blijkt mogelijk om toeslagen op andermans naam met de eigen DigiD aan te vragen (19/09/2011)

90.000 beboete mensen worden niet gevonden en de boete dus afgeschreven
30.000 veroordeelden zijn onvindbaar
360.000 woningen staan administratief leeg
36.000 klanten belastingdienst hebben een onbekend adres
40.000 studenten frauderen met de uitwonende studiebeurs
Nederland heeft in 2013 0,5 miljoen spookburgers

Fraude: grote maatschappelijke aandacht

⇒ Zembla besteedde in 10 jaar tijd 23 documentaires aan fraude ***onvoldoende effect***
⇒ Elsevier wijdde de laatste jaren 2.420 artikelen aan fraude ***onvoldoende effect***
⇒ De Rijksoverheid publiceerde 4.750 artikelen over fraude in de afgelopen 5 jaar ***onvoldoende effect***
⇒ Inde periode 2010-2013 zijn 603 kamervragen over fraude gesteld ***onvoldoende effect***
⇒ Veel gemeenten schelden het resterende bedrag kwijt, nadat fraudeurs 5 of 10 jaar hebben terugbetaald
⇒ Een deel van de fraudeurs blijkt met de noorderzon vertrokken. Toch stond in 2012 bij de vier grote steden nog een bedrag van ruim 200 miljoen aan vorderingen open

Fraude: waar liggen voor één overheid kansen

- voorkomen;
- kijken naar patronen
- samenwerken
- het belang van het collectief laten prevaleren

Illustratie: het kan anders Case: fraude kindertoeslag
Fraude targets: gezinnen in Amsterdam Zuidoost
De fraudeurs:

- tussenpersoon 'fraudeur' benadert Amsterdamse gezinnen, zet de fraude met kindertoeslag in gang en incasseert de helft.
- Particulieren/ gezinnen

De slachtoffers:

1. Rijksoverheid/ belastingdienst. Kosten: bedrag gepleegde fraude, minus deel dat teruggehaald kan worden
2. Politie + Openbaar Ministerie. Kosten: opsporingscapaciteit en rechtszaken
3. Gezinnen in Amsterdam Zuidoost. Kosten: moeten het geld terug betalen, kinderen groeien op in gezin met schulden
4. De gemeente. Kosten: schuldhulpverlening, extra claim op armoedebudget
5. Schuldeisers. Kosten: zij krijgen niets wanneer het schuldenpakket wordt gesaneerd

De werkwijze:

- fraudeur overtuigt Amsterdamse gezinnen onterecht dat ze recht hebben op toeslag.
- Op basis van DigiD's worden toeslagen aangevraagd en toegekend
- De toeslagen worden uitbetaald en de frauduleuze tussenpersoon vult zijn zakken
- De omvang bedraagt meer dan 10 miljoen bij één enkele fraudeur
- Het geschatte effect op de samenleving is groot
  - ⇒ Vertouwen in toeslagen systeem is geschaad (publicaties etc.)
  - ⇒ Legitieme toeslag aanvragen lijden onder fraude gevallen
  - ⇒ 'Onwetende' gezinnen worden vervolgd en draaien op voor de schade
  - ⇒ Doordat de fraude eenvoudig is, wordt het steeds laagdrempeliger.

Hypothese:
De kindertoeslag regeling is niet fraude bestendig omdat er onvoldoende preventieve detectie methodes worden gebruikt
Het systeem gaat uit van eerst betalen, dan controleren. Dat maakt het laagdrempelig om ten onrechte te incasseren.
Door een slim gebruik van bestaande gegevens kunnen waarschuwingen gegenereerd worden die gebruikt kunnen worden om preventief potentiele fraude uit te sluiten of te stoppen.

Het systeem werkt als volgt:
Basisregistratie personen: is er een kind?
Ja→ kinderdagverblijven/ geregistreerde gastouders: is het kind daar ingeschreven? Wordt het kind door geregistreerde gastouders opgevangen? (bekend bij GGD)
Ja → Inkomen: uit arbeid onder een bepaalde grens of met gemeente/ UWV afgesproken opleiding of inburgering?

Door slim gebruik van bestaande gegevens kan een achterliggend detectie systeem de antwoorden op deze vragen geven. Hierdoor komen potentiële fraude gevallen automatisch aan het licht.
Er hoeven geen privé gegevens te worden opgehaald. Een simpele ja, of nee toets is voldoende.
Optioneel/ alternatief: wijzig het huidige systeem van
toekennen en controleren naar controleren en toekennen
hierdoor wordt de fraude voorkomen.

2d

Format managementsamenvatting MC-fiche (Maximale lengte half A4)

- **Fiche [*onderwerp*]**
- **Primair verantwoordelijk bewindspersoon: [*minister/staatssecretaris van x*]**
- **Kerndoel: [*geef hier in maximaal 4 zinnen weer wat in algemene zin het belangrijkste doel is van het fiche is – welk probleem wordt er opgelost en wat is het bereikte resultaat?]***
- **Maatregelen: [*geef in 1 bullit per – belangrijkste - maatregel (of processtap) aan wat er nu gaat gebeuren. Vermeld daarbij tussen haakjes wie er eerste verantwoordelijke is, en op welke termijn (voorzover bekend) dit gebeurt).***
- **Eventueel bespreekpunt voor het DGO*: geef hierbij concreet aan welke beslissing er nog van het DGO wordt verwacht.***

Ministerie van Financiën

Inspectie der Rijksfinanciën

memo

Toetsingskader Rijksbrede Fraudebestrijding

Toetsingskader business cases fraudebestrijding

- Conform besluitvorming in de MC van 3 september jl. zal voor het eind van dit jaar een brief naar de TK worden verzonden over het rijksbrede 'actieprogramma aanpak fraude'. Momenteel zijn departementen bezig per beleidsterrein in kaart te brengen welke fraudemaatregelen al genomen zijn en welke additioneel getroffen kunnen worden (met name waar het gaat om departementsoverstijgende onderwerpen.
- Een deel van deze maatregelen zal in de vorm van een business case worden uitgewerkt. In de MC van 1 oktober is behoefte gebleken aan richtlijnen voor het opstellen van een business case in het kader van de Rijksbrede Fraudeaanpak. In deze brief wordt hieraan invulling gegeven in de vorm van een concreet toetsingskader.
- Er is geen Rijksbreed toegepaste blauwdruk voor een business case. E.e.a. hangt sterk af van de inhoud. Binnen het fraudedomein hebben we het afgelopen jaar ervaring opgedaan bij de Belastingdienst en UWV/SVB. De ervaring hierbij leert dat een zorgvuldige afstemming met alle betrokkenen en gedegen cijfermatige onderbouwing minimaal enkele maanden in beslag neemt.

Toetsingskader

Algemeen

- Voor zover maatregelen in het actieplan leiden tot extra uitgaven, moeten deze cijfermatig worden onderbouwd en worden voorzien van dekking. Dit dient door de IRF geaccordeerd te zijn voordat een maatregel als concrete actie in het actieplan kan worden opgenomen.
- Wanneer een gedegen financiële onderbouwing nog niet gereed is maar een maatregel wel als kansrijk wordt gezien, kan in het actieplan worden aangekondigd dat het kabinet onderzoek gaat doen naar deze maatregel (incl naar de financiële implicaties). Eventuele budgetoverheveling tussen departementen vergt vooraf zorgvuldige afstemming tussen de beleidsdirecties en betrokken FEZ-en (en de IRF). Ook in andere gevallen waarin geen sprake is van budget overheveling, verdient het aanbeveling dat de betrokken departementen de businesscase gezamenlijk opstellen zodat zij de cijfers herkennen en wederzijds toetsen op plausibiliteit (draagvlak).

Toetsingskader

- Hoofdregel is dat apparaatintensiveringen in de bestaande apparaatbudgetten worden ingepast. Indien deze hoofdregel wordt gevolgd, volstaat een P x Q

onderbouwing en het aangeven van adequate dekking binnen het apparaatbudget. Een uitgebreide business case is dan niet nodig.

- Wanneer - als uitzondering – het voorstel is om intensiveringen in apparaat te financieren uit daar tegenover staande programmamiddelen (de opbrengsten van de fraude) dient wel een business case te worden opgesteld. Bovendien is goedkeuring van W&R noodzakelijk (i.v.m. de uitbreiding van het apparaat). Dit vergt daarna ook MR-besluitvorming. In de business case dient het causale verband tussen de verwachte programmaopbrengsten en apparaatintensiveringen te worden aangetoond.
- De maatregelen zijn behoedzaam geraamd en moeten 'monitorbaar' zijn. De buca gaat in op de wijze van monitoring.
- Eventuele positieve effecten op de belasting- en premie-inkomsten worden apart in beeld gebracht worden. De begrotingsregels schrijven voor dat deze niet kunnen dienen ter dekking van de kosten vanwege de scheiding van uitgaven- en inkomsten. Deze inkomsten zijn niet relevant voor het lastenkader en kunnen om die reden niet ingezet worden voor lastenverlichting. Niet-belastingontvangsten (zoals bv boeteopbrengsten) slaan - cf. het reguliere begrotingsbeleid – neer aan de uitgavenkant en kunnen gebruikt worden ter dekking van extra uitgaven.
- De gevolgen voor de hele keten (voor zover van toepassing) worden in beeld gebracht; dus niet alleen toezicht maar ook opsporing en vervolging. Naast de gevolgen voor de desbetreffende sectorale keten dienen ook de gevolgen voor de strafrechts-, bestuursrechts- en executieketen becijferd worden.
- Het is van belang dat de maatregelen in de buca binnen deze kabinetsperiode effect sorteren. De kosten mogen voor de baten uitgaan, maar als richtsnoer (o.b.v. eerdere fraudebuca's) kan gelden dat de buca uiterlijk in 2016 positief is (in kosten/baten verhouding voor dat jaar) en dat uiterlijk in 2017 de aanloopkosten terugverdiend zijn. Qua ambitieniveau wat betreft de structurele verhouding van kosten/baten kunnen de business cases van de Belastingdienst, UWV en SVB als voorbeeld dienen, waarbij ten minste een rendement werd behaald van 1:3.
- Er worden alleen maatregelen in de BC meegenomen die noodzakelijk zijn voor het realiseren van het doel van de business case. Als een maatregel niet direct opbrengsten genereert, wordt inzichtelijk gemaakt waarom deze wel noodzakelijk (randvoorwaardelijk) is voor het slagen van de business case.
- Elke kansrijke anti-fraudemaatregel dient apart te renderen; de kosten en de baten hoeven daarbij niet per definitie bij hetzelfde departement neer te slaan. Clustering van maatregelen in een business case kan alleen indien dit inhoudelijk logisch is en na afstemming met de IRF. Dit om te voorkomen dat meer zijdelingse maatregelen meeliften in de business case.
- Het programma (en de financiering daarvan) is in beginsel voor maximaal vier jaar; na evaluatie kan worden bezien of de maatregelen worden voortgezet.

6 maart 2014

Factsheet: Interventieteams

1. Doelstelling van de interventieteams

In 2003 zijn de multidisciplinaire interventieteams ingesteld.

In de interventieteams werken het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen, de Inspectie SZW, de gemeenten (VNG en Divosa), de Sociale Verzekeringsbank, de Belastingdienst, de Politie en het Openbaar Ministerie samen in handhavingsprojecten. Deze organisaties hebben daartoe in 2003 een samenwerkingsovereenkomst gesloten. Projectvoorstellen en rapportages worden beoordeeld door de Landelijke Stuurgroep Interventieteams. In deze Stuurgroep hebben alle genoemde organisaties zitting. Het Ministerie van SZW levert de voorzitter en vervult het secretariaat van de Stuurgroep.

Interventieteams worden ingezet om door middel van controles illegale tewerkstelling, onderbetaling, uitkeringsfraude en ontduiking van belastingen en sociale premies aan te pakken. Interventieteams hebben geen vaste samenstelling maar worden per project samengesteld.

Het doel van de interventieteams is om via deze controles de rechtmatige situatie te herstellen en daarmee een bijdrage te leveren aan verhoging van de spontane naleving van de wet in het domein van werk en inkomen.

2. Belang van interventieteams

Fraudebestrijding is een speerpunt van het kabinetsbeleid. De interventieteams vervullen hierin hun eigen rol door de gezamenlijke aanpak op basis van met elkaar gedeelde informatie. De teams zijn een voorbeeld van een succesvol samenwerkingsverband in het bestrijden van fraude en illegale tewerkstelling.

In de afgelopen jaren is via de ontwikkeling van interventieteamprojecten de samenwerking tussen de handhavers op rijksniveau onderling en tussen rijk en de gemeenten veel intensiever geworden. Indien de problematiek daartoe aanleiding geeft, wordt ook met andere rijksdiensten als de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA), de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) en de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) samengewerkt.

3. Interventieteamprojecten

De eerste projecten zijn begin 2004 van start gegaan. Per project treedt een van de partners (Inspectie SZW, Belastingdienst, UWV, SVB of een gemeente) op als projectleider.

In 2014 zullen de teams in hoofdzaak op de volgende landelijke thema's worden ingezet:

- Adresfraude/GBA-fraude/Recreatieterreinen/Huisvesting arbeidsmigranten

- Schijnconstructies/schijnzelfstandigheid/misbruik premieafdracht
- Faillissementsfraude

De leidraad bij de keuze van concrete projecten zal zijn om projecten op dezelfde thema's of clusters van thema's op verschillende plaatsen in Nederland en zo mogelijk tegelijkertijd uit te voeren om zo het maximale effect te krijgen

4. Financiële opbrengsten

Interventieteamprojecten leveren financiële opbrengsten op in de vorm van opgelegde fiscale naheffingen en boeten, teruggevorderde en beëindigde uitkeringen en toeslagen alsmede opgelegde bestuurlijke boeten wegens illegale tewerkstelling. In de tabel hieronder zijn de geraamde opbrengsten van de interventieteamactiviteiten over de jaren 2010, 2011 en 2012 weergegeven. Aangezien het aantal afgeronde projecten per jaar verschilt en de opbrengsten niet gelijkmatig over de projecten zijn verdeeld, treden er verschillen op in de grootte van de opbrengsten per kalenderjaar.

Jaar	Bedrag aan geraamde opbrengsten van alle in het betreffende jaar afgesloten projecten gezamenlijk
2010	Ruim 23 miljoen
2011	Ruim 18 miljoen
2012	Ruim 27 miljoen

57

03-05-2014 15:10,2

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Landelijk Stuurgroep Interventieteams

Directie Uitvoeringsbeleid en Naleving
Afdeling Naleving, Gegevensuitwisseling en Regeldruk
Contactpersoon
[redacted]
T 070 333[redacted]
[redacted]@minszw.nl

memo

Strategische Thema's 2014

Datum
11 september 2013

Onze referentie
LSI 2013/54

1. Inleiding
In de nota 'Voorstel voor een nieuwe LSI-structuur' is afgesproken dat de Landelijke Stuurgroep Interventieteams op basis van het advies van een brede groep van analisten / specialisten vanuit de Inspectie SZW, Belastingdienst, UWV, SVB en gemeenten een besluit neemt over de thema's in het volgende jaar.

2. Werkwijze
In de maanden juli en augustus is de bedoelde werkgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van de Belastingdienst, het UWV, de gemeenten, de Inspectie SZW en de directie UBN van SZW, tweemaal bijeengeweest. In het hiervoor ontwikkelde format 'invulschema Strategische Thema's 2014' hebben de partners de mogelijke landelijke thema's voor 2014 onderbouwd.
Deze onderbouwingen zijn bij dit memo gevoegd.

De voorbereiding van de keuze van de thema's voor 2015 zal in het 4e kwartaal van 2013 starten, zodat het advies vóór de zomer van 2014 ter instemming aan de Landelijke stuurgroep kan worden voorgelegd.

3. Themakeuze
De werkgroep heeft de voorgestelde thema's besproken en stelt voor om in 2014 de interventieteams op de volgende thema's in te zetten. Daarbij zijn thema's die een nauwe relatie met elkaar hebben en in samenhang kunnen worden aangepakt, tot één thema geclusterd:

- Adresfraude/GBA-fraude/Recreatieterreinen/Huisvesting arbeidsmigranten
- Schijnconstructies/schijnzelfstandigheid/misbruik premieafdracht
- Faillissementsfraude

De leidraad bij de keuze van concrete projecten zal zijn om projecten op dezelfde thema's of clusters van thema's op

verschillende plaatsen en zo mogelijk tegelijkertijd uit te voeren om zo het maximale effect te krijgen: maximaal naar de doelgroep toe en als signaal naar politiek en media. De thema's waar de interventieteams zich op gaan richten, zullen met het Landelijk Informatie- en Expertisecentrum (LIEC) van het ministerie van Veiligheid & Justitie worden besproken om de mogelijkheden te onderzoeken voor een gecoördineerde aanpak van de gesignaleerde fenomenen.

Directie Uitvoeringsbeleid en Naleving
Afdeling Naleving, Gegevensuitwisseling en Regeldruk

Datum
11 september 2013

Onze referentie
LSI 2013/54

4. Advies
De werkgroep stelt de Landelijke Stuurgroep voor om de onder 3. genoemde thema's voor 2014 vast te stellen.

58

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Inlichtingenbureau

Stichting Inlichtingenbureau

SARI procesbeschrijving

10.2.e

Opdrachtgever: [redacted] Inspectie SZW		
Status	Versie	Datum
Definitief	2.0	12 maart 2012

Inlichtingenbureau

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2
1 Inleiding 3
2 Hoofdproces 4
2.1 Projectvoorstel 4
2.2 Projectvoorbereiding 5
2.3 Dataproces 7
2.4 SARI-verwerking 9
2.5 Analyse 10
2.6 Projectafhandeling 11
2.7 Nieuwbouw 12
3 Beveiliging 15
3.1 Input gegevens 15
3.2 Opslag gegevens 15
3.3 Output gegevens 15
3.4 Vernietiging gegevens 15
3.5 Audit 15

Documentbeheer

Versie	Datum	Auteur	Toelichting
0.1	23-07-2010	xxx	Initieel document
1.0	20-09-2010	xxx	Na opmerkingen overleg SIOD / IB
1.1	04-11-2010	xxx	Aanvullingen beveiliging
1.2	16-11-2010	xxx	Textuele correcties nav opmerkingen [redacted]
1.3	11-11-2011	xxx	Procesmatige aanpassingen.
2.0	12-03-212	xxx	Tekstuele aanpassingen

Afkortingen

Afkorting	Omschrijving
IB	Inlichtingenbureau
SIOD	Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst
CEO	Coördinator Externe Ondersteuning Inspectie SZW
IT	Interventieteam
ISZW	Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid
LSI	Landelijke stuurgroep interventieteams
SARI	Systeem anonieme risico indicatie
WGA	Wijkgerichte aanpak

1 Inleiding

In dit document wordt het proces beschreven van de samenwerking van Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en Inlichtingenbureau (IB) met betrekking tot de Systeem Anonieme Risico Indicatie (SARI). Dit document is het resultaat van de SARI-pilot, welke in 2009 door IB en Sociale Inlichtingen en Opsporingsdienst[1] van start is gegaan. In 2010 heeft deze samenwerking een meer structurele vorm gekregen, en sinds 1 januari 2011 wordt deze als een reguliere dienstverlening worden behandeld.

Het doel van dit document is om, voor alle partijen die betrokken zijn bij de projecten uitgevoerd met behulp van de SARI, het proces en de daarmee samenhangende verantwoordelijkheden inzichtelijk te maken. Omdat het proces meerdere organisaties aangaat is het met name belangrijk de koppelvlakken duidelijk op papier te hebben staan.

Hoofdstuk twee beschrijft in processtappen, de beschrijving, rollen en verantwoordelijkheden en de wijze waarop binnen een processtap wordt gecommuniceerd. Hoofdstuk drie gaat in op de beveiliging en vernietiging van gegevens.

Het procesdocument is in beheer bij het IB. Het IB is daarom procesverantwoordelijke

[1] Met ingang van 1 januari 2012 maakt de onderzoeks- en analyseafdeling van de SIOD, als gevolg van een reorganisatie, deel uit van de directie Analyse, Programmering en Signalering (APS) van de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW). Daar waar in dit document SIOD staat vermeldt moet met ingang van 1 januari 2012 directie APS van de Inspectie SZW worden gelezen.

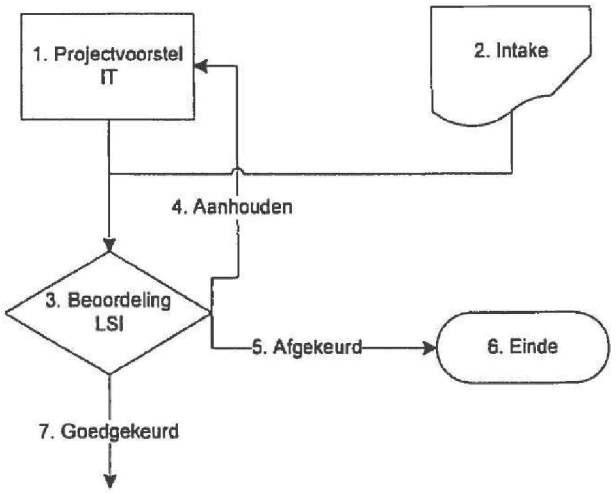
2 Hoofdproces

Het hoofdproces SARI is opgedeeld in een aantal deelprocessen. De deelprocessen worden in dit hoofdstuk behandeld.

2.1 Projectvoorstel

Het proces start met een projectvoorstel. Lokaal of landelijk ontstaat een behoefte voor een integrale aanpak van een maatschappelijk probleem. Gekozen wordt voor het opzetten van een interventieteam (IT). Tijdens deze fase wordt het projectvoorstel en de inzet van de analyse (intake) getoetst door de Landelijk Stuurgroep Interventieteams (LSI).

2.1.1 Proces

Figuur 2 Proces projectvoorstel

Het projectvoorstel (1) wordt samen met de intake van de [redacted] Inspectie SZW ([redacted]) [2] door de [redacted] IT aangeboden aan de LSI. Indien binnen het project geen gebruik gemaakt gaat worden van analyse van de Inspectie SZW, dient dit beargumenteerd opgenomen te worden in het projectvoorstel. De LSI beslist (3) op basis van het projectvoorstel en de intake tot goedkeuring van een project. Indien het voorstel wordt afgekeurd [4] zal het project geen doorgang vinden [5]. Bij aanhouding van het projectvoorstel wordt deze opnieuw aangeboden (zie punt 1) en beoordeeld. Als het project is goedgekeurd (6) start de projectvoorbereiding.

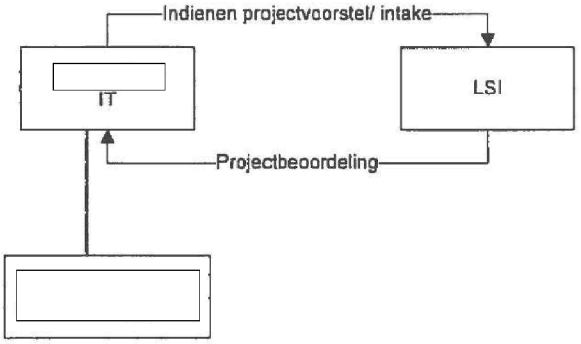
2.1.2 Rollen en verantwoordelijkheden

De rollen die zijn te onderkennen in het subproces projectvoorstel zijn:

- [redacted] IT;
- LSI;
- [redacted] Inspectie SZW.

De [redacted] IT bedenkt een passende opzet voor een project, die aan de wettelijke (privacy-) eisen moet voldoen. De [redacted] IT neemt contact op met [redacted] Inspectie SZW voor een intake (zie paragraaf 2.2). De [redacted] is verantwoordelijk voor het schrijven en indienen van het projectvoorstel. De LSI beoordeelt of het project uitgevoerd mag worden.

2.1.3 Communicatie

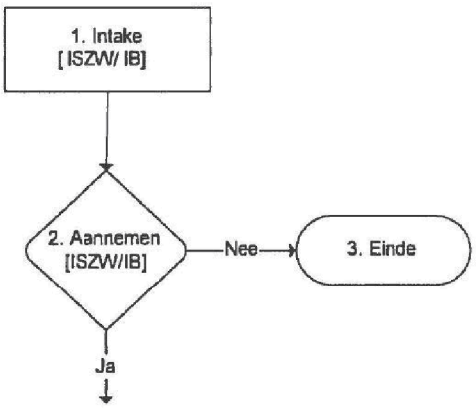
Figuur 3 Communicatie projectvoorstel

De [redacted] IT neemt contact op met de [redacted] Inspectie SZW voor een intake van de analyse-inzet. De [redacted] IT biedt het projectvoorstel en intake aan bij bij LSI. De LSI beoordeelt het projectvoorstel en informeert de [redacted] IT over het genomen besluit.

2.2 Projectvoorbereiding

In de projectvoorbereiding worden maatregelen getroffen om het project te kunnen uitvoeren. Er wordt gekeken naar beschikbare risicomodellen en capaciteit van de Inspectie SZW en het IB.

2.2.1 Proces

Figuur 4 Projectvoorbereiding

Voor het inschakelen van analyseondersteuning door de Inspectie SZW vindt een intake (1) plaats door de [redacted] Inspectie SZW. Voorwaarde om het project te kunnen ondersteunen is dat door de [redacted] IT een check op de juridische grondslag is gedaan, voldoende capaciteit beschikbaar is en of er sprake is van een of meerdere analysevragen. Als niet aan bovenstaande voorwaarde wordt voldaan, kan geen analyseondersteuning plaatsvinden (3) en eindigt het proces.

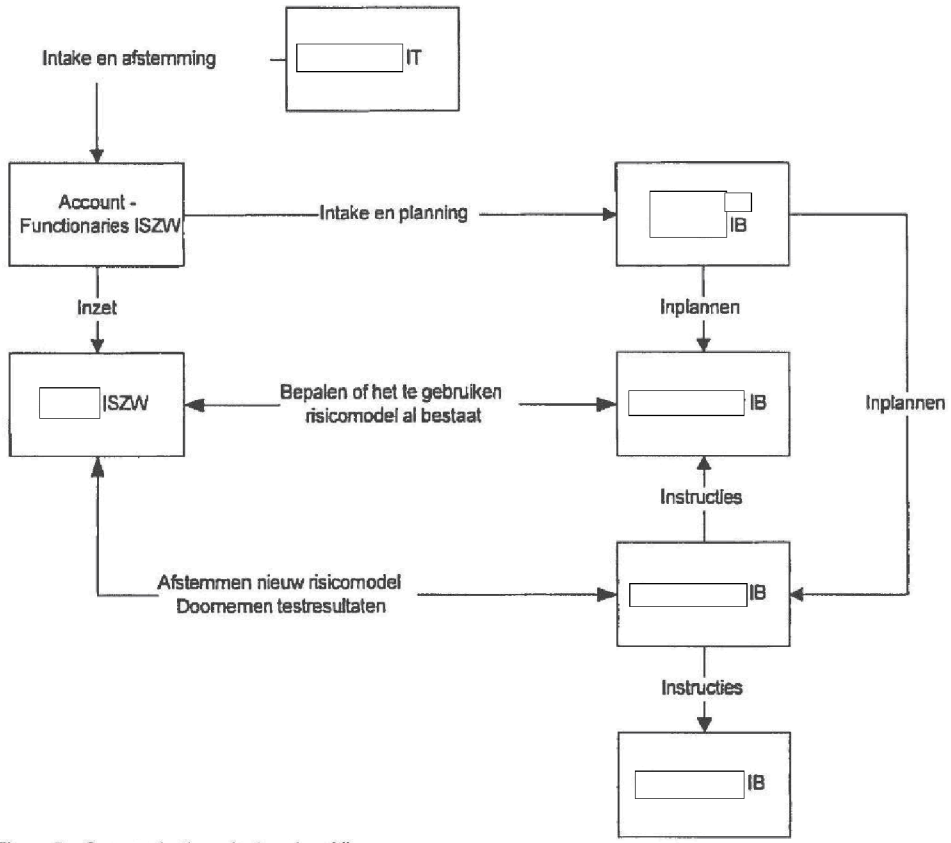
2.2.2 Rollen en verantwoordelijkheden

De rollen die zijn te onderkennen in het subproces projectvoorbereiding zijn:

- [redacted] IT;
- [redacted] Inspectie SZW
- [redacted] Inspectie SZW;
- [redacted] IB
- [redacted] IB;
- [redacted] B;
- [redacted] IB

De [redacted] IT neemt contact op met de [redacted] Inspectie SZW voor intake. De [redacted] IT is verantwoordelijk voor de juridische grondslag van het project.
De [redacted] Inspectie SZW toetst de analyseondersteuning voor het project en stemt de capaciteitsinzet met het IB af. Bij het IB is de resourcemanager verantwoordelijk voor de capaciteitsinzet. De [redacted] van de Inspectie SZW is verantwoordelijk voor de keuze van het gebruik van een risicomodel.

2.2.3 Communicatie

Figuur 5 Communicatie projectvoorbereiding

De [redacted] IT neemt contact op met de [redacted] Inspectie SZW voor een intake. In deze intake staat centraal:

- Benodigde capaciteit en planning;
- Aanwezigheid van expertise;
- Past het project binnen de organisatiestrategie;

Indien een [redacted] van de Inspectie SZW het project gaat ondersteunen, zal bovenstaande worden vastgelegd in een intakeformulier. Het proces eindigt als een analist van de Inspectie SZW het project niet ondersteund.
De [redacted] Inspectie SZW neemt voor het gebruik van SARI contact op met de [redacted] IB. De [redacted] IB stelt samen met de [redacted] Inspectie SZW de capaciteit en planning vast van de werkzaamheden van het IB.
De [redacted] wijst ,uiterlijk op het moment dat gegevens verzameld worden, een [redacted] toe aan het project die tevens aanspreekpunt is voor inhoudelijke vragen over de analyse binnen het project. Binnen het IB is de [redacted] IB verantwoordelijk voor de verzameling, koppeling en het uitleveren van gegevens, afkomstig uit SARI, aan de [redacted] van de Inspectie SZW

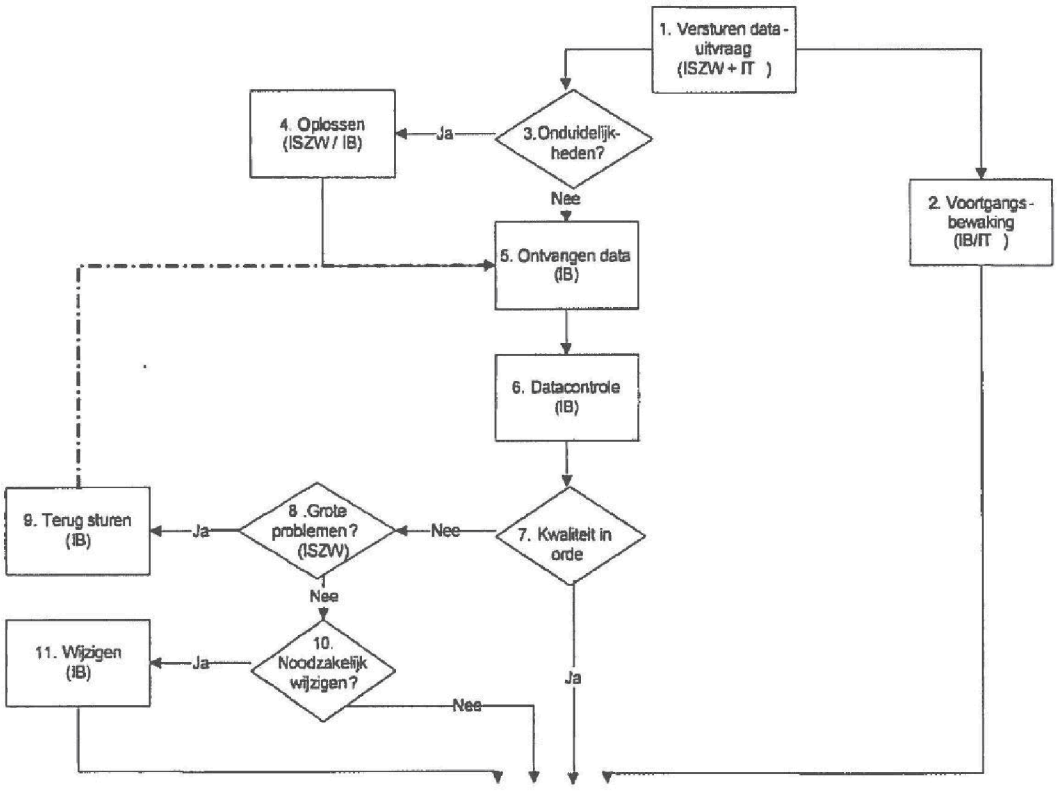
2.2.4 *Alternatieve databronnen en indicatoren*

De [redacted] treedt in contact met de [redacted] IT. De [redacted] IT geeft wensen aan voor wat betreft onderwerpen, die niet in SARI zijn opgenomen. Deze wensen zullen niet in SARI worden beantwoord. Aanvullende wensen en bronnen kunnen door de [redacted] voor de 'hits' in de (operationele) analysefase worden toegevoegd.
Wanneer de [redacted] IT in overleg met de [redacted] van de Inspectie SZW nieuwe Indicatoren of ander bronnen wil toepassen, vindt dit achteraf plaats. De [redacted] van de Inspectie SZW legt alle wensen vast ten behoeve van doorontwikkeling van SARI en risicomodellen (zie paragraaf 2.7).

2.3 Dataproces

In het dataproces worden alle handelingen verricht om gegevens[2] gereed te maken voor het gebruik binnen SARI.

2.3.1 *Proces*

[2] Onder "gegevens" wordt mede "data" verstaan.

Figuur 6 Dataproces

Na het samenstellen van de gegevensuitvraag worden deze uitvragen verzonden. (1) De [redacted] IT is verantwoordelijk voor de voortgang van de gegevensuitvraag (2). In het geval van onduidelijkheden (3) bij gegevensleveranciers, zullen deze worden opgelost door de Inspectie SZW of IB. (4). De gegevens worden rechtstreeks aan het IB geleverd (5).
Na ontvangst zal de [redacted] IB de gegevens controleren (6) volgens een vast protocol. Gegevens die niet overeenkomt met de uitvraag, zal worden verwijderd. Van de gegevenscontrole wordt een (afwijkings-) rapportage opgemaakt. De [redacted] van de Inspectie SZW beoordeelt aan de hand het rapport of de kwaliteit van de gegevens voldoende is. (7)
Wanneer onvolkomenheden in de gegevens worden geconstateerd, wordt een impactanalyse gemaakt. (8). Als uit de impactanalyse blijkt dat het gebruik van de geleverde gegevens tot onoverkomelijke risico's zal leiden, zullen deze gegevens worden teruggestuurd (9) naar de leverancier. Het proces begint dan opnieuw bij stap 1. Indien de risico's niet onoverkomelijk zijn, wordt de noodzaak van de correcties bepaald. (10). Indien deze correcties noodzakelijk zijn, zullen deze worden door de [redacted] IB worden uitgevoerd (11).
Hierna vervolgt het proces zich met de verwerking in SARI [paragraaf 2.4]

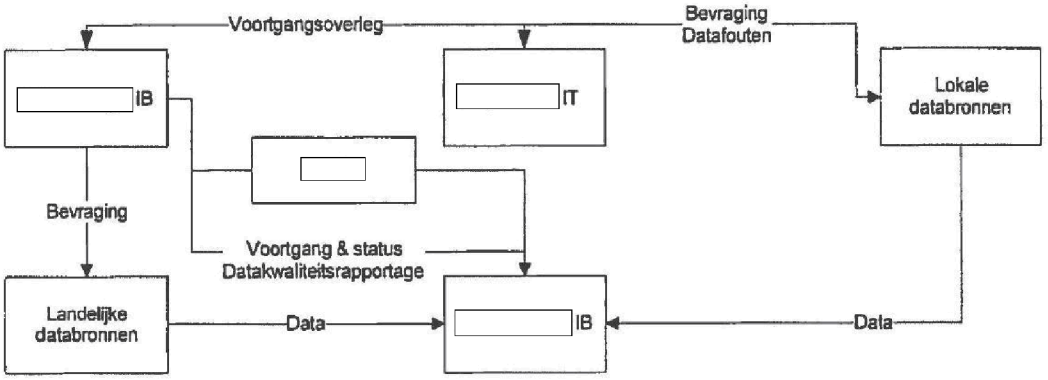
2.3.2 Rollen en verantwoordelijkheden

De rollen die in dit subproces te onderkennen zijn:

- [redacted] IB;
- [redacted] IT;
- [redacted] IB;
- [redacted] Inspectie SZW.

De [redacted] IB draagt zorg voor de bevraging van landelijke bronnen. De [redacted] IT draagt zorg voor de bevraging van de lokale en gemeentelijke bronnen. De [redacted] IB is verantwoordelijk voor het monitoren van de data - uitvraag en informeert structureel de [redacted] IT en [redacted] van de Inspectie SZW over de voortgang. De [redacted] blijft eindverantwoordelijk voor de datalevering.

2.3.3 Communicatie

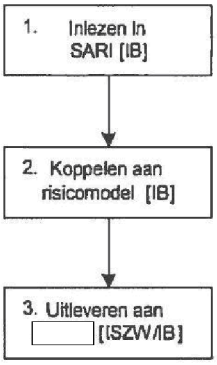
Figuur 7 Communicatie dataproces

De [redacted] IB verstrekt de landelijke dataleveranciers de uitvraag voor het project. Bijvoorbeeld een postcodegebied of een reeks BSN-nummers. De [redacted] IT doet dit voor de gemeentelijke bronnen. De [redacted] IB en of de [redacted] van de Inspectie SZW kunnen desgevraagd uitgenodigd worden voor een toelichting over de uitvraag. De [redacted] IB heeft periodiek contact met de [redacted] IT en de [redacted] over de voortgang van de gegevenslevering. De gegevens komen binnen via een beveiligde portal binnen bij de [redacted] IB.

2.4 SARI-verwerking

In de SARI-verwerking worden de datasets[3] voor de [ ] gemaakt. Hierbij worden persoonsgegevens geanonimiseerd gekoppeld en indicatoren uit een risicomodel toegepast.

2.4.1 Proces

Figuur 8 Proces SARI-verwerking

Na ontvangst en toetsing worden gegevens door de [ ] IB in SARI ingelezen. Bij het inlezen worden gegevens geanonimiseerd en in twee verschillende digitale omgevingen geplaatst (1.). Daarna worden gegevens gekoppeld en vergeleken met indicatoren uit een risicomodel (2).
Het resultaat is een dataset van risicovolle (hits) en geanonimiseerde subjecten. Tevens wordt er een zogenaamd metadatabestand[4] opgemaakt. De [ ] van de Inspectie SZW ontvangt[5] een afwijkingsrapportage, het metadatabestand en de dataset van de [ ] IB (3). De [ ] van de Inspectie SZW informeert de [ ] IT over de overdracht.

2.4.2 Rollen en verantwoordelijkheden

De rollen die in dit subproces te onderkennen zijn:

- [ ] IB;
- [ ] Inspectie SZW;
- [ ] IT.

De [ ] IB is verantwoordelijk voor het tijdig en juist opleveren van het resultaat uit SARI en maakt hierover een afspraak met de [ ] van de Inspectie SZW.

2.4.3 Communicatie

De [ ] meldt aan de [ ] dat de dataset gereed is en maakt een afspraak met de [ ] van de inspectie SZW voor de overdracht. De [ ] meldt de overdracht van de dataset aan de [ ] IT.

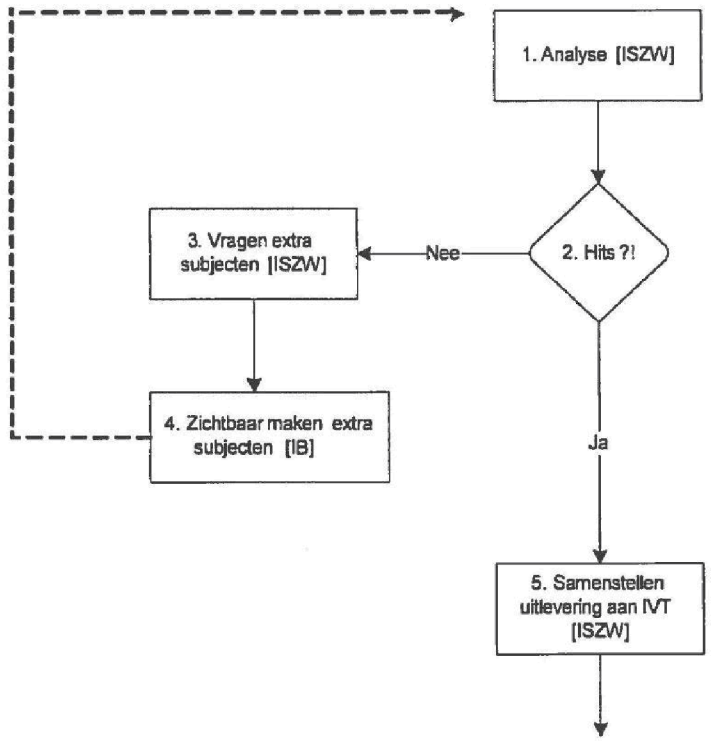
Figuur 9 Communicatie SARI-verwerking

[3] Onder "dataset" kan tevens "gegevensset " worden begrepen
[4] Een metadatabestand omvat informatie/kengetallen over de verzamelde gegevens.
[5] De overdracht van de dataset vindt plaats met behulp van een beveiligde verbinding, of een directe overdracht op locatie. Het beveiligingsbeleid van het IB is van toepassing op deze verwerking.

2.5 Analyse

De resultaten uit SARI worden door de [redacted] van de inspectie SZW geanalyseerd (Interpretatie, verificatie en validatie). In samenwerking met de [redacted] IT wordt hierbij gekeken welke groepen risicovolle subjecten passen in de IT – doestelling.

2.5.1 Proces

Figuur 10 Analyse proces

De [redacted] van de Inspectie SZW voert de analyse uit (1). Indien tijdens de analyse risicovolle geanonimiseerde subjecten geduid kunnen worden(2), kan de [redacted] de persoonsgegevens van dit subject bij het IB opvragen (3). De [redacted] IB levert uit SARI de persoonsgegevens (4) aan de analist.
Na analyse van de resultaten uit SARI wordt, in samenwerking met de [redacted] IT, door de [redacted] aan het IB aangegeven van welke subjecten de gegevens uit SARI kunnen worden geëxporteerd voor opname in de IVT applicatie. (5) Dit betekent dat het mogelijk is dat op verschillende momenten, tijdens het project, subjecten worden geselecteerd die in de IVT worden opgenomen

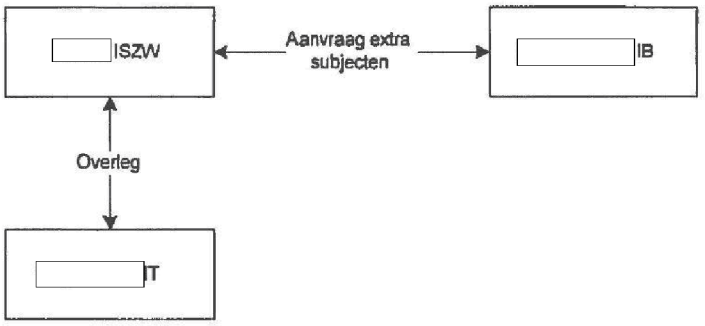
2.5.2 Rollen en verantwoordelijkheden

De rollen die in dit subproces te onderkennen zijn:

- [redacted] Inspectie SZW;
- [redacted] IB;
- [redacted] IT.

De [ ] van de inspectie SZW is verantwoordelijk voor de analyse. De [ ] kan in overleg met de [ ] IT en na analyse extra risicovolle subjecten duiden, waarvan persoonsgegevens door de [ ] IB worden geleverd.

2.5.3 Communicatie

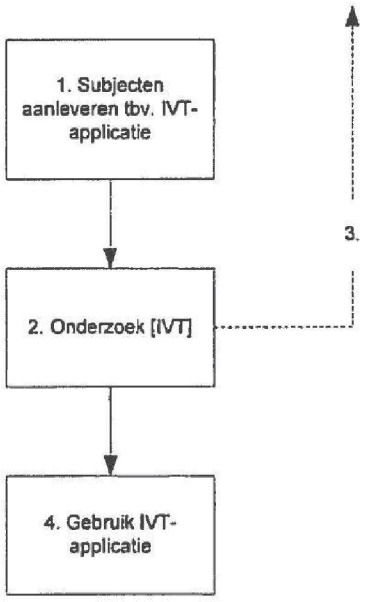
Figuur 11 Communicatie mbt. analyse

De [ ] van de inspectie SZW start zijn analyse en bespreekt de resultaten met de [ ] IT en of het IT – team. Bij risicovolle geanonimiseerde subjecten neemt de [ ] contact op met de [ ] IB.

2.6 Projectafhandeling

In de projectafhandeling zorgt de inspectie SZW en het IB dat de [ ] IT de beschikking krijgt over gegevens in relatie tot risicovolle subjecten, die binnen de IVT – applicatie opgenomen kunnen worden.

2.6.1 Proces

Figuur 12 Proces projectafhandeling

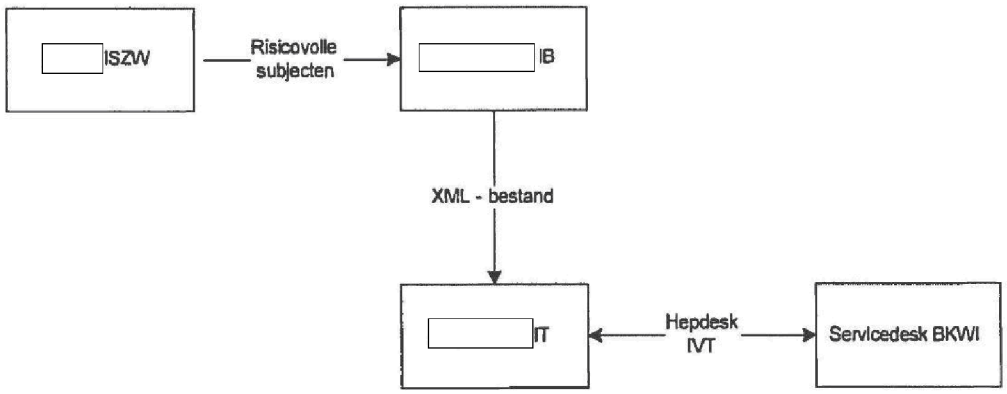
Wanneer de [redacted] van de Inspectie SZW risicovolle subjecten (hits) heeft bepaald, maakt de [redacted] dit kenbaar bij de [redacted] IB. De [redacted] IB stelt, aan de hand hiervan, vanuit SARI een standaard gegevensset samen en levert dit aan de [redacted] IT (1.), De [redacted] IT kan deze gegevensset importeren in de IVT-applicatie. Bij eventuele problemen bij de import in de IVT applicatie neemt de [redacted] IT contact op met de servicedesk BKWI.
Het IT onderzoekt risicovolle subjecten (2). Anonieme subjecten kunnen tijdens de operationele fase na analyse risicovol blijken. Van deze risicovolle subjecten kunnen bij de [redacted] IB persoonsgegevens opgevraagd worden. (3.) De resultaten van de onderzoeken worden vastgelegd in de IVT-applicatie (4).

2.6.2 *Rollen en verantwoordelijkheden*

De rollen die in dit subproces te onderkennen zijn:
- [redacted] IB;
- [redacted] Inspectie SZW;
- [redacted] IT;
- Servicedesk BKWI;

De [redacted] van de Inspectie SZW levert risicovolle subjecten aan de [redacted] IB. De [redacted] IB stelt een XML-bestand samen van de subjecten en indicatoren, die hij verstrekt aan de [redacted] IT. De [redacted] IT draagt zorg voor import in de IVT-applicatie. Bij problemen met de import in de IVT applicatie neemt de [redacted] IT contact op met de servicedesk BKWI.

2.6.3 *Communicatie*

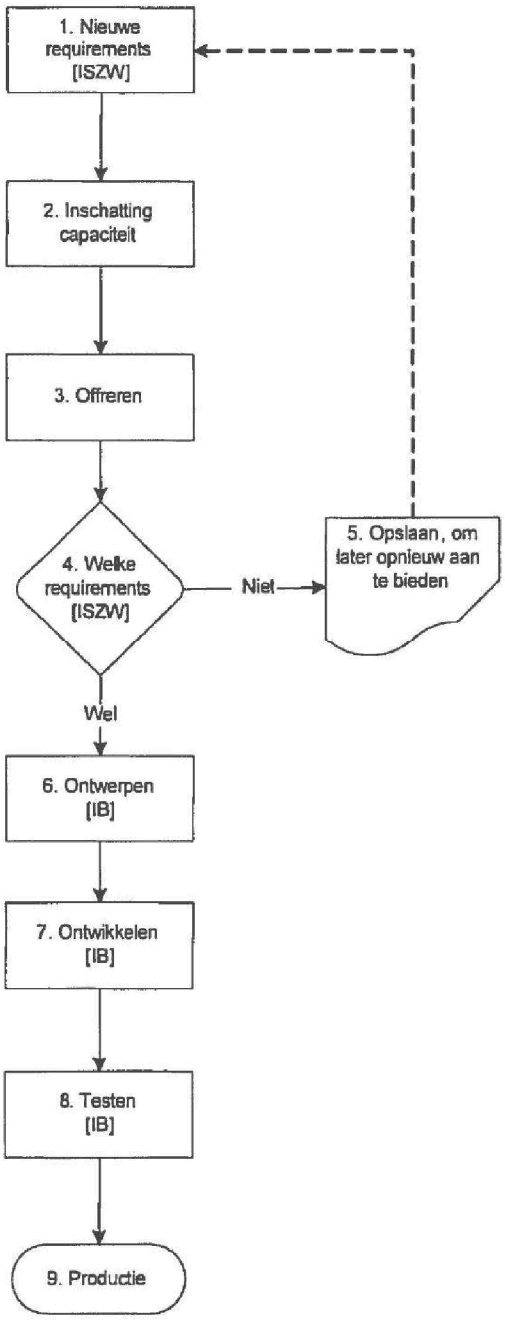
Figuur 13 Communicatie projectafhandeling

De [redacted] van de inspectie SZW communiceert met de [redacted] IB over risicovolle subjecten en de wijze van aanlevering daarvan. De [redacted] IB maakt met de [redacted] IT afspraken over de wijze waarop het XML-bestand wordt aangeleverd. Indien de [redacted] IT problemen ondervindt bij de import van deze gegevens in de IVT-applicatie, neemt hij contact op met de servicedesk BKWI.

2.7 *Nieuwbouw*

Bij projecten kunnen nieuwe ideeën ontstaan, of bepaalde vragen (requirements) terugkeren. Dit kunnen andere indicatoren en/of bronnen zijn. Om dit binnen SARI toe te passen moet nieuwbouw plaatsvinden.

2.7.1 Proces

Figuur 14 Proces nieuwbouw

Door de inspectie SZW kan een verzoek (requirement) worden gedaan aanpassingen binnen SARI. (1.) De [ ] IB maakt hiervan een inschatting van de benodigde capaciteit (2). De inspectie

SZW ontvangt van de [redacted] IB een offerte (3.) De inspectie SZW beslist welke aanpassingen doorgevoerd zullen gaan worden (4). Verzoeken die niet gehonoreerd kunnen worden, worden door de inspectie SZW gedocumenteerd en kunnen in een later stadium opnieuw aangeboden worden (5).
Aan de hand van overeengekomen verzoeken wordt door de [redacted] IB een ontwerp van aanpassingen gemaakt (6). Wanneer het ontwerp gereed is, realiseert de [redacted] IB het nieuwe ontwerp (7). De aanpassingen worden door de [redacted] IB en [redacted] IB getest (8) en na een geslaagde test in productie genomen (9).

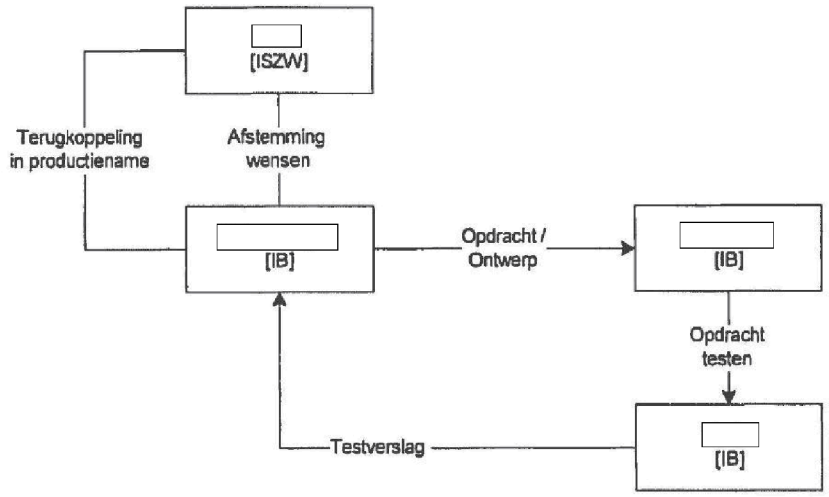
2.7.2 *Rollen en verantwoordelijkheden*

De rollen die in dit subproces te onderkennen zijn:

- [redacted] inspectie SZW;
- [redacted] IB;
- [redacted] IB;
- [redacted] IB;
- [redacted] IB.

De [redacted] Inspectie SZW verzamelt de requirements van de inspectie SZW en ziet toe dat deze aangeleverd worden bij de [redacted] IB. De [redacted] IB is verantwoordelijk voor het opleveren van een offerte en het verdere verloop van de ontwikkelstappen om tot in productiename te komen.

2.7.3 *Communicatie*

Figuur 15 Communicatie nieuwbouw

De [redacted] inspectie SZW stemt de requirements met de [redacted] IB af. De [redacted] IB stelt, de nieuwe requirements vast. De [redacted] IB geeft vervolgens opdracht aan de ontwikkelaar IB om deze te bouwen.
Na de bouw geeft de [redacted] IB een [redacted] de opdracht het vernieuwde systeem te testen. Na goedkeuring informeert de [redacted] IB de [redacted] IB, en kan het vernieuwde systeem in productie worden genomen. De [redacted] IB informeert de [redacted] inspectie SZW over de in productie name van de nieuwe versie van het systeem.

3 Beveiliging

De gegevens binnen dit proces zijn privacy gevoelig. De verwerking van gegevens in het kader van SARI voldoet aan het algemene beveiligingsbeleid van het IB. Dit gaat in algemene termen in op de wijze van omgang met privacy gevoelige data, en is bij het IB op te vragen. Daarnaast bestaat er een addendum voor de beveiliging rondom SARI, waar onderstaande punten in zijn opgenomen. Een afschrift van het algemeen beveiligingsbeleid en het addendum zijn als bijlagen bij deze procesbeschrijving gevoegd.

3.1 Input gegevens

Gegevens afkomstig van gemeentelijke bronnen worden aangeleverd door middel van een (1-way) SSL beveiligde omgeving. Gebruikers van deze beveiligde omgeving hebben alleen autorisatie tot het aanleveren van gegevens. Voor elk project wordt voor de gegevensuitwisseling dor de [ ] IB een afzonderlijk account aangemaakt. Na ontvangst van alle benodigde gegevens wordt dit account opgeheven.

3.2 Opslag gegevens

De gegevens worden uitsluitend opgeslagen op plaatsen die alleen toegankelijk zijn voor de [ ] en [ ] IB.

3.3 Output gegevens

De aan de Inspectie SZW uit te leveren gegevens zullen met 2-way SSL worden uitgewisseld. Op deze manier wordt gegarandeerd dat de gegevens uitsluitend bij de juiste ontvanger terecht komen. De gegevens kunnen ook persoonlijk worden overhandigd. Een persoonlijke overhandiging vindt plaats met behulp van een wachtwoord versleuteld opslagmedium.

3.4 Vernietiging gegevens

Wanneer het project bij de LSI is beëindigd, informeert de [ ] inspectie SZW de [ ] IB. Dat is het moment waarop het IB alle gegevens van het betreffende project zal vernietigen. De vernietiging vindt plaats door de gegevens meermalen te overschrijven, zodat de gegevens niet langer meer beschikbaar zijn.

3.5 Audit

De [ ] van het IB controleert of genoemde punten worden nageleefd. Tevens zorgt deze dat er een externe audit plaats kan vinden. De inspectie SZW wordt geïnformeerd over de uitkomsten van elke uitgevoerde audit.

58
(bijlage 1)

Inlichtingenbureau

Informatiebeveiligingsbeleid

Inlichtingenbureau 2013

Inhoudsopgave

1 Inleiding 5
1.1 Doel van dit document 5
1.2 Werkingsgebied 5
1.3 Risicobeoordeling en behandeling 5

2 Verantwoordelijkheden 6
2.1 Eindverantwoordelijkheid 6
2.2 Uitdragen van en toezien op naleving van informatie beveiligingsbeleid 6
2.3 Toepassen informatie beveiligingsbeleid 6
2.4 Toetsing, signalering en rapportageverantwoordelijkheid 6

3 Wettelijke kaders 7

4 Informatiebeveiliging en dienstverband 7
4.1 Maatregelen voorafgaand aan dienstverband 7
4.2 Maatregelen tijdens dienstverband 7
4.3 Maatregelen bij beëindiging of wijziging dienstverband 8

5 Bewustwording en training medewerkers 8

6 Beveiliging van de gebouwen en middelen 8
6.1 Maatregelen Beveiligde ruimten 8
6.2 Maatregelen Bedrijfsmiddelen 9

7 Beveiliging Applicaties en Systemen 9
7.1 Maatregelen gebruik productieomgeving Sectorloket 10
7.2 Maatregelen gebruik productieomgeving IBIS 11
7.3 Maatregelen gebruik productieomgeving SARI 12
7.4 Maatregelen productieomgeving EROW 13
7.5 Controle maatregelen op het gebruik van systemen 13
7.6 Kantoorautomatisering 13

1910895 01903

7.7 Maatregelen beveiliging Mobiele Telefoon 14
7.8 Thuiswerken door medewerkers IB 15
7.9 Het verwijderen en hergebruiken van apparatuur 15

8 Omgang met Informatie 16
8.1 Maatregel Omgang met informatie 16

9 Beveiligingsincident melding, afhandeling en escalatie 16
9.1 Maatregel Informatiebeveiligingsincident 16
9.2 Melding Suwi-keten incident 16

10 Evaluatie en Audits 17
10.1 Maatregel evaluatie en Audits 17

11 Omgaan met afwijkingen op het beleid 17
11.1 Maatregel Omgaan met afwijkingen op het beleid 17

12 Uitbesteding 17
12.1 Maatregel ten behoeve van Uitbesteding 18

13 Classificatie van Informatie 18
13.1 Maatregelen toegangsbeveiliging geclassificeerde informatie ... 18

14 Behandeling van gegevensdragers 18
14.1 Maatregelen Behandeling van gegevensdragers 19

15 Bedieningsprocedures en verantwoordelijkheden 19
15.1 Maatregel Bedieningsprocedures en verantwoordelijkheden 20

16 Beveiligingseisen voor systeem- en applicatieontwikkeling 20

17 Calamiteitenprotocol 20

1910895 01903

Document historie

Betreft	Paragraaf	Datum	Auteur
Toevoegen tbv niet reguliere dienstverlening	2.3 aangepast tbv bijzonder gegevens diensten	21 juni 2010	[redacted]
Toegevoegd documenthistorie	Hoofdstuk 1	21 juni 2010	[redacted]
Aanpassing tbv 2011	Aangepast: Risico beoordeling en behandeling (2.4) Aangepast: Toetsing, signaleren en rapportageverantwoordelijkheid (3.4) Aangepast: Melding Suwiketen incidenten (9.2) Verwijderd: "Behandeling digitale berichten" (opnieuw verwerkt in 15, 16 en 19) Toegevoegd: Addendum lijst (21)	19-11-2010	[redacted]
Aanpassingen tbv 2013	Omgezet naar nieuwe huisstijl Geactualiseerd en concreter gemaakt (o.a. verwijzingen, en verantwoordelijkheden)	28-02-2013	[redacted]

1 Inleiding

1.1 Doel van dit document

In dit document wordt beschreven welk beleid en de daaruit voortvloeiende maatregelen het IB hanteert om zijn informatiebeveiliging te waarborgen.

1.2 Werkingsgebied

Het beleid en de daaruit voorvloeiende maatregelen zijn van toepassing op alle bedrijfsprocessen van het IB en alle medewerkers die direct of indirect, intern of extern betrokken zijn bij of meewerken aan de IB bedrijfsprocessen.
Nieuwe dienstverlening zal in principe onder bestaand beleid vallen. Indien een nieuw product of dienstverlening vereist dat een uitzondering wordt gemaakt op bestaande dienstverlening zal dit afgestemd moeten worden met beveiligings- en privacy functionaris. Dit kan leiden tot aanpassing van beleid of zal het specifiek voor product of dienst worden beschreven. Dit altijd ter beoordeling van IB in overleg met de opdrachtgever van het bedoelde niet-reguliere informatieproduct of gegevensdienst (middels inkoop en verkoopproces en daaran gelieerde contractprocedure).

1.3 Risicobeoordeling en behandeling

Door middel van een risicoanalyse worden de risico's, voor zover deze betrekking hebben op borging continuïteit, vertrouwelijkheid en integriteit van gegevens en dienstverlening en voor zover deze relevant zijn voor het IB, geïdentificeerd en gekwantificeerd.
Daarnaast worden gesignaleerde (beveiligings)risico's gelogd en maandelijks gerapporteerd, Concrete verbetermaatregelen worden gegeven of gevraagd wordt om met passende maatregelen te komen.
Operationele uitvoeringsverantwoordelijkheid op controle en toezicht ligt bij de Service procesmanager, welke belast is met de rol van Security Officer.

1910895 01903

2 Verantwoordelijkheden

2.1 Eindverantwoordelijkheid

[ ] IB is eindverantwoordelijk en [ ] operationeel belast met vormgeven, toepassing, bewaking en het actueel houden van het informatie beveiligingsbeleid in dit document. In voorkomende gevallen is het management van het IB verantwoordelijk voor het nemen van passende sancties en/of aanvullende maatregelen.

2.2 Uitdragen van en toezien op naleving van informatie beveiligingsbeleid

De afdelingsmanagers van het IB zijn – vanuit het hiërarchisch perspectief – verantwoordelijk voor het uitdragen van en toezien op toepassing van het in dit document beschreven beleid en de maatregelen. De proceseigenaren zijn – vanuit functioneel perspectief – verantwoordelijk voor het uitdragen en toezien op toepassing van beleid en de maatregelen.

2.3 Toepassen informatie beveiligingsbeleid

Alle medewerkers van het IB hebben de verantwoordelijkheid om op de hoogte te blijven van het beveiligingsbeleid en het toepassen van de daaruit voorkomende maatregelen in hun dagelijkse werkzaamheden.

2.4 Toetsing, signalering en rapportageverantwoordelijkheid

De [ ] van het IB is verantwoordelijk voor de toetsing, signalering en rapportage aan Management van het IB, over de toepassing en uitwerking van het beleid en de maatregelen. Dit geldt ook voor de toetsing van beleid en maatregelen aan de wettelijke kaders. De [ ] is ook verantwoordelijk voor het actueel houden van de voor informatiebeveiliging relevante processen, procedures en afspraken. Dit betreft onder andere:

- Incidentbeheer
- Wijzigingenbeheer
- Releasebeheer
- Continuïteitsbeheer
- Toegangsbeveiliging
- Diensten niveau beheer
- Contractbeheer
- Operationeel beheer
- Audits
- Informatiebeveiliging

1910895 01903

3 Wettelijke kaders

Het informatie beveiligingsbeleid en alle daaruit voortkomende maatregelen zijn en worden steeds getoetst aan alle wettelijke bepalingen, zodat steeds aan deze wettelijke bepalingen wordt voldaan.

De volgende wet- en regelgeving is in ieder geval van toepassing:

- De Wet SUWI, Besluit SUWI, Regeling SUWI;
- De Wet Bescherming Persoonsgegevens;
- De Wet Openbaarheid van Bestuur;
- De Wet Computercriminaliteit.

De [ ] van het IB is verantwoordelijk voor de periodieke toetsing en signalering aan vigerende wet en regelgeving en de daaruit volgende aanpassing van beleid en maatregelen binnen het IB.

4 Informatiebeveiliging en dienstverband

Algemene beveiligingseisen ten aanzien van de medewerkers zijn vastgelegd in het document 'Huisregels in vogelvlucht' en 'Surfen op de werkplek' , deze zijn te vinden via het IB Procedureboek op de gemeenschappelijke dataomgeving.

4.1 Maatregelen voorafgaand aan dienstverband

De volgende maatregelen zijn van toepassing:

- Iedere medewerker tekent een geheimhoudingsverklaring alvorens de medewerker start met de werkzaamheden
- Iedere medewerker die komt werken voor het IB dient vooraf een Verklaring Omtrent Gedrag te overhandigen waaruit geen belemmering blijkt om voor het IB te werken.
- Een medewerker mag niet starten met zijn werkzaamheden voordat aan bovengenoemde maatregelen voldaan wordt.

4.2 Maatregelen tijdens dienstverband

Dit document, het informatiebeveiligingsbeleid van het IB, is opgenomen in het procedurehandboek van het IB en is voor alle medewerkers op een toegankelijke plaats opgeslagen en te lezen naast alle andere procedures en processen; IB procedureboek.

Iedere medewerker krijgt op zijn eerste werkdag middels een mailbericht het informatiebeleid (dit document) toegestuurd en wordt geacht dit te bestuderen. In het

1910895 01903

gesprek dat de lijnmanager heeft met de nieuwe medewerker wordt getoetst of de betreffende medewerker kennis heeft genomen van het informatiebeleid.
Indien er wijzigingen in het beleid danwel de maatregelen worden doorgevoerd, worden medewerkers hiervan op de hoogte gebracht door de [ ].

4.3 Maatregelen bij beëindiging of wijziging dienstverband

Bij beëindiging of wijziging van het dienstverband worden per direct of anders uiterlijk binnen 2 werkdagen alle autorisaties geblokkeerd, dan wel aangepast aan de nieuwe werkzaamheden.
Deze taak wordt uitgevoerd door de [ ], Servicedesk en/of Technisch beheer op initiatief en onder verantwoordelijkheid van het [ ].

5 Bewustwording en training medewerkers

Voor zover van belang voor het uitoefenen van hun functie, worden alle medewerkers door de Service Procesmanager op de hoogte gehouden van alle van toepassing zijnde voorschriften, maatregelen en procedures, betreffende informatiebeveiliging.

Het informatiebeveiligingsbeleid en maatregelen zijn voor alle medewerkers te vinden in het IB procedureboek dat terug te vinden is op de gemeenschappelijke dataomgeving. Iedere medewerker wordt hierop geattendeerd bij zijn aanstelling en wordt geacht dit te lezen. Bij wijziging van het beleid en/of maatregelen zal de [ ], in de rol van beveiligingsfunctionaris, IB-medewerkers informeren.

6 Beveiliging van de gebouwen en middelen

Het IB hanteert in het kader van informatiebeveiliging gangbare maatregelen ter bescherming van het gebouw en de bedrijfsmiddelen.

6.1 Maatregelen Beveiligde ruimten

Het pand waarin het IB gehuisvest is wordt door een beveiligingsdienst buiten openingstijden beveiligd. De deuren zijn tijdens openingstijden van het IB gesloten en alleen te openen met een elektronische tag en van binnen uit.
De opslag ruimten zijn standaard op slot.
Centrale computer apparatuur (e.g. servers, routers) staat in afgesloten ruimten of in een afsluitbare serverkast.

1910895 01903

6.2 Maatregelen Bedrijfsmiddelen

Elk bedrijfsmiddel (apparatuur en programmatuur) is voorzien van een uniek identificatienummer. Er wordt elektronisch bijgehouden welke bedrijfsmiddel met uniek identificatienummer waar staat.
De overzichten met bedrijfsmiddelen zijn alleen toegankelijk voor een gering aantal medewerkers.

Op apparatuur van het IB zijn – voor zover mogelijk en noodzakelijk – firewalls en virusscanners geïnstalleerd en ook actief.

7 Beveiliging Applicaties en Systemen

Het IB heeft de volgende beleidsuitgangspunten ten aanzien van de beveiliging van Applicaties, Netwerken en Systemen ten behoeve van productiegegevens:

- Alle applicaties, systemen en netwerken die van buiten het IB te benaderen zijn, zijn toegerust met minimaal een overheids PKI certificaat;
- Via de firewalls van het IB wordt alleen dataverkeer toegelaten van vooraf gedefinieerde en toegestane IP-adressen.

1910895 01903

7.1 Maatregelen gebruik productieomgeving Sectorloket

Het IB hanteert de regel dat alleen medewerkers die t.b.v. de uitvoering van hun taken en voor zover deze taken formeel vallen binnen hun functie, toegang krijgen tot de PRODUCTIE omgeving en of de KBT omgeving van het sectorloket.
Welke functies met welke rechten toegang mogen hebben tot het Sectorloket, is in onderstaand overzicht beschreven.

SECTORLOKET Functie	Toegang Type	Omgeving	Duur	Waarom
	Raadplegen, Wijzigen/ toevoegen, verwijderen van hulpbestanden, aanlever bestanden en rapportages	Productie	Dienstverband	Operationeel beheer sectorloket applicatie Storingsanalyse
Servicedesk medewerker	Raadplegen, uploaden hulpbestanden, aanlever bestanden en rapportages	Productie	Dienstverband	Operationeel beheer sectorloket applicatie Gebruikers ondersteuning Storingsanalyse
Account-manager	Raadplegen	Productie	Dienstverband	Gebruikers ondersteuning Applicatiekennis
Binnendienst medewerker	Raadplegen	Productie	Dienstverband	Gebruikers ondersteuning Applicatiekennis
Product – manager	Raadplegen	KBT	Dienstverband	Applicatiekennis

7.2 Maatregelen gebruik productieomgeving IBIS

Gelijk aan de maatregelen voor het gebruik van het Sectorloket gelden voor IBIS dezelfde maatregelen. Alleen medewerkers die voor de uitvoering van hun taken en voor zover deze taken formeel vallen binnen hun functie, krijgen toegang tot de PRODUCTIE omgeving van IBIS.

In onderstaand overzicht is een beschrijving opgenomen van welke functies welke rechten hebben in het IBIS.

IBIS Functie	Toegang Type	Omgeving	Duur	Waarom
	Raadplegen, Wijzigen/ toevoegen, verwijderen van hulpbestanden, aanlever bestanden en rapportages Aanmaken accounts	Productie	Dienstverband	Operationeel beheer IBIS applicatie Storingsanalyse Accounts aanmaken voor IB medewerkers
Servicedesk medewerker	Raadplegen, uploaden hulpbestanden, aanlever bestanden en rapportages Aanmaken accounts	Productie	Dienstverband	Operationeel beheer IBIS applicatie Gebruikers ondersteuning Storingsanalyse Accounts aanmaken voor gemeenten
Account-manager	Raadplegen	Productie	Dienstverband	Gebruikers ondersteuning Applicatiekennis
Binnendienst medewerker	Raadplegen	Productie	Dienstverband	Gebruikers ondersteuning Applicatiekennis Aanlevergedrag gemeenten
Product - manager	Raadplegen	Productie	Dienstverband	Applicatiekennis

1910895 01903

7.3 Maatregelen gebruik productieomgeving SARI

Voor SARI is bepaald wie welke rechten heeft in SARI. Ook voor SARI geldt dat alleen medewerkers die voor de uitvoering van hun taken en voor zover deze taken formeel vallen binnen hun functie, toegang krijgen tot de PRODUCTIE omgeving van SARI.

In onderstaand overzicht is beschreven welke functie met welke rechten toegang heeft tot SARI.

SARI Functie	Toegang Type	Omgeving	Duur	Waarom
	Aanmaken accounts Toevoegen/ verwijderen van hulpbestanden	Productie	Dienstverband	Operationeel beheer SARI applicatie Storingsanalyse
Databewerker SARI	Raadplegen, wijzigen/ toevoegen en verwijderen van hulpbestanden, aanlever bestanden en rapportages	Productie	Dienstverband	Operationeel beheer SARI applicatie Storingsanalyse
Data beheerder SARI	Raadplegen, wijzigen/ toevoegen en verwijderen van hulpbestanden, aanlever bestanden en rapportages	Productie	Dienstverband	Operationeel beheer SARI applicatie Storinganalyse

1910895 01903

7.4 Maatregelen productieomgeving EROW

Het IB voert in opdracht van KING het technisch beheer uit van de EROW productieomgeving. Dit zal medio 2013 overgedragen worden aan een andere partij. Tot die tijd hebben de technisch beheerders de voor hun taken, voor zover die formeel vallen binnen hun functie, de benodigde rechten op de productieomgeving van EROW.
In onderstaande tabel is dit beschreven.

EROW				
Functie	Toegang Type	Omgeving	Duur	Waarom
Technisch beheerder	Toevoegen/ verwijderen van hulpbestanden	Productie	Dienstverband	Operationeel beheer EROW applicatie Storingsanalyse

7.5 Controle maatregelen op het gebruik van systemen

Onderstaande controle maatregelen zijn van toepassing op de volgende systemen:

- Sectorloket
- IBIS
- SARI
- EROW systeemhosting

De toegang tot en het gebruik van systemen wordt op het niveau van het gebruikers-id gelogd;
De logfiles voor productieomgevingen (e.g. Sectorloket, IBIS en SARI) worden gedurende de overeengekomen een periode van 2 jaar bewaard.

Jaarlijks wordt er een nieuw informatiebeveiligingsplan opgesteld. Hieraan is een intern controlplan verbonden waarin per maand is aangegeven welke interne controles in die maand plaatsvinden. Een externe EDP auditor voert deze maandelijkse interne controles uit. Eens per jaar voert de externe EDP auditor een EDP Audit uit op het systeemgebruik en toegangsrecht dit om mogelijk ongeautoriseerd gebruik en misbruik te kunnen detecteren.

In geval dat er misbruik wordt vastgesteld – afhankelijk van de ernst van het misbruik – worden door de directie van het IB passende maatregelen getroffen.

7.6 Kantoorautomatisering

De omgeving voor de kantoorautomatisering (KA-omgeving) wordt gefaciliteerd door het product Atos in the Box. Deze omgeving is via webinterface bereikbaar en beveiligd middels gebruikersID en wachtwoord.

Voor KA-omgeving en gebruikersapplicaties voor interne administratieve doeleinden welke worden afgenomen via Software as a Service (SaaS)) geldt de standaard log termijn van leverancier.

Van deze omgeving is bepaald dat deze niet geschikt is voor het opslaan van Productiegegevens (risicoklasse 1 en risicoklasse 2). Productie gegevens mogen niet opgeslagen worden op deze omgeving. Hiervoor is een aparte door het IB beheerde omgeving beschikbaar waar de gegevens encrypted en beveiligd opgeslagen kunnen worden.
Deze aparte omgeving is alleen te bereiken via daartoe geautoriseerde werkstations en laptops.

Op de ICT infrastructuur (V-Lans) van IB worden alleen werkplekken toegestaan die door IB zijn geautoriseerd. Zelf meegebrachte devices (e.g. laptops) kunnen slechts toegang verkrijgen tot internet en printerfunctionaliteit via een apart, speciaal daarvoor aangelegd V-Lan. Op deze omgeving kunnen geen gegevens opgeslagen worden en er is geen verbinding tussen dit V-Lan en andere V-Lans binnen IB.
De devices kunnen met Wireless Access niet op de beschikbare V-Lans komen.

Toegang voor beheerders van het V-Lan en gebruikers verloopt alleen via vooraf toegestaan IP-nummer en beveiligd via gebruikersnaam en wachtwoord. De [redacted] autoriseert beheerders en gebruikers voor toegang tot het V-Lan.
In de V-Lan is er via virtuele netwerken een scheiding tussen fysieke hosts en functionaliteit. Op Mac adressen vindt filtering plaats op alle V-Lans tussen de functionaliteiten.

Alle werkstations en laptops zijn beveiligd met een firmpassword. Op de werkstations wordt geen data opgeslagen. Op de laptops wordt de data encrypted opgeslagen.

Een gebruiker kan met een Mac werkstation danwel laptops alleen middels een gebruikersnaam en wachtwoord op het V-Lan komen. Op deze werkstations is een schermbeveiliging en slaapmodus ingesteld welke de gebruiker dient te activeren als deze zijn werkstation verlaat.

Eenmaal per jaar vindt er controle plaats van de wall outlets en of deze goed gepatched zijn.

7.7 Maatregelen beveiliging Mobiele Telefoon

Voor mobiele telefonie zijn de volgende beveiligingsmaatregelen getroffen:

- De door het IB verstrekte telefoons zijn aangesloten op het wireless netwerk waarmee aansluiting wordt geboden op internet voor het synchroniseren van e-mail en agenda. Dit wireless netwerk is volledig gescheiden van alle andere netwerken binnen het IB.

- De telefoons zijn beveiligd met VVP II PSK protocol. Toegang tot de gegevens in de telefoon is alleen mogelijk met een 4-cijferige code. Na het 8 keer foutief invoeren van een code wordt de telefoon volledig gewist.
- Van elke telefoon wordt een back-up in de cloud opgeslagen.
- Indien een telefoon vermist wordt, dient de gebruiker dit direct te melden aan de [ ] beheer en/of de [ ] Kantoorautomatisering. De gegevens op de betreffende telefoon worden dan direct op afstand gewist.
- Iedere upgrade van de software op de telefoons wordt vooraf gecontroleerd en pas na akkoord uitgerold.

7.8 Thuiswerken door medewerkers IB

Iedere medewerker van IB kan de KA omgeving benaderen buiten kantoor. Van de medewerker wordt geacht:

- Geen gegevens ten aanzien van de bedrijfsgegevens van IB op eigen PC of server op te slaan.
- Beleid in acht te nemen zoals gemeld in 'Surfen op de werkplek' (zie IB Procedureboek) voor een gezond gebruik van e-mail en internet verkeer ter bescherming van informatie.

7.9 Het verwijderen en hergebruiken van apparatuur

Voordat apparatuur, welke in beheer is bij het IB, buiten gebruik wordt gesteld, worden eerst alle gegevens erop verwijderd. Indien mogelijk worden de instellingen teruggezet naar de fabrieksinstellingen. Controle op uitvoering hiervan wordt gecoördineerd door de [ ].

Indien het beheer van de apparatuur aan een contractpartij is uitbesteed, wordt door de [ ] erop toegezien dat gegevens conform contractuele afspraken gewist en verwijderd worden.

1910895 01903

8 Omgang met Informatie

Het is voor alle medewerkers verboden documenten en/of andere gegevensdragers met vertrouwelijke gegevens onbeheerd achter te laten op het bureau of in niet afgesloten kasten/lades.

8.1 Maatregel Omgang met informatie

Bij indiensttreding tekent de medewerker een geheimhoudingsverklaring. Daarnaast onderschrijft de medewerker de gedragscode internetgebruik.
De gedragscode internetgebruik is te verkrijgen via Personeelszaken en is te vinden in het IB-procedurehandboek (zie gemeenschappelijke dataomgeving).

9 Beveiligingsincident melding, afhandeling en escalatie

Het IB heeft afdoende maatregelen getroffen om, indien zich een informatie beveiligingsincident voordoet, het incident snel en adequaat op te lossen.

9.1 Maatregel Informatiebeveiligingsincident

Voor de concrete maatregelen wordt verwezen naar het incidentbeheer- en autorisatiebeheerproces. Deze regelen de afhandeling van informatie beveiligingsincidenten.
Criteria voor een informatiebeveiligingsincident zijn:

- Er is sprake van een risico van openbaring persoonsgegevens
- Er is sprake van bewuste of onbewuste overtreding wet en regelgeving voor zover deze het risico in zich dragen dat punt a) bewaarheid wordt.
- Elk zich ander voordoend feit welke naar beoordeling van de incidentcoördinator tot een beveiligingsincident kan leiden

Het IB kan in voorkomende gevallen melding maken bij de daartoe bedoelde externe instantie indien zich een ernstig informatie beveiligingsincident voordoet.
Verantwoordelijk voor de melding van een dergelijk incident bij de bedoelde instantie is de [ ] en/of betreffende [ ].

9.2 Melding Suwi-keten incident

Indien een beveiligingsincident mogelijke risico's voor de Suwiketen oplevert, wordt een dergelijk incident gemeld bij de [ ]. Het is ter beoordeling

1910895 01903

van de [redacted] van het IB of een beveiligingsincident zal worden gemeld aan de voorzitter van de Domeingroep Privacy en Beveiliging.

10 Evaluatie en Audits

Minimaal één maal per jaar wordt het informatie beveiligingsbeleid, huishouding en werking getoetst en beoordeeld door een onafhankelijke EDP Auditor. Controles vinden gedurende het jaar plaats en bij afwijkingen ten aanzien van de norm waaraan getoetst wordt, meldt EDP auditor dit aan SPM in de rol van Beveiligingsfuncitionaris waardoor verbetermaatregelen getroffen kunnen worden.

10.1 Maatregel evaluatie en Audits

Initiatie en Coördinatie van de EDP Audit(s) is een taak van de Service Procesmanager.

11 Omgaan met afwijkingen op het beleid

Binnen en buiten de IB organisatie kunnen zich situaties voordoen waarin dit beleid niet voorziet.

11.1 Maatregel Omgaan met afwijkingen op het beleid

Registratie en Rapportage van afwijkingen op het informatiebeveiligingsbeleid is verplicht en dient te geschieden volgens de beveiligingsincidentprocedure. Alle medewerkers hebben de plicht om afwijkingen of ongedefinieerde beveiligingssituaties te melden aan hun [redacted] en de servicedesk.

12 Uitbesteding

Binnen de diverse (deel) processen is sprake van uitbesteding, bijvoorbeeld het beheer van het IB-netwerk en de hosting van de primaire systemen van het IB.
Daartoe hanteert het IB beleid dat medewerkers van de externe partijen waaraan systemen, netwerken of delen daarvan zijn uitbesteed, zich onverkort houden aan de contractuele afspraken omtrent informatiebeveiliging, weergegeven in SLA en eventueel aanvullende contractuele leveringsvoorwaarden leverancier.

1910895 01903

12.1 Maatregel ten behoeve van Uitbesteding

Alle medewerkers van bedoelde externe partijen, voor zover zij direct of indirect betrokken zijn bij de werkzaamheden aan de IB systemen, tekenen een verklaring van geheimhouding. Tevens verklaren zij daarmee op de hoogte te zijn van de contractuele afspraken omtrent de informatiebeveiliging.
Deze maatregel is in de contractuele afspraken met de betreffende externe partij vastgelegd.

13 Classificatie van Informatie

Het IB verwerkt gegevens in de risicoklassen 2 en 3. Er zijn eind 2012 een klein aantal gegevenselementen die vallen onder risicoklasse 3, namelijk de strafrechtelijke gegevens . Het Inlichtingenbureau is op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens aangemerkt als bewerker conform een wettelijke bewerkersovereenkomst, het door de minister van SZW vastgestelde IB-Gegevensregister. Het ministerie van SZW heeft aangegeven dat - hangende nader onderzoek naar de classificatie en de gevolgen daarvan - deze gegevens conform de huidige beveilingsmaatregelen verwerkt mogen worden.

13.1 Maatregelen toegangsbeveiliging geclassificeerde informatie

De volgende beveiligingsmaatregelen zijn getroffen ten aanzien van geclassificeerde informatie:

- Slechts aangewezen functionarissen hebben toegang tot applicaties met gevoelige gegevens en informatie. Voor het toekennen van autorisaties worden de procedure Autorisatie Extern en Autorisatie Intern toegepast.
- Gebruikers die toegang krijgen tot de applicaties en systemen met vertrouwelijke gegevens zijn op de hoogte van de vertrouwelijkheid van deze gegevens en de beveiligingseisen die het gebruik aan hen stelt. Daartoe tekenen zijn een geheimhoudingsverklaring.

14 Behandeling van gegevensdragers

Medewerkers werkzaam bij of in opdracht van het IB zijn zich bewust van de risico's van opslag van gegevens op verwijderbare (computer)media zoals CD's, USB-sticks en papier. Een en ander wordt geborgd door de ondertekening van een geheimhoudingsverklaring door de betreffende medewerker of namens hem de werkgever van de medewerker indien het een externe medewerker betreft.
In de huisregels is specifiek aandacht besteed aan het Clean Desk principe.

14.1 Maatregelen Behandeling van gegevensdragers

Kritische gegevensdragers – aangeleverd door ketenpartners – worden voor de duur van een maand na import in de IB systemen in de kluis bewaard. Daarna worden de gegevensdragers onbruikbaar gemaakt en vernietigd. Verantwoordelijk voor de vernietiging is de afdeling Operationeel Beheer van het IB.
Alle productiegegevens die op CD's ter verwerking worden aangeboden zijn versleuteld en beveiligd met een wachtwoord welke apart van de CD doorgegeven wordt.

Gegevensuitwisseling met SUWI en niet SUWI partijen
Indien gegevens worden uitgewisseld met (niet) SUWI Partijen worden de volgende maatregelen met betrekking tot informatiebeveiliging in acht genomen:

- Er is een overeenkomst met de (niet) SUWI partij waarin rechten en plichten met betrekking tot informatiebeveiliging en privacy zijn vastgelegd. Daarin opgenomen is tenminste:
    - De risicoklasse van de betrokken gegevens;
    - Het bewaartermijn van de gegevens met het daaraan gekoppelde vernietigingsprotocol;
    - Op welke wijze de gegevens worden uitgewisseld (media of verbinding)
    - Welke aanvullende beveiligings maatregelen dienen te worden getroffen;
    - De rechtsgrond voor gegevensgebruik is bekend en de bronhouder is akkoord met het gebruik van haar gegevens;
- Indien er sprake is van gegevensuitwisseling middels een fysieke verbinding tussen het IB en (niet) SUWI partij, dan loopt deze verbinding via een vastgesteld verbindingstype met passende beveiliging;
- Indien gegevens worden uitgewisseld middels media als CD, DVD, USB etc., worden te allen tijde de volgende voorzorgsmaatregelen toegepast;
    - Het medium is voorzien van adequate wachtwoordbeveiliging;
    - Gegevens worden altijd versleuteld verstuurd ongeacht het medium;

15 Bedieningsprocedures en verantwoordelijkheden

De diverse handelingen en activiteiten van gebruikers en beheerders ten aanzien van de apparatuur, programmatuur en informatie van het IB dienen beschreven te zijn in procedures en/of werkinstructies. Het actueel houden van deze documentatie is belegd bij de verantwoordelijke [redacted] van apparatuur en programmatuur. Dit voor zover de handelingen en activiteiten direct of indirect gebruik maken van vertrouwelijke gegevens en informatie. De direct [redacted] van de verantwoordelijke [redacted] dient toe te zien dat documentatie actueel gehouden wordt.

1910895 01903

15.1 Maatregel Bedieningsprocedures en verantwoordelijkheden

Van de diverse handelingen en activiteiten bestaan procedures en/of werkinstructies waarin, indien van toepassing, de volgende onderdelen beschreven staan:

- Opstarten en afsluiten van apparatuur;
- Onderhoud van apparatuur;
- Beheer en beveiliging van computerruimten;
- Wijze van afhandelen van incidenten;
- Contactpersonen in geval van onverwachte problemen;
- Herstel van systemen in geval van storingen;
- Wijzigingen op systemen en procedures.

Onder verantwoordelijkheid van de [redacted] van het IB, worden wijzigingen die van invloed zijn op procedures en/of werkinstructies verwerkt en gecommuniceerd. Deze maatregel is – in geval van uitbesteding – ook van toepassing op de medewerkers van een externe organisatie.

16 Beveiligingseisen voor systeem- en applicatieontwikkeling

- De specificaties van informatiebeveiligingsmaatregelen zijn opgenomen in de systeem eisen en de ontwikkelmethodiek voor infrastructuur en applicaties
- Voor nieuwe systemen/applicaties/producten wordt door het IB een informatiebeveiliging risicoanalyse uitgevoerd.
- De [redacted] wordt op meerdere momenten betrokken bij de ontwikkeling van applicaties en systemen voor signaleren mogelijke beveiligingsrisico's. Toetsing vindt plaats op de volgende momenten:
    - Gereedkomen concept applicatie, product- of systeem-beschrijving;
    - Definitieve product- of systeem-beschrijving;
    - Bij voornemen implementatie van wijziging.

17 Calamiteitenprotocol

Het calamiteitenprotocol is te vinden via het IB Procedureboek op de gemeenschappelijke dataomgeving. In het calamiteitenprotocol staan richtlijnen om gestructureerd en gecontroleerd te anticiperen op onverwachte situaties voor welke geen procedure bestaat. Het betreft situaties:

- waarbij de continuïteit van de bedrijfsvoering van IB ondermijnd wordt
- die de verantwoordelijkheid van het IB kunnen ondermijnen en grote schade in geld en/of imago of betrouwbaarheid kunnen opleveren.

1910895 01903

58
(bijlage 2)

Inlichtingen**bureau**

Informatiebeveiligingsbeleid

Addendum "Dienstverlening SIOD" (Blackbox)
versie 1.1

Inlichtingenbureau 2010/2011

Inlichtingenbureau

Inhoudsopgave

1 Document historie 3
2 Inleiding 4
2.1 Doel van dit document 4
2.2 Referenties 4
2.3 Werkingsgebied 4
2.4 Risico beoordeling en behandeling 4
3 Gegevensdienst De Blackbox 5
4 Beleid en beleidsmaatregelen 5
4.1 Beleid en maatregelen 5
4.2 Middelen en mensen 5
4.3 Bewaren van persoonsgegevens 5
4.4 Contoles en Audits 6

Inlichtingenbureau

1 Document historie

Betreft	Datum	Auteur
1e concept	21 juni 2010	[redacted]
1e versie (1.0)	28 juni 2010	[redacted]
2e versie (1.1)	8-11-2010	[redacted]

10,2,e

2 Inleiding

2.1 Doel van dit document

Dit document - met betrekking tot de informatiebeveiliging van het IB - geeft aan welk aanvullend beleid en de daaruit voortvloeiende maatregelen het IB hanteert om zijn informatiebeveiliging-verantwoordelijkheden en garanties te kunnen blijven waarborgen in het kader van de dienstverlening aan het SIOD – De Blackbox

2.2 Referenties

Dit document is een aanvulling op het beleidsdocument van het IB en de in dat document genoemde referentiedocumenten. Derhalve is het IB informatiebeveiligingsbeleid onverkort van toepassing.

2.3 Werkingsgebied

Het beleid en de daaruit voortvloeiende maatregelen zijn van toepassing op alle bedrijfsprocessen van het IB en alle medewerkers die direct of indirect, in- of extern betrokken zijn bij of meewerken aan de IB bedrijfsprocessen, voor zover ze betrekking hebben op de aanvullende gegevensdienst zoals in dit document omschreven.

2.4 Risico beoordeling en behandeling

Door middel van een risicoanalyse worden de risico's, voor zover deze betrekking hebben op onrechtmatige openbaring van vertrouwelijke gegevens en voor zover deze relevant zijn voor IB, geïdentificeerd en gekwantificeerd. De risicobeoordeling voor deze gegevensdienst is uitgevoerd door de [ ] (belast met de rol van [ ]).

3 Gegevensdienst De Blackbox

De SIOD heeft samen met het Inlichtingenbureau een Blackbox ontwikkeld om bestanden met persoonsgegevens op een zorgvuldige en anonieme wijze te koppelen. De Blackbox voldoet aan hoogwaardige privacycriteria (PET) en wordt ingezet voor Interventieteamprojecten.
Het is vooralsnog een tijdelijke dienstverlening die formeel zal eindigen op 31 december 2011.

4 Beleid en beleidsmaatregelen

4.1 Beleid en maatregelen

Het Inlichtingenbureau hanteert een strikt beleid m.b.t. tot informatiebeveiliging en privacy op het gebied van de uitvoering van levering van gegevensdiensten. In het kader van de dienstverlening aan het SIOD, op basis van de risico analyse van het IB en de tijdelijke aard van de te verlenen dienst, stelt het IB dat haar huidige informatiebeveiligingsbeleid en de aanvullende maatregelen in dit Addendum beschreven afdoende zijn.

4.2 Aanvulling "Middelen en mensen"

De dienstverlening wordt voor een belangrijk deel geleverd door een z.g ."Blackbox"
Deze ICT voorziening en maatregelen welke het IB rondom deze voorziening heeft ingericht geven voldoende waarborgen ter voorkoming van onjuist en oneigenlijk gebruik van gegevens.

De huidige IB beheerorganisatie voorziet in procedurele waarborgen met betrekking tot de "Blackbox" dienstverlening.

Binnen het IB zijn er slechts twee functies die betrokkenheid hebben bij de gegevens t.b.v. van de "Blackbox". Dit betreffen de functies:

-
-

De [ ] van het IB ziet toe dat deze functie conform het IB beveiligingsbeleid en dit Addendum de procedures en maatregelen toepassen met betrekking tot de behandeling van deze gegevens.

4.3 Bewaren van persoonsgegevens

Bestandskoppelingen binnen de Blackbox kennen twee momenten waar persoonsgegevens bewaard worden.

1. het moment waarop databestanden van de bronhouders naar de [ ] gaan ten behoeve van de bestandskoppeling;
2. het moment waarop de geanonimiseerde bestanden gekoppeld worden in de Blackbox;

Het IB draagt zorg voor de vernietiging van de gegevens in de Blackbox binnen een week nadat het interventieteam project is beëindigd. Hiervan wordt steeds een vernietigingsrapport opgesteld door de "Blackbox" [ ] van het IB. De rapportages worden tot een jaar na opstellen bewaard.

4.4 Contoles en Audits

De interne [redacted] van het IB zal tenminste 2 maal per jaar steekproefsgewijs controleren of de vernietigingsrapportages juist en tijdig worden opgesteld en daarvan verlag doen in de maandelijkse beveiligingsrapportage.

Het IB zal ook in het kader van de "Blackbox" de opzet, bestaan en werking door de EDP auditor laten toetsen. De rapportage van deze audit zal in kople aan het SIOD worden gestuurd.

59

Accountantsdienst UWV

Datum
22 mei 2013

Contactpersoon
[redacted] 10, 2, e

T (020) [redacted]
F (020)

Onderzoeksobject : ***Businesscase intensivering toezicht UWV***

Uitgebracht aan : ***Raad van Bestuur***
[redacted] Lid Raad van Bestuur 10, 2, e

Dit rapport is alleen bestemd voor de hier genoemde geadresseerde; verspreiding aan anderen zonder toestemming van de verantwoordelijk auditmanager of [redacted] van de Accountantsdienst is niet toegestaan.

© UWV Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen.
Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enig andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

03-05-2014 15:08 014

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Doel en aanpak van de audit	4
3	Object van onderzoek en begrenzing	4
4	Conclusie	4
5	Belangrijkste bevindingen	5
6	Ondertekening	5
Bijlage:	Businesscase	7

1 Inleiding

In het kader van het regeerakkoord heeft SZW UWV verzocht om met voorstellen te komen tot intensivering van het toezicht, die een positief effect dienen te hebben op de uitkeringslasten. Deze voorstellen zijn uitgewerkt in de "Businesscase versterking toezicht UWV". De Raad van Bestuur UWV heeft aan de Accountantsdienst (AD) de opdracht gegegeven om, in lijn met de Belastingdienst, een onderzoek uit te voeren naar de "Businesscase versterking toezicht UWV".

2 Doel en aanpak van de audit

Doelstelling
De doelstelling is om te beoordelen of de "Businesscase Versterking Toezicht UWV" een bruikbaar uitgangspunt vormt voor het verdere besluitvormingsproces binnen UWV.

Werkzaamheden
Wij hebben ons onderzoek verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse standaard 3400, "Onderzoek van toekomstgerichte financiële informatie". Voor ons oordeel hebben wij de noodzakelijke informatie verkregen uit de beschikbaar gestelde documentatie, hebben wij analyses van de financiële gegevens uitgevoerd en vastgesteld of de veronderstellingen op de juiste wijze zijn verwerkt.

3 Object van onderzoek en begrenzing

Object
Het onderzoeksobject betreft de "Businesscase Versterking Toezicht UWV" bestaande uit "Businesscase Versterking Toezicht UWV", de "Businesscase Versterking Toezicht WW UWV" en de " Bijlage bij de UWV Businesscase Versterking Toezicht".

Begrenzing
Wij hebben de in de businesscase Intensivering toezicht UWV van SZW afkomstige schattingen, ten aanzien van de onderdelen "Intensivering controle op gefingeerde dienstverbanden" en "Aanpak georganiseerde constructies uitkeringsfraude", niet in de beoordeling betrokken.

Wij onderzoeken niet de betrouwbaarheid van de aan de businesscase ten grondslag liggende bestuurlijke informatie. In de businesscase is toekomstgerichte financiële informatie opgenomen. De beoordeling hiervan is onderhevig aan inherente beperkingen, hetgeen betekent dat wij bij de businesscase een oordeel geven met een beperkte mate van zekerheid.

4 Conclusie

Op grond van onze beoordeling van de gegevens waarop de veronderstellingen in de businesscase versterking toezicht zijn gebaseerd is ons niets gebleken op grond waarvan wij zouden moeten concluderen dat de businesscase geen bruikbaar uitgangspunt vormt voor het verdere besluitvormingsproces binnen UWV.

08/05/2014 15:08 015

Op de gebruikte bestuurlijke informatie in de businesscase is door ons geen accountantscontrole toegepast.

5 Belangrijkste bevindingen

De in de businesscase opgenomen schattingen hebben betrekking op gebeurtenissen die zich nog niet hebben voorgedaan. De werkelijke uitkomsten zullen afwijken van de businesscase, aangezien de verondersteide gebeurtenissen zich veelal niet op gelijke wijze zullen voordoen als in de businesscase is aangenomen. De hieruit voortvloeiende afwijkingen kunnen van materieel belang zijn.

6 Ondertekening

Amsterdam, 28 mei 2013

[redacted] RA

[redacted] UWV

10, 2, e

Colofon	
Uitgever:	Accountantsdienst UWV
Rapporttitel:	Assurancerapport Businesscase Versterking Toezicht UWV
Auditcode:	3-3.51.11
Auteur:	[redacted]
Opslagdatum document:	22-5-2013
Versie rapport:	Definitief 1.0
Naam document:	D001a Assurancerapport onderzoek Businesscase Versterking Toezicht UWV

10,2,11e

03/05/2014 15:08 016

Bijlagen:

- **Businesscase Versterking Toezicht UWV**
- **Businesscase Versterking Toezicht WW UWV**
- **Bijlage bij de UWV Businesscase Toezicht**

03/05/2014 15:08 017

Businesscase Versterking Toezicht UWV

Amsterdam, 28 mei 2013

Inhoudsopgave

1. Inleiding en samenvatting
2. Visie UWV op toezicht
3. Intensiveren informatieverplichting
4. Inspanningsplicht: Pilot WGA
5. Kosten en baten
6. Verantwoording

1. Inleiding en samenvatting

In het Regeerakkoord van het kabinet Rutte II staat de volgende passage:
"Ook UWV en SVB kunnen mogelijk, zonder verdere aanpassingen van wetgeving, het toezicht zodanig versterken dat daardoor besparingen op uitkeringslasten worden gerealiseerd. Indien daartoe overtuigende business cases worden ontwikkeld, zal de capaciteit worden geïntensiveerd ten einde de besparingen te kunnen realiseren."

UWV heeft als bijlage bij zijn jaarplan 2013 een jaarplan Handhaving 2013 ingediend, waarin inzicht wordt gegeven in alle toezichts- en handhavingsactiviteiten van UWV.
In aanvulling op die activiteiten biedt UWV in dit document een voorstel aan voor intensivering van een aantal van de in het jaarplan genoemde activiteiten. Daarmee wordt invulling gegeven aan de gevraagde Businesscase Intensivering Toezicht.

UWV kent twee domeinen van handhaving, elk met eigen regelgeving, eigen uitvoering en ook een eigen sanctieregime.

- De burger heeft jegens UWV een inlichtingenplicht. Hij moet tijdig alles melden dat van belang kan zijn op recht, hoogte of duur van de uitkering. Niet tijdig melden kan ertoe leiden dat teveel uitkering wordt betaald en UWV wordt benadeeld. Overtreding van die verplichting leidt, mits verwijtbaar, tot het opleggen van een boete. Vanaf 2013 geldt een nieuw wettelijk sanctieregime, waarbij de boete 100% van het benadelingsbedrag bedraagt en in geval van recidive 150%.
- De burger heeft jegens UWV een inspanningsplicht. Hij mag bij ziekte zijn herstel niet belemmeren en moet bij werkloosheid al het nodige doen om nieuw werk te vinden. Levert de burger die inspanning onvoldoende dan kan UWV een correctieve sanctie opleggen, door ook minder uitkering te leveren. Er wordt dan tijdelijk of blijvend een korting op de uitkering toegepast.

Hoofdstuk 3 en 4 van dit document bevatten voorstellen voor intensivering op beide domeinen, waarbij wij ons baseren op de huidige wetgeving.
Verwacht mag worden dat intensivering een uitstralingseffect heeft naar andere klanten van UWV en dat een preventief effect optreedt. Wij beschikken niet over een instrument om met enige onderbouwing een uitspraak te kunnen doen over de mogelijke opbrengst in de uitkeringslasten van dit type interventies op het gedrag van klanten en hebben daar dan ook van afgezien.

De voorgelegde businesscase bevat meerdere voorstellen. Uitgaande van een behoedzame raming van kosten en opbrengsten wordt over een periode van 4 jaar een netto besparing op de uitkeringslasten geraamd van € 34,7 miljoen.

03-05-2014 15:08 Pl

2. Visie UWV op toezicht

Van iedere burger die een beroep doet op UWV voor inkomens- of arbeidsondersteuning mag worden verwacht dat hij bekend is met de bijbehorende verplichtingen en verantwoordelijkheden en die ook naleeft. UWV heeft tot taak het oneigenlijk beroep op publieke middelen terug te dringen door de burger actief te informeren, de naleving te stimuleren en te controleren en niet-naleving te corrigeren en te sanctioneren.

UWV vertaalt bovenstaande visie jaarlijks in zijn jaarplan Handhaving, waar concrete activiteiten in worden beschreven. De voortgang van de uitvoering volgt UWV met een handhavingsmonitor.
In de uitvoering wordt een integrale, bedrijfsbrede aanpak van het toezicht gehanteerd. Ook al zijn er onderdelen die apart worden georganiseerd en andere onderdelen die geïntegreerd zijn in de dienstverlening, het integrale van de aanpak blijkt uit het feit dat bij ieder contact dat UWV heeft met zijn klanten, toezicht – ongeacht het gekozen kanaal – een vast onderdeel is.

Deze integrale, bedrijfsbrede aanpak werpt zijn vruchten af. Er is de laatste jaren geïnvesteerd in verscherpte controle op het nakomen van de geldende plichten en afspraken. Dit heeft tot resultaat geleid: het niet vrijblijvend aanbieden van passend werk aan langdurig werklozen levert goede resultaten op, het aantal verstrekte tewerkstellingsvergunningen is sterk afgenomen en het nakomen van de inspannings- en inlichtingenplicht wordt aanzienlijk strakker gecontroleerd.

Bij verbetering van het toezicht kijkt UWV steeds naar de gehele keten.
Dat begint met voorlichting en campagnes als 'weet hoe het zit' en een scherpe invulling van onze poortwachtersrol. Intern werkt UWV aan werkprocessen die de kans op onbedoelde regelovertreding verkleinen. Zo is voor de uitvoering per wet expertiseteams in het leven geroepen, die permanent de werkprocessen screenen op handhavingsrisico's. In repressieve zin voeren we thematische controles uit naar grootschalige fraude. We zijn voorts alert op de uitvoering van regelingen, die een hoger frauderisico kennen, zoals de Toeslagenwet. Aan het einde van de keten innen we een zo hoog mogelijk bedrag aan onverschuldigde betalingen. Zo zit toezicht verweven in iedere processtap.
Binnen de e-dienstverlening zet UWV in op geautomatiseerde handhaving op basis van risicoprofielen. Uitkeringsgerechtigden met een verhoogd risico op overtreding krijgen specifieke vragen om informatie te sturen om op deze manier gewenst gedrag te stimuleren. Bovendien koppelt UWV controlevragen aan de voorlichting over rechten en plichten zodat de klant zelf kan verifiëren of hij de informatie begrepen heeft. De klant dient de uitkeringsvoorwaarden digitaal voor akkoord te tekenen.
Vernieuwing en intensivering van toezicht heeft permanent de aandacht van UWV.

03/05/2013 15:08 0169

3. Intensiveren informatieverplichting

3.1 Bestaande uitvoering

UWV ontvangt ca. 150.000 signalen over mogelijke regelovertreding. Deze signalen zijn afkomstig van externe partijen, interne afdelingen en vanuit bestandsvergelijkingen. Daarnaast verricht UWV onderzoeken in het kader van jobcoach, re-integratiebedrijven, internationaal, interventieteams, gefingeerde en gemanipuleerde dienstverbanden, etc. Tevens wordt invulling gegeven aan activiteiten ter verhoging van de controlebeleving door uitvoering van fysieke- en telefonische controle. Hierbij staat gedragsbeïnvloeding centraal.

De kosten gemoeid met deze vormen van handhaving ontwikkelen zich als volgt:

x € 1.000	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Crisis	1.100	5.860	6.566	6.868	6.744	5,940
Regulier	33.339	32.006	33.130	32.332	32.101	32.084
Thema	2.900	3.000				

Het productieplan van de directie Handhaving 2013 is gebaseerd op een regulier budget van 38 miljoen euro. Voor 2013 is een extra budget van € 3 miljoen beschikbaar voor onderzoeken jobcoach.

Het reguliere productieplan voorziet in een mix van bovengenoemde activiteiten:

- Circa 5% van de uitkeringspopulatie wordt gecontroleerd door middel van fysieke (5.500) of telefonische (45.000) controle. Hier worden circa 25 fte voor ingezet.
- Circa 100 fte wordt ingezet op de uitvoering en afhandeling van de speciale onderzoeken in het kader van diverse thema's als jobcoach, re-integratiebedrijven, vorstverlet, gefingeerde en gemanipuleerde dienstverbanden, voor internationale onderzoeken en voor deelname aan multidisciplinaire interventieteams.
- Circa 335 fte worden ingezet op de afhandeling van de ontvangen signalen.

De verwachting is dat genoemde inspanningen resulteren in ca. 45.000 afdoeningen van een overtreding met een verwachtte opbrengst van € 80 miljoen (terugvorderingen circa € 60 miljoen en boeteopbrengst circa € 20 miljoen).

3.2 Intensivering afdoening signalen

Op basis van volumemutaties in de uitkeringspopulatie wordt het reguliere budget van Handhaving verhoogd dan wel verlaagd. Op basis van de huidige uitkeringspopulatie ontvangt UWV circa 150.000 signalen van regelovertreding. Voor een behoorlijk gedeelte beweegt dit aantal mee met de uitkeringspopulatie.

Ingaande 2012 zien we dat door de verhoging van de fraudealertheid de instroom van vooral interne meldingen toeneemt. Ook de meldingen van buiten UWV nemen toe, onder andere door intensiveren en verbeteren van samenwerkingsverbanden met partijen als de belastingdienst, gemeenten en politie. Deze stijging is onevenredig aan de populatiegroei en de verwachting is dat deze trend zich voortzet.

Dit maakt dat de komende jaren ca. 50.000 signalen van mogelijke regelovertreding niet afgehandeld kunnen worden binnen het reguliere budget. Hierbij is er vanuit gegaan dat een hogere of lagere input van signalen tengevolge van volumemutaties in de uitkeringspopulatie of van wetswijzigingen, verdisconteerd worden in het toekennen van het reguliere budget.

Op basis van historische gegevens worden hier ca. 13.000 overtredingen met een gemiddeld nadeelbedrag van minimaal € 1.000,- uit verwacht. De totale opbrengst, verhoogd met de boete komt uit op € 19,5 miljoen in het eerste jaar. Als gevolg van een leereffect zal het schadebedrag naar verwachting geleidelijk dalen. De opbrengsten zullen in gelijke mate afnemen. De opbrengsten worden in de jaren na vaststelling van de overtreding geïnd als gevolg van betalingsregelingen.

	2014	2015	2016	2017	2018-2020	Totaal
Opbrengst	€ 6.000.750	€ 8.401.050	€ 10.501.313	€ 11.301.413	€ 11.401.426	€ 47.605.950
Kosten	€ 5.739.600	€ 5.739.600	€ 5.739.600	€ 5.739.600		
Resultaat	€ 261.150	€ 2.661.450	€ 4.761.713	€ 5.561.813	€ 11.401.426	€ 24.647.552

Per saldo verwachten wij van deze maatregel een opbrengst na 4 jaar en na aftrek van uitvoeringskosten van € 24,6 miljoen.

3.3 Intensivering controle op gefingeerde dienstverbanden

Bij het UWV Loket Gefingeerde Dienstverbanden (LGD) kunnen uitkeringsmedewerkers terecht als zij twijfelen aan het waarheidsgehalte van het opgebouwde arbeidsverleden van een uitkeringsaanvrager. Uit de onderzoeken van de LGD blijkt de opkomst van een nieuw soort fraudefenomeen: een schijnconstructie waarbij op papier dienstverbanden worden aangegaan zonder dat daar een tegenprestatie in de vorm van arbeid tegenover staat.

Een dergelijk dienstverband kan op enig moment worden verzilverd in de vorm van een uitkering, maar ook dienen voor het verkrijgen van leningen, of als garantstelling bij een gezinshereniging en tal van andere doeleinden.

Bij het creëren van deze "gefingeerde dienstverbanden" spannen de werkgever, de pseudowerknemer en degene – veelal een illegaal of zwartwerker – die op naam van de pseudowerknemer daadwerkelijk de arbeid verricht, samen. Het is, kortom, een zeer ingenieuze manier van frauderen die leidt tot onacceptabele maatschappelijke uitkomsten op het vlak van de arbeidsmarkt, de sociale zekerheid, belastingen en immigratie, alsook schade veroorzaakt bij private ondernemingen. Daarom is het van het grootste belang dat de betrokken overheidsinstanties deze fraudeconstructie hard aanpakken en daarin gezamenlijk optrekken.

Een gezamenlijke inzet van informatieanalisten van UWV en Inspectie SZW zal leiden tot aanzienlijk meer signalen van dit type fraude. Waar men nu nog afhankelijk is van signalen van eigen medewerkers, kan dan gerichte data-analyse en risicosignalering plaatsvinden. Om deze signalen af

03/05/2014 15:08

te handelen moet de onderzoekscapaciteit van UWV en de inspectie en opsporingscapaciteit van Inspectie SZW worden uitgebreid.

Om te beginnen willen wij in 2013 – binnen de huidige bezetting – de fraudealertheid van uitkeringsmedewerkers verhogen door het geven van workshops. Ook zorgen we ervoor dat de vindbaarheid en de bekendheid van het meldpunt en het loket worden verbeterd. Dit zal leiden tot een extra instroom van signalen vanaf 2014 en in de volgende jaren. Tegelijk willen wij 2013 gebruiken om met de meest voor de hand liggende ketenpartners – Inspectie SZW, Belastingdienst en IND – te verkennen hoe de samenwerking bij de bestrijding van dit fraudefenomeen het beste kan worden vormgegeven.

Er zijn al afspraken gemaakt om in nauwe samenwerking met de Inspectie SZW in 2013 de mogelijkheid te onderzoeken van een gezamenlijke data analyseomgeving, uiteraard binnen de randvoorwaarden die het CBP daaraan verbindt. Vanaf 2014 willen we gezamenlijk optrekken om de analysefunctie te versterken en uit te breiden, iedere organisatie met 1 fte extra analysecapaciteit. Ook dit zal leiden tot meer signalen over mogelijke "gefingeerde dienstverbanden".

Door combinatie van elkaar sterktes – die van UWV op het terrein van uitkeringsgerechtigden en die van Inspectie SZW op het terrein van werkgevers en illegaal tewerkgestelde werknemers – is veel winst te behalen. Om de verhoogde instroom van zowel interne signalen als signalen die uit data-analyse voortkomen, te verwerken is het tegelijk nodig om de onderzoekscapaciteit bij UWV met 7 fte uit te breiden.

Tegelijk met de uitbreiding van LGD aan de kant van UWV, wordt de formatie van de directie Arbeidsmarktfraude van Inspectie SZW per 2014 uitgebreid met 4 fte en de formatie van de directie Opsporing van Inspectie SZW met 8 fte. Dit om de faciliteerders en de betrokken ondernemers aan te pakken in termen van bestuursrechtelijke en strafrechtelijke boetes en ontneming van het wederrechtelijk verkregen voordeel. Ten opzicht van 2013 leidt de uitbreiding van LGD bij UWV tot een verdubbeling van het bedrag aan terugvorderingen vanaf 2015 en verder. In 2013 is een terugvorderingsbedrag van € 1,15 miljoen geprognosticeerd, op basis van 156 onderzoeken.

De eerste helft van 2014 zal vooral in het teken staan van het inwerken van de nieuwe medewerkers en het verwerken en analyseren van de signalen. Waarna we verwachten vanaf de tweede helft van 2014 volledig operationeel te zijn en zo'n 230 onderzoeken uit te kunnen voeren, in 2015 en volgende jaren oplopend tot zo'n 300.

De verhoging van de fraudealertheid onder uitkeringsmedewerkers en betere mogelijkheden tot preventieve signalering werpen vanaf 2014 hun eerste vruchten af in de vorm van de weigering van oneigenlijke uitkeringsaanvragen. Doordat op dit moment nog onvoldoende specifieke kennis over het fraudefenomeen aanwezig is bij claimbehandelaars, worden nu nog geen uitkeringen geweigerd. Deze extra opbrengst wordt in het eerste jaar voorzichtigheidshalve geschat op de helft van de netto opbrengst (aan onterecht geclaimde uitkeringen) van LGD in het voorafgaande jaar. Ieder jaar daarna voorzien we een stijging van deze besparing op de grote geldstroom van 25%. Ook dit is aan de behoudende kant ingeschat. Inspectie SZW verwacht met de extra capaciteitsinzet vanaf 2014 een structurele additionele opbrengst van € 1,5 mln. te genereren.

Intensivering controle gefingeerde dienstverbanden	2014	2015	2016	2017
Kosten UWV	613.000	613.000	613.000	613.000

Kosten Inspectie SZW	1.300.000	1.300.000	1.300.000	1.300.000
Kosten totaal	**1.913.000**	**1.913.000**	**1.913.000**	**1.913.000**
Opbrengst UWV: terugvordering	1.725.000	2.300.000	2.300.000	2.300.000
Opbrengst UWV: weigering	575.000	719.000	1.078.000	1.887.000
Opbrengst Inspectie SZW	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000
Opbrengst totaal	**3.800.000**	**4.519.000**	**4.878.000**	**5.687.000**
Netto direct resultaat	**1.887.000**	**2.606.000**	**2.965.000**	**3.774.000**

3.4 aanpak georganiseerde constructies uitkeringsfraude

Zowel de Inspectie SZW als UWV krijgen steeds vaker signalen dat in toenemende mate gebruik wordt gemaakt van georganiseerde vormen van fraude teneinde ten onrechte uitkeringen en verstrekkingen te verkrijgen. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om uitkeringsfraude vanuit faillissementen, georganiseerde onjuiste medische diagnoses om een uitkering te verkrijgen en/of een persoonsgebonden budget, dan wel zelfstandigen die via oneigenlijke wegen recht claimen op een uitkering in het kader van de werknemersverzekeringen.

Omdat UWV niet de bevoegde instantie om deze signalen te onderzoeken wordt samenwerking gezocht met de Inspectie SZW. Voor de aanpak van deze georganiseerde fraude wil de Inspectie SZW de opsporingscapaciteit uitbreiden met 9 fte, inclusief 1 fte werkvoorbereiding en criminele inlichtingen eenheid. De bestrijding van de genoemde vormen van misbruik levert jaarlijks een opbrengst op van € 3 miljoen.

Opbrengsten van dit onderdeel bestaan uit de ontneming van het wederrechtelijk verkregen voordeel, de teruggevorderde ten onrechte verstrekte uitkering, de door de ingreep stopgezette uitkering en de opgelegde bestuursrechtelijke en strafrechtelijke boeten.

Omdat het om een tamelijk ongrijpbaar fenomeen gaat kunnen er nog geen aannames worden gedaan over de exacte ontwikkeling van de omvang ervan in de tijd. Het kan afnemen door een stringente aanpak, maar zich ook uitbreiden.

Vooralsnog houden we kosten en opbrengsten constant.

Aanpak georganiseerde fraude	2014	2015	2016	2017
Kosten Inspectie	900.000	900.000	900.000	900.000
Opbrengsten	3.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000
Netto direct resultaat	2.100.000	2.100.000	2.100.000	2.100.000

3.5 Intensivering telefonische controle

De telefonische controles die UWV uitvoert bij voornamelijk WW-gerechtigden hebben een preventief karakter. Voor 2013 zijn er 45.000 telefonische controles gepland. Dit leidt tot ca. 2.500 vervolgonderzoeken, waaruit ca. 750 overtredingen worden geconstateerd. Ongeveer de helft hiervan betreffen afdoeningen van regelovertreding met een nadeel. Het gemiddelde schadebedrag per overtreding met nadeel, inclusief boete bedraagt ca. € 2.500. Intensivering van het aantal telefonische controles tot 135.000 per jaar is vooral een intensivering van de preventie. De baten zullen dus veelal indirect zijn, omdat de controlebeleving fors zal toenemen. Uit eerder onderzoek blijkt dat bijna de helft van de gecontroleerde klanten met één of meerdere personen over de

controle praat, zodat een groter aantal burgers kennis krijgt van de controle activiteiten van UWV. Dat heeft een preventief effect, dat niet direct in harde opbrengst is te vertalen. Als gevolg van dit preventieve effect valt ook een verminderde meeropbrengst te verwachten, deze is echter ook niet te kwantificeren.

De kosten gemoeld met de beoogde uitbreiding met 90.000 telefonische controles zijn € 5,7 miljoen voor een periode van 4 jaar. De directe opbrengsten door terugvorderingen en het opleggen van boetes ramen we – terughoudend – op € 4,5 miljoen.

De bijdrage aan het terugdringen van de uitkeringslasten zal bij dit onderdeel vooral zitten in de indirecte baten.

	2014	2015	2016	2017	2018-2020	Totaal
Opbrengst	540.000	776.250	995.625	1.108.125	1.147.500	4.567.500
Kosten	1.428.960	1.428.960	1.428.960	1.428.960		5.719.840
Resultaat	-/- 888.960	-/- 652.710	-/- 433.335	-/- 320.835	1.147.500	-/- 1.152.340

03-05-2014 15:09 BZ1

4. Pilot WGA - handhavinggesprekken

4.1 Bestaande uitvoering

In de huidige dienstverlening aan de WGA doelgroep (arbeidsgehandicapten met verdiencapaciteit) is er weinig budgettaire ruimte en aandacht in de uitvoering voor handhavingsactiviteiten. Als gevolg van het regeerakkoord Rutte II wordt het re-integratiebudget dat UWV in kan zetten op deze doelgroep grofweg gehalveerd. Het regeerakkoord rekent hierbij met een uitverdieneffect van 50%. De korting op het re-integratiebudget heeft dus een flinke negatieve impact op de uitkeringslasten. Intensivering op handhavingsactiviteiten voor de WGA doelgroep kan wellicht een deel van deze stijging van de uitkeringslasten opvangen.

4.2 Pilot

Kijkend naar de ervaringen van de pilot ProPOM bij de WW, waarbij bleek dat 'het er bovenop zitten van de klant' resultaat oplevert zouden we deze pilot kunnen doortrekken naar de WGA doelgroep. We veronderstellen dat ook voor deze doelgroep winst valt te behalen door intensievere aandacht voor handhaving.

Aangezien er voor deze doelgroep nog geen ervaringen zijn opgedaan met intensivering van de handhavingsactiviteiten stellen wij in deze businesscase voor om een pilot op te zetten voor de WGA doelgroep. Als uitgangspunt hanteren wij dat er 66.000 WGA'ers zijn met arbeidspotentieel waar nu vrijwel geen activiteiten op worden ingezet. In de pilot wordt bij een kwart van de vestigingen van UWV Werkbedrijf geïntensiveerd op handhaving voor deze doelgroep. De vestigingen selecteren ca. 50% van hun bestand waar handhavinggesprekken het meest zinvol zijn. Voor deze populatie wordt 6 keer per jaar een handhavinggesprek ingezet.

Analoog aan de opbrengsten van de ProPOM pilot rekenen wij met een potentiële besparing op de uitkeringslasten van 2 %. Voor deze analogie pleit dat de WGA in de eerste 38 maanden een werkloosheidscomponent bevat, die per klant qua omvang kan variëren. Na 38 maanden kent de WGA een belangrijke financiële prikkel, want dan gaat de uitkering naar minimumniveau, tenzij de resterende verdiencapaciteit in voldoende mate wordt gerealiseerd. De pilot richt zich op de eerste 38 maanden van de WGA. Bij een pilot van de voorgestelde omvang verwachten wij een opbrengst van € 4,5 miljoen. Dat bedrag is als volgt berekend: ca. 66.000 uitkeringontvangers met een WGA-uitkering beschikt over inzetbaar arbeidspotentieel. Deze groep vertegenwoordigt een uitkeringslast van ca. € 0,9 miljard. Een opbrengst van 2% betekent dus 2% van 0,9 miljard = 18 miljoen. Met betrekking tot de gekozen 2% valt ook op te merken dat het aantal mensen dat door dit beleid (eerder) uitstroomt mogelijk geringer zal zijn dan bij toepassing van dit instrument bij de WW-populatie, maar daar staat tegenover dat het potentiële uitkeringsrecht pas eindigt bij de pensioengerechtigde leeftijd. De te behalen besparing is dus gemiddeld per geval aanzienlijk groter. De pilot betreft niet de gehele doelgroep, maar ca. 25% van deze klanten. De verwachte opbrengst van de pilot is dan ook: 25% van 18 miljoen = € 4,5 miljoen. De kosten van de pilot ramen wij voor 2014 op € 1,8 miljoen.

Afhankelijk van de uitkomst van de pilot willen wij gezamenlijk met SZW de mogelijkheden tot een landelijke aanpak verkennen.

5. Totaal kosten- opbrengsten

Wanneer alle voorstellen in deze businesscase worden opgeteld komen we tot onderstaande overzicht van totale kosten, opbrengsten en het netto resultaat. Hierin is de pilot WGA buiten beschouwing gelaten, omdat die slechts op 2014 betrekking heeft.

Totaal (x mln.)	2014	2015	2016	2017	2018 - 2020	Totaal
Kosten	5.739.600	5.739.600	5.739.600	5.739.600	-	
	1.913.000	1.913.000	1.913.000	1.913.000		
	900.000	900.000	900.000	900.000		
	1.428.960	1.428.960	1.428.960	1.428.960		
	==========	==========	==========	==========		
	9.981.560	9.981.560	9.981.560	9.981.560		39.926.240
Opbrengsten	6.000.750	8.401.050	10.501.313	11.301.413	11.401.426	
	3.800.000	4.519.000	4.878.000	5.687.000		
	3.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000		
	540.000	776.250	995.625	1.108.125	1.147.500	
	==========	==========	==========	==========	==========	
	13.340.750	16.696.300	19.374.938	21.096.538	12.548.926	83.057.452
Netto direct resultaat	3.359.190	6.714.740	9.393.378	11.114.978	12.548.926	43.131.212

De netto opbrengsten van de intensivering van het toezicht door UWV bedragen **€ 43 miljoen**.

1910895 01903

6. Verantwoording

UWV dient zich te verantwoorden over de uitvoeringskosten. SZW draagt het risico op het niveau van de uitkeringslasten. In zijn nadere criteria voor de businesscase heeft SZW UWV gevraagd de realisaties van de besparingen te monitoren.

De opbrengsten van het toezicht op de naleving van de inlichtingenplicht (hoofdstuk 3) worden al afzonderlijk geregistreerd. De beoogde intensivering zal op dezelfde wijze worden gemonitord.

De pilot onder de doelgroep WGA-gerechtigden wordt zodanig ingericht, dat van degenen die (eerder) uitstromen door de intensieve aanpak de besparing wordt berekend.

1910895 01903

03/05/2014 15:08 023

Businesscase
Versterking Toezicht
WW
UWV

Amsterdam, 28 mei 2013

Inhoudsopgave

1. Inleiding

2. Intensiveren toezicht WW proces

3. Verantwoording

03/05/2019

1. Inleiding

In het dienstverleningsmodel van UWV wordt aan WW'ers in de eerste drie maanden van de WW geen face-to-face dienstverlening geboden. In het redesign van het Werkbedrijf is hierbij nadrukkelijk uitgegaan van de eigen verantwoordelijkheid van de klant. De klant wordt alleen dienstverlening via het digitale kanaal geboden. Slechts een klein deel van de werkzoekenden – zij die na drie maanden grote moeite blijken te hebben zelfstandig werk te vinden – ontvangt persoonlijke dienstverlening.

Met de toenemende werkloosheid neemt de relevantie van een maximale inzet gericht op een snelle uitstroom naar werk toe. Wanneer wij klanten snel kunnen helpen vergroten wij de kans op een snelle uitstroom.

Met de oplopende werkloosheid en de daarmee toenemende druk op de UWV dienstverlening is de ruimte voor inzet aan de kop van het WW proces beperkt. In deze businesscase stellen wij daarom voor om extra capaciteit in te zetten waarbij zowel de uitkeringslasten beperkt worden als de dienstverlening aan het toenemend aantal WW'ers op niveau blijft.

2. Intensivering toezicht WW

2.1 Bestaande uitvoering

UWV biedt naast de uitkering ook andere vormen van dienstverlening aan. Voor werklozen is een dienstverleningmodel in ontwikkeling waarbij elektronische dienstverlening ter ondersteuning van de eigen verantwoordelijkheid van de werkzoekende de hoofdmoot vormt. Een klein deel van de werkzoekenden – zij die na drie maanden grote moeite blijken te hebben zelfstandig werk te vinden – ontvangt persoonlijke dienstverlening. In dit dienstverleningsmodel is ook een deel handhaving inbegrepen, maar dat richt zich primair op de werkzoekenden die 3 – 12 werkloos zijn.

De voorstellen die in deze businesscase zijn opgenomen zijn aanvullend op de huidige activiteiten van UWV Werkbedrijf.

2.2 Intensivering aan de kop van het WW-proces

In het huidige dienstverleningsconcept van UWV is gekozen voor elektronische dienstverlening gedurende de eerste drie maanden van werkloosheid. Er wordt geen capaciteit ingezet voor face-to-face contacten met WW'ers in die periode. Recente ervaringen van UWV en ook internationale ervaringen[1] leren ons dat een op handhaving gerichte inzet met name in die eerste drie maanden (de kop van het proces) een positief effect heeft op de uitkeringslasten. Wij zetten daarom met deze businesscase in op intensivering van de handhaving aan de kop van het WW proces onder behoud van ons dienstverleningsmodel. Om te voorkomen dat capaciteit voor intensieve dienstverlening voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt na 3 maanden verschuift naar de kop van het proces, wordt capaciteit gevraagd. Zo kunnen we cf. Redesign personen met afstand tot de arbeidsmarkt bedienen én besparingen op uitkeringslasten realiseren door inzet aan de kop van het proces

UWV heeft in de pilot Professionele Prikkels Objectief Model (ProPOM) ervaring opgedaan met gerichte handhaving in het begin van het WW-traject. De ProPOM pilot is opgezet om sturing op uitkeringslasten te beproeven. De pilotvestigingen kregen de vrijheid om, binnen een aantal grenzen, hun uitvoering dusdanig in te richten dat de uitkeringslasten maximaal beperkt worden. Uit de evaluatie blijkt dat de pilotvestigingen vrijwel geheel inzetten op het intensiveren van de handhavingsactiviteiten. Hiermee worden positieve resultaten behaald. Gezien de positieve resultaten stellen wij in deze businesscase voor om de ervaringen uit de ProPOM werkwijze landelijk uit te rollen.

Een belangrijk idee in ProPOM is dat het resultaat telt en de vestiging haar uitvoering hierop inricht. Ondanks dat onderstaande berekeningen vrij concreet aangeven welke gesprekken wanneer voor wie gevoerd moeten worden, gelden voor de vestigingen resultaatverplichtingen en wordt vanuit centraal niveau niet op detail gestuurd.

---

1 Aerts, L., Blankers, L., Gouma, K. Everhardt, T. & N. de Groot (2017). Tussenevaluatie pilot ProPOM. APE, Amsterdam (ongepubliceerde conceptrapportage).
Middelmas, J. (2006). Jobseekers Allowance Intervention Pilots Quantitative Evaluation. Department of Work and Pensions Research Report 381.
Graversen, B.K. & J.C. van Ours (2006). How to Help the Unemployed Find Jobs Quickly: Experimental Evidence from a Mandatory Activation Program. IZA Discussion Papers 2504.
Hainmueller, J., Hofmann, B., Krug, G. & K. Wolf (2011). Do Lower Caseloads Improve the Effectiveness of Active Labor Market Policies? New Evidence from German Employment Offices. MIT Political Science Department Research Paper 2011-22.

03-05-2014 15:39 025

De gevraagde capaciteit wordt in ieder geval ingezet aan de kop van het WW-proces, met als resultaat dat cliënten hun rechten en plichten, waaronder de sollicitatieplicht, goed kennen en een kwalitatief goed CV op Werk.nl plaatsen. Het moment waarop, of wanneer dit voor 1 persoon bijvoorbeeld meerdere keren van 10 minuten is, of in groepsverband, bepaalt de vestiging zelf. Gestimuleerd wordt dat er concrete afspraken met de klant worden gemaakt, die met zijn handtekening bevestigt zich aan deze afspraken te houden (werkwijze ontwikkeld op ProPOM-vestigingen).

Variant 1

UWV voert met iedere werkloze in de eerste maand van de WW ten minste één handhavinggesprek, met als resultaat dat cliënten hun rechten en plichten, waaronder de sollicitatieplicht, goed kennen en een kwalitatief goed CV op Werk.nl plaatsen.

Specifieke risicogroepen (met een hoog overtredingsrisico, dan wel met een groot besparingspotentieel) worden vaker opgeroepen voor kortdurende handhavinggesprekken, waarin naast monitoren van het sollicitatiegedrag van de klant, deze op weg geholpen kan worden in de zoektocht naar werk. Wij verwachten dat ca. 50% van de werkzoekenden in de eerste drie maanden tot een risicogroep behoort.

De capaciteit die benodigd is voor deze intensivering:

- Verspreid over de eerste maand WW wordt iedere werkloze ten minste 1x opgeroepen voor een handhavinggesprek. Nu laten we niemand de eerste 3 maanden in persoon verschijnen op de vestiging, dus dit is een surplus op de huidige uitvoering.

- Het eerste gesprek kost ca. 15 minuten en de voorbereiding en administratieve afwikkeling kosten tezamen ook ongeveer 15 minuten. Eventuele vervolggesprekken vergen ca. 10 minuten met eveneens 10 minuten voorbereiding. Wij rekenen met ca. 500.000 nieuwe instromers in de WW. Dat betekent 500.000 x 0,5 uur/1.400 uur = 178,5 fte werkcoach. Kosten € 16,1 miljoen.

- Het aantal WW-gerechtigden daalt in de eerste drie maanden van 500.000 naar 300.000. voor de vervolggesprekken gaan we uit van een gemiddeld aantal van 400.000. Ca. 50% van het totale aantal WW'ers (400.000 / 2 = 200.000) WW'ers meermaals (we rekenen met 4,5 keer in de eerste 3 maanden) laten langskomen op 10 minuten gesprekken kost € 19,3 miljoen.

- De verwachting is dat ca. 32.000 extra aantal maatregelen wordt opgelegd in verband met het niet nakomen van verplichtingen. De kosten daarvan bedragen € 1,5 miljoen. De opbrengst ramen wij op basis van ervaringscijfers (gemiddelde opbrengst per maatregel van € 338) op € 10,8 miljoen.

- De verwachting is dat dit in 10% van de gevallen tot bezwaar en/of beroep zal leidden. De extra kosten die hiermee gemoeid zijn bedragen € 2,7 miljoen.

De Pilot ProPOM (Professionele Prikkels Objectief Model) heeft uitgewezen dat een beoogde daling van de uitkeringslasten WW het beste kan worden gerealiseerd door intensivering van de handhaving gedurende de eerste drie maanden. Extern onderzoek naar de Pilot ProPOM

(Professionele Prikkels Objectief Model) leidde tot de conclusie dat een besparing van 2% op de uitkeringslast werd behaald bij de pilotvestigingen. De onderzoeksmethodieken van het externe onderzoek zijn gevalideerd door het Centraal PlanBureau (CPB). Bij een uitkeringslast WW van 5 miljard zou een besparing optreden van € 112 miljoen per jaar. Deze besparing zou mogelijk ook mogen worden verwacht als het doel primair wordt gesteld op intensivering van handhaving. Wij ramen nu aanzienlijk conservatiever en komen uit op ca. € 75 miljoen.

Intensivering WW kop van het proces -1-	2014	2015	2016	2017
Kosten	39.689.000	39.689.000	39.689.000	39.689.000
Opbrengst	85.800.000	85.800.000	85.800.000	85.800.000
Netto direct resultaat	46.111.000	46.111.000	46.111.000	46.111.000

Variant 2

Dezelfde berekening als bij variant 1, echter laten we in deze variant bijna iedereen langskomen, maar niet degenen die reeds aangeven een baan te hebben gevonden bijvoorbeeld. Dus i.p.v. 500.000 mensen 400.000 mensen (= € 12,9 mln). Daarnaast laten we analoog aan variant 1 de 200.000 WW-klanten die daarna op basis van risicoselectie vaker langskomen. Echter, we gaan niet uit van 4,5 keer, maar van 3 keer extra langskomen, kosten eveneens € 12,9 miljoen.

De verwachting is dat ca. 30.000 extra aantal maatregelen wordt opgelegd in verband met het niet nakomen van verplichtingen (ca. 2.000 minder). Analoog aan variant 1 bedragen de kosten € 1,4 miljoen (bezwaar en beroep € 2,5 mln.) en de opbrengst ramen wij op € 10,1 miljoen.

We verwachten een iets minder grote besparing, maar zeker geen veel lagere besparing . Een soortgelijk effect mag verwacht worden; (vrijwel) iedereen wordt in de actieve stand gezet en risicogroepen komen meermaals langs t.b.v. monitoring van het sollicitatiegedrag, maar ook t.b.v. het geven van ondersteuning in de zoektocht naar werk, zodat een zetje in de rug kan worden gegeven. Van deze variant verwachten wij een opbrengst van € 70 miljoen.

Intensivering WW kop van het proces -2-	2014	2015	2016	2017
Kosten	29.737.500	29.737.500	29.737.500	29.737.500
Opbrengst	80.100.000	80.100.000	80.100.000	80.100.000
Netto direct resultaat	50.362.500	50.362.500	50.362.500	50.362.500

Variant 3

In deze variant wordt het aantal contactmomenten met klanten teruggebracht. Het eerste gesprek vindt op basis van risicoselectie en verspreid over de eerste 3 maanden plaats met 50% van alle instromers in de WW.

Voor 200.000 15 minuten gesprekken met 15 minuten voorbereiding en afhandeling is de inzet benodigd van 71,5 fte werkcoach. De kosten bedragen dan € 6,4 miljoen.

De kosten voor die ca. 300.000 vervolggesprekken bedragen inclusief voorbereiding en afhandeling eveneens € 6,4 miljoen.

Een effectieve selectie voor het eerste gesprek kan de te bereiken besparing positief beïnvloeden. Aannemelijk is weliswaar dat de opbrengst lager zal zijn dan de geraamde besparing bij de eerder genoemde varianten, maar niet proportioneel lager. Omdat het aantal contactmomenten de helft is van het aantal bij variant 1 wordt ook met een halvering van het aantal overtredingen en bezwaar en beroepszaken gerekend. De opbrengst van het aantal maatregelen wordt daarmee ook op de helft geraamd. De verwachte opbrengst is € 50 miljoen.

Intensivering WW kop van het proces -3-	2014	2015	2016	2017
Kosten	15.094.000	15.094.000	15.094.000	15.094.000
Opbrengst	55.400.000	55.400.000	55.400.000	55.400.000
Netto direct resultaat	40.306.000	40.306.000	40.306.000	40.306.000

2.3 Stringente toepassing PAWA

Wettelijk is vastgelegd dat na 12 maanden werkloosheid elke arbeid passend is. In dezelfde wet is geregeld dat uitkeringsontvangers een werkaanbod wordt voorgelegd dat hij/zij in beginsel niet mag weigeren. Onvoldoende gemotiveerde weigering leidt tot een sanctie. Zoals aangegeven in ons Jaarplan Handhaving 2013 doet UWV ook dit jaar aan 5.000 mensen die in 12 maanden werkloos een dergelijk dwingend werkaanbod. Uit onderzoek is gebleken dat de opbrengsten van dit instrument de kosten duidelijk overstijgen. Wij gaan daarom de inzet van PAWA vanaf 2014 verdubbelen tot 10.000 gevallen op jaarbasis. Bij de raming hanteren we de volgende veronderstellingen:

- In 34% wordt het werkaanbod aanvaard.
- Deze groep stroomt gemiddeld binnen 2 maanden uit naar werk. Dat is gemiddeld 4 maanden eerder dan wanneer geen dwingend werkaanbod is gedaan.
- Circa 90.000 mensen bereiken de grens van 12 maanden WW (op dit moment ligt dat aantal op ca. 100.000).
- Als gemiddelde uitkering per maand wordt een bedrag van € 1.600 gehanteerd. Het werkelijke bedrag ligt iets hoger.
- Uit analyse blijkt dat bij mensen die via de PAWA aanpak succesvol zijn bemiddeld, voor 20% van de uitkeringslasten inkomstenverrekeningen plaatsvindt.

De besparing op de uitkeringslasten van een intensivering van PAWA met 5.000 toepassingen levert het volgende beeld op: Van de 5.000 PAWA verwijzingen leidt 34% tot een plaatsing = 1.700 plaatsingen. De besparing op de uitkeringslasten zonder inkomstenverrekeningen door de inzet van PAWA is dus: 1700 x 4 maanden uitkeringsbesparing x € 1.600 = € 11 miljoen. Uit een analyse blijkt dat bij mensen die via de PAWA aanpak succesvol zijn bemiddelt, voor 20% van de uitkeringslasten inkomstenverrekeningen plaatsvindt. Dit is dus een verlies aan baten op de uitkeringslasten. Nettoeffect op de uitkeringslasten is dus: € 11 mln. – 20% = € 9 mln. Hier tegenover staan de uitvoeringskosten van PAWA. Die bedragen per persoon € 1.280,-. Totale uitvoeringskosten zijn dan: 5.000 x € 1.280,- = € 6 mln.

1910895 01903

Omdat dit voorstel betrekking heeft op een vast aantal werkzoekenden uit een veel grotere doelgroep, treden er geen conjuncturele effecten op. De resultaten zijn daarom constant gehouden.

Intensivering WW PAWA	2014	2015	2016	2017
Kosten	6.000.000	6.000.000	6.000.000	6.000.000
Opbrengst	9.000.000	9.000.000	9.000.000	9.000.000
Netto direct resultaat	3.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000

3. Totaal kosten- opbrengsten

Wanneer alle voorstellen in deze businesscase worden opgeteld komen we tot onderstaande overzicht van totale kosten, opbrengsten en het netto resultaat. In dat overzicht hebben we de kosten en opbrengsten van de intensivering aan de kop van het proces naast elkaar gepresenteerd. De ramingen van kosten en opbrengsten zijn voor ieder jaar gelijk.

Totaal (x miljoen) per jaar	WW-kop Variant 1	WW-kop Variant 2	WW-kop Variant 3
Kosten	45.689.000	35.737.500	21.094.000
Opbrengsten	94.800.000	89.100.000	64.400.000
Netto direct resultaat	49.111.000	53.362.500	43.306.000

De netto opbrengsten van de intensivering van het toezicht WW bedragen maximaal **€ 53.362.500.**

4. Verantwoording

UWV dient zich te verantwoorden over de uitvoeringskosten. SZW draagt het risico op het niveau van de uitkeringslasten. In zijn nadere criteria voor de businesscase heeft SZW UWV gevraagd de realisaties van de besparingen te monitoren.

Om zicht te verkrijgen op de opbrengsten van de intensivering WW aan de kop van het proces gaan wij gebruik maken van een instrument dat in het kader van de pilot ProPOM is ontwikkeld. Dat instrument registreert hoeveel uitkeringslasten worden bespaard t.o.v. de objectief vastgestelde verwachte uitkeringslast. In de uitvoering kunnen we de beoogde opbrengst van handhaving in termen van uitkeringslasten ook als target neerzetten.

Naar de opbrengsten van PAWA is recentelijk onderzoek gedaan. De uitkomsten zijn gedeeld met SZW. Het gehanteerde berekeningsmodel zal bij de intensivering eveneens worden gebruikt.

03-05-2014 15:08 029

BIJLAGE bij de UWV Businesscase Versterking Toezicht

Amsterdam, 28 mei 2013

Toelichting bij Hoofdstuk 3.2 Intensiveren Signalen

Door de verhoogde aandacht die vanaf 2012 aan handhaving wordt gegeven, stijgt het aantal interne- en externe meldingen. Die stijging is sterker dan de toename van de populatie uitkeringsgerechtigden. Deze trend zet zich tot op heden voort. Uitgaande van de budgetten voor handhaving voor de komende jaren en rekening houdend met vooral een hoge WW-populatie, verwachten wij jaarlijks minimaal 50.000 signalen niet te kunnen verwerken. Wij lichten deze ontwikkeling hieronder toe.

- Het budget voor 2012 bedroeg, inclusief crisisgeld WW € 33,3 miljoen. Daarnaast is € 2,7 miljoen ter beschikking gesteld voor controleactiviteiten en in de loop van 2012 nog € 1,3 miljoen voor de aanpak van fraude bij jobcoachbedrijven. (Hiervan wordt € 1 miljoen overgeheveld naar 2013). Door de verdere toename van fraudesignalen is in 2012 nog € 1,1 miljoen extra budget ter beschikking gesteld. Met nog enkele wijzigingen resteerde tenslotte voor 2012 een totaalbudget van € 39 miljoen. Eind 2012 resteert een voorraad van signalen van regelovertreding die de 'ijzeren voorraad' overschrijdt met ca. 22.000 signalen. Hiervoor wordt in 2013 een extra budget van € 2 miljoen ter beschikking gesteld.
- Voor 2013 wordt ca. € 38 miljoen budget ter beschikking gesteld. Dit is inclusief ca. € 4 miljoen crisisgeld WW. Daarnaast is € 2 miljoen budget ter beschikking gesteld voor de aanpak van jobcoachbedrijven. Inclusief de overgehevelde € 1 miljoen uit 2012 voor jobcoach en de € 2 miljoen voor afhandelen surplus signalen uit 2012, komt het budget in totaal op ca. € 43 miljoen.
- Vanuit het in 2013 opgestelde meerjarenbudget is er voor 2014 een totaalbudget voor DHH van € 39,7 miljoen. Aan de hand van de uitkeringspopulatie 2014 (melbrief) is inmiddels de productiebegroting voor 2014 opgemaakt. Door middel van de gebruikelijke calculatie verwachten wij naast de interne en externe signalen ca. 114.000 signalen van regelovertreding bestandsvergelijkingen. Een voorzichtige schatting is dat in totaal ca. 50.000 signalen resteren. Om binnen het financiële kader te blijven kan de verwerking van deze signalen echter niet worden begroot.
- Uit het meerjarenkader blijkt dat DHH in 2015 een budget heeft van € 39,2 miljoen. Dit loopt tot en met 2018 af tot € 37,8 miljoen. De verwachte populatie uitkeringsgerechtigden laten echter een verdere stijging zien. Zie onderstaand overzicht obv de 'melbrief'. Vooral de toename van de WW-populatie (ca. 80% van ons werk) geeft aan dat op basis van deze cijfers de komende jaren geen vermindering van fraudesignalen te verwachten is.

Circa 30% van de signalen uit bestandsvergelijking leidt tot een afdoening overtreding. In plaats van 26,67% tot een nadeel met boete, en 3,33% tot een waarschuwing. Voor 50.000 signalen zijn dit 13.335 afdoeningen met nadeel en boete, en 1.665 afdoeningen met waarschuwing. Terzijde merken we op, dat deze verhouding anders ligt dan bij de afwikkeling van telefonische controles. Een telefonische controle is een controle met een voornamelijk preventief karakter, en betreft dus géén gericht fraudesignaal. Een signaal uit bestandsvergelijking is een gericht onderzoek naar mensen die uren/inkomsten niet (juist) doorgeven. Er is dus een verschil tussen repressie en controle. Het is dus niet mogelijk om een direct verband tussen de twee producten te leggen, omdat het twee verschillende soorten producten betreft.

Het gemiddelde nadeelbedrag voor een Vua-signaal was in 2012 ca. € 640, voor een Polissignaal was dit ca. € 1.800. Gelet op de mix van Vua- en Polissignalen, waarbij rekening is gehouden met

het uitfaseren van Vua-signalen hanteren wij in de businesscase een voorzichtig geraamd gemiddeld nadeelbedrag van € 1.000 per overtreding met nadeel. De met de intensivering te verwachten snellere detectie van overtredingen zal leiden tot lagere gemiddelde nadeelbedragen. Het nadeelbedrag wordt daarom jaarlijks met € 100 verlaagd.

In 2013 is het nieuwe sanctieregime van kracht. Op basis van subjectieve verwijtbaarheid kan de maximale boete van 100% worden gereduceerd. Op dit moment zijn er nog onvoldoende gegevens voorhanden om een gemiddeld opgelegd boetepercentage vast te stellen. Voor de businesscase gaan we uit van 50%.

De kosten bedragen per jaar € 5,7 miljoen en zijn als volgt opgebouwd:

signalen	50.000
afdoeningen met nadeel en boete	13.335
afdoeningen met waarschuwing	1.665
totaal afdoeningen overtreding	15.000
uurcapaciteit per afd.overtr.	8
benodigde directe capaciteit in uren	120.000
uren binnendienst (hhd) 95%	114.000
uren buitendienst (insp) 5%	6.000
opslag indirecte capaciteit 8%	9.600
totale benodigde uren	129.600
omgezet in fte (/1.400)	92,6
obv U-toetstarief april 2013:	
kosten binnendienst € 43 p.u.	€ 4.902.000
kosten buitendienst € 50 p.u.	€ 300.000
kosten indirect € 56 p.u.	€ 537.600
totale kosten	**€ 5.739.600**

De opbrengsten ontvangen we over meerdere jaren. Daarom hebben we de opbrengsten ook meerjarig in beeld gebracht.

		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Totaal
aantal signalen		50.000	50.000	50.000	50.000				200.000
afdoeningen met nadeel	26,67%	13.335	13.335	13.335	13.335				53.340
nadeelbedrag*		€ 1.000	€ 900	€ 800	€ 700				
totaal nadeelbedrag		€ 13.335.000	€ 12.001.500	€ 10.668.000	€ 9.334.500				€ 45.339.000
boetepercentage		50%	50%	50%	50%				
Boete		€ 6.667.500	€ 6.000.750	€ 5.334.000	€ 4.667.250				€ 22.669.500
terugvorderingsbedrag		€ 20.002.500	€ 18.002.250	€ 16.002.000	€ 14.001.750				€ 68.008.500
Invorderingsbedrag:									
incasso 1e jaar	30%	€ 6.000.750	€ 5.400.675	€ 4.800.600	€ 4.200.525				
incasso 2e jaar	45%		€ 9.000.375	€ 8.100.338	€ 7.200.338	€ 2.100.263			
incasso 3e jaar	60%			€ 9.000.375	€ 8.100.338	€ 2.400.300	€ 2.100.263		
incasso 4e jaar	70%				€ 9.000.250	€ 1.800.225	€ 1.600.200	€ 1.400.175	
totale inverdering		€ 6.000.750	€ 9.401.050	€ 10.301.313	€ 11.301.413	€ 6.300.788	€ 3.700.463	€ 1.400.175	€ 47.405.950

Ter toelichting:
Het ritme van incasso van terug te vorderen bedragen is op dit moment: 58% in het 1e jaar, 72% in het 2e jaar, en 78% in het 3e jaar. Onzeker is of deze percentages ook reëel zijn in de nieuwe situatie, waarbij de te vorderen bedragen als gevolg van de substantieel hogere boetes aanzienlijk stijgen. Voor de Businesscase hanteren wij daarom als aanname van 30% feitelijke inning in het 1e jaar, 45% in het 2e jaar, 60% in het 3e jaar, en 70% in het 4e jaar. Dit betekent dat van de extra opbrengst van € 68 miljoen na 4 jaar € 47,6 miljoen is geïnd.

Concluderend kan worden vastgesteld dat de intensivering van de afdoening van signalen ondanks behoedzame ramingen een netto opbrengst heeft van € 24,6 miljoen (€ 47.605.950 – [4 x € 5.739.600]).

03-05-2014 15:08 026

Toelichting bij Hoofdstuk 3.5 Intensiveren Telefonisch Controles

De afgelopen jaren zijn op basis van risicoselectie circa 45.000 telefonische controles per jaar uitgevoerd. Dit leidde tot circa 2.500 vervolgonderzoeken waaruit circa 750 overtredingen worden geconstateerd. Ongeveer de helft hiervan betreft een regelovertreding met nadeel. De andere helft leidt tot een waarschuwing.
De prognose is dat met een intensivering met 90.000 telefonische controles (dus tot 135.000 op jaarbasis) in totaal 1.500 extra afdoeningen met overtreding worden gegenereerd (750 met nadeel en boete, en 750 met waarschuwing).

In 2012 bedroeg het gemiddelde nadeel uit deze overtredingen € 1.640. Als we er rekening mee houden dat intensivering van toezicht leidt tot snellere detectie van overtredingen, dan zal het gemiddelde fraudebedrag ook lager worden. Voor de businesscase worden de nadeelbedragen elk jaar € 100 lager gesteld.

In 2013 is het nieuwe sanctieregime van kracht. Op basis van de mate van verwijtbaarheid kan de maximale boete van 100% worden gereduceerd. Op dit moment zijn er nog onvoldoende gegevens voorhanden om een gemiddeld opgelegd boetepercentage vast te stellen. Voor de businesscase hanteren we de aanname dat het gemiddelde boetepercentage 50 bedraagt.

De kosten bedragen per jaar € 1,4 miljoen en zijn als volgt opgebouwd.

signalen	90.000
afdoeningen met nadeel en boete	750
afdoeningen met waarschuwing	750
totaal afdoeningen overtreding	1.500
uurcapaciteit per afd. overtr.	8
benodigde directe capaciteit in uren	12.000
uren binnendienst (hhd) 95%	11.400
uren buitendienst (insp) 5%	600
opslag indirecte capaciteit 8%	960
totale benodigde uren	12.960
omgezet in fte (/1.400)	9,3
obv U-toetstarief april 2013	
kosten binnendienst € 43 p.u.	€ 490.200
kosten buitendienst € 50 p.u.	€ 30.000
kosten indirect € 56 p.u.	€ 53.760
KCC kosten: tel.contr a € 9,5	€ 855.000
totale kosten	**€ 1.428.960**

De opbrengsten ontvangen we over meerdere jaren. Daarom hebben we de opbrengsten ook meerjarig in beeld gebracht.

Intensiveren Telefonisch contr.		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Totaal
aantal signalen		90.000	90.000	90.000	90.000				360.000
aantal vervolgonderzoeken		2.500	2.500	2.500	2.500				10.000
totaal afdoeningen overtreding		1.500	1.500	1.500	1.500				6.000
met nadeel		750	750	750	750				3.000
met waarschuwing		750	750	750	750				3.000
nadeelbedrag*		€ 1.600	€ 1.500	€ 1.400	€ 1.300				
totaal nadeelbedrag		€ 1.200.000	€ 1.125.000	€ 1.050.000	€ 975.000				€ 4.350.000
boetepercentage		50%	50%	50%	50%				
boete		€ 600.000	€ 562.500	€ 525.000	€ 487.500				€ 2.175.000
tenuitvoerleggingsbedrag		€ 1.800.000	€ 1.687.500	€ 1.575.000	€ 1.462.500				€ 6.525.000
Inverderingsbedrag:									
ingezet 1e jaar	30%	€ 540.000	€ 506.250	€ 472.500	€ 438.750				
ingezet 2e jaar	45%		€ 270.000	€ 253.125	€ 236.250	€ 219.375			
ingezet 3e jaar	60%			€ 270.000	€ 253.125	€ 236.250	€ 219.375		
ingezet 4e jaar	70%				€ 180.000	€ 168.750	€ 157.500	€ 146.250	
totale inverdering		€ 540.000	€ 776.250	€ 995.625	€ 1.108.125	€ 624.375	€ 376.875	€ 146.250	€ 4.567.500

* Hier wordt uitgegaan van in de toekomst lagere doorlooptijden, waardoor frisdateperiode en daarmee nadeelbedrag verlaagt.

Ter toelichting:
Het ritme van incasso van terug te vorderen bedragen is op dit moment: 58% in het 1e jaar, 72% in het 2e jaar, en 78% in het 3e jaar. Onzeker is of deze percentages ook reëel zijn in de nieuwe situatie, waarbij de te vorderen bedragen als gevolg van de substantieel hogere boetes aanzienlijk stijgen. Voor de Businesscase hanteren wij daarom als aanname een aandeel van 30% feitelijke inning in het 1e jaar, 45% in het 2e jaar, 60% in het 3e jaar, en 70% in het 4e jaar. Dit betekent dat van de extra opbrengst van € 6,5 miljoen na 4 jaar € 4,5 miljoen is geïnd.

Concluderend kan worden vastgesteld, dat de uitvoeringskosten (ruim € 5,7 miljoen) de directe baten overstijgen. Daarbij maken we de volgende kanttekeningen:

- De geraamde opbrengst valt relatief lager uit doordat UWV de opbrengst zeer behoedzaam heeft geraamd. Er is hier ruimte voor meevallers.
- Bij dit type controles mogen ook indirecte baten worden verwacht. Als bekend wordt dat UWV werklozen intensiever controleert, dan kunnen gedragseffecten niet uitblijven. Meer klanten zullen dan alerter zijn op het naleven van regels. De opbrengst daarvan is echter nauwelijks te becijferen.

Terzijde.
In de businesscase WW worden voorstellen neergelegd om in aanvulling op de elektronische dienstverlening via persoonlijke contacten – in eerste aanleg aan het begin van de WW – te komen tot een betere naleving van spelregels en een grotere inzet op het vinden van werk. Het is denkbaar, maar op dit moment nog niet uitgewerkt, dat de resultaten van deze persoonlijke contacten gebruikt kunnen worden als risicoselectie voor de te voeren telefonische controles. Mocht dat technisch mogelijk blijken dan kan dat een substantiële bijdrage leveren aan de effectiviteit van de telefonische controle.

03/05/2014 15:08 030

Toelichting op Hoofdstuk 4 Pilot WGA Handhavingsgesprekken

In dit hoofdstuk geven we een nadere onderbouwing van de voorgestelde pilot WGA, waarbij wij anders dan bij andere voorstellen niet kunnen terugvallen op ervaringscijfers. Het onzekerheidsgehalte is daardoor groter. Onderdeel van de pilot is een nulmeting. De pilot beoogt ook uitspraken te kunnen doen over meerjarige opbrengsten in termen van besparing van uitkeringslasten.

De pilot met de WGA-populatie heeft als doelstelling te komen tot uitkeringslastenbesparing via intensivering van het toezicht. Dat toezicht richt zich zowel op de inspanningsverplichting om werk te vinden als op de naleving van de spelregels. De precieze inrichting van de pilot komt in een later stadium aan de orde. Dan kan ook worden bekeken of no show onderdeel kan uitmaken van deze pilot, maar gelet op het toezichtskarakter valt daar inderdaad veel voor te zeggen.
Net als bij de pilot ProPOM zullen de overige vestigingen worden gebruikt als 'controlevestigingen'. Dat vergt een zo aselect mogelijke representatieve afspiegeling van vestigingen als deelnemers aan de pilot.

Analoog aan de opbrengsten van de ProPOM pilot rekenen wij met een potentiële besparing op de uitkeringslasten van 2%. Bij een pilot van de voorgestelde omvang verwachten wij dan ook een opbrengst van € 4,5 miljoen.
Voor deze analogie pleit dat de WGA in de eerste 38 maanden (het domein van de pilot) een werkloosheidscomponent bevat, die per klant qua omvang kan variëren. Er zijn vanzelfsprekend verschillen met de WW. we benoemen hier de belangrijkste en geven daarbij aan in welke richting effect te verwachten valt.

- besparing op loongerelateerde uitkering — Zelfde effect als bij de WW
- WGA is een moeilijker doelgroep — Lager effect dan bij de WW
- Besparingspotentieel (vervolguitkeringen tot 65) — Hoger effect dan bij de WW
- Meer loonaanvulling (50% criterium) — Lager effect dan bij de WW
- Minder loonaanvulling (80% verdiencapaciteit) — Hoger effect dan bij de WW

In hoeverre de meer- en minder argumenten tegen elkaar opwegen kan niet worden gesteld. In de pilot kan dat worden nagegaan. Dan wordt ook duidelijk of de aanname dat 2% besparing ook kan op de uitkeringslasten voor deze doelgroep een reële optie is.

Kosten gemoeid met deze pilot

Potentiële doelgroep		66.000
Doelgroep na risicoselectie		33.000
Doelgroep pilot		8.250
Uren toezicht		24.750 (6 gesprekken à 30 min. + voorbereiding)
Aantal FTE		17,7
Benodigd FTE budget	€ 1,6 miljoen	
Onderzoekskosten	€ 0,25 miljoen	
Kosten totaal		€ 1,85 miljoen

Opbrengsten van de pilot

Aantal uitkeringen WIA	138.400	€ 1,9 miljard
Doelgroep Pilot	66.000	€ 906 miljoen
Verwachte besparing	2%	€ 4,5 miljoen

1910895 01903

BIJLAGE bij de UWV Businesscase Versterking Toezicht WW

Toelichting op hoofdstuk 2.2 van de Businesscase WW

In de businesscase WW worden voorstellen neergelegd om in aanvulling op de elektronische dienstverlening via persoonlijke contacten – in eerste aanleg aan het begin van de WW – te komen tot een betere naleving van spelregels en een grotere inzet op het vinden van werk.

Het CPB heeft de onderzoeksaanpak gevalideerd en aangegeven dat daaruit blijkt dat deze werkwijze mogelijk tot kostenbesparingen leidt. Dit kan in de orde van 2% van de uitkeringslasten zijn, maar de precieze omvang is op dit moment nog niet te bepalen volgens het CPB. Het CPB verwacht dat bij een landelijke uitrol binnen twee jaar met meer zekerheid de opbrengsten zijn te bepalen. Voor een goede beoordeling van de effecten is daarbij van belang dat goed wordt nagedacht over de wijze van uitrol. Bij een handige vormgeving van de uitrol - bijvoorbeeld differentiatie tussen regio's - kan een precieze effectmeting plaatsvinden.

APE geeft aan dat een landelijk effect wel buiten de pilot verwacht kan worden, aan de hand van analyses die concluderen dat gevonden piloteffecten niet kunnen worden toegeschreven aan systematische verschillen in de gespecificeerde vestigings- en populatiekenmerken en evenmin aan verschillen in arbeidskenmerken. Ook is er een check uitgevoerd om te controleren of de gevonden piloteffecten worden vertekend door systematische verschillen tussen pilot en niet-pilotvestigingen die niet in de modellen dat uitdrukking komen, maar die mogelijk wel invloed hebben op de uitkeringslast (Tussenevaluatie februari 2012, Bijlage 1). Dat blijkt niet of nauwelijks het geval te zijn.

APE heeft meerdere regressiespecifiacties uitgevoerd, het resultaat is vrij robuust over de verschillende specificaties, maar de effecten zijn niet statistisch significant. Dat is wel het geval als het model corrigeert voor een aanloopperiode en voor de invoering van een redesign (re-organisatie). Dan wordt een significant piloteffect gevonden van 2,3%. Het CPB plaatst een kanttekening bij dit resultaat: Wanneer de sturingsmethode landelijk uitgerold wordt kan er mogelijk opnieuw sprake zijn van situaties waarin de aandacht tijdelijk wordt afgeleid van het ProPOM doel, waardoor het piloteffect lager uitvalt dan verondersteld. De reden dat APE de voor de aanloopperiode en redesign gecorrigeerde resultaat in de rapportage presenteert is dat zij van mening zijn dat dit resultaat het structurele effect beter benadert.

In onderstaande tabel wordt een onderbouwing gegeven van de verwachte opbrengsten van de verschillende varianten die in de businesscase WW zijn voorgesteld.

03/05/2014 15:08 03

Berekeningen ProPOM	aantal werkloren**	aantal gesprekken	werkcoachminuten per gesprek	totaal aantal werkcoachminuten	aantal FTE (1650 uur)	Kosten werkcoach	Benodigd budget
1) Meest volledige variant: iedere WW'er een keer handhavingsgesprek eerste maand en de helft elke 2 maanden daarna							€ 35.418.871,43
a) Iedereen in eerste 4 wkn. kwartier eerste gesprek spreken (= met voor- en nawerk werkcoach 30 minuten per werkcoach).	500000	1	30	15000000	178,57	90150	€ 16.098.214,29
b) Helft van WW-populatiepopulatie nog 4 x 5 x extra 10 min. spreken (met voor- en nawerk 20 min.)	200000	4,5	20	18000000	214,29	90150	€ 19.317.857,14
2) Meest adequate variant*: iedere WW'er een keer handhavingsgesprek en de helft maatmaats							€ 25.787.142,86
a) Iedereen in eerste 3 maanden kwartier eerste gesprek spreken (= met voor- en nawerk werkcoach 30 minuten per werkcoach).	400000	1	30	12000000	142,86	90150	€ 12.878.571,43
b) Helft van WW-populatiepopulatie nog 3 x extra 10 min. spreken (met voor- en nawerk 20 min.)	200000	3	20	12000000	142,86	90150	€ 12.878.571,43
3) Slechts kwart van je populatie in eerste 3 maanden meermaals spreken.							€ 33.878.571,43
a) Helft van WW-populatie*** eerste gesprek in eerste 3 maanden kwartier spreken (= met voor- en nawerk werkcoach 30 minuten per werkcoach).	200000	1	30	6000000	71,43	90150	€ 6.439.285,71
b) Helft van de helft (25%) van de WW-populatie nog 3 x extra 10 minuten spreken (met voor- en nawerk 20 minuten)	100000	3	20	6000000	71,43	90150	€ 6.439.285,71

** Iedere WWer krijgt een rechten- en plichtengesprek in eerste maanden WW, zodat ze goed weten a) waar ze aan toe zijn, b) wat ze moeten doen en c) dat UWV handhaaft. De helft (risicogroep) wordt daarna meermaals opgeroepen, ongeveer eens in de 3 à 4 weken, in deze gesprekken wordt, naast het monitoren van het solliciatiegedrag van de klant, deze ook weer geholpen in de zoektocht naar werk. (Overkoers doet men dit in Noord Holland eens per 2 weken (volledige variant)).*
*** Van de ca. 500.000 nieuwe instromers in de WW zijn er na drie maanden nog ca. 300.000 over. Wij rekenen daarom in variant 2 en 3 met een gemiddelde van 400.000,*
**** Moeilijk op basis van 'harde kenmerken', bijv. iedereen onder de 40, iedereen met WW-rechten onder 20 uur, etc.*

Toelichting bij Hoofdstuk 2.3 van de Businesscase WW

In de businesscase WW wordt voorgesteld het aantal toepassingen van PAWA te verhogen. In 2012 is op basis van ervaringen in 2011 een schatting gemaakt van de effecten van de toepassing van PAWA. We nemen een deel van die raming in deze toelichting op.

Veronderstellingen:

- Inzet van PAWA leidt bij 34% van de mensen tot plaatsing.
- Bij deze groep leidt de PAWA aanpak gemiddeld binnen 2 maanden na inzet PAWA tot uitstroom naar werk.
- Voor de mensen, waarbij PAWA niet is ingezet of niet tot plaatsing leidt, geldt het normale uitstroompatroon van de WW. Na 12 maanden WW zitten mensen die uitstromen naar werk gemiddeld nog 6 maanden in de WW (zie hieronder).
- Bij succesvolle PAWA bemiddelingen stromen mensen dus gemiddeld 4 maanden eerder uit naar werk dan zonder de inzet van PAWA.
- Circa 90.000 mensen bereiken in 2012 de grens van 12 maanden WW
- De gemiddelde uitkering per maand bedraagt €1.600 en is gebaseerd op de juninota 2012.
- Uit analyse blijkt dat bij mensen die via de PAWA aanpak succesvol zijn bemiddeld, voor 20% van de uitkeringslasten inkomstenverrekeningen plaatsvindt.

Uit de uitstroomprofielen WW blijkt dat 21,8% van de oorspronkelijke instroom na 12 maanden nog in de WW zit en in aanmerking komt voor PAWA. Als we die 21,8% beschouwen als 100% dan stroomt daarvan normaal nog 31% uit naar werk. De rest (69%) stroomt uit wegens maxduur of andere redenen. Uitgerekend kan worden dat na 12 maanden WW mensen die uitstromen naar werk gemiddeld nog 6 maanden in de WW zitten (zie tabel 3 bijlage). Voor de totale WW-populatie geldt dat zij gemiddeld nog 9 maanden in de WW zitten (deze groep langdurig werklozen stroomt dus gemiddeld uit in de maand 21 van de WW).

Besparing uitkeringslasten bij inzet van 5.000 PAWA
De besparing op de uitkeringslasten van PAWA vergeleken met de situatie dat er geen PAWA wordt ingezet is als volgt opgebouwd:
Van de 5.000 PAWA verwijzingen leidt 34% tot een plaatsing = 1.700 plaatsingen. De besparing op de uitkeringslasten zonder inkomstenverrekeningen door de inzet van PAWA is dus: 1700 * 4 maanden uitkeringsbesparing * € 1.600 = € 11 miljoen.

1910895 01903

Inkomstenverrekeningen
Uit een analyse blijkt dat bij mensen die via de PAWA aanpak succesvol zijn bemiddelt, voor 20% van de uitkeringslasten inkomstenverrekeningen plaatsvindt. Dit is dus een verlies aan baten op de uitkeringslasten. Netto-effect op de uitkeringslasten is dus: €11 mln. – 20% = € 9 mln.

Kosten van PAWA
Hier tegenover staan de uitvoeringskosten van PAWA. Die bedragen per persoon € 1280,- (kosten intensieve dienstverlening Werkbedrijf € 1180,- en kosten van de extra inkomsten-verrekeningen zijn ca. € 100,-). Totale uitvoeringskosten zijn dan:
5.000 * € 1280,- = € 6 mln.

De netto-baten van de inzet van PAWA zijn onder de gehanteerde aannames dus positief.

60

Sociale Verzekeringsbank

Voorzitter Raad van Bestuur
Van Heuven Goedhartlaan 1
Postbus 1100
1180 BH Amstelveen
Telefoon (020) [redacted] 10,2,e
E-mail: [redacted]@svb.nl

03-05-2013 15:08 0032

Aan de Staatssecretaris van
Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Mevrouw drs. J. Klijnsma
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Datum	ons kenmerk	behandeld door	telefoonnummer
8 mei 2013	[redacted]	[redacted]	020 - 65[redacted] 10,2,e

Onderwerp: businesscase intensivering toezicht SVB

Geachte mevrouw de staatssecretaris,

Het tegengaan van fraude met sociale zekerheidsuitkeringen is essentieel voor zowel een houdbare financiering als bestendiging van het maatschappelijke draagvlak voor de sociale zekerheid. Voor de SVB is handhaving een permanent punt van aandacht. Ons beleid is er allereerst op gericht om fraude te voorkomen door een optimale preventie, daarnaast dient gepleegde fraude te worden onderkend, gecorrigeerd en gesanctioneerd.

In het regeerakkoord is overeengekomen de handhaving op het misbruik en oneigenlijk gebruik van sociale uitkeringen, verzekeringen en belastingen te intensiveren. Dit voorstel is een mogelijke uitwerking ter versterking van de handhaving en het toezicht door de SVB.

Op hoofdlijnen wordt een intensivering van de volgende handhavingsactiviteiten voorgesteld:
1. Gezamenlijke huishouding: (a) Intensivering verwerking fraude tips en (b) Gegevensuitwisseling waterverbruik nutsbedrijven vanaf 2015;
2. Uitbreiding controle buitenlandsvermogen (AIO);
3. Intensivering controle in de Verenigde Staten, België en Duitsland.

Het potentiele inverdieneffect van deze maatregelen op de door de SVB betaalde uitkeringen loopt op van ruim € 5 mln in 2014 tot ruim €13 mln in 2017.

Echter, de voornoemde intensivering is grotendeels gericht op het opsporen van het niet nakomen van de inlichtingen plicht rondom het gezamenlijk huishouden. Al jaren krijgt de SVB maatschappelijke signalen over onduidelijkheid die wordt ervaren rond het begrip samenwonen. Sinds het aanscherpen van de fraudewet per 1 januari j.l. is de maatschappelijke onrust vergroot. Het intensiveren van toezicht op het aspect van gezamenlijke huishouding zal leiden tot onnodige ongerustheid en onzekerheid bij de AOW-gerechtigden die ter goeder trouw zijn. Hierdoor komt naar mijn mening het imago van een betrouwbare en transparante overheid in het geding. Ik stel derhalve voor deze intensivering afhankelijk te maken van de voorbereiding van een beleidsvoornemen aan de kamer, waarop dit begrip zal worden aangepast in de wet, zodat eenduidige handhaving mogelijk is.

Sociale Verzekeringsbank

Hiermee kan een belangrijke bijdrage worden geleverd aan het voorkomen van fraude.In lijn met ons beleid dat allereerst gericht is op het voorkomen van fraude, stel ik voor een aantal preventieve maatregelen te treffen.

1. Beleidsvoorlichting
Voorkomen is beter dan genezen. Onderzoek van de SVB in 2011 heeft aangetoond dat een betere bekendheid rond rechten en plichten het aantal onrechtmatigheden verminderd. De communicatie zal worden gericht op veel voorkomende fouten; ook zal er aandacht zijn voor de gevolgen van de recente en komende wetswijzigingen
2. Versterking relatie MOE-landen
Voorts gaan we graag met u in gesprek over de wenselijkheid van attaché-capaciteit voor Midden en Oost Europa. Onder onze ketenpartners bestaat de indruk dat instroom van werknemers vanuit de nieuwe MOE-landen Roemenië en Bulgarije, die per 1 januari 2014 EU-lid worden, problemen kan gaan opleveren. Dit vergt de eerste jaren aanvullende aandacht, teneinde de relaties met zusterorganisaties, de voorlichting mogelijk ongewenste effecten het hoofd te kunnen bieden.
De SVB wil vanuit het Expertisecentrum Buitenland, waarin zij met een aantal ketenpartners samenwerkt, hierin het voortouw nemen.

Indicatief gaat het hier om een uitbreiding van 1 miljoen Euro, waarvan ik de uitwerking en onderbouwing graag met u en de uitvoeringsorganisaties UWV en CIZ ter hand neem.

Voor vragen over of een toelichting op de businesscase kan contact opgenomen worden met
10,2,2 dhr. [redacted]@svb.nl / 020 - 656[redacted] of dhr. [redacted] 020 – 656
[redacted]

Ik vertrouw erop u hiermee van dienst te zijn geweest.

Hoogachtend,
Sociale Verzekeringsbank

[redacted]

[redacted] MBA
Raad van Bestuur

03/05/2014 15:38 0303

Bijlage – Business case intensivering toezicht SVB

Met deze business case worden voorstellen gedaan tot intensivering van bestaande handhavings-activiteiten dan wel tot het (versneld) oppakken van nieuwe activiteiten. De SVB heeft de in aanmerking komende activiteiten geïnventariseerd en op basis van ervaringscijfers en/of aannames berekend wat hiervan de uitvoeringskosten en de opbrengsten zijn in de 'grote geldstroom', de door de SVB betaalde uitkeringen
De SVB verwacht meer effecten te bereiken door meer inspanningen op het natrekken van tips, door verscherping en structurele controles op risicogroepen en door het (sneller) verkrijgen van bewijsvoering waar mogelijk. Concreet gaat het om de volgende activiteiten:

- Afhandeling meldingen en tips
- Verder benutten van de wettelijke mogelijkheden, bijv. door uitwisseling gegevens met nutsbedrijven
- Verscherpte controle in landen met een hoog risicoprofiel
- Verscherpte controle op buitenlands vermogen, vanwege eveneens verhoogd risicoprofiel

Uitgangspunten, werkwijze
De handhavingsactiviteiten van de SVB zijn het resultaat van een al geruime tijd bestaand handhavingsbeleid dat gebaseerd is op een aantal uitgangspunten. Belangrijkstee uitgangspunten zijn:

- preventie gaat boven repressie
- alle activiteiten zijn gebaseerd op risicoanalyse en kosten-baten afweging.

Bij het onderzoek naar de mogelijkheden tot intensivering van het toezicht is eerst bezien welke bestaande en reeds voorziene nieuwe activiteiten daarvoor in aanmerking komen. Daarnaast zijn mogelijk nieuw te ontwikkelen handhavingsactiviteiten geïnventariseerd. Per activiteit is onderzocht en vastgesteld in welke mate deze maatregelen kan bijdragen aan de reductie van mogelijk misbruik van sociale verzekeringen.

Bij de opzet van deze businesscase is uiteraard ook gekeken naar de opzet van de businesscase van de Belastingdienst waar het Regeerakkoord naar verwijst.

Dit alles heeft geresulteerd in het volgende voorstel.

1a Intensivering verwerken fraudetips

Wat
Fraudetips zijn spontane signalen van burgers of organisaties over mogelijke fraude door een SVB-klant met betrekking tot de uitkering die we betalen. Tips zijn een belangrijke bron waaruit we onrechtmatigheden gericht kunnen onderkennen en corrigeren. De SVB heeft in 2011 een fraudemeldpunt ingericht. Daarmee kunnen we de spontaan uit de samenleving komende fraudesignalen bevorderen, effectiever maken en goed verder verwerken.

Hoe
Het lukt niet om met de huidige toezichtscapaciteit van de SVB alle binnenkomende tips op te pakken. Wij stellen voor vanaf 2014 een zodanige uitbreiding van de toezichtscapaciteit te verwezenlijken dat de SVB alle tips kan oppakken. Op basis van ervaringsinformatie inzake de 'succesratio' en opbrengsten van tips is berekend hoeveel extra opbrengsten mogelijk zijn door alle tips op te pakken en hoeveel de daarvoor benodigde extra capaciteitsinzet kost.

Kosten
Met de huidige capaciteit en werkverdeling verwerkt de SVB 300 tips per jaar. De instroom van tips was in de jaren 2009-2011 gemiddeld 750 per jaar. In 2012 is de instroom verhoogd naar 1.200 tips, dankzij het in 2011 ingerichte fraudemeldpunt. Er van uitgaande dat het aantal jaarlijkse tips op dit niveau blijft heeft de SVB, om alle tips te kunnen behandelen, dus extra capaciteit nodig voor 1.200 – 300 = 900 tips. Totale kosten daarvan: ***€ 1,2 mln***

Baten
Gemiddeld leidt een derde van de in behandeling genomen tips tot de conclusie dat er inderdaad sprake is van een onrechtmatigheid waarbij de uitkering moet worden aangepast en een boete moet worden opgelegd dan wel aangifte bij de Officier van Justitie moet plaatsvinden. Die succesvolle tips leveren een terugvordering op en een besparing op uitkeringen in de jaren vanaf de herziening van de uitkering. Daarbovenop wordt de onrechtmatigheid gesanctioneerd met een administratiefrechtelijke boete of wordt bij een schade van meer dan € 50.000 aangifte bij het OM gedaan.
Opbrengsten van 900/3 = 300* succesvolle tips zijn jaarlijks vanaf 2014: ***€ 5,9 mln***
Door cumulatie van de in voorgaande jaren behaalde besparingen op uitkeringen loopt dat op tot € 9,5 mln in 2017.

Netto resultaat
In 2014 € 5,9 mln opbrengsten – € 1.2 mln investeringen = ***€ 4,7 mln***
Door cumulatie van de in voorgaande jaren behaalde besparingen op uitkeringen loopt dat op tot € 8,3 mln in 2017

03-05-2014 15:03 @34

1b. Uitwisseling met nutsbedrijven

Wat

De SVB krijgt met ingang van 1 oktober 2013 de bevoegdheid om – net als nu al het geval is bij gemeenten - gegevens van nutsbedrijven (water en elektra) en van woningcorporaties uit te vragen. Dit is opgenomen in een wijziging van de Suwi-wetgeving die tot doel heeft om handhaving door gegevensuitwisseling te verbeteren.
Uit eerdere onderzoeken die de SVB samen met gemeenten uitvoerde in het kader van Interventieteams, is vastgesteld dat waterverbruik sterke indicaties kan opleveren voor onjuistheden in opgegeven gegevens over adres- en leefvorm.

Als deze wetswijziging in werking treedt, kan de SVB aan de hand van waterverbruiksgegevens controleren of sprake is van een gezamenlijke huishouding in het kader van AOW, AIO en Anw-wetgeving. Een relatief hoog verbruik van water (en elektra) wijst erop dat iemand wellicht niet alleen woont. Een relatief laag verbruik wijst er op dat iemand mogelijk niet op het GBA-adres woont maar elders, mogelijk bij/met een ander.

Hoe

De SVB wil in 2014 komen tot een zodanige jaarlijkse levering van de waterverbruiksgegevens van de waterleveranciers dat wij inzicht kunnen krijgen in het verbruik van alleenstaande AOW-,AIO- en Anw-gerechtigden.. We moeten nader onderzoeken hoe dit het beste gedaan kan worden. De SVB kan zelf afspraken maken met de waterleveranciers in Nederland (Koepel Vewin - Vereniging van waterbedrijven in Nederland- en/of de tien aangesloten waterleveranciers zelf). eerst is onderzoek gewenst of mogelijke samenwerkingen in dit verband zoals met name de gemeenten, kunnen worden gerealiseerd. Dat zal structurele besparingen opleveren in de uitvoeringskosten. Wellicht dat het Inlichtingenbureau daarbij een landelijke functie kan vervullen.

Het doel van de toegang tot de verbruiksgegevens is om vanaf 2015 jaarlijks steekproefsgewijs te komen tot controle van de leefvorm van adressen met een bovengemiddeld laag verbruik. Onderzocht moet worden of we ook kunnen komen tot het onderkennen van bovengemiddeld hoog verbruik. Elk jaar kunnen we een deel van de te verwachten gevallen die daarvoor in aanmerking komen, controleren door middel van een huisbezoek aan het betrokken adres en eventueel benodigd vervolgonderzoek.

De resultaten uit eerdere Waterproef-onderzoeken van gemeenten waarin de SVB participeerde zijn geëxtrapoleerd naar de totale SVB-klantpopulatie waarvan mogelijk niet gemeld samenwonen door gegevens over zeer laag waterverbruik kan worden achterhaald. Daaruit blijkt dat we maximaal 40.000 signalen kunnen verwachten (AOW, AIO en Anw samen). Die signalen betreffen een zodanig laag verbruik dat bewoning van dat adres twijfelachtig is. Als we alle 40.000 signalen onderzoeken kunnen we maximaal 4.000 terugvorderingen verwachten (10% van de signalen). Bij gemiddeld € 10.000,- per terugvordering, levert dat maximaal € 40 mln op. Het is niet reëel alle 40.000 signalen te behandelen. Dat kost heel veel capaciteit en verdere ervaring met het proces kan er toe leiden dat we signalen gerichter kunnen oppakken. Daarom stellen we voor wel vanaf 2015 wel alle signalen vanuit de waterleveranciers te genereren om aansluitend in de jaren 2015 tm 2017 1.000 signalen per jaar te gaan onderzoeken. In totaal dus 3.000 signalen.

Kosten
De kosten van het ontwikkelen en realiseren van de benodigde aanlevering van gegevens van de waterleveranciers in 2014 zijn globaal geschat en maximaal: ***€ 0,9 mln***

De werkelijke kosten hangen sterk af van de wijze waarop we de gegevenslevering vormgeven. Deze ontwikkelactiviteiten worden in 2014 uitgevoerd en gefinancierd zodat het in te richten proces vanaf 2015 operationeel is en de aan dat proces verbonden baten kunnen worden gegenereerd.

De vaste jaarlijkse beheerskosten en de kosten van verwerking/onderzoek/afhandeling van de signalen die uit het proces van gegevensverwerking komen zijn vanaf 2015 maximaal: ***€ 1,4 mln***

Hierbij moet worden opgemerkt dat de hoogte van de beheerskosten fors lager kunnen zijn als we een gezamenlijk uitwisselingsproces met andere instanties kunnen inrichten.

Netto resultaat:
In 2014 (alleen ontwikkelkosten, nog geen opbrengsten) ***€ - 0,9 mln***
In 2015: € 2 mln opbrengsten - € 1,4 mln investeringen = ***€ 0,6 mln***
Door cumulatie van in voorgaande jaren behaalde besparingen op uitkeringen neemt dit netto resultaat verder toe van € 1 mln in 2016 tot € 1,4 mln in 2017.

2. *Uitbreiding controle buitenlands vermogen*

Wat
Onderzoek door de attachés voor sociale zaken in met name Turkije en Marokko heeft uitgewezen dat WWB/AIO-gerechtigden vaak vermogen in die landen hebben zonder dat aan de gemeente of de SVB te melden. Omdat attachéonderzoek de enige manier is om dit afdoende vast te stellen heeft SZW in overleg met UWV en SVB besloten de onderzoekscapaciteit van de attachés in Turkije en Marokko uit te breiden om meer vermogensonderzoeken te kunnen doen.
Daarnaast heeft de SVB zelf besloten vanaf 2013 alle AIO-klanten uitdrukkelijk te bevragen op vermogen in het buitenland. Inmiddels zijn daartoe al de klanten met een relatie met Suriname benaderd. Eerder onderzoek wijst uit dat klanten doorgaans bij bevraging eventuele aanvullend inkomen (pensioen) en/of buitenlands vermogen opgeven. We hebben gepland om , vanwege verhoogde effectiviteit, een beperkt aantal van de bevraagde klanten vervolgens thuis te bezoeken dan wel op te roepen op de SVB-locatie. We stellen voor om meer dan het geplande aantal huisbezoeken te verrichten bij AIO-gerechtigden. We weten wat die huisbezoeken kosten en wat ze opleveren.

Hoe
De SVB verricht nu elk jaar 200 huisbezoeken en 600 oproepingen op de SVB-locatie om controle te verrichten op buitenlands verblijf en buitenlands vermogen. Wij stellen voor dit uit te breiden met 300 huisbezoeken en 400 oproepingen zodat we in totaal 1.500 klanten onderzoeken.

Kosten:	***€ 0,1 mln***
Baten:	***€ 0,3 mln***
Netto resultaat in 2014: € 0,245 mln investering – € 0,1 mln opbrengst =	***€ 0,2 mln***

03-05-2014 15:38 035

3. *Jaarlijks controle-onderzoek in de VS, België en Duitsland*

Wat
De SVB heeft sedert 2001 meerdere controle-onderzoeken in de VS, België en Duitsland verricht. Uit alle onderzoeken is gebleken dat er in deze landen sprake is van een verhoogd risicoprofiel met betrekking tot het verzwijgen van een gezamenlijke huishouding. De opbrengsten van de onderzoeken in deze landen overtroffen de kosten in ruime mate. Het betreft landen met grote klantpopulaties en goede onderzoeksmogelijkheden. Deze onderzoeken komen dus bij uitstek in aanmerking voor intensivering.

Hoe
Wij stellen voor voortaan elk jaar een controle-onderzoek in de VS, België en Duitsland uit te voeren, een en ander conform huidig beleid bij buitenlandonderzoeken. Daarbij worden enerzijds gevallen onderzocht waarin tijdens de gevalsbehandeling door de SVB onzekerheid over de rechtmatigheid is ontstaanen anderzijds steekproefsgewijs een aantal gevallen gecontroleerd. Signalen voor onrechtmatigheden worden voor deze landen met name gegenereerd doordat de SVB de alleenstaande klanten in deze landen regelmatig bevraagt over hun leefsituatie.

Kosten:	***€ 0,2 mln***
Baten:	***€ 2,1 mln***
Netto resultaat in 2014: € 2,1 mln opbrengsten - € 0,2 mln investeringen =	***€ 1,9 mln***

Door cumulatie van in voorgaande jaren behaalde besparingen op uitkeringen neemt dit netto resultaat verder toe tot € 3,5 mln opbrengsten - € 0,2 mln investeringen = € 3,3 mln in 2017.

Overzicht kosten en opbrengsten

De investeringen (kosten), opbrengsten (baten) en de resultaten (opbrengsten minus investeringen) zijn per jaar aangegeven. Vooralsnog gaan we uit van jaarlijkse herhaling van alle met ingang van 2014 in te voeren voorgestelde activiteiten in 2015, 2016 en 2017.

De SVB zal de kosten en opbrengsten van de betrokken activiteiten monitoren en jaarlijks evalueren en analyseren en waar nodig bijstellen.

De opbrengsten bestaan uit drie componenten, namelijk de terugvorderingen van te veel betaalde uitkeringen, de te incasseren boeten en de besparingen op uitkeringen, die bereikt worden doordat de geconstateerde onrechtmatige betalingen beëindigd zijn en dus niet meer doorlopen. Die besparingen zijn meerjarig en cumuleren dus in opvolgende jaren bovenop de in dat jaar zelf te realiseren besparingen. Daarom nemen de totale netto opbrengsten per jaar toe, van € 5,8 mln in 2014 tot € 13,1 mln in 2017.

Omdat de SVB een incassoratio heeft van 96% is vooralsnog het gehele bedrag aan terug-vorderingen als opbrengst ingeboekt. We hebben een uitzondering gemaakt voor de terug-vorderingen terzake de controle op vermogen in het buitenland van AIO-gerechtigden (bijstand voor 65-plussers) omdat we daarbij een lagere incassoratio verwachten. Bij de opbrengsten in de

vorm van geïncasseerde boeten is rekening gehouden met verminderingen van de boeten door verminderde verwijtbaarheid of dringende redenen en met soms (vooral bij de AIO) een lagere incassoratio.

Een onzekere factor bij alle activiteiten is de mogelijke afnemende meeropbrengst vanwege de effecten van de intensivering. Enerzijds zullen de activiteiten een preventieve werking hebben. Anderzijds zal in de loop der jaren het absolute aantal overtredingen afnemen. We hebben in dit voorstel geen rekening gehouden met deze mogelijke effecten. De omvang van de intensivering is relatief gering ten opzichte van de totale desbetreffende klantpopulaties en de intensiveringen beperken zich vooralsnog tot de periode 2014-2017. Daardoor zal een eventuele afnemende meeropbrengst zeer beperkt zijn. Pas bij een verdere schaalvergroting/intensivering en bij een langere periode daarvan zal rekening gehouden moeten worden met een significant afnemende meeropbrengst.

In onderstaande overzicht zijn de activiteiten opgenomen met de kosten en opbrengsten.

Investeren - Opbrengst - Resultaat	2013	2014	2015	2016	2017
Investering		1.200.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000
Opbrengst		5.900.000	7.100.000	8.300.000	9.500.000
Resultaat		4.700.000	5.900.000	7.100.000	8.300.000
Investering		900.000	1.400.000	1.400.000	1.400.000
Opbrengst		0	2.000.000	2.400.000	2.800.000
Resultaat		-900.000	600.000	1.000.000	1.400.000
Investering		100.000	100.000	100.000	100.000
Opbrengst		245.000	255.000	265.000	275.000
Resultaat		145.000	155.000	165.000	175.000
Investering		200.000	200.000	200.000	200.000
Opbrengst		2.080.000	2.540.000	3.000.000	3.460.000
Resultaat		1.880.000	2.340.000	2.800.000	3.260.000
Totaal Investeren - Opbrengst - Resultaat	2013	2014	2015	2016	2017
Totale investering		2.400.000	2.900.000	2.900.000	2.900.000
Totale opbrengst		8.225.000	11.895.000	13.965.000	16.035.000
Totale resultaat		5.825.000	8.995.000	11.065.000	13.135.000

28-2-2014

Afgeronde interventieteamprojecten vanaf januari 2004 tot januari 2014

	PROJECT	PROJECTLEIDER	RCF	SECTOR
1.	Warehouses, Zeeland en West-Brabant	Belastingdienst		Branche
2.	Amsterdamsestraatweg, Utrecht	Gemeente	Utrecht	Wijk
3.	Illegale tewerkstelling Brabant ZO/Limburg	Gemeente	Zuidoost	Fenomeen
4.	Kantorenbouw Noord-Holland	Arbeidsinspectie		Branche
5.	Westlands Interventieteam 2004/2005	Arbeidsinspectie		Branche
6.	Waterproef, Overijssel	Gemeente	Overijssel	Fenomeen
7.	Vleesindustrie, Twente	Belastingdienst		Branche
8.	Sofinummer-/ID-fraude, Rotterdam	Gemeente	Rotterdam	Fenomeen
9.	Horeca IT Noorden des lands	Arbeidsinspectie		Branche
10.	Pluimveesector, Gelderland/Flevoland + noorden Brabant en Limburg	UWV		Branche
11.	Beverwijkse bazaar	UWV		Branche
12.	Markten, Haaglanden-Hollands Midden	Belastingdienst		Branche
13.	Teelten, Noord-Limburg+ Rivierengebied+ Noord-Holland-Noord	Arbeidsinspectie		Branche
14.	Groenewoud, Tilburg	Gemeente	Zuidwest	Wijk
15.	Pseudo-zelfstandigen MOElanden, Zeeland+ west-Brabant	Belastingdienst		Fenomeen
16.	Horeca IT Zaanstad	Arbeidsinspectie		Branche
17.	Carcleanbedrijven	Belastingdienst		Branche
18.	Transvaal, Den Haag	Gemeente	Haaglanden	Wijk
19.	Belwinkels, Rotterdam	Gemeente	Rotterdam	Branche
20.	Schoonmaak	Belastingdienst		Branche
21.	Wijk West, Utrecht	Gemeente	Utrecht	Wijk
22.	Dordtselaan, Rotterdam	Gemeente	Rotterdam	Wijk
23.	Vakantietijd, Overijssel+deel Gelderland+deel Flevoland	UWV		Fenomeen
24.	Waterproef Noorden des Lands	Gemeente	Noord	Fenomeen
25.	Waterproef Haaglanden	Gemeente	Haaglanden	Fenomeen
26.	Waterproef Gelderland/Flevoland	Gemeente	Gelderland/ Flevoland	Fenomeen
27.	Waterproef Zuidwest-Nederland	Gemeente	Zuidwest	Fenomeen
28.	Waterproef Zuidoost-Nederland (noord-+ midden-Limburg)	Gemeente	Zuidoost	Fenomeen

	PROJECT	PROJECTLEIDER	RCF	SECTOR
29.	Bogerd, Uden	Gemeente	Zuidoost	Wijk
30.	Westlands Interventieteam 2006/2007	Arbeidsinspectie		Branche
31.	Personenvervoer, Zuid-Limburg	UWV		Branche
32.	Bouw Interventieteam Noord-Nederland	Arbeidsinspectie		Branche
33.	Waterproef, Utrecht Gooi-& Vechtstreek	Gemeente	Utrecht	Fenomeen
34.	Industriewijk 'Midden' (Strijkviertel), Utrecht	Arbeidsinspectie		Branche
35.	Horeca IT Utrecht/Amersfoort	Arbeidsinspectie		Branche
36.	Vliegende Brigade, Rotterdam	Gemeente	Rotterdam	Fenomeen
37.	'De Lange Straat', regio Waalwijk/Geertruidenberg/ Oosterhout	Gemeente	Zuidwest	Fenomeen
38.	Warehouses II, landelijk	Belastingdienst		Branche
39.	Wokrestaurants, landelijk	Belastingdienst		Branche
40.	Waterproef, Noord-Holland	Gemeente	Noord-Holland	Fenomeen
41.	Horeca IT Hollands Midden	Arbeidsinspectie		Branche
42.	Horeca IT Limburg-Noord	Arbeidsinspectie		Branche
43.	Detailhandel Gelderland	Arbeidsinspectie		Branche
44.	'Aan het Water', havengebied Vlissingen-Terneuzen	Regiopolitie Zeeland, Haventeam Vlissingen		Branche
45.	Illegale Aanmonstering, scheepsonderhoud Scheldestromen	Arbeidsinspectie		Branche
46.	Grensoverschrijdende arbeid, Overijssel+ delen Gelderland en Flevoland	Belastingdienst		Fenomeen
47.	'Op de grens', Bedrijventerreinen Hazeldonk en Moerdijk	Belastingdienst		Branche
48.	Oud-Overdie, Alkmaar	Gemeente	Noord-Holland	Wijk
49.	Waterproef, Noord- & Zuidoost-Brabant	Gemeente	Zuidoost	Fenomeen
50.	Acacia, Enschede	Gemeente	Overijssel	Wijk
51.	Industrieterreinen Rotterdam, Dordrecht en Schiedam	Gemeente	Rotterdam	Branche
52.	HEIT, Haags Economisch Interventieteam	Gemeente	Haaglanden	Wijk
53.	Goedkope Hotels	Belastingdienst		Branche
54.	Aanpak GBA-fraude, Amsterdam	Gemeente	Noord-Holland	Fenomeen
55.	Horeca IT Limburg-Zuid	Arbeidsinspectie		Branche
56.	Horeca IT Gelderland	Arbeidsinspectie		Branche

	PROJECT	PROJECTLEIDER	RCF	SECTOR
57.	Horeca IT Noord	Arbeidsinspectie		Branche
58.	Horeca IT Noord-Holland-Noord	Arbeidsinspectie		Branche
59.	Markten, Utrecht Gooi-&Vechtstreek	Belastingdienst		Branche
60.	Industrieterrein 'Lage Weide', Utrecht	Arbeidsinspectie		Branche
61.	BIBOB, Tilburg	Gemeente	Zuidwest	Fenomeen
62.	Risicobedrijven, Overijssel	Gemeente	Overijssel	Fenomeen
63.	Scheepsbouw en –reparatie, Limburg	Arbeidsinspectie		Branche
64.	Scheepswerven en illegale aanmonstering Noord-Holland	Arbeidsinspectie		Branche
65.	Scheepsbouw en illegale aanmonstering Rotterdams havengebied	Arbeidsinspectie		Branche
66.	Horeca IT Overijssel	Arbeidsinspectie		Branche
67.	Horeca IT Brabant-Noord	Arbeidsinspectie		Branche
68.	Horeca IT Utrechtse Heuvelrug	Arbeidsinspectie		Branche
69.	Keent, Weert	Gemeente	Zuidoost	Wijk
70.	Beverwijkse bazaar II	Belastingdienst		Branche
71.	Overvecht, Utrecht	Gemeente	Utrecht	Wijk
72.	Duin- en Bollenstreek, huisvesting MOElanders	Belastingdienst		Fenomeen
73.	Boschveld, 's Hertogenbosch	Gemeente	Zuidoost	Wijk
74.	Westlands Interventieteam 2008/2009	Arbeidsinspectie		Branche
75.	Champignonteelt, Gelderland/Flevo-land/Brabant/Limburg	Arbeidsinspectie		Branche
76.	Axi Taxi, landelijk	Belastingdienst		Branche
77.	Hazenpad, onbekend ondernemerschap in de particuliere bouw, landelijk	Belastingdienst		Branche
78.	Kadastercheck, detectie van verzwegen vermogen, Noord+ Overijssel+ Gelderland+ Flevoland	Gemeente	Noord	Fenomeen
79.	Duurzaam gescheiden leven, Gelderland/Flevoland	SVB		Fenomeen
80.	Actieradius, gemeenten rond Rotterdam	Belastingdienst		Fenomeen
81.	Tijdelijk Wonen en Werken, huisvestingsproblematiek MOE-landers in A2-gemeenten rondom Valkenswaard	Gemeente	Zuidoost	Fenomeen
82.	Goese Polder, Goes	Gemeente	Zuidwest	Wijk
83.	Horeca IT Zeeland	Arbeidsinspectie		Branche
84.	Horeca en detailhandel Haarlem	Arbeidsinspectie		Branche

	PROJECT	PROJECTLEIDER	RCF	SECTOR
85.	Detailhandel Noord-Nederland	Arbeidsinspectie		Branche
86.	Tollensstraat, Oss	Gemeente	Zuidoost	Wijk
87.	'Looij', Lood om oud ijzer; handel in metalen, Brabant-noord	Gemeente	Zuidoost	Fenomeen
88.	BIBOB, Bergen op Zoom	Gemeente	Zuidwest	Fenomeen
89.	Analyseproject Transvaal, Den Haag	Gemeente	Haaglanden	Toetsing risico-indicatoren
90.	Ondiep, Utrecht	Gemeente	Utrecht	Wijk
91.	Huisvesting arbeidsmigranten, Eindhoven	Gemeente	Zuidoost	Fenomeen
92.	Horeca IT Rijn & Venen en Lekstroom	Arbeidsinspectie		Branche
93.	Kruidenbuurt, Tilburg	Gemeente	Zuidwest	Wijk
94.	Veldhuizen, Ede	Gemeente	Gelderland/ Flevoland	Wijk
95.	Detailhandel Overijssel	Arbeidsinspectie		Branche
96.	Bedrijventerrein/Veilingen Lansingerland en Barendrecht	Gemeente	Rotterdam	Branche
97.	KOMPAS, huisvesting MOE-landers, west-Friesland	Gemeente	Noord-Holland	Fenomeen
98.	Hogewey/Stationsgebied, Weesp	Gemeente	Utrecht	Wijk
99.	Huisvesting migranten, Venray	Gemeente	Zuidoost	Fenomeen
100.	Schoonmaak Noord	Arbeidsinspectie		Branche
101.	Schoonmaak Midden	Arbeidsinspectie		Branche
102.	Schoonmaak Zuidwest	Arbeidsinspectie		Branche
103.	Uitzendbureaus Brabant en Limburg	Arbeidsinspectie		Branche
104.	MOOT, Maatschappelijke Ontwrichting en Overlast Tilburg	Gemeente	Zuidwest	Fenomeen
105.	Flatwijk/Abdijlaan/Nonnenveld, Uden	Gemeente	Zuidoost	Wijk
106.	'Middengebied', Vlissingen	Gemeente	Zuidwest	Wijk
107.	'ClockWork', 4 exportveilingen in Noord-en Zuid-Holland	Belastingdienst		Branche
108.	Westlands Interventieteam 2010-2011	Arbeidsinspectie		Branche
109.	Kanaleneiland, Utrecht	Gemeente	Utrecht	Wijk
110.	De Riet, Almelo	Gemeente	Overijssel	Wijk
111.	De Vergt, Zaltbommel	Gemeente	Gelderland/ Flevoland	Wijk
112.	Merwestein, Nieuwegein	Gemeente	Utrecht	Wijk
113.	Gastouderbureaus, Utrecht Gooi-&Vechtstreek	Belastingdienst		Branche
114.	Bedrijventerreinen en Growshops, Rotterdam	Gemeente	Rotterdam	Branche
115.	Schoonmaak Noord-Holland 2010-2011	Arbeidsinspectie		Branche

	PROJECT	PROJECTLEIDER	RCF	SECTOR
116.	Donderberg, Roermond	Gemeente	Zuidoost	Wijk
117.	Rotterdamse Grote Markten	Gemeente	Rotterdam	Branche
118.	Bedrijventerrein De Liede, Haarlemmermeer	Belastingdienst		Branche
119.	Themacontrole 'Antillenpensioen'	SVB		Fenomeen
120.	Vrieheide-de Stack/Passart/Maria-Gewanden, Heerlen	Gemeente	Zuidoost	Wijk
121.	Hambaken en Bartjes, 's Hertogenbosch	Gemeente	Zuidoost	Wijk
122.	Duin- & Bollenstreek 2010	Gemeente	Haaglanden	Fenomeen
123.	Huisvesting Arbeidsmigranten Dordrecht	Gemeente	Rotterdam	Fenomeen
124.	Recreatie Baarle-Nassau	Gemeente	Zuidwest	Fenomeen
125.	Huisvesting arbeidsmigranten en illegale arbeid in Zuidwest-Nederland	Gemeente	Zuidwest	Fenomeen
126	Soesterkwartier/Isselt, Amersfoort	Gemeente	Utrecht	Wijk
127	Stokhasselt/Vlashof, Tilburg	Gemeente	Zuidwest	Wijk
128	Westwijk, Vlaardingen	Gemeente	Rotterdam-Rijnmond	Wijk
129	Controle van (plezier-)vaartuigen als vermogen in de bijstand	Gemeente	Noord	Fenomeen
130	Wijkgerichte aanpak Vlissingen-noord	Gemeente	Zuidwest	Wijk
131	Taxi's Hollands Midden	Gemeente	Haaglanden-Hollands Midden	Fenomeen
132	Recreatieterreinen Maasdriel	Gemeente	Gelderland	Fenomeen
133	Nazorg De Vergt, Zaltbommel	Gemeente	Gelderland	Wijk
134	Schoon Schip, Amsterdam	Gemeente	Noord-Holland	Fenomeen

1. **Warehouses**
   Projectleider : **Belastingdienst**
   Participanten : Belastingdienst, Arbeidsinspectie, UWV
   Looptijd : maart 2004 t/m juni 2005
   Gebied : bedrijfsterreinen Moerdijk en Hazeldonk
   Doelstelling : bestrijding van illegale tewerkstelling en handhaving op juiste afdracht van loonheffing en sociale verzekeringspremies.

2. **Amsterdamsestraatweg, Utrecht**
   Projectleider : **Gemeente**
   Particpanten : AI, UWV, BD, Vreemdelingenpolitie en gemeente Utrecht.
   Looptijd : juni 2004 tot medio 2006.
   Gebied : wijk Amsterdamsestraatweg en omgeving, Utrecht
   Doelstelling : tegengaan van verschillende vormen van fraude en van illegale tewerkstelling. Het project richt zich op onrechtmatige bewoning en malafide ondernemingen.

3. **Illegale tewerkstelling Brabant ZO/Limburg**
   Projectleider : **Gemeente**
   Participanten : Gemeenten, Arbeidsinspectie, Belastingdienst, UWV
   Looptijd : mei 2004 t/m november 2004
   Gebied : Zuid-oost Brabant /Midden Limburg
   Doelstelling : het voorkomen en terugdringen van de illegale, onveilige en/of onhygiënische wijze van huisvesting van tijdelijke buitenlandse arbeidskrachten of werknemers; het voorkomen en terugdringen van belasting-, premie- en uitkeringsfraude, en van illegale tewerkstelling.

4. **Kantorenbouw Noord-Holland**
   Projectleider : **Arbeidsinspectie**
   Participanten : AI , Belastingdienst, UWV, Vreemdelingenpolitie
   Looptijd : oktober 2004-maart 2005
   Gebied : kantoren in Noord-Holland
   Doelstelling : bestrijding van diverse vormen van fraude(belasting-, premie-, uitkerings- en identiteitsfraude) en van illegale tewerkstelling, alsmede controle op naleving van de Arbowet in de bouw van kantoren in Noord-Holland.

5. **Westlands Interventieteam 2004/2005**
   Projectleider : **UWV**
   Participanten : AI , Belastingdienst, UWV, Vreemdelingenpolitie
   Looptijd : januari 2004- december 2005
   Gebied : tuinbouw in Westland
   Doelstelling : aanpak van ondernemingen in de (glas)- tuinbouw en uitzendbranche die als notoire overtreders bekend staan.

6. **Waterproef, Overijssel**
   Projectleider : **Gemeente**
   Participanten : UWV, SVB en een aantal Overijsselse gemeenten;
   Looptijd : april 2004 t/m februari 2005
   Gebied : provincie Overijssel

Doelstelling : misbruik van uitkeringen binnen de provincie Overijssel aanpakken door middel van koppeling van gegevens over waterverbruik met de uitkeringsbestanden van de deelnemende gemeenten, de SVB en het UWV.

7. Vleesindustrie, Twente

Projectleider : **Belastingdienst**
Participanten : Belastingdienst, Arbeidsinspectie, UWV, gemeenten, Vreemdelingenpolitie, Kon. Marechaussee
Looptijd : juni 2004 t/m maart 2005
Gebied : Twente
Doelstelling : een korte interventie binnen de vleesbranche, waarbij verschillende fraudeaspecten binnen deze sector aan de orde kunnen komen, zoals zwart loon, illegaliteit en illegale tewerkstelling, aanpak oneerlijke concurrentie, rol uitzendbureaus binnen vleesbranche, uitkeringsfraude

8. Sofi-nummerfraude/ID-fraude, Rotterdam

Projectleider : **Gemeente**
Participanten : gemeente, UWV, Belastingdienst
Looptijd : juni 2004 t/m mei 2005
Gebied : Rotterdam
Doelstelling :vaststellen en bestrijden van sofinummerfraude onder de cliënten van de GSD'en, werkgevers, uitzendbureaus en personen die sofinummer en identiteitsfraude faciliteren of organiseren;

9. Horeca Interventieteam Noorden des lands

Projectleider : **Arbeidsinspectie**
Participanten : Arbeidsinspectie, Belastingdienst, UWV, gemeenten, Politie, VWA
Looptijd : juli 2004 t/m februari 2005
Gebied : Leeuwarden, Sneek, Groningen, Winschoten, Emmen en Meppel.
Doelstelling : terugdringen van illegale tewerkstelling, belasting- en premiefraude, uitkeringsfraude, het handelen in strijd met (gemeentelijke) horecavergunningen en overtreding van bijzondere wetten, het uitoefenen van vreemdelingentoezicht en tegengaan van daarmee samenhangende misstanden in de horecabranche.

10. Pluimveeservicesector

Projectleider : **UWV.**
Participanten : UWV, AI, Belastingdienst
Gebied : Gelderland/Flevoland en vanaf najaar 2005 noordelijk deel van Noord-Brabant en van Limburg
Looptijd : oktober 2004-april 2006; beëindigd in verband met vogelgriepvirus
Doelstelling : bestrijding illegale arbeid bij kippenvangbedrijven.

11. Beurzen/zwarte markt: Beverwijkse Bazaar

Projectleider : **UWV**
Participanten : UWV, Belastingdienst, gemeenten Amsterdam en Haarlem
Looptijd : oktober 2004 t/m november 2005
Gebied : Beverwijkse bazaar, Beverwijk

Doelstelling : het opsporen en bestrijden van sociale zekerheidsfraude en fiscale fraude door (en mogelijk illegale tewerkstelling) gepleegd door standhouders op de Beverwijkse Bazaar.

12. Markten, Haaglanden/Hollands Midden

Projectleider : **Belastingdienst**
Participanten : Belastingdienst, de Arbeidsinspectie, UWV, de Sociale Verzekerings bank, de diensten Sociale Zaken, de Vreemdelingendienst en de Regiopolitiekorpsen Haaglanden en Hollands-Midden
Looptijd : januari 2005 t/m november 2005
Gebied : Haaglanden/Hollands Midden
Doelstelling : controles onder marktkooplieden, meelopers (dagplaatsen), standwerkers, kraamopbouwers en hun werknemers op het terrein van identiteit, sociale zekerheid, belastingen, en ARBO wetgeving.

13. Teelten

Projectleider : **Arbeidsinspectie.**
Participanten : UWV, AI, Belastingdienst en Vreemdelingenpolitie
Gebieden :Noord-Limburg- glastuinbouw (aug-sept. 2005)
Rivierengebied- fruitoogst (sept.-okt. 2005)
Noord-Holland-Noord- kool en bloembollen (okt.-nov. 2005)
Doelgroep : in dit project zijn in drie gebieden werkplekcontroles en administratieve controles bij agrarische bedrijven uitgevoerd: Noord-Limburg, Rivierengebied, Noord-Holland-Noord.
Doelstelling : het verrichten van inspecties naar belasting- en premiefraude, uitkeringsfraude en illegale tewerkstelling in drie verschillende teelten en in drie verschillende delen van Nederland.

14. Groenewoud, Tilburg

Projectleider : **Gemeente**
Participanten : Gemeente Tilburg, Sociale Verzekeringsbank, UWV, Belastingdienst, Regiopolitie
Looptijd : april 2005-april 2006.
Gebied : wijk Groenewoud, gemeente Tilburg
Doelstelling : door middel van integrale handhaving aanpakken van uitkerings-fraude, belastingfraude, illegale bewoning, het illegaal bij- en aanbouwen, hennepteelt en daarmee samenhangende misstanden.

15. Pseudo-zelfstandigen

Projectleider : **Belastingdienst.**
Participanten : Belastingdienst, AI
Looptijd : augustus 2005-februari 2006
Gebied : Zeeland en westelijk deel van Noord-Brabant.
Doelgroep : tussenpersonen en uitzendbureaus die zich toeleggen op het werven en tewerkstellen van EU-arbeidsmigranten; inleners die veelvuldig gebruikmaken van arbeidskrachten uit de Midden- en Oosteuropese lidstaten van de EU.

16. Horeca, regio Zaanstad

Projectleider : **Arbeidsinspectie**

Participanten	: AI, UWV, Belastingdienst, Vreemdelingenpolitie, Regiopolitie, OM en gemeente Zaanstad.
Looptijd	: september 2005-juni 2006.
Gebied	: Zaanstad
Doelstelling	: aanpak van notoire overtreders en daarmee bestrijding diverse vormen van fraude, toezicht op naleving van (gemeentelijke) vergunningen en bijzondere wetten, het uitoefenen van vreemdelingentoezicht.

17. Carcleanbedrijven, Zuid-west Nederland

Projectleider	: **Belastingdienst.**
Participanten	: Belastingdienst, UWV, en Arbeidsinspectie
Looptijd	: november 2005-juni 2006.
Gebied	: Zuidwest-Nederland (west-Brabant en Zeeland)
Doelstelling	: aanpak van illegale tewerkstelling in de branche in deze regio. De werkzaamheden in deze branche kenmerken zich door laaggeschoolde arbeid. De bonafide branche ondervindt veel last van de malafide bedrijven.

18. Transvaal, Den Haag

Projectleider	: **Gemeente**
Participanten	: Gemeente Den Haag, Sociale Verzekeringsbank, UWV, AI, Belastingdienst (inclusief Douane), Regiopolitie Haaglanden
Looptijd	: april 2004-december 2006.
Gebied	: wijk Transvaal, gemeente Den Haag
Doelstelling	: terugdringing malafide bedrijvigheid in deze wijk. Het project levert een bijdrage aan het streven van de gemeente den Haag om van de wijk weer een vitale stadwijk te maken.

19. Belwinkels, Rotterdam

Projectleider	: **Gemeente**
Participanten	: gemeente, UWV, Belastingdienst
Looptijd	: januari 2005-juli 2006
Doelstelling	: aanpak malafide bedrijven en eventuele werknemers (zwart werk, uitkeringsgerechtigden, illegaliteit, omzet- en loonbelastingfraude, witwaspraktijken).

20. Schoonmaakbranche

Projectleider	: **Belastingdienst**
Participanten	: UWV, Gemeenten, Belastingdienst, Arbeidsinspectie, Vreemdelingenpolitie
Looptijd	: april 2005-juni 2006.
Gebied	: gemeenten in regio Noord-Holland
Doelstelling	: bestrijden van fraude en illegale arbeid

21. Grote steden wijk West, Utrecht

Projectleider	: **Gemeente**
Participanten	: gemeente, BD, UWV, AI, SVB en regiopolitie Utrecht.
Looptijd	: augustus 2005-januari 2007, verlengd tot januari 2008
Doelstelling	:Het project omvat dezelfde aanpak als het project Amsterdamsestraatweg maar dan in een andere wijk.

22. Dordtselaan, Rotterdam

Projectleider	: **Gemeente**
Participanten	: Gemeente Rotterdam (alle betrokken diensten en deelgemeenten); Belastingdienst Rijnmond; Regiopolitie Rijnmond; SVB; UWV; Arbeidsinspectie.
Looptijd	: juni 2005 –november 2006
Doelstelling	:integrale handhaving van de rechtsregels ten aanzien van belasting- en premiefraude, uitkeringsfraude, illegale tewerkstelling en daarmee samenhangende misstanden

23. Vakantietijd, Overijssel

Projectleider	: **UWV**
Participanten	: UWV, Gemeenten, Belastingdienst, Sociale Verzekeringsbank, Arbeidsinspectie, Politie
Looptijd	: augustus 2005-maart 2007.
Gebied	: het project wordt uitgevoerd binnen de grenzen van de provincie Overijssel, uitgebreid met delen van Flevoland en Gelderland.
Doelstelling	: het terugdringen van misbruik c.q. oneigenlijk gebruik van regelgeving door middel van het actief en repressief instellen van controles op de factoren arbeid, bewoning en vermogen op recreatieparken en campings.

24. Waterproef Noorden des lands

Projectleider	: **Gemeente**
Participanten	: UWV, Gemeenten, Sociale Verzekeringsbank
Looptijd	: augustus 2005-maart 2007.
Gebied	: gemeenten in Friesland, Groningen en Drente.
Doelstelling	: misbruik van uitkeringen binnen de provincies Groningen, Friesland en Drente aanpakken door middel van koppeling van gegevens over waterverbruik met de uitkeringsbestanden van de deelnemende gemeenten, de SVB en het UWV.

25. Waterproef Haaglanden

Projectleider	: **Gemeente**
Participanten	: UWV, Gemeenten, Sociale Verzekeringsbank,
Looptijd	: februari 2006-maart 2007.
Gebied	: gemeenten in de regio Haaglanden-Hollands Midden .
Doelstelling	: misbruik van uitkeringen in gemeenten binnne de regio Haaglanden aanpakken door middel van koppeling van gegevens over waterverbruik met de uitkeringsbestanden van de deelnemende gemeenten, de SVB en het UWV.

26. Waterproef Gelderland/Flevoland

Projectleider	: **Gemeente**
Participanten	: UWV, Gemeenten, Sociale Verzekeringsbank,
Looptijd	: februari 2006-februari 2007.
Gebied	: gemeenten in regio Gelderland/Flevoland.
Doelstelling	: misbruik van uitkeringen in gemeenten binnen de regio Gelderland/Flevoland aanpakken door middel van koppeling van

gegevens over waterverbruik met de uitkeringsbestanden van de deelnemende gemeenten, de SVB en het UWV.

27. Waterproef Zuidwest-Nederland

Projectleider : **Gemeente**
Participanten : UWV, Gemeenten, Sociale Verzekeringsbank,
Looptijd : januari 2006-januari 2007.
Gebied : gemeenten in regio West-Brabant en Zeeland.
Doelstelling : misbruik van uitkeringen in gemeenten binnen de regio West-Brabant en Zeeland aanpakken door middel van koppeling van gegevens over waterverbruik met de uitkeringsbestanden van de deelnemende gemeenten, de SVB en het UWV.

28. Waterproef Zuidoost Nederland

Projectleider : **Gemeente**
Participanten : UWV, Gemeenten, Sociale Verzekeringsbank,
Looptijd : januari 2006-januari 2007. Project opgeschort na brief van wethouder Aboutaleb van 7 februari 2007.
Gebied : gemeenten in noord/midden-Limburg .
Doelstelling : misbruik van uitkeringen in gemeenten binnen de regio Noord- en Midden-Limburg aanpakken door middel van koppeling van gegevens over waterverbruik met de uitkeringsbestanden van de deelnemende gemeenten, de SVB en het UWV.

29. Bogerd, Uden

Projectleider : **Gemeente**
Participanten : Gemeente Uden, Politie Brabant-noord, het UWV, de Belastingdienst
Looptijd: januari 2006-oktober 2006, verlengd met 2 controledagen per kwartaal t/m september 2008.
Gebied: Wijk de Bogerd, gemeente Uden
Doelstelling: verbetering van naleving van rechtsregels, veiligheid en openbare orde in de wijk Bogerd te Uden door middel van bestrijding van diverse vormen van sociale fraude, belastingfraude, illegale bewoning, hennepteelt en daarmee samenhangende misstanden.

30.Westland Interventieteam

Projectleider: **Arbeidsinspectie**
Participanten: UWV, Belastingdienst, AI (directie Arbeidsmarktfraude), (Vreemdelingen)politie, SIOD, gemeenten (gemeentelijke sociale diensten) en de Algemene Inspectiedienst (AID).)
Looptijd : Januari 2006-december 2007
Gebied : Westland
Doelstelling : continueren van de gezamenlijke aanpak van ondernemingen in de (glas)-tuinbouw en uitzendbranche die als notoire overtreders bekend staan.

31.Personenvervoer Limburg-Zuid

Projectleider: **UWV**
Participanten:UWV, Belastingdienst, betrokken gemeenten en Inspectie Verkeer en Waterstaat (geen interventiepartner)
Looptijd: maart 2006-februari 2007, verlengd tot 1 mei 2007
Gebied: Limburg-zuid (Sittard-Geleen, Heerlen en Maastricht)

Doelstelling: terugdringen van belasting- en premiefraude, van uitkeringsfraude bij ondernemingen in personenvervoer in de genoemde gemeenten, waarbij taxivervoer onderdeel van de bedrijfsvoering uitmaakt.

32. Bouw Interventieteam Noord-Nederland
Projectleider: **Arbeidsinspectie**
Participanten: Arbeidsinspectie, het UWV, de Belastingdienst en de Vreemdelingenpolitie, en op ad hoc basis de Sociale Verzekeringsbank en gemeenten (GSD's).
Looptijd: maart 2006-november 2006.
Gebied: Noord-Nederland (Groningen, Friesland en Drente)
Doelstelling: bestrijding van illegale tewerkstelling, premie- en belastingfraude in de Burgerlijke en Utiliteitsbouw, met name in de aanvangsfase en de afbouwfase van bouwprojecten.

33. Waterproef Utrecht, Gooi- & Vechtstreek
Projectleider: **Gemeente**
Participanten: Gemeenten, Belastingdienst (fraude met huurtoeslag), SVB (samenwoonfraude) en in beperkte mate het UWV
Looptijd: maart 2006-mei 2007.
Gebied: Gooi & Vechtstreek
Doelstelling misbruik van uitkeringen in gemeenten binnen de regio Utrecht Gooi- en Vechtstreek aanpakken door middel van koppeling van gegevens over waterverbruik met de uitkeringsbestanden van de deelnemende gemeenten, de SVB en het UWV .

34. 'Industriewijk Midden', Industriegebied Oudenrijn (Strijkviertel) Utrecht
Projectleider: **Arbeidsinspectie**
Participanten: AI, Belastingdienst en UWV.
Looptijd: april 2006-maart 2007.
Gebied: industrieterrein Oudenrijn, De Meern, gemeente Utrecht.
Doelstelling: het bestrijden vanillegale tewerkstelling, belasting en premiefraude, uitkeringsfraude, identiteitsfraude en illegaal verblijf door het van bedrijfsbezoeken bij ondernemingen/panden in het industriegebied Strijkviertel/

35. Horeca Interventieteam in de regio Utrecht en Amersfoort
Projectleider: **Arbeidsinspectie**
Participanten: AI, Belastingdienst, UWV, gemeenten Utrecht en Amersfoort, en de Politie (Vreemdelingenpolitie en basispolitiezorg)..
Looptijd: februari 2006-april 2007.
Gebied: gemeenten Utrecht en Amersfoort (m.u.v. Utrecht West i.v.m. nog lopende projecten Amsterdamsestraatweg en Wijk West).
Doelstelling: aanpakken van notoire overtreders door middel van intensieve, repressieve handhaving

36. Vliegende Brigade, Rotterdam
Projectleider: **Gemeente**
Participanten: gemeenten, UWV, Belastingdienst, Vreemdelingenpolitie en Arbeidsinspectie
Gebied: gehele regio Rijnmond, exclusief Rotterdam
Looptijd: maart 2006-april 2007.

Doelen van het project zijn: repressieve korte klappen ten aanzien van actuele zaken.
, met name in gebieden van deze regio die nu nog redelijk 'blanco' zijn; het opbouwen van een analysepositie in de 'blanco' gebieden

37. 'De Lange Straat', Waalwijk/Geertruidenberg/Oosterhout
Projectleider: **Gemeenten**
Participanten: Gemeenten, UWV, AI, Belastingdienst, SVB en Politie;
Daarnaast worden ook relevante energiebedrijven, waterbedrijven en woningcorporaties betrokken
Gebied: 10 gemeenten in de regio Oosterhout/Geertruidenberg/Waalwijk (politiedistrict Oosterhout),
Looptijd: mei 2006-december 2007;
Doelstelling: een gebiedsgebonden aanpak die zich uitstrekt over een aantal gemeenten in het politiedistrict Oosterhout...
Beoogde effecten:
-opheffen van aangetroffen misstanden
-overdracht van de 'geschoonde' omgeving aan de lokale en landelijk werkende overheidsinstellingen

38. Landelijk project Warehouses
Projectleider: **Belastingdienst**
Participanten: UWV, AI, Belastingdienst (inclusief douane), gemeenten, SIOD,
Looptijd: mei 2006-december 2007
Doelstelling: door middel van een integrale aanpak uitkeringsfraude, belastingfraude, illegale tewerkstelling en daarmee samenhangende misstanden terugdringen;

39. Landelijk project Wokrestaurants
Projectleider: **Belastingdienst**
Participanten: UWV, AI, Belastingdienst (inclusief douane), gemeenten, SIOD,
Looptijd: mei 2006-december 2007;
Doel van het project is integrale aanpak van uitkeringsfraude, belastingfraude, illegale tewerkstelling en daarmee samenhangende misstanden (o.a. witwassen/mensenhandel/-smokkel en afpersing).

40. Waterproef Noord-Holland
Projectleider: **Gemeente**
Participanten: gemeenten, UWV(beperkt), Sociale Verzekeringsbank en 32 gemeenten in Noord-Holland
Gebied: Noord-Holland
Looptijd: juni 2006-november 2007,
Doelstelling project: misbruik van uitkeringen in gemeenten in de provincie Noord-Holland aanpakken door middel van koppeling van gegevens over waterverbruik met de uitkeringsbestanden van de deelnemende gemeenten, de SVB en het UWV.

41. Horeca Interventieteam Hollands Midden
Projectleider: **Arbeidsinspectie**
Participanten: AI, Gemeenten, UWV, Belastingdienst, SVB Vreemdelingenpolitie;
Daarnaast wordt ook de Voedsel- en Warenautoriteit in het project betrokken;
Deelnemende gemeenten zijn: Leiden, Gouda, Noordwijk, Katwijk, Alphen a/d Rijn,

Nieuwerkerk a/d IJssel en Boskoop.
Looptijd: september 2006-februari 2007.
Doelstelling: aanpakken van notoire overtreders door middel van intensieve, repressieve handhaving.

42. Horeca Interventieteam Limburg-Noord
Projectleider: **Arbeidsinspectie**
Participanten: AI, Gemeenten, UWV, Belastingdienst en Vreemdelingenpolitie;
Daarnaast wordt ook de Voedsel- en Warenautoriteit in het project betrokken;
Gebied: Deelnemende gemeenten zijn: gemeenten in het gebied gelegen tussen Mook en Susteren.
Looptijd: juli 2006-februari 2007.
Doelstelling: aanpakken van notoire overtreders door middel van intensieve, repressieve handhaving

43. Detailhandel Gelderland
Projectleider: **Arbeidsinspectie**
Participanten: AI, UWV, gemeenten, Belastingdienst, Politie (Vreemdelingen politie en Basispolitiezorg). Relevante signalen worden aan SVB, SIOD en VWA doorgegeven.
Doelgroep: detailhandel in enkele Gelderse steden(met uitzondering van autohandel, horeca en belwinkels)
Gebied: Gelderland/Flevoland met later mogelijk uitbreiding naar Overijssel
Looptijd: mei 2006-december 2006.
Doelstelling: aanpakken van notoire overtreders door middel van intensieve, repressieve handhaving

44. 'Aan het Water', bestrijding van fraude en illegale arbeid in havengebied Vlissingen, Terneuzen, kanaalzone Terneuzen-Gent
Projectleider: **Regiopolitie Zeeland, Haventeam Vlissingen**
Participanten: AI, Gemeenten, UWV, Belastingdienst, UWV, SVB, Marechaussee
Gebied: havengebied Vlissingen, Terneuzen, kanaalzone Terneuzen-Gent
Looptijd: september 2006-augustus 2007
Doelgroep: alle bedrijven in havengebied Vlissingen, Terneuzen en kanaalzone Terneuzen-Gent.
Doelstelling: tegengaan van premie- en belastingfraude (inclusief Toeslagen),illegale arbeid, uitkeringsfraude, fraude met detacheringsverklaringen (E-101), illegale huisvesting, invordering van belastingschulden en vaststellen/bestrijden van criminele activiteiten

45. Illegale Aanmonstering, bestrijding van fraude en illegale arbeid scheepsonderhoud in gebied Scheldestromen
Projectleider: **Arbeidsinspectie**
Participanten: AI, Gemeenten, UWV, SVB, Belastingdienst en Marechaussee;
Gebied: Scheldestromen (havens in Terneuzen, Vlissingen en Moerdijk).
Looptijd: augustus 2006-november 2007
Doelstelling: controles bij het onderhoud van schepen in het gebied Scheldestromen ter bestrijding van belasting- en premiefraude, uitkeringsfraude en illegale tewerkstelling, het

tegengaan van illegaal verblijf door het verrichten van grenscontroles; het opsporen van fraude met detacheringsverklaringen (E-101),en het tegengaan van misstanden in het kader van de Arbeidsomstandighedenwet

46. Grensoverschrijdende Arbeid, Overijssel
Projectleider: **Belastingdienst+Arbeidsinspectie waarbij de Belastingdienst als trekker fungeert**
Participanten: Belastingdienst, AI, gemeenten, politie. UWV neemt niet actief deel maar eventueel op ad hoc basis). SVB speelt een rol in de verificatie van E101-verklaringen.
Gebied: Overijssel met delen van Flevoland en Gelderland.
Looptijd: augustus 2006-januari 2008
Doelgroep: grensoverschrijdend arbeidsverkeer door buitenlandse bedrijven en personen die in Nederland werkzaamheden verrichten en doen verrichten.
Doelstelling: actieve controle en repressieve afhandeling van overtredingen op het gebied van illegale tewerkstelling, Wet Minimum Loon (WML), belasting- en premiefraude, uitkeringsfraude, detacheringsregels

47. 'Op de grens', Zuidwest-Nederland
Projectleider: **Belastingdienst**
Participanten: Belastingdienst, AI, Vreemdelingenpolitie, UWV (op afroep).Verder betrokkenheid van gemeenten Breda en Moerdijk en douane in kader van informatieuitwisseling. SVB speelt een rol in de verificatie van E101-verklaringen.
Gebied: bedrijventerreinen Hazeldonk (bij A16) en Moerdijk.
Looptijd: augustus 2006-juli 2007
Doelgroep: alle bedrijven op de bedrijventerreinen Hazeldonk (bij A16) en Moerdijk.
Doelstelling: Het tegengaan van premie- en belastingfraude (inclusief Toeslagen), van illegale arbeid en uitkeringsfraude, het tegengaan van illegale bewoning op het bedrijventerrein, invordering van belastingschulden, opsporen onbekende ondernemers en bevorderen van naleving.

48. Wijkgerichte aanpak Oud-Overdie te Alkmaar
Projectleider: **Gemeente**
Participanten: gemeente Alkmaar, politie Noord-Holland-Noord, UWV, Belastingdienst, SIOD, Arbeidsinspectie, SVB
Gebied: wijk Oud Overdie te Alkmaar
Looptijd: september 2006-november 2007.
Doelstelling: integrale handhaving in de probleemwijk Overdie. (á la Groenewoud in Tilburg en Amsterdamsestraatweg in Utrecht. .

49. Waterproef, Noord- & Zuidoost Brabant
Projectleider: **Gemeente**
Participanten: gemeenten, SVB, Belastingdienst/Toeslagen
Looptijd: oktober 2006-september 2007; hervat januari 2008-juni 2011
Gebied: 40 gemeenten in de regio's Eindhoven,. Helmond en Den Bosch
Doelgroep misbruik van uitkeringen in gemeenten Noord- en Zuidoost-Brabant aanpakken door middel van koppeling van gegevens over waterverbruik met de uitkeringsbestanden van de deelnemende gemeenten, de SVB en het UWV.

1910895 01903

50.'Acacia', wijkgerichte aanpak in Enschede
Projectleider: **Gemeente**
Participanten: gemeente, UWV, Politie, Belastingdienst, SVB. Ondersteuning wordt door de SIOD geleverd.
Looptijd: november 2006 t/m november 2007
Gebied: wijk 'Acacia' te Enschede
Doelstelling: wijkgerichte aanpak ter bestrijding van diverse vormen van fraude en illegale bewoning

51. Industrieterreinen Rotterdam, Dordrecht en Schiedam
Projectleider: **Gemeente**
Participanten: gemeente, Arbeidsinspectie, Belastingdienst, UWV, Politie/Vreemdelingenpolitie, Milieudienst DCMR (geen convenantspartner) en SVB (geen capaciteit in de controles)
Looptijd: januari 2007 t/m december 2007
Gebied: 2 industrieterreinen: Spaanse en 's Gravenlandse Polder op de grens Rotterdam/Schiedam en Dordtse Kil/Amstelwijck west te Dordrecht
Doelstelling: aanpak 'slechte' bedrijven en werknemers (illegale tewerkstelling, zwart werk, uitkeringsfraude; handhaving milieu- en andere gemeentelijke vergunningen.

52. Haags Economisch Interventieteam (HEIT)
Projectleider: **Gemeente**
Participanten: gemeente, Belastingdienst, Arbeidsinspectie, Vreemdelingenpolitie, Politie Haaglanden, UWV, SVB.
Looptijd: januari 2007-april 2012 (evaluatie per jaar met verlengingsvoorstel). Verlengde looptijd met evaluatie is wenselijk om de naleving van wet- en regelgeving af te dwingen en te bestendigen.
Gebied: Den Haag, Stadsdelen Centrum, Laak, Zuidwest.
Doelstelling: tegengaan malafide bedrijvigheid en tegengaan illegale bewoning.
à la Transvaal; aanpak van fiscale fraude, illegale tewerkstelling, uitkeringsfraude, handhaving van landelijke en gemeentelijke regelgeving. De werkwijze uit het project Transvaal wordt toegepast in andere delen van de stad.

53. 'Goedkope Hotels'
Projectleider: **Belastingdienst.**
Participanten: Belastingdienst, Arbeidsinspectie, UWV, SVB, gemeente, (vreemdelingen-)politie en douane. .
Looptijd: januari 2007 t/m juli 2009
Gebied: Zuidwest-Noord-Brabant en Zeeland
Doelstelling: aanpak 'slechte' bedrijven in de goedkopere verblijfsbranche met name ten aanzien van schoonmaak- en onderhoudswerkzaamheden (risico's: illegale tewerkstelling, zwart werk, uitkeringsfraude).

54. Aanpak GBA fraude, Amsterdam
Projectleider: **Gemeente.**
Participanten: gemeente, Belastingdienst (Toeslagen en Fiscaal), UWV en SVB Looptijd: februari 2007 t/m december 2007
Gebied: gemeente Amsterdam
Doelstelling: via integrale aanpak handhaven op inschrijvingsfraude en daarmee

samenhangende uitkeringsfraude, belastingfraude, illegale bewoning op een meer beheersbaar niveau te brengen.

55. Horeca Interventieteam Limburg-Zuid
Projectleider: **Arbeidsinspectie**
Participanten: Arbeidsinspectie, Belastingdienst, UWV, Vreemdelingenpolitie, gemeenten in Limburg-Zuid
Gebied: Maastricht, Heerlen, Kerkrade, Sittard-Geleen en kleinere omliggende gemeenten
Looptijd: april 2007-december 2007
Doelstelling: aanpak van malafide ondernemingen in de horeca.

56. Horeca Interventieteam Gelderland
Projectleider: **Arbeidsinspectie**
Participanten: Arbeidsinspectie, Belastingdienst, UWV, Vreemdelingenpolitie, gemeenten in Gelderland
Gebied: Arnhem, Nijmegen, Doetinchem, Apeldoorn, Ede, Wageningen en Winterswijk.
Looptijd: april 2007-december 2007
Doelstelling: aanpak van notoire overtreders in de horeca.

57. Horeca Interventieteam Noord
Projectleider: **Arbeidsinspectie**
Participanten: Arbeidsinspectie, Belastingdienst, UWV, Vreemdelingenpolitie, gemeenten in de drie noordelijke provincies
Gebied: kleine en middelgrote gemeenten in de drie noordelijke provincies
Looptijd: april 2007-december 2007
Doelstelling: aanpak van notoire overtreders in de horeca.

58. Horeca interventieteam Noord-Holland-noord
Projectleider: **Arbeidsinspectie**
Participanten: Arbeidsinspectie, Belastingdienst, UWV, Vreemdelingenpolitie, gemeenten in de kop van Noord-Holland
Gebied: Hoorn, Enkhuizen, Alkmaar, Heerhugowaard, Schagen en Den Helder.
Looptijd: april 2007-december 2007
Doelstelling: aanpak van notoire overtreders in de horeca.

59. Markten regio Utrecht-Gooi&Vechtstreek
Projectleider: **Belastingdienst**
Participanten: Belastingdienst, UWV, Arbeidsinspectie, Politie, de betreffende gemeenten
Gebied: nader te bepalen gemeenten in de regio Utrecht.-Gooi&Vechtstreek
Looptijd: maart 2007-maart 2008
Doelgroep: marktkooplieden, medewerkers, standwerkers en meelopers op nog te selecteren markten in het gebied.
Doelstelling: terugdringen van fraude op het gebied van uitkeringen, belastingen en premies, illegale tewerkstelling en daarmee samenhangende misstanden, tegengaan van concurrentievervalsing en verbetering naleving

60. Industrieterrein Lage Weide, Utrecht
Projectleider: **Arbeidsinspectie**
Participanten: AI, Gemeenten, UWV, Politie, Belastingdienst en Douane;
Gebied: Industrieterrein 'Lage Weide, Utrecht.

Looptijd: februari 2007-juli 2008.

- Doelstelling: Bestrijden van illegale tewerkstelling, onderbetaling in het kader van de Wet
- Minimumloon,van belasting- en premiefraude, van uitkeringsfraude, identiteitsfraude en
- onrechtmatig verblijf. Handhaven van gemeentelijke vergunningen

61. BIBOB Tilburg

Projectleider: **Gemeente.**
Participanten: gemeente, UWV, SVB, Belastingdienst, Arbeidsinspectie, Politie en SIOD.
Looptijd: september 2007-maart 2008.
Gebied: gemeente Tilburg.Doelstelling: Bestrijden van illegale tewerkstelling, uitkeringsfraude, belasting- en premiefraude, identiteitsfraude, handhaving van gemeentelijke vergunningen

62. Risicobedrijven, Overijssel

Projectleider: **Gemeente.**
Participanten: gemeente, UWV, Belastingdienst, Arbeidsinspectie en SIOD.
Looptijd: oktober 2007-maart 2010
Gebied: ondernemingen in geheel Overijssel (niet-branchegebonden).
Doelstelling: de bestrijding van fiscale fraude, sociale zekerheidsfraude en illegale tewerkstelling door het instellen van gerichte controles bij ondernemingen in Overijssel

63. Scheepsbouw en -reparatie in Limburg

Projectleider: **Arbeidsinspectie.**
Participanten: Belastingdienst, Sociale Verzekeringsbank, UWV, de gemeentelijke Sociale Diensten, de Arbeidsinspectie en de Vreemdelingenpolitie (VP).
Looptijd: september 2007 tot en met juni 2008
Gebied: gebied gelegen tussen Eijsden en de Mookerhei.
groepbedrijven die gevestigd zijn aan het water en werkzaamheden gerelateerd aan schepen verrichten (schoonmaak, transport, op- en overslag).Doelstelling: bestrijden van belasting- en premiefraude, uitkeringsfraude en illegale tewerkstelling, tegengaan van illegaal verblijf en van onderbetaling in het kader van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag (WML),het opsporen van fraude met detacheringsverklaringen (E-101);het tegengaan van misstanden in het kader van de Arbeidsomstandighedenwet.

64. Scheepswerven en illegale aanmonstering Noord-Holland.

Projectleider: **Arbeidsinspectie.**
Participanten: Koninklijke Marechaussee, de Eenheid Vreemdelingenpolitie (VP) Amsterdam, VP Haarlem en VP Heerhugowaard, de Belastingdienst (regio Amsterdam en regio Hoorn), de AI (directie Arbeidsmarktfraude en Arbo-directie Commerciële Dienstverlening)
Looptijd: 1 oktober 2007 tot en met 31 januari 2009
Gebied: Noord-Holland
Doelstelling: bestrijden van belasting- en premiefraude, het tegengaan van illegaal verblijf of illegale binnenkomst, n illegale tewerkstelling, onderbetaling, het tegengaan van fraude met detacheringsverklaringen, het bestrijden van uitkeringsfraude, het tegengaan van misstanden in het kader van de Arbeidsomstandighedenwet,

65. Scheepswerven en illegale aanmonstering Rotterdams Havengebied

Projectleider: **Arbeidsinspectie.**
Participanten: Zeehavenpolitie Rotterdam-Rijnmond, de Eenheid Vreemdelingenpolitie Rotterdam Rijnmond, de Belastingdienst (regio Rotterdam en het Coördinatiepunt Internationale Beschikbaarstelling Arbeidskrachten - CIBA), de AI (directie Arbeidsmarktfraude en Arbo-directie Commerciële Dienstverlening).
Looptijd: 1 oktober 2007 tot en met 31 januari 2009
Gebied: het aandachtsgebied van de Zeehavenpolitie Rotterdam-Rijnmond.
Doelstelling: bestrijden van belasting- en premiefraude, het tegengaan van illegaal verblijf of illegale binnenkomst, n illegale tewerkstelling, onderbetaling, het tegengaan van fraude met detacheringsverklaringen, het bestrijden van uitkeringsfraude, het tegengaan van misstanden in het kader van de Arbeidsomstandighedenwet,

66. **Horeca Interventieteam Overijssel**
Projectleider: **Arbeidsinspectie.**
Participanten: De Arbeidsinspectie, de Regiopolitie/Vreemdelingendienst, UWV, de Belastingdienst en het Openbaar Ministerie alsmede het Regionaal Coördinatiepunt Fraudebestrijding en de gemeenten in het werkgebied Overijssel
Looptijd: oktober 2007 tot en met september 2008
Gebied: 28 gemeenten van Overijssel.
Doelstelling: aanpak van malafide ondernemingen in de horeca (notoire overtreders).

67. **Horeca interventieteam Brabant-Noord**
Projectleider: **Arbeidsinspectie**
Participanten: De Arbeidsinspectie, de Vreemdelingenpolitie, UWV, de Belastingdienst en het Openbaar Ministerie, het RCF en waar mogelijk verschillende gemeenten in Brabant-Noord
Looptijd: november 2007 tot en met december 2008
Gebied: De controles zullen uitgevoerd worden in de regio Brabant-Noord. Dit omvat onder andere de gemeentes 's Hertogenbosch, Boxtel, Oss, Uden en Land van Cuijk.
Doelstelling: aanpak van malafide ondernemingen in de horeca (notoire overtreders)

68. **Horeca Interventieteam Utrechtse Heuvelrug**
Projectleider: **Arbeidsinspectie.**
Participanten: De Arbeidsinspectie, de Regiopolitie/Vreemdelingendienst, UWV, de Belastingdienst en het Openbaar Ministerie , de Regionaal Coördinatiepunten Fraudebestrijding Utrecht, Gooi- en Vechtstreek en Gelderland-Flevoland alsmede verschillende gemeenten[1] binnen de genoemde politiedistricten
Looptijd: oktober 2007 tot en met juni 2008
Doelstelling: aanpak van malafide ondernemingen in de horeca (notoire overtreders).

69. **Wijkgerichte aanpak - Keent te Weert**
Projectleider: **Gemeente**
Participanten: gemeente Weert, UWV, Politie, Arbeidsinspectie en Belastingdienst. Waar nodig wordt afstemming gezocht met het OM en SVB. De woningcorporatie Wonen Weert heeft medewerking toegezegd. Tevens kan het energiebedrijf om medewerking worden verzocht..
Looptijd: september 2007 tot en met juli 2009
Gebied: de wijk Keent te Weert

Doelstelling: aanpakken van uitkeringsfraude, belastingfraude, illegale tewerkstelling, illegale bewoning en bebouwing, drugsoverlast en daarmee samenhangende misstanden en op die wijze een bijdrage leveren aan het verbeteren van de naleving van de rechtsregels, de veiligheid, openbare orde en leefbaarheid in de wijk.

70. **Beverwijkse Bazaar**
Projectleider: **Belastingdienst**
Participanten: Belastingdienst, Politie Kennemerland, Gemeente Beverwijk + belanghebbende gemeenten in de regio, Openbaar Ministerie, SIOD, UWV, Arbeidsinspectie, SVB
Looptijd: september 2007 t/m juni 2011
Gebied: Beverwijkse bazaar te Beverwijk.
Doelstelling: handhaven van wet- en regelgeving bij belastingfraude, sociale fraude, economische fraude, illegale tewerkstelling, criminaliteit (heling), openbare orde en veiligheid en daarmee samenhangende misstanden, Verwerven van goede uitgangspositie voor een permanent en kwalitatief hoog niveau van toezicht en veiligheid. De zgn. *spontane* naleving zal door middel van communicatie en dienstverlening worden bevorderd.

71. **Wijkgerichte aanpak Utrecht Overvecht**
Projectleider: **Gemeente**.
Participanten: gemeente, UWV, SVB, Belastingdienst, Arbeidsinspectie en Politie
Looptijd: november 2007-december 2008, met uitloop tot maart 2009.
Gebied: Utrecht, wijk Overvecht.
Doelstelling: is het terugdringen van fraude op het gebied van uitkeringen, belastingen en premies en illegale tewerkstelling

72. **Duin- en Bollenstreek**
Projectleider: **Belastingdienst.**
Participanten: Belastingdienst, 7 gemeenten, UWV, Arbeidsinspectie, Sociale Verzekeringsbank, Politie (Regiopolitie en Vreemdelingenpolitie), OM en SIOD
Looptijd : januari 2008 t/m oktober 2009.
Gebied : Duin- en Bollenstreek (gemeenten Hillegom, Lisse, Katwijk, Noordwijk, Noordwijkerhout, Oegstgeest en Teylingen.

73. Doelstelling : het opheffen van misstanden in de huisvestingssituatie/bestrijding van fraude en illegale tewerkstelling. **Boschveld, 's Hertogenbosch**
Projectleider: **Gemeente.**
Participanten: Gemeente, UWV, Politie, Openbaar Ministerie, Arbeidsinspectie en Belastingdienst; bij overtredingen in de horeca wordt de Voedsel- en Warenautoriteit ingeschakeld. De SVB wordt betrokken bij fraudesignalen met betrekking tot uitkeringen ANW, AKW en de AOW-toeslag.
Looptijd : januari 2008 t/m maart 2009.
Gebied : alle ondernemingen van het winkelcentrum in de wijk Boschveld.
Doelstelling : Het project is gericht op verbetering van het leefklimaat in het centraal in de wijk Boschveld gelegen winkelcentrum. Inzet van het interventieteam is onderdeel van een bredere aanpak van deze wijk gericht op vergroting van de veiligheid.

74. Westlands Interventieteam 2008-2009
Projectleider: **Arbeidsinspectie**
Participanten: UWV, Belastingdienst, AI (directie Arbeidsmarktfraude), (Vreemdelingen)politie, SIOD, gemeenten (gemeentelijke sociale diensten) en de Algemene Inspectiedienst (AID).)
Looptijd : Januari 2008-april 2010
Gebied : Westland + de gemeente Lansingerland (Berkel en Rodenrijs, Bergschenhoek en Bleiswijk)
Doelstelling : continueren van de gezamenlijke aanpak van ondernemingen in de (glas)-tuinbouw en uitzendbranche die als notoire overtreders bekend staan.

75. Champignonteelt
Projectleider: **Arbeidsinspectie**
Participanten: Arbeidsinspectie, Belastingdienst, Regiopolitie, UWV, Openbaar Ministerie, diverse gemeenten in Gelderland/Flevoland en delen van Brabant en Limburg
Looptijd : september 2007 t/m december 2009
Gebied : Noord-Limburg, Zuidoost- en Noord-Brabant en Gelderland-zuid
Doelstelling : aanpakken van notoire overtreders in bepaalde sectoren van de champignonskwekerijen.

76. Axi Taxi
Projectleider: **Belastingdienst.**
Participanten: Belastingdienst, Gemeenten, Openbaar Ministerie, Politie, SIOD en het UWV; verder nemen, naast de genoemde diensten, ook de Arbeidsinspectie en de Inspectie Verkeer en Waterstaat aan het project deel (de IVW is geen convenantspartner maar de deelname in dit project wordt noodzakelijk geacht).
Looptijd: januari 2008 t/m december 2008, met mogelijke uitloop tot 1 april 2009.
Gebied: het betreft een landelijk project; per regio wordt door de Belastingdienst een operationeel projectleider geleverd.
Doelstelling: terugdringen van belastingfraude, uitkeringsfraude en fraude met betrekking tot de vervoerswetgeving inzake taxi's, en tegengaan van onderbetaling aan werknemers (controle naleving Wet Minimumloon en minimumvakantiebijslag).

77. Hazenpad
Projectleider: **Belastingdienst**
Participanten: Belastingdienst, Gemeenten, UWV, Arbeidsinspectie, Sociale Verzekeringsbank en de Politie
Looptijd: januari 2008 t/m december 2008; begin 2009 wordt besloten of en zo ja, op welke wijze, het project zal worden voortgezet.
Gebied: het betreft een landelijk project; per regio wordt door de Belastingdienst een operationeel projectleider geleverd.
Doelstelling: het tegengaan van fiscale –en uitkeringsfraude, het registreren van onbekend ondernemerschap, het voorkomen van onderbetaling en het tegengaan van illegale tewerkstelling in de bouwsector.

78. 'Kadastercheck'

Projectleider: **Gemeente.**
Participanten: Belastingdienst (in 2 regio's), gemeenten in 3 regio's
Looptijd: maart 2008 t/m december 2009 (exclusief 'nawerk' bij de Belastingdienst, SIOD en IB/BKWI
Gebied: het project wordt in drie regio's uitgevoerd: Noord (gemeenten in Groningen/Friesland/Drenthe); gemeenten in Flevoland/Gelderland en gemeenten in Overijssel
Doelstelling: detectie van verzwegen vermogen,

79. 'Duurzaam Gescheiden Leven'
Projectleider: **Sociale Verzekeringsbank.**
Participanten: SVB, gemeenten in de regio Gelderland/Flevoland; relevante signalen worden doorgegeven aan de Belastingdienst Toeslagen\
Looptijd: februari 2008- januari 2009
Gebied: regio Gelderland/Flevoland: gemeenten binnen het gebied van de SVB-kantoren te Nijmegen en Deventer
Doelstelling: detectie, beëindiging en het voorkomen van woonfraude/ leefvormfraude bij partners met een AOW- resp. WWB-uitkering die niet in het bezit zijn van zelfstandige woonruimte.

80. 'Actieradius'
Projectleider: **Belastingdienst.**
Participanten: gemeenten, Arbeidsinspectie, Belastingdienst, UWV, SVB
Looptijd: maart 2008 t/m december 2009.
Gebied: Rotterdam en omliggende regiogemeenten met de nadruk op de regiogemeenten
Doelstelling: het inzetten van een permanent IT-team voor controles op kleine bedrijfsterreinen, beperkte wijkgerichte en thema/branchegerichte onderzoeken.

81. 'Tijdelijk Wonen en 'Werken'
Projectleider: **Gemeente.**
Participanten: gemeenten, Arbeidsinspectie, Belastingdienst, (Vreemdelingen-)politie, woningbouwcorporaties. UWV ontvangt signalen van mogelijke uitkeringsfraude.
Looptijd: mei 2008 t/m december 2009; voortgangsrapportage na 2e controlefase.
Gebied: gemeenten Valkenswaard, Heeze-Leende, Cranendonck en Waalre (de zogenaamde A2-gemeenten: gemeenten die al diverse terreinen samenwerken)
Doelstelling: aanpak huisvestingsproblematiek van buitenlandse werknemers (aanpak van elke vorm van onrechtmatige bewoning; het aanpakken van huisjesmelkers, en van uitkeringsfraude en fiscale fraude (toeslagen).

82. Wijkgerichte aanpak 'Goese Polder'
Projectleider: **Gemeente.**
Participanten: gemeente, Arbeidsinspectie, Belastingdienst, UWV, SVB en politie; daarnaast worden de woningbouwcorporatie en diverse partijen die actief zijn op het terrein van zorg en maatschappelijke ondersteuning in het project betrokken..
Looptijd: maart 2008 t/m september 2009

Gebied: een deelgebied (de 'Stedes') omvattende tweederde van de wijk Goese Polder of Goes-noord.
Doelstelling: zowel repressief optreden tegen fraude en illegale bewoning als het verlenen van ondersteuning in gevallen van verborgen armoede.

83. Horeca Zeeland
Projectleider: **Arbeidsinspectie.**
Participanten: Arbeidsinspectie, UWV, Belastingdienst, Douane, Regiopolitie/ Vreemdelingenpolitie, RCF Zuidwest te Tilburg en de gemeenten in de te controleren gebieden van Zeeland
Looptijd (inclusief voorbereiding en afstemming projectvoorstel): februari 2008 t/m juni 2009
Gebied: gemeenten in de toeristische gebieden in de provincie Zeeland
Doelstelling: aanpakken van notoire overtreders; terugdringen van belasting-fraude, uitkeringsfraude en bevorderen van naleving van vergunnings-voorwaarden, terugdringen van onderbetaling van werknemers.

84. Horeca en Detailhandel Haarlem
Projectleider: **Arbeidsinspectie.**
Participanten: Arbeidsinspectie, UWV, Belastingdienst, Regiopolitie/ Vreemdelingenpolitie, RCF Noord-Holland en gemeente Haarlem
Looptijd (inclusief voorbereiding en afstemming projectvoorstel): juli 2007 t/m september 2009
Gebied: gemeente Haarlem, met name horeca met buitenlandse keuken en detailhandel met onder andere niet-westerse producten
Doelstellingen: aanpakken van notoire overtreders; terugdringen van belasting-fraude, uitkeringsfraude en bevorderen van naleving van vergunningsvoor-waarden, terugdringen van onderbetaling van werknemers.

85. Detailhandel Noord-Nederland
Projectleider: **Arbeidsinspectie.**
Participanten: Arbeidsinspectie, UWV, Belastingdienst, Regiopolitie/ Vreemdelingenpolitie, RCF Noord te Groningen en diverse gemeenten in de provincies Groningen, Friesland en Drente
Looptijd (inclusief voorbereiding en afstemming projectvoorstel): april 2008 t/m maart 2009
Gebied: detailhandel met niet-westerse producten in diverse gemeenten in Groningen, Friesland en Drente
Doelstelling: terugdringen van illegale tewerkstelling, tegengaan van uitbuiting en onderbetaling van werknemers, terugdringen van belasting-, premie- en uitkeringsfraude, optreden tegen ondernemers die zich niet aan vergunnings-voorwaarden houden.

86. Wijkgerichte aanpak Tollensstraat te Oss
Projectleider: **Gemeente.**
Participanten: gemeente, UWV, Belastingdienst en Politie. De SVB ontvangt relevante fraudesignalen..
Looptijd: april 2008 t/m juli 2009
Gebied: Tollensstraat, deelgebied in de multi-probleemwijk Ruwaard te Oss
Doelstelling: aanpakken van uitkeringsfraude, belastingfraude, illegale

bewoning en bebouwing, hennepteelt en daarmee samenhangende misstanden.

87.'Looij', Lood om oud IJzer
Projectleider: **Gemeente.**
Participanten: gemeenten, Arbeidsinspectie, Belastingdienst, UWV en Politie
Looptijd: maart 2008 t/m april 2009.
Gebied: regio Brabant-noord
Doelgroep: inzamelaars van oude metalen, opkopers van gebruikte metalen en helers van gestolen metalen
Doelstelling: een bijdrage leveren aan het inzichtelijk maken van de handel in metalen en het daardoor verbeteren van de handhaving en naleving van sociale zekerheid en fiscaliteit en het voorkomen van misdrijven.

88. BIBOB Bergen op Zoom
Projectleider: **Gemeente.**
Participanten: Gemeente, Arbeidsinspectie, UWV, SVB, Belastingdienst, SIOD, Regiopolitie/Vreemdelingenpolitie.
Looptijd: mei 2008 t/m mei 2009
Gebied: gemeente Bergen op Zoom
Doelstelling: bestrijding van illegale tewerkstelling, uitkeringsfraude, belasting- en premiefraude en identiteitsfraude; handhaving van gemeentelijke vergunningen

89. Analyse Transvaal
Projectleider: **Gemeente.**
Participanten: Gemeente, SIOD
Looptijd: oktober 2008 t/m augustus 2009
Gebied: gemeente Den Haag
Doelstelling: analyse project waarin risico-indicatoren op hun waarde als voorspellers van mogelijke fraude worden getoetst t.b.v. de effectievere toepassing van risico-analyse in het kader van fraudebestrijding.

90. Wijkgerichte Aanpak Utrecht Ondiep
Projectleider: **Gemeente.**
Participanten: Gemeente, Arbeidsinspectie, Belastingdienst, Politie, SVB en UWV.
Looptijd: oktober 2008-maart 2010
Gebied: wijk Ondiep, Utrecht
Doelstelling: bestrijding van illegale tewerkstelling en illegaal verwerven van inkomen, uitkeringsfraude, belasting- en premiefraude en identiteitsfraude; aanpakken van onrechtmatige bewoning

91. Huisvesting Arbeidsmigranten Eindhoven
Projectleider: **Gemeente.**
Participanten: Gemeente, Arbeidsinspectie, UWV, SVB, Belastingdienst, SIOD, Regiopolitie/Vreemdelingenpolitie.
Looptijd: januari 2009 t/m april 2011
Gebied: gemeente Eindhoven
Doelstelling: bestrijding van huisvestingsproblematiek rondom buitenlandse

werknemers (m.n. elke vorm van onrechtmatige bewoning); aanpakken van de 'huisjesmelkers'.

92. Horeca Interventieteam Rijn & Venen en Lekstroom
Projectleider: **Arbeidsinspectie.**
Participanten: Gemeente, Arbeidsinspectie, UWV, SVB, Belastingdienst, Regiopolitie/Vreemdelingenpolitie.
Looptijd: oktober 2008 t/m december 2009
Gebied: Politiedistricten Rijn & Venen en Lekstroom
Doelstellingen:aanpak van malafie ondernemers (notoire overtreders). Bestrijding van illegale tewerkstelling, uitkeringsfraude, belasting- en premiefraude en identiteitsfraude; handhaving van gemeentelijke vergunningen,

93. Wijkgerichte aanpak Kruidenbuurt, Tilburg
Projectleider: **Gemeente.**
Participanten: Gemeente, Arbeidsinspectie, UWV, SVB, Belastingdienst, en Regiopolitie/Vreemdelingenpolitie.

Gebied: Kruidenbuurt, gemeente Tilburg
Doelstelling: bestrijding van illegale tewerkstelling, uitkeringsfraude, belasting- en premiefraude en identiteitsfraude; illegale bewoning; handhaving van gemeentelijke vergunningen (intrekking of weigering van vergunningen bij ernstig misbruik).

94. Wijkgerichte aanpak Ede-Veldhuizen
Projectleider: **Gemeente.**
Participanten: Gemeente, UWV, SVB, Belastingdienst,Regiopolitie/Vreemdelingenpolitie, OM, welzijnsorganisaties en woningcorporaties. .
Looptijd: december 2008 t/m maart 2010
Gebied: gemeente Ede, wijk Veldhuizen A
Doelstelling: gezamenlijke aanpak van misstanden om bij te dragen aan verbetering van het nalevings- en leefbaarheidsniveau in de wijk; tevens inzetten op re-integratie en het voorkomen van niet-gebruik van voorzieningen.

95. Interventieteam Detailhandel Overijssel 2009
Projectleider: **Arbeidsinspectie**
Participanten: Arbeidsinspectie, Belastingdienst, UWV, Vreemdelingenpolitie IJsselland, Noord- en Oost Gelderland en Twente, diverse gemeenten in deze regio.
Looptijd: januari 2009 t/m juni 2010
Gebied: provincie Overijssel.
Doelstelling: aanpakken van illegale tewerkstelling, onderbetaling, belasting- en premiefraude, uitkeringsfraude,,stimuleren omzetten "zwart" werk naar "wit" werk; via publiciteit spontane naleving (subjectieve pakkans) vergroten.

96. Bedrijventerrein/Veilingen Lansingerland & Barendrecht
Projectleider: **Gemeenten**
Participanten: Gemeenten, Arbeidsinspectie, Belastingdienst, UWV, Vreemdelingen- en Regiopolitie Rijnmond, SIOD
Looptijd: februari 2009 t/m maart 2010
Gebied: veilingterreinen in Barendrecht en Lansingerland.

Doelstelling: aanpakken van belasting- en premiefraude, uitkeringsfraude, illegale tewerkstelling en van onderbetaling. Handhaven van gemeentelijke vergunningen

97. Projectplan IT KOMPAS Huisvesting MOE-landers West-Friesland 2009
Projectleider: **Gemeente.**
Participanten: Gemeente, Arbeidsinspectie, Belastingdienst, Regiopolitie/-Vreemdelingenpolitie. . Signalen van mogelijk fraude met werknemers- en/of volksverzekeringen worden doorgegeven aan het UWV, respectievelijk de SVB.
Looptijd: maart 2009 t/m december 2013
Gebied: negen gemeenten in West-Friesland (+ mogelijk nog twee aangrenzende gemeenten)
Doelstelling: bestrijding van overlastgevende en anderszins problematische huisvestingsproblematiek rondom buitenlandse werknemers (m.n. elke vorm van onrechtmatige bewoning); aanpakken van de 'huisjesmelkers'.

98. Wijkgerichte aanpak Weesp
Projectleider: **Gemeente.**
Participanten: gemeente, UWV, SVB, Belastingdienst, Arbeidsinspectie en Politie
Looptijd: juni 2009 t/m mei 2010
Gebied: Hogewey en Stationsgebied, Weesp.
Doelstelling: het voorkomen en bestrijden van belasting- en premiefraude, uitkeringsfraude, illegale tewerkstelling, illegale verwerving van inkomen en daarmee samenhangende misstanden. Door middel van publiciteit de spontane nalevingsbereidheid van de regelgeving bevorderen.

99. Huisvesting migranten Venray e.o.
Projectleider: **Gemeente Venray**.
Participanten: gemeenten, UWV, Belastingdienst, Arbeidsinspectie en Politie
De SVB ontvangt relevante signalen uit dit project.
Looptijd: juli 2009 t/m juni 2011, voortgangsrapportage in 3e kwartaal 2010
Gebied: Venray, Horst aan de Maas, Meerlo-Wanssum en Sevenum.
Doelstelling: voorkomen en aanpakken van illegale huisvesting van buitenlandse werknemers, met name het aanpakken van huisjesmelkers. Bestrijden van fiscale fraude (inclusief toeslagen) en sociale fraude

100. Schoonmaak Noord
Projectleider: **Arbeidsinspectie**
Participanten: Arbeidsinspectie, Belastingdienst, UWV, (Vreemdelingen-)politie en gemeenten. Relevante signalen uit de controles worden aan de SIOD en aan de SVB doorgegeven.
Looptijd: juni 2009 t/m oktober 2012
Gebied: provincies Groningen, Friesland en Drenthe.
Doelstelling: terugdringen van illegale tewerkstelling, van belasting- en premiefraude. Het tegengaan van onderbetaling aan werknemers, van illegaal verblijf en illegale bewoning. Via publiciteit spontane naleving (subjectieve pakkans) vergroten.

101.Schoonmaak Midden

Projectleider: **Arbeidsinspectie**

Participanten: Arbeidsinspectie, Belastingdienst, UWV, (Vreemdelingen-)politie en gemeenten. Relevante signalen uit de controles worden aan de SIOD en aan de SVB doorgegeven.

Looptijd: juni 2009 t/m oktober 2012

Gebied: Gooi- & Vechtstreek en Flevoland.

Doelstelling: Doelstelling: terugdringen van illegale tewerkstelling, van belasting- en premiefraude. Het tegengaan van onderbetaling aan werknemers, van illegaal verblijf en illegale bewoning. Via publiciteit spontane naleving (subjectieve pakkans) vergroten.

102.Schoonmaak Zuidwest

Projectleider: **Arbeidsinspectie.**

Participanten: Arbeidsinspectie, Belastingdienst, UWV, (Vreemdelingen-)politie en gemeenten. Relevante signalen uit de controles worden aan de SIOD en aan de SVB doorgegeven.

Looptijd: juni 2009 t/m oktober 2012

Gebied: West-Brabant en Zeeland.

Doelstelling: Doelstelling: terugdringen van illegale tewerkstelling, van belasting- en premiefraude. Het tegengaan van onderbetaling aan werknemers, van illegaal verblijf en illegale bewoning. Via publiciteit spontane naleving (subjectieve pakkans) vergroten.

103.Uitzendbureaus Brabant en Limburg

Projectleider: **Arbeidsinspectie/Belastingdienst**

Participanten: Arbeidsinspectie, Belastingdienst, UWV, gemeenten (via RCF) en (Vreemdelingen-)Politie.

Looptijd: april 2009 t/m juli 2011

Gebied: Noord-Brabant (rondom Tilburg, Eindhoven en Helmond) en Limburg (rondom Roermond en Venlo).

Doelstelling: Via handhavingscommunicatie de spontane naleving (subjectieve pakkans) bij uitzendbureaus vergroten. Repressief optreden tegen uitzendbureaus die willens en wetens de regels niet naleven om deze op het rechte pad te brengen dan wel het werken onmogelijk te maken.

104.MOOT (Maatschappelijke Ontwrichting en Overlast Tilburg)

Projectleider: **Gemeente.**

Participanten: gemeente, UWV, SVB, Belastingdienst, Arbeidsinspectie, Politie, RIEC

Looptijd: september 2009 t/m oktober 2012

Gebied: gemeente Tilburg, indien de resultaten daartoe aanleiding geven, wordt uitbreiding van het werkgebied naar andere gemeenten overwogen.

Doelstelling: voorkomen en bestrijden van belasting-en premiefraude en van uitkeringsfraude;vermenging van onder- en bovenwereld tegengaan; via publiciteit spontane naleving vergroten.

105.Wijkgerichte aanpak FAN (Flatwijk/Abdijlaan/Nonnenveld), Uden

Projectleider: **Gemeente**

Participanten: gemeenten, UWV, Belastingdienst, Arbeidsinspectie, SVB en Politie

Looptijd: oktober 2009 t/m november 2011

Gebied: wijk in Uden met diverse problemen op sociaal terrein (handhaving en

1910895 01903

zorg).
Doelstelling: aanpak van belasting- en premiefraude, uitkeringsfraude, illegale bewoning; bijdrage leveren aan verbetering van naleving van regels en aan de veiligheid in de wijk

106.Wijkgerichte aanpak 'het Middengebied', Vlissingen
Projectleider: **Gemeente**
Participanten: gemeenten, UWV, Belastingdienst, Arbeidsinspectie, SVB en Politie

Looptijd: oktober 2009 t/m oktober 2011
Gebied: de wijk het 'Middengebied' in Vlissingen.
Doelstelling: aanpak van sociale en fiscale fraude, illegale bewoning, illegale tewerkstelling

107.Clock Work, 4 exportveilingen in Noord- en Zuid-Holland
Projectleider: **Belastingdienst**
Participanten: gemeente, UWV, SVB, Belastingdienst, Arbeidsinspectie, Politie,
Looptijd: juli 2009 t/m juni 2012
Gebied: Ondernemingen en de daarin werkzame personen, evenals medewerkers van uitzendbureaus en facilitaire bedrijven gesitueerd/actief op de exportveilingen Aalsmeer, Rijnsburg en Naaldwijk.
Doelstelling: aanpak van belasting- en premiefraude, uitkeringsfraude en illegale tewerkstelling; bestrijding mensenhandel en uitbuiting; handhaven van gemeentelijke vergunningen

108.Westlands Interventieteam 2010-2011
Projectleider: **Arbeidsinspectie**
Participanten: gemeente, UWV, SIOD, Belastingdienst, Arbeidsinspectie, Politie, RIEC
Looptijd : januari 2010 t/m april 2012,
Gebied : agrarische sector in het Westland, de gemeente Lansingerland en de Zuid-Hollandse eilanden.
Doelstelling: aanpak van belasting- en premiefraude, uitkeringsfraude en illegale tewerkstelling; bestrijding van illegale tewerkstelling en illegaal verblijf; tegengaan van onderbetaling

109.Wijkgerichte aanpak Kanaleneiland, Utrecht
Projectleider: **Gemeente.**
Participanten: gemeente, UWV, SVB, Belastingdienst, Arbeidsinspectie, Politie, RIEC
Looptijd: november 2009 t/m maart 2012
Gebied: wijk Kanaleneiland, gemeente Utrecht.
Doelstelling: het voorkomen en bestrijden van belasting- en premiefraude, uitkeringsfraude,onderbetaling, illegale verwerving van inkomen, illegale bewoning

110.Wijkgerichte aanpak De Riet, Almelo
Projectleider: **Gemeente.**
Participanten: gemeente, UWV, SVB, Belastingdienst, Arbeidsinspectie, Politie, RIEC
Looptijd : augustus 2009 t/m december 2011
Gebied : wijk De Riet, gemeente Almelo.
Doelstelling: het voorkomen en terugdringen van belasting- en premiefraude, uitkeringsfraude, illegale tewerkstelling.Veiligheid en leefbaarheid in de wijk vergroten

111. Wijkgerichte aanpak 'De Vergt', Zaltbommel

Projectleider: **Gemeente.**
Participanten: gemeente, UWV, SVB, Belastingdienst, Arbeidsinspectie, Politie, RIEC
Looptijd : november 2009 t/m december 2011
Gebied : wijk De Vergt, gemeente Zaltbommel.
Doelstelling: aanpakken van belasting- en premiefraude, uitkeringsfraude, illegale tewerkstelling

112. Wijkgerichte aanpak 'Merwestein', Nieuwegein

Projectleider: **Gemeente.**
Participanten: gemeente, UWV, SVB, Belastingdienst, Arbeidsinspectie, Politie
Looptijd : december 2009 t/m juni 2011
Gebied : wijk Merwestein, Nieuwegein.
Doelstelling: het voorkomen en bestrijden van belasting- en premiefraude, uitkeringsfraude,onderbetaling, illegale verwerving van inkomen, illegale bewoning

113. Gastouderbureaus, Utrecht-Gooi-&Vechtstreek

Projectleider: **Belastingdienst.**
Participanten: gemeente, UWV, SVB, Belastingdienst, Arbeidsinspectie, Politie
Looptijd : februari 2010-augustus 2011
Gebied : pilotproject in de regio Utrecht Gooi&Vechtstreek; op grond van de resultaten zal worden besloten of het project landelijk moet worden uitgevoerd.
Doelstelling: multidisciplinair bestrijden van fraude op het gebieD, gastouderbureaus, vraag- en gastouders

114.'Bedrijventerreinen en Growshops'

Projectleider : **Gemeente..**
Participanten : gemeente, UWV, Belastingdienst, Arbeidsinspectie, Politie, DCMR. RIEC ontvangt de controleresultaten
Looptijd : januari 2010 t/m augustus 2010
Gebied : pilotproject in de regio Rotterdam waarin 3 bedrijventerreinen worden gecontroleerd waar zich ook 5 'growshops' bevinden.
Doelstelling: het voorkomen en bestrijden van belasting- en premiefraude, uitkeringsfraude,onderbetaling, illegale verwerving van inkomen; inzicht verkrijgen in vermeende verbanden tussen growshops en coffeeshops; in kaart brengen van onbekend ondernemerschap

115. Schoonmaak Noord-Holland 2010-2011

Projectleider : **Arbeidsinspectie.**
Participanten : Arbeidsinspectie, UWV, Belastingdienst, Vreemdelingenpolitie, en gemeenten. Relevante signalen worden aan de SIOD en aan de SVB doorgegeven.
Looptijd : april 2010-oktober 2012
Gebied : politieregio's Amsterdam-Amstelland, Noord-Holland-Noord, Zaanstreek-Waterland en Kennemerland.
Doelstelling: het voorkomen en bestrijden van belasting- en premiefraude, uitkeringsfraude, onderbetaling, illegale verwerving van inkomen. Herstel van normconform gedrag van ondernemers in deze branche

116. Gebiedsgerichte aanpak Donderberg, Roermond

Projectleider: **Gemeenten.**
Participanten: gemeente, Belastingdienst, UWV, SVB en politie (reguliere en Vreemdelingenpolitie. Verder doen woningcorporaties en zorginstellingen mee.
Looptijd : mei 2010-oktober 2012
Gebied : wijk Donderberg, Roermond.
Doelstelling: door aanpakken van belasting- en premiefraude, uitkeringsfraude, illegale tewerkstelling een impuls geven aan herstel van de leefbaarheid in de wijk

117. Rotterdamse Grote Markten

Projectleider: **Gemeenten.**
Participanten: gemeente, UWV, Belastingdienst, Arbeidsinspectie, Politie en VWA
Looptijd : mei 2010 t/m maart 2011
Gebied : 3 grote dagmarkten in Rotterdam.
Doelstelling: het voorkomen en bestrijden van belasting- en premiefraude, uitkeringsfraude, onderbetaling, illegale verwerving van inkomen; verder o.a. signalering en aanpakken van schending van intellectueel eigendom en van namaakartikelen

118. Bedrijventerrein De Liede, Haarlemmermeer

Projectleider : **Belastingdienst.**
Participanten : gemeente, UWV, SVB, Belastingdienst, Arbeidsinspectie, Politie,
Looptijd : juni 2010 t/m juni 2012.
Gebied : Bedrijventerrein De Liede, Haarlemmermeer, een bedrijvenverzamelterrein van ca. 60 in hoofdzaak autobedrijven en daaraan gerelateerde bedrijven.
Doelstelling: verhoging spontane naleving van wet-en regelgeving via gedragsbeïnvloeding

119. Themacontrole 'Antillenpensioen'

Projectleider: **SocialeVerzekeringsbank.**
Participanten: Sociale Verzekeringsbank en gemeenten in de regio's Gelderland-Flevoland en Overijssel, Internationaal Bureau Fraudeinformatie (UWV)
Looptijd : januari 2010-juni 2011
Gebied : uitkeringsgerechtigden van 60-65 jaar met een WWB-uitkering of Anw-uitkering en vanaf 65 met een AOW-uitkering+ AIO-uitkering in de genoemde regio's, die tevens een AOV of Antillenpensioen hebben maar dit mogelijk niet hebben opgegeven.
Doelstelling: detecteren, beëindigen en voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van WWB/AIO-uitkeringen in de doelgroep, bevorderen van spontane naleving

120. Wijkgerichte aanpak Vrieheide-De Stack/Passart/Maria-Gewanden, Heerlen

Projectleider: **Gemeente.**
Participanten: Gemeente, Arbeidsinspectie, UWV, SVB, Belastingdienst, Regiopolitie/Vreemdelingenpolitie, Woningcorporaties, zorgpartners.
Looptijd : augustus 2010 t/m augustus 2012
Gebied : wijken Vrieheide-De Stack/Passart/Maria-Gewanden, gemeente Heerlen

Doelstelling : bestrijding van uitkeringsfraude, belastingfraude, illegale bewoning en bebouwing; bijdrage aan verbetering leefbaarheid en aan verhoging naleving.

121. Wijkgerichte aanpak Hambaken en Bartjes, 's Hertogenbosch

Projectleider: **Gemeente.**
Participanten: Gemeente, Arbeidsinspectie, UWV, SVB, Belastingdienst, Regiopolitie/Vreemdelingenpolitie, Woningcorporaties, zorgpartners.
Looptijd : oktober 2010 t/m december 2012
Gebied : wijken Hambaken en Bartjes, gemeente 's Hertogenbosch
Doelstelling : bestrijding van uitkeringsfraude, belastingfraude, illegale bewoning en bebouwing; bijdrage aan verbetering leefbaarheid en aan verhoging naleving.

122. Duin & Bollenstreek 2010

Projectleider: **Gemeenten**
Participanten: Belastingdienst, 7 gemeenten, UWV, Arbeidsinspectie, Sociale Verzekeringsbank, Politie (Regiopolitie en Vreemdelingenpolitie), OM en SIOD
Looptijd : oktober 2010 t/m december 2010.
Gebied : Duin- en Bollenstreek (gemeenten Hillegom, Lisse, Katwijk, Noordwijk, Noordwijkerhout, Oegstgeest en Teylingen
Doelstelling : het opheffen van misstanden in de huisvestingssituatie/bestrijding van fraude en illegale tewerkstelling.

123. Huisvesting Arbeidsmigranten Dordrecht

Projectleider: **Gemeente.**
Participanten: gemeente, Belastingdienst, Politie (incl. VP); UWV, SVB en Arbeidsinspectie alleen indien noodzakelijk
Looptijd : november 2010 t/m december 2012
Gebied : de stad Dordrecht.
Doelstelling: o.a. aanpak van malafide uitzendbureaus, van illegale tewerkstelling,fiscale en hypotheekfraude, uitkeringsfraude en onterechte zzp-constructies

124. Recreatie Baarle-Nassau

Projectleider: **Gemeente.**
Participanten: gemeente, Belastingdienst, Politie (incl. VP), RCF Zuidwest, UWV en Arbeidsinspectie. . SVB en OM worden ad hoc benaderd.
Looptijd : maart 2011 t/m oktober 2012
Gebied : Baarle-Nassau.
Doelstelling: het voorkomen en bestrijden van belasting- en premiefraude, uitkeringsfraude, onderbetaling, illegale verwerving van inkomen; terugdringen van onrechtmatige woonsituaties en van vormen van overlast

125. Huisvesting arbeidsmigranten en illegale arbeid in Zuidwest-Nederland

Projectleider: **Gemeente.**

Participanten: gemeenten in deze regio, RCF Zuidwest, Arbeidsinspectie, Belastingdienst, Regiopolitie. UWV en SVB nemen alleen deel als er signalen zijn dat op hun terrein resultaten kunnen worden geboekt.
Looptijd : mei 2011 t/m april 2012
Gebied : Regio Zuidwest-Nederland.
Doelstelling: het voorkomen en bestrijden van belasting- en premiefraude, uitkeringsfraude, onderbetaling, illegale verwerving van inkomen; aanpakken van malafide uitzendbureaus en werkgevers die werknemers op illegale wijze huisvesten;

126. Wijkgerichte aanpak Soesterkwartier/Isselt, Amersfoort
Projectleider: **Gemeente.**
Participanten: gemeente, Arbeidsinspectie, Belastingdienst, Politie (incl. VP), UWV en SVB
Looptijd : mei 2011-juli 2012
Gebied : de wijken Soesterkwartier en Isselt, Amersfoort.
Doelstelling: aanpak van belasting- en premiefraude, uitkeringsfraude, illegale tewerkstelling, illegale verwerving van inkomen, illegale bewoning; bijdrage leveren aan verbetering van naleving van regels en aan de veiligheid in de wijk

127. Wijkgerichte aanpak Stokhasselt/Vlashof, Tilburg
Projectleider: **Gemeente.**
Participanten: gemeente, Arbeidsinspectie, Belastingdienst, Politie (incl. VP), UWV en SVB
Looptijd : september 2011 t/m september 2012
Gebied : de wijken Stokhasselt en Vlashof, Tilburg.
Doelstelling: aanpak van belasting- en premiefraude, uitkeringsfraude, illegale tewerkstelling, illegale verwerving van inkomen, illegale bewoning; vergroten van leefbaarheid en veiligheid

128. Wijkgerichte aanpak Westwijk, Vlaardingen
Projectleider: **Gemeente.**
Participanten: gemeente, Arbeidsinspectie, Belastingdienst, Politie (incl. VP), UWV en SVB
Looptijd : september 2011 t/m september 2012
Gebied : de wijk Westwijk, Vlaardingen.
Doelstelling: aanpak van belasting- en premiefraude, uitkeringsfraude, illegale tewerkstelling, illegale verwerving van inkomen, illegale bewoning; via integrale handhaving bijdragen aan versterking van veiligheidsgevoel

129. Controle van (plezier-) vaartuigen als vermogen in de bijstand
Projectleider : **Gemeente (Súdwest Fryslân)**
Participanten : Gemeente Súdwest Fryslân, AI, Belastingdienst, SVB (controle AIO), Regiopolitie, Openbaar Ministerie
Looptijd :april 2011 t/m maart 2013
Gebied : gemeente Súdwest Fryslân.
Doelstelling: achterhalen van verzwegen vermogen in de bijstand in de vorm van bezit van een of meer (plezier-)vaartuigen

130. Wijkgerichte aanpak Vlissingen-noord
Projectleider : **Gemeente**

Participanten : Gemeente Vlissingen, Belastingdienst, UWV, Inspectie SZW, SVB, politie en de Sociale Dienst Walcheren (SDW)
Looptijd : januari 2012 t/m juni 2013
Gebied : wijk Noord in de gemeente Vlissingen, mn. de buurt Bossenburgh.
Doelstelling: opsporen en terugdringen van sociale en fiscale fraude, illegale bewoning, illegale tewerkstelling en overlast

131. Taxi's Hollands Midden
Projectleider : **Gemeente/Belastingdienst**
Participanten : Inspectie SZW (directie Arbeidsmarktfraude), Belastingdienst, Inspectie voor de Leefomgeving en Transport (ILT), UWV, SVB, RCF, Politie, Sociale Recherche Zuid-Holland Noord
Looptijd : november 2011 – maart 2013
Gebied : regio Hollands Midden.
Doelstelling: tegengaan van illegale arbeid en tewerkstelling in de taxibranche, tegengaan van snorders; aanpakken van belasting- en premiefraude en van oneigenlijk gebruik van sociakle voorzieningen

132. Recreatieterreinen Maasdriel
Projectleider: **Gemeente**
Participanten: gemeente, UWV, Belastingdienst, Inspectie SZW, UWV, SVB en Politie, Sociale Recherche Maasdriel/Rivierenland
Looptijd : februari 2012-mei 2013
Gebied : twee recreatieterreinen in de gemeente Maasdriel.
Doelstelling: : aanpak van belasting- en premiefraude, uitkeringsfraude, illegale tewerkstelling, illegale verwerving van inkomen, illegale bewoning; vergroten van leefbaarheid en veiligheid op de parken met het oog op volledig en duurzaam herstel van de leefbaarheid.

133. Nazorg de Vergt, Zaltbommel
Projectleider : **Gemeente**.
Participanten : gemeente, UWV, SVB, Belastingdienst, Arbeidsinspectie, Politie, RIEC
Looptijd : april 2012-april 2013
Gebied : wijk De Vergt, gemeente Zaltbommel.
Doelstelling: borging van de resultaten van het project De Vergt, Zaltbommel (nr. 111)

134. 'Schoon Schip', Koppeling GBA/Polisadministratie
Projectleider: **Gemeente Amsterdam**
Participanten: gemeente, UWV, SVB, Belastingdienst, Politie, DUO (optioneel), CJIB (optioneel)
Looptijd : mei 2012-maart 2013
Gebied : gemeente Amsterdam.
Doelstelling: verbeteren van de kwaliteit van de in de GBA (nu: BRP) van Amsterdam geregistreerde gegevens; aanpakken van geconstateerde frauduleuze situaties; verkrijgen van inzicht in de oorzaken en achtergronden van adresverschillen tussen de GBA van Amsterdam en de Polisadminstratie van het UWV.